

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**DIYARBAKIR AHKÂM DEFTERLERİ'NDE KONAR-GÖÇERLER İLE İLGİLİ
HÜKÜMLERİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

BURCU ÇELİK

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TARİH BÖLÜMÜ YENİÇAĞ ANABİLİM DALI

AKADEMİK DANIŞMAN
DOÇ. DR. SADULLAH GÜLTEN

ORDU-2017

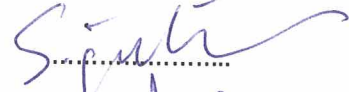
TEZ JÜRİ ONAY SAYFASI

Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 15530300023 numaralı Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik öğrencisi Burcu Çelik'in ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "**Diyarbakır Ahkam Defterleri'nde Konar-Göçerleri ile İlgili Hükümlerin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi**" başlıklı tezini aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur. Bu çalışma Tarih Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

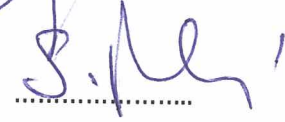
Ad-Soyad-Üniversite

İmza

Başkan (Danışman): Doç. Dr. Sadullah GÜLTEN

Jüri Üyeleri : Doç. Dr. Sezai BALCI

: Doç. Dr. Ayşe PUL

Savunma Tarihi: 20. 01. 2017

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya, kullandığım başka yazarlara ait her özgün fikre kaynak gösterdiğimi bildiririm.

__ / __ / __

İmza

Öğrencinin adı soyadı

Burcu GEUK

Burcu

ÖZET

(ÇELİK, Burcu).(Diyarbakır Ahkâm Defterleri'nde Konar-göçerler İle İlgili Hükümlerin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi), (Yüksek Lisans Tezi), Ordu, (2016).

Osmanlı Devleti, adalet temelleri üzerine kurulmuştur ve adli sistemin başında Hükümdar bulunmaktadır. Osmanlı adalet düşüncesine göre Hükümdar, Tanrı'dan başka kimseye karşı sorumlu olmadığından, haksızlıkları giderebilecek en yüksek otoritedir. Bu nedenle devlet sınırları içinde yaşayan vatandaşların her türlü haksızlık ve zulümden korunması için Padişah'ın dikkatli davranması gerekmektedir. Bu anlayış çerçevesinde halk, şikayetlerini doğrudan doğruya Padişah'a söyleyebilmekte veya yetkili makamlara başvurabilmektedir. Dîvân-ı Hümâyûn'a ulaşan bu şikayetler önceleri Mühimme Defterleri denilen defterlere kaydedilmektedir. 17. yy. ikinci yarısından itibaren ise şikayetler, Şikayet Defterleri'ne kaydedilmeye başlanmış, Mühimme'lerde ise sadece devlet meselelerine ait hükümler kalmıştır. Ancak, zamanla merkezi otoritenin zayıflamasıyla birlikte şikayetlerin sayısında bir hayli artış olmuş ve buna paralel olarak artan iş yükünü azaltmak içinde, şikayetlerin farklı bölgelere ait defterlere kaydedilmesiyle Ahkam Defterleri ortaya çıkmıştır. Toplam onyediyi bölgeyi kapsamaktadır. Her bölge için ayrı ayrı tutulan ve Dîvân-ı Hümâyûn'da hazırlanıp yayınlanan ferman ve beratların özetlerini içeren kayıtları tarih sırasına göre ihtiva eden kayıtlardan olan bu defterlerin başlangıç tarihleri, Mora Ahkâm Defteri hariç, 1742 senesidir. Bu defterlerden biri olan Diyarbakır Ahkâm Defterleri toplam dokuz adettir. İçeriğinde alacak-verecek davaları, mal gaspları, eşkıyalık, diyet talebi, cana kastedilmesi, miras paylaşılırken düşülen anlaşmazlıklar gibi pek çok şahsi ve toplumsal şikayetleri barındırmaktadır. Bu çalışmada, Diyarbakır Ahkâm Defterleri'nde konar-göçerlerle ilgili hükümler taranarak, konar-göçerlerin devlet görevlileri ile olan ilişkileri ve sosyal hayatları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âhkâm Defteri, Mühimme Defteri, Şikayet Defteri, Konar-göçer, Diyarbakır

ABSTRACT

(ÇELİK, Burcu).(The transcription and Evaluation of Provisions about Konar-göçerler in Diyarbakır Ahkam books), (Master's Thesis), Ordu, (2016).

Ottoman Empire was founded on the base of justice and emperor was in the charge of judiciary. As the emperor was not accountable to anyone except for God, he was the supreme authority that could eliminate the injustice. Therefore, the emperor needed to be careful to protect citizens living in the borders of government from injustice and oppression. Within the limits of this understanding, citizens made their complaints directly to the emperor or consulted competent authority. These complaints reached the Divan-ı Hümayun were registered in a book called Mühimme books previously. Since the second half of the 17th century, complaints were registered in complaints books and only provisions belonging to state matters were registered in mühimmeler. However, the numbers of complaints increased with the attenuation of central authority and, concordantly, Ahkam books emerged as a result of registering complaints in books belonging to different regions to decrease growing workload. It included 17 regions. The starting dates of these books, which were kept for each region separately, included the summary of edicts and charters prepared and published in Divan-ı Hümayun, involved chronologic registers, were 1742, except for Mora Ahkâm books. The number of Diyarbakır Ahkâm books, which is one of these books, were 9. It consists of assets and liabilities cases, property seizures, brigandage, ransom request, attempt against life, individual and social complaints such as conflicts in portion of the inheritance. In this thesis, the relationship between konar-göçerler and the government officials and their social lives were studied by examining the provisions about konar-göçerler in Diyarbakır Ahkâm books.

Key Words: Ahkam Notebooks, Mühimme Notebooks, Şikayet Notebooks, Konar-göçer, Diyarbakır

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı :	Burcu ÇELİK
Doğum Yeri ve Tarihi :	Ulubey / 25.12.1977
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi :	Ordu Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi :	Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bildiği Yabancı Diller :	
Bilimsel Etkinlikleri :	
İş Deneyimi	
Uygulamalar :	
Projeler :	
Çalıştığı Kurumlar :	
İletişim	
E-Posta Adresi :	burcu_burcu11@outlook.com
Telefon :	
İş :	
Ev :	
Cep :	0 (532) 156 52 32
Tarih ve İmza :	

ÖNSÖZ

Ahkam defterleri Osmanlı kaynakları arasında önemli bir konuma sahiptir. Çalışmamızda bunlardan Diyarbakır'a ait olanlar değerlendirilmiştir. Diyarbakır bulunduğu coğrafya itibariyle önemli bir konumdadır. Bölge Osmanlı ve Safevî Devletlerinin çekişmelerine sahne olmuştur. Diğer yandan bölgenin konar-göçer hayata müsait olması burasının konar-göçerler tarafından tercih edilmesinde etkili olmuştur. Bu bakımdan hazırlanmış olduğumuz çalışmamız bölgede yaşayan konar-göçerlerin iktisadi ve içtimai taraflarını ortaya koyma hususunda oldukça önemli bilgilere haizdir.

Tezin ana kaynağını Diyarbakır Ahkam Defterleri içerisinde yer alan konar-göçerlerle ilgili hükümler oluşturmaktadır. Tezde yer alan hükümlerin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi ile konar-göçerlerin sosyal ve iktisadi yapısını gün ışığına çıkarmak da bu tezin amacını oluşturur.

Çalışmamız giriş bölümüyle birlikte üç bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Ahkâm Defterleri ve bu defterlerin hazırlanmış olduğu dîvân hakkında bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde konar-göçerlerle ilgili bilgiler ve ayrıca Diyarbakır Ahkâm Defterleri'nde tespit edilen konar-göçerlere ait hükümlerin özetleri yer almaktadır. Burada özetler konularına göre tasnif edilerek verilmiştir. Üçüncü ve son bölümde ise ikinci bölümde özetleri verilen hükümler yine konu başlıklarına göre tasnif edilerek aktarılmıştır. Toplam olarak üçyüzotuz belge transkribe edilmiştir.

Çalışmaya bakıldığında dikkat etmesi gereken bazı hususlar bulunmaktadır. Hükümlerin bazılarında yer ve şahıs isimlerinin boş bırakıldığı görülmektedir. Çalışmanın içerisinde hükümleri transkribe ederken bu kısımları () şeklinde, okunamayan kelimeleri ise üç nokta (...) biçiminde gösterdik. Okunması güç olan yer veya şahıs isimleri yanlarına da soru işareti (?) konularak belirtilmiştir. Metinde olması gerektiği halde katibin unutmuş olduğu yerler ve tarafımızdan eklenen kelimeler () içine yazılmıştır. Özel isim ve yer adları büyük harflerle başlamaktadır. Bazı hükümlerin tarih yazımında, örneğin 1155 yerine 155, 1156 yerine 156, 1157 yerine de 157 şeklinde kısaltıldığı görülmektedir. Transkripsiyon sırasında bu tarihler yine 155, 156, 157 şeklinde yazılmıştır. Bunların yanı sıra ayn (ع) harfi (') işareti ile gösterilmiştir.

Tezimi hazırladığım tüm süreç boyunca desteklerini esirgemeyerek, anlayış ve hoşgörülerini ile yanımda olan sevgili aileme ve yardımları geçen bölüm hocalarıma ve danışmanım Doç. Dr. Sadullah Gülten'e teşekkür ederim.

Burcu Çelik

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖZGEÇMİŞ	iii
ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR	vii

GİRİŞ	1
1.DİYARBAKIR'IN KISA TARİHİ	1
2.OSMANLI DEVLETİ'NDE DÎVÂN TEŞKİLATI ve DÎVÂNDA TUTULAN DEFTERLER	2
2.1. Mühimme Defterleri	4
2.2. Ruus Defterleri.....	6
2.3. Tahvil Defterleri.....	6
2.4. Name Defterleri.....	7
2.5. Ahid-name Defterleri.....	7
2.6. Ahkam ve Şikayet Defterleri.....	7
2.7. Diyarbakır Ahkam Defterleri ve Önemi.....	11

1. BÖLÜM

1. OSMANLI DEVLETİ'NDE KONAR-GÖÇERLER	15
1.1. Hukukî Durumları.....	16
1.2. Ekonomik Hayatları.....	16
1.3. Yerleşik Halk, Devlet Görevlileri ve Birbirleriyle Olan İlişkileri.....	21
1.4. Eşkîyalık Hareketleri.....	23
2. KONAR-GÖÇERLERLE İLGİLİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ	26
2.1. Eşkîyâlık ve Mal Gaspları ile İlgili Hükümler.....	26
2.2. Konar-Göçerlerin Vergilerini Ödememeleri ile İlgili Hükümler.....	50

2.3. Kethüda Tayini ile İlgili Hükümler.....	52
2.4. Alacak-Verecek Meselesi ile İlgili Hükümler.....	53
2.5. Devlet Görevlilerinin Fazla Vergi Talebi ve Mal Gaspları ile İlgili Hükümler	54
2.6.Konar-Göçerler ve Yerleşikler Arasındaki İlişkilerle İlgili Hükümler.....	77
2.7.Konar-Göçerlerin Tımar Köylerini Terketmeleri ile İlgili Hükümler.....	82
2.8.İran ile İlgili Hükümler.....	82

2. BÖLÜM

1.BELGE TRANSKRİPSİYONLARI.....	85
1.1.Eşkiyâlık ve Mal Gaspları ile İlgili Hükümler.....	85
1.2.Konar-Göçerlerin Vergilerini Ödememeleri ile İlgili Hükümler.....	154
1.3.Kethüda Tayini ile İlgili Hükümler.....	159
1.4.Alacak-Verecek Meselesi ile İlgili Hükümler.....	162
1.5.Devlet Görevlilerinin Fazla Vergi Talebi ve Mal Gaspları ile İlgili Hükümler.....	165
1.6.Konar-Göçerler ve Yerleşikler Arasındaki İlişkilerle İlgili Hükümler.....	227
1.7.Konar-Göçerlerin Tımar Köylerini Terketmeleri ile İlgili Hükümler.....	242
1.8.İran ile İlgili Hükümler.....	244
SONUÇ.....	247
EKLER.....	249
KAYNAKÇA.....	255

KISALTMALAR

- age : Adı Geçen Eser
agm : Adı Geçen Makale
AUHFD : Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BOA : Başbakanlık Osmanlı Arşivi
CÜ : Cumhuriyet Üniversitesi
Çev : Çeviren
DİA : Diyanet İslam Ansiklopedisi
Edt : Editör
İCANAS : Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi
İÜ : İstanbul Üniversitesi
No : Numara
s : Sayfa
SDÜ : Süleyman Demirel Üniversitesi
SİÜ : Sütçü İmam Üniversitesi
TTK : Türk Tarih Kurumu
YTY : Yeni Türkiye Yayınları

GİRİŞ

1. Diyarbakır'ın Kısa Tarihi

Mezopotamya'nın en eski şehirlerinden biri olan Diyarbakır, coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.¹ Geniş bölgeleri birbirine bağlayan ana yolların kavşağında bulunmaktadır. Burası tarih boyunca Güneydoğu Anadolu'nun merkezi olmuştur. Şehrin XVI. yüzyılda doğuda Van-İran, güneydoğuda Mardin-Musul-Bağdat, güneybatıda Siverek-Urfa-Halep, kuzeybatıda Malatya-Sivas karayollarının merkezi durumundaki konumu, buraya ticari bir önem ve iktisadi bir güç kazandırmıştır.²

Eski adı *Amida* olan şehir, İslam fetihleri sonrasında *Âmid* şeklinde anılmış, bu ad XVII. yüzyıla kadar hem şehir hemde onun merkez olduğu sancağın adı olarak kullanılmıştır. Osmanlılar döneminde bazen *Kara Âmid* adıyla anılan şehrin daha sonraki adı olan *Diyarbakır* ise Müslümanların bölgeyi fethetmelerinden sonra, Rebîa Arapları'nın iki büyük kabilesinden biri olub Dicle kenarlarında yaşayan Bekir b. Vâil kabilesinin yayıldığı topraklara verilen *Diyâr Bekr* veya *Diyâr-ı Bekr* adına dayanır. *Diyâr-ı Bekr*, Osmanlı hakimiyeti döneminde önce *Diyarbakır* şeklini alarak *Âmid* şehri ve sancağı merkez olmak üzere teşkil edilen beylerbeyliğinin adı olmuş, XVII. yüzyıldan sonra bu isim şehir merkezi için kullanılmaya başlanmış, 1937'de *Diyarbakır* şekline çevrilmiştir.³

Müslümanlar tarafından fethedilen şehir, bulunduğu konum nedeniyle pek çok kere el değiştirmiştir. 25 veya 26 Nisan 1394'te Timur tarafından zaptedilerek yağma edilen şehir 1401'de Karayülük Osman Bey'e verilmiş ve böylece bölgede Akkoyunlu hakimiyeti başlamıştır.⁴ Diyarbakır ve yöresi 1507 tarihine kadar Akkoyunlular yönetiminde kalmış, bu tarihten sonra da bölgeye Şah İsmail egemen olmuştur. Şah İsmail, cesur ve yetenekli komutanlarından biri olan Ustaclu Mehmed Han'ı Diyarbakır Valiliğine atamış ve Safeviler'in yönetimi 8 yıl sürmüştür.⁵

Safeviler'in elinde bulunan Diyarbakır, bu devletin batı sınırındaki en önemli kentlerden biridir. Diyarbakır'ın Osmanlılarca alınması Osmanlı Devleti'nin doğu sınırı için, özellikle İran'a karşı önemli bir güvence oluşturacaktır. Ustaclu Mehmed Han, Yavuz Sultan Selim ile Şah İsmail arasındaki Çaldıran Savaşı'na, Şah İsmail'in yanında katılmıştır. Bu savaşta Mehmed Han ölmüş ve Mehmed Han'ın ölümü üzerine,

¹ Hayreddin Kızıl, "Diyarbakır Şehir Merkezinin Kısa Bir Tarihçesi", *Diyarbakır Sosyokültürel Tarihi I*, (Edt. Kenan Haspolat-Nizamettin Hamidi), Uzman Matbaacılık, 1. Baskı, İstanbul 2013, s. 4.

Kenan Haspolat-Nizamettin Hamidi), Uzman Matbaacılık, 1. Baskı, İstanbul 2013, s. 4.

² Nejat Göyünç, "Diyarbakır", *DİA*, cilt 9, İstanbul 1994, s. 467.

³ Salih Pay, "Diyarbakır Fetihlerinde ilk Müslümanlardan Saîd b. Zeyd", *İslam Tarihinin İlk Asrında Diyarbakır ve Çevresi*, Diyarbakır Valiliği Kültür Sanat Yayınları:16, (Edt. Mustafa Sarıbyık), 2015, s. 133.

⁴ Göyünç, *a.g.m.*, s. 466.

⁵ Şevket Beysanoğlu, *Kültürümüzde Diyarbakır*, San Matbaası, Ankara 1992, s. 7.

Diyarbakır halkı ayaklanmış ve Mehmed Han ile ilişkisi olanlar kentten çıkarılmıştır. Kentte, Mehmed Han yandaşlarına karşı başlatılan ayaklanmayı yönetenler, tanınmış bilim adamı ve tarihçi İdris-i Bitlisi'ye baş vurarak, Osmanlı Devleti'ne katılmak istediklerini bildirmişlerdir.⁶ Bu olay üzerine Amid bir yıl kadar Safevi kumandanlarından Kara Han tarafından kuşatılmış ve Osmanlılar şehre, aslen Amidli olan Yiğit Ahmed kumandasında takviye göndermişlerdir. Fakat şehir ancak Bıyıklı Mehmet Paşa ve Rum Beylerbeyi Şadi Paşa idaresindeki esas Osmanlı birliklerinin yetişmesi üzerine kurtulabilmiş, Kara Han'ın kuşatmayı kaldırarak Mardin istikametine çekilmesiyle 10 Eylül 1515'te şehir Osmanlı idaresine girmiştir.⁷

Osmanlı idaresi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun fethinden sonra bölgenin coğrafi özelliklerini, siyasi ve sosyal yapısını dikkate alarak idari teşkilatlanmaya gitmiştir.⁸ Osmanlı Devlet yönetimi, göçebeleri idari açıdan daha iyi kontrol etmek için, onları sancak ve kaza biçiminde örgütleyerek, merkezî otoritesini kurmaya çalışmıştır.⁹ Osmanlı hâkimiyetine girdikten sonra Amid merkez olmak üzere Diyarbakır beylerbeyiliği kurularak 4 Kasım 1515'te Bıyıklı Mehmed Paşa'ya verilmiştir.¹⁰ Diyarbakır, 1515'teki ilk idari taksimatta 34 sancağa sahiptir. XVIII. yüzyılda ise eyalet, Doğu Anadolu'nun en önemli eyaleti olma durumunu korumakla birlikte bazı bölgelerin bu eyaletin sınırları dışında kaldığı görülmektedir. Bu dönemde bazı sancakların Diyarbakır Eyaleti'nden ayrılmasına rağmen, bazı yeni idari birimlerin oluşturulduğu dikkat çekmektedir.¹¹ Diyarbakır'ın, İran sınırına yakın olması bu şehre ayrı bir önem kazandırmıştır. Osmanlı döneminde buranın İran'a karşı yapılan seferlerde merkez üssü olarak kullanıldığı görülmektedir. Osmanlılar tarafından fethinden sonra şehir adeta yeniden inşa edilmiştir.¹²

2. Osmanlı Devleti'nde Dîvân Teşkilatı ve Dîvânda Tutulan Defterler

Osmanlı Devleti'nde görülen Dîvân teşkilatına benzer teşkilatlar, daha önce kurulmuş olan Türk Devletleri'nde de görülmektedir. Zaten Osmanlılar, devlet teşkilatını kurarlarken bu devletleri örnek almışlardır. Osmanlı Devleti'nde Sultan Orhan zamanından itibaren Dîvân'ın bulunduğu görülür.¹³ Dîvân'da, devletin siyasi, askeri, idari, mali, v.b., konular görüşülür ve karara bağlanırdı. Dîvân'da alınan kararların uygulanabilmesi için padişahın onayı gerekirdi. Bu kararlara "irade", "irade-i seniyye" veya "irade-i şâhâne" denilmekteydi. Dîvân'da alınan kararlar ve görülen işler,

⁶ "Diyarbakır", *Yurt Ansiklopedisi*, cilt 3, Anadolu Yayıncılık, 1982, s. 2238.

⁷ "Diyarbakır", *Diyarbakır Ansiklopedisi*, (Edt. İhsan Işık), cilt 1, Yelkovan, Ankara, s. 463-464.

⁸ Mehmet Ali Ünal, "XVI. Yüzyılda Çemişgezek Sancağı İdari Yapısı", *Osmanlı Araştırmaları XII*, İstanbul 1992, s. 374.

⁹ Mehmet Beşirli, "XIX. Yüzyılın Başlarında Tokat Voyvodalığı'na Bağlı Bazı Türkmen Kabilelerinin Sorunları", *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 27, No. 2, Aralık 2013, s. 290.

¹⁰ Göyünç, *a.g.m.*, s. 468.

¹¹ İbrahim Yılmazçelik, "Diyarbakır Eyaletinin Yeniden Teşkilatlandırılması (1848-1864)", *Osmanlı*, cilt 6, Ankara 1999, s. 221-237.

¹² Yılmazçelik, *a.g.m.*, s. 238.

¹³ Yusuf Halaçoğlu, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, TTK, Ankara 1991, s. 8.

Mühimme, Âhkâm, Tahvil, Ruûs, Nâme ve Ahidname gibi defterlere kaydedilip, bu defterler veziriazamın mührüyle açılıp kapanan Defterhane’de muhafaza edilirdi.¹⁴

Dîvân hangi din ve millete mensup olursa olsun, hangi meslek ve tabakadan bulunursa bulunsun kadın erkek herkese açıktı. Memleketin herhangi bir yerinde haksızlığa uğrayan, zulüm gören veya mahallî kadılarca haklarında yanlış hüküm verilmiş olanlar, valilerden, askerî sınıflardan şikâyeti bulunanlar, vakıf mensuplarının haksız muamelelerine uğrayanlar için Dîvân yolu açıktı. Dîvân’da idarî, örfî işler veziriazam, arazi işleri nişancı, şer’î ve hukukî işler kadıaskerler, malî işlerde defterdarlar tarafından görülürdü.¹⁵

Arşiv belgeleri, geçmişle günümüz arasında bağlantı kurmamızı sağlayan en güvenilir kaynaklardır. Bu belgelerin düzenli bir şekilde toplanıp saklandıkları ve korundukları yerlere arşiv denilmektedir. Türklerde arşivcilik Orta Asya Türklerine kadar dayanmaktadır. Kendisinden önceki İslam devletlerinin halkın şikâyetlerini dinleme ve bunları çözüme kavuşturma şeklindeki geleneğini devam ettiren Osmanlılar da, bu usulü sistemli bir hale getirerek kayıt altına almışlardır.¹⁶ Osmanlı Devleti’nin idarî teşkilattaki yapılanma ve bürokratik yazışmaları yazıya dökme geleneği, günümüze kadar ulaşan büyük bir devlet arşivini miras bırakmıştır.¹⁷ Osmanlı Arşivi diye bilinen muazzam belge koleksiyonu, hakim niteliği ve temel eğilimi merkezileşme yönünde bulunmuş olan bir devletin, sistematik olarak birbiri ile ilişkili şubeler halinde iyi örgütlenmiş olan bürokrasisinin, bugün üzerinde yirmiden fazla Milli devletin yer aldığı geniş bir alanda çok çeşitli dil, din, örf ve kültürleri, tek bir siyasal merkezden yarım bin yıl süren istikrarlı ve adil bir hayatın içinde tutma iredesinin icrasına ait çok önemli bir yan üründen ibarettir.¹⁸ Osmanlı Devleti’nde arşiv ve arşivciliğe bakıldığında, daha ilk devirlerden itibaren arşiv fikrinin mevcut olduğu, bu güne kadar muhafaza edilmiş milyonlarca arşiv vesikasının mevcudiyeti ile sabittir.¹⁹ Sayıları milyonlarla ifade edilen söz konusu belgelerin titizlikle korunmuş olması, yıllar sonra araştırmacılara o dönemin yapısını inceleme imkânı sağlamaktadır.²⁰ Bu belgeler arasında çok değerli kayıtlar, devlet eliyle tespit edilip düzenlenmiş ve bunlar iyi bir şekilde muhafaza edilmişlerdir. Devletin ilk dönemlerinden itibaren takip edilen devlete ait meseleleri kâğıda geçirme usulü daha sonraki dönemlerde güçlenerek devam etmiş ve bu alanda bir ihtisaslaşma meydana gelmiştir. Önem derecesine bakılmaksızın,

¹⁴ Mustafa Alkan, *Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı*, (Edt. Tufan Gündüz), Grafiker Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2013, s. 35.

¹⁵ Halaçoğlu, *a.g.e.*, s. 9.

¹⁶ Ramazan Günay, “Diyarbakir Ahkam Defterleri ve Muhtevaları”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 12, sayı 45, 2013, s. 295.

¹⁷ Saliha Okur Gümürkçüoğlu, “Şikayet Defterlerine Göre Osmanlı Teb’asının Şikayetleri”, *AUHFD*, 61 (1), 2012, s. 176.

¹⁸ Mehmet Genç, “Osmanlı Arşivlerinden Yararlanma Yöntemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1986, s.155.

¹⁹ Ramazan Günay, “Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkam Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi”, *S.D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2013/1, sayı 17, s. 11.

²⁰ Gümürkçüoğlu, *a.g.m.*, s. 176

devlete ait belgelerin tümü büyük bir titizlikle sandık ve torbalar içerisinde muhafaza edilmiş ve lüzum görüldüğü takdirde tekrar bu defterlere başvurulmuştur.

Osmanlı Devleti'nde Bâb-ı Âsafi, Bâb-ı Defterî ve Dîvân-ı Hümâyûn adı altında devlet müesseselerinin temelini oluşturan üç önemli kuruluştan biri olan Dîvân-ı Hümâyûn, idari, iktisadi, askeri meseleleri görüşerek karara bağlayan, her türlü dava/şikâyetle ilgilenen ve birçok farklı görevi bulunan kuruluştur. Divan-ı Hümâyûn'da işler; yazışmaları, müzakere sonucu alınan kararları, ferman ve beratları düzenlemek üzere Dîvân ve Maliye kalemlerine havale olunarak yürütülmektedir. Bu suretle Dîvân'da bir ihtisaslaşma başlamıştır. Dîvân kayıtları ile ilgili ihtisaslaşmanın kesin hatlarıyla ortaya çıkışı ise Kanuni zamanına rastlamaktadır. Bunun bir sonucu olarak da Dîvân-ı Hümâyûn, Maliye, Darbhane ve sair yerlerin her birisinde görüşülen meseleler ayrı ayrı defterlere kaydedilmekte ve muhafaza edilmektedir. Dîvân-ı Hümâyûn'da görüşülen meselelerin müsveddeleri daha sonra temize çekildikten sonra bunların özet kayıtlarını tarih sırasına göre içeren defterler tutulmaktadır. Dîvân-ı Hümâyûn Sicilleri adı verilen bu defterler, ihtiva ettikleri çeşitli meselelere göre tasnife tabi tutulmuşlardır.²¹ Bu tasnif içinde Mühimme Defteri adıyla bilinenler başı çekmektedir.²²

Dîvân-ı Hümâyûn'da muhtelif işler hakkında çeşitli defterler tutulmuştur. Bunlar toplam olarak otuzaltı çeşit olup içlerinde en önemlileri: Mühimme, Ruûs, Tahvil, Nâme, Ahidnâme, Ahkâm ve Şikâyet defterleridir.²³ Aşağıda bu defterler ve çalışmamızın ana kaynağını oluşturan Diyarbakır Ahkâm Defterleri ile bu belgelerin önemi hakkında durulacaktır.

2.1. Mühimme Defterleri: Mühimme Defterleri genel olarak Osmanlı Devleti'nin en yüksek kazai ve idari organı olan Dîvân-ı Hümâyûn'da alınan kararların suretlerinin kaydedildiği defterler yahut bunun ilk sırasında olan defterler şeklinde tarif edilir.²⁴ Bu defterler Osmanlı Dîvânı'ndan çıkan kararların bir suretlerinin kaydedildiği bir nevi zabıtlar/siciller hüviyetinde olduğundan muhtevaları itibarıyla da pek çok araştırma sahasını ilgilendiren özelliğe sahiptirler. Defterlerin bu ehemmiyetine rağmen bunların ortaya çıkışları, tarihî gelişim süreçleri, Osmanlı bürokrasisindeki yerleri, bürokrasideki ihtisaslaşma sonucu geçirdikleri değişim ve çeşitlenme gibi konularda hâlâ tatminkâr bilgilere ulaşılamamaktadır.²⁵

Mühimme Defterleri, haftanın belli günlerinde toplanan Dîvânda tutulanlar yanında yine Sadrazam'ın başkanlığında olmak üzere Serdâr-ı ekrem olarak seferde bulunduğu sırada toplanan Dîvânlar da alınan kararlara dayanılarak hazırlanmış

²¹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 12.

²² Feridun M. Emecen, "Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkam-ı Miri, Ahkam-ı Kuyud-ı Mühimme ve Ahkam-ı Şikayet", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, cilt 3, sayı 5, 2005, s.107.

²³ Halaçoğlu, *a.g.e.*, s. 25.

²⁴ Emecen, *a.g.m.*, s. 110.

²⁵ Emecen, *a.g.m.*, s. 107.

hükümlerle (ordu mühimmesi) Sadrazam'ın İstanbul dışında bulunduğu zamanlarda vekili vazifesini gören Sadâret Kaymakamı'nın başkanlığındaki Dîvân'da alınan kararlara dayanan hükümleri ihtiva eden defterler (rikâb mühimmesi) olmak üzere ikiye ayrılmıştır.²⁶ İlk devir mühimmeleri kanunnâme, adâletnâme, çeşitli konularda beylerbeyi, sancak beyi, kadı gibi idarecilere ve sefere tayin edilen serdara gönderilen hükümlerden başka nâme-i hümâyûn ve ahidnâme-i hümâyûn sûretlerini de ihtiva etmektedir.²⁷ Dîvân, devlet işleriyle ilgili meseleleri re'sen görüşmesi, yani hükümet fonksiyonunu icra etmesinden başka yüksek mahkeme olarak da vazife gördüğünden ilk devir mühimmelerinde her iki mahiyetteki hükümlere de rastlanır. Bu hükümler, Avrupa ortalarından İran'a, Kırım'dan Kuzey Afrika'ya ve Arabistan'a kadar uzanan geniş sınırlar içerisindeki Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatının idari yapısı ve çalışma usulü, devlet ve teb'a arasındaki münasebetleri, imar, iskân, iktisat, iç ve dış siyaset, isyanlar ve bastırılma şekilleri, askeri tarih, strateji ve yabancı devletlerle olan münasebet gibi oldukça geniş bir daire içerisinde yer alan çok çeşitli meseleleri içermektedirler.²⁸

Mühimme Defterleri'nin terkinde şekil ve muhteva yönünden bir tekâmülden söz edilebilir.²⁹ Zamanla idarî ve adlî konular ayrı defter serilerinde toplanmış, şikâyetler sonucu alınan kararlara dair hükümler için 1059'dan (1649) itibaren Şikâyet Defterleri tutulmaya başlanmış (XVIII. yüzyıl ortalarından itibaren bunlar da vilâyetlere göre ayrılarak Âhkâm-ı Şikâyet adıyla anılmıştır), devlet işleriyle ilgili olanlar ise mühimmelerde kalmıştır.³⁰ Bu durum, Mühimme Defterlerinin muhteva bakımından fakirleşmesine sebep olmakla beraber bir ihtisaslaşmayı da beraberinde getirmiştir.³¹ 1059/1656 tarihinden itibaren Şikâyet Defterleri Mühimmelerden ayrılarak müstakil bir defter çeşidini oluşturduğu zikredilse de, bu ayrımın kesinlik ifade etmediğini de belirtmek gerekir.³² Zira bu durum XVII. yüzyıldan ziyade XVIII. yüzyılda daha belirgin bir hale gelmiş; halkın şikâyet ve anlaşmazlıkları sonucundaki hükümler ve fermanlar, berat ve benzeri kayıtlar Şikâyet Defterlerine kaydedilmiştir.³³ Şikâyet Defterleri de tıpkı Mühimme Defterleri gibi Beylikçi Kalemî tarafından hazırlandığı için, ebat, tür ve kayıtların düzeni bakımından Mühimme Defterlerinin aynısıdır ve ayırt edebilmek için resmi kayıt ve içeriğe bakılması gerekmektedir.³⁴ Şikâyet Defterleri serilerinde, bir takım boşluklar bulunmakla birlikte H.1059-1229/M.1649-1813 yılları arasındaki dönemi ihtiva etmektedir.³⁵ Ancak 1742 senesinden itibaren değişik bölgeler

²⁶ Mübahat S. Kütükoğlu, "Mühimme Defteri", *DİA*, cilt 31, İstanbul 2006, s. 521.

²⁷ Kütükoğlu, *a.g.m.*, s. 521.

²⁸ Kütükoğlu, *a.g.m.*, s. 520-521.

²⁹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 13.

³⁰ Kütükoğlu, *a.g.m.*, s. 521.

³¹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 13.

³² Gümrükçüoğlu, *a.g.m.*, s. 177.

³³ Gümrükçüoğlu, *a.g.m.*, s. 177.

³⁴ Nahide Şimşir, "Ahkam Defterlerinin Tarihi Kıymeti ve 107 No'lu Anadolu Ahkam Defteri'ndeki İzmir İle İlgili Hükümler", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, sayı IX, 1994., s. 359.

³⁵ Şimşir, *a.g.m.*, s. 359.

oluşturulmak suretiyle halkın şikayetlerine dair meselelerin çözümlerini ihtiva eden ve Ahkâm Defterleri adı verilen yeni bir defter türü meydana gelmiştir.³⁶

2.2. Ruûs Defterleri: Osmanlı bürokrasisinde tayin işleriyle uğraşan kalemin adıdır. Sözlükte baş; kişi, şahıs anlamındaki re's kelimesinin çoğulu olan ruûs Osmanlılar'da bu anlamından hareketle tayinleri ilgilendiren bir terim olmuştur. XVII. yüzyıldan itibaren bazı tayinler için verilen tezkireler de bu adla anılmış ve XVII. yüzyılın sonlarına doğru tayinlerin bürokratik işlemlerinin yapıldığı kalemin adına dönüşmüştür.³⁷ Ruûs Kalemi, Vezir, beylerbeyi ve tımar sahipleri hariç olmak üzere, devlet hizmetinde bulunan kimselerin tayin beratlarını ve vazife tevcihlerine ait belgeleri hazırlayan daire şeklinde tarif edilir. Dairelerin reis ve mümeyyizleriyle kapıcıbaşılar, kale ağalıkları, dizdarlar, kethüdâlıklar, müderris, vâiz, devirhan, imam, hatip ve mütevellilerle, hazine ve evkaftan maaş ve tahsisat alanların malî işlerine de burası bakar ve bütün muamele buradan sorulurdu.

Ruûs Kalemi'nde üç çeşit ruûs vardı: 1- Ruûs Kalemi'nden verilen ruûslar 2- Savaş dolayısıyla ordu cepheye iken ordudan verilen ruûslar 3- Rikâb-ı Hümâyûn ruûsları, yani Veziriazam cepheye iken Hükümdarın emri ile İstanbul'da verilen ruûslar. Bunun haricinde Ruûs Defterleri komutan (serdar) olarak bir yere tayin edilen vezirlere de verilir. Serdarlar Ruûs buyuruldusu denilen bu defterlere, kendilerine verilen geniş selâhiyet dolayısıyla, Hükümdar adına tevcih ettikleri valilik, sancakbeyliği, zeâmet, tımar v.s. tayin hülâsası ve hüküm suretlerini kaydederdiler. Bunlar daha sonra temize çekilerek İstanbul'a gönderilirdi. Defterdarlık, beylerbeyliği, sancakbeyliği ve müderrislik gibi tayinlerde bazan sebep de belirtilirdi. Ayrıca Veziriazamların kendi dairelerinde topladıkları İkinci Dîvânı'nda yaptıkları tevcihlerin kaydedildiği "İkinci Ruûsu" denilen Tevcih Defterleri de vardı.³⁸

2.3. Tahvîl Defterleri: Sözlükte, değiştirme, değiştirilme, çevirme, döndürme³⁹ anlamlarına gelen tahvîl kelimesi Osmanlı merkez teşkilâtında, "mahlûl" adı verilen boş tımar ve zeâmetlerin el değiştirmesinde gerekli olan tahvîl hükmünü hazırlayan şubenin adıdır. Tahvîl Kalemi'nde Beylik Kalemi ve bazı Maliye Kalemleri tarafından verilen beratlardan farklı şekilde bazı büyük taşra memuriyetlerinin beratları düzenlenmekteydi. Vezirlerin, beylerbeyilerin, yüksek dereceli vilâyet kadılarının, mevâlînin ve bunlara tahsis edilen arpalıkların, sancak beyleri ve alay beylerinin beratları Tahvîl Kalemi tarafından hazırlanırdı. Ayrıca Kırım Hanları'nın, Mekke-i Mükerrreme Emîrleri'nin, Dîvân-ı Hümâyûn Tercümanları'nın, Eflak ve Boğdan Voyvodaları'nın beratlarının

³⁶ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 13.

³⁷ Recep Ahıskalı, "Ruûs", *DİA*, İstanbul 2008, s. 273.

³⁸ Halaçoğlu, *a.g.e.*, s. 20-21.

³⁹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, 31. Baskı, Ankara 2015, s. 1194.

hazırlanması da bu kalemin görevleri arasındaydı. Hazırlanan beratların kayıtları yahut vezâreti kaldırılan kişilerin hükümleri kalemde bu konuda tutulan defterlere yazılırdı.⁴⁰

2.4. Nâme Defterleri: Farsça asıllı bir kelime olan “name” Türkçe’de ferman, mektup ve buyruldu gibi anlamlara gelmektedir. Nâme-i Hümâyûn ise Osmanlı padişahları tarafından İslâm ve Hristiyan Hükümdarı’yla, imparatorluğa tâbî ve imtiyazlı olan Mekke Emirliği’ne, Kırım Hanı’na, Eflak-Boğdan Voyvodaları’na, Gürcü ve Dağıstan Hanları’na gönderilen mektuplara denilmektedir. Bu gönderilen mektupların ve gelen cevapların bir nüshasının kaydedildiği defterlere ise Nâme-i Hümâyûn Defteri denilmektedir. Ayrıca, Padişah’lar tarafından önemli devlet işlerine dair bilhassa Sadrazam’a hitaben yazılan bazı hatt-ı hümâyûnlar ile muâhedenâme, tasdiknâme, temessük gibi belgelerin de suretleri bu defterlere aynen kaydedilmekteydi.⁴¹

2.5. Ahid-nâme Defterleri: Ahidnâme sözlükte anlaşma şartlarını ve iki tarafın imzasını taşıyan kâğıt⁴² anlamına gelmektedir. Hükümdarların emriyle bazı devlet, zümre ve şahıslara özel haklar tanımak üzere düzenlenen belgedir.⁴³ Aslında ahidnâme, bazan karşılıklı anlaşma sonucu varılan şartları, bazan da istenilen imtiyazları ihtiva etmekle beraber, tarafların birlikte imza koydukları bir belge değildir. Ancak, bir sulh antlaşması bahis konusu olduğunda, tarafların delegelerince ayrı ayrı imzalanan ve tesbit edilmiş şartları ihtiva eden temessüklere göre maddeleri belirlenmiş olan metnin başında padişahın tuğrasının yer aldığı bir belgedir.⁴⁴ Bu belgeler Ahid-nâme Defterleri’nde toplanmıştır.

2.6. Ahkâm ve Şikayet Defterleri: Dîvân-ı Hümâyûn’dan çıkan hüküm, kanunname ve nizam mahiyetinde olan kararların aynen kaydına mahsus defterlere Ahkâm Defterleri denilmektedir.⁴⁵ Ahkâm, hüküm kelimesinin çoğulu olup burada “Padişah buyruğu” anlamına gelmektedir.⁴⁶ Kelime anlamı kat’i emir ve karardır.⁴⁷ Vesikalarda ise bir iş ve vazife için Padişah tarafından verilen yazılı emre hükm-i hümâyûn denilmektedir.⁴⁸

Osmanlı Devleti’nde devlet, Hükümdar’ın kuvvet ve kudretinden ve devletin gayesi de bu kudreti artırmaktan ibarettir; fakat halkın huzursuzluğu ve hoşnutsuzluğu, halkın fakirliği, bu gayeyi tehlikeye düşüren bir şeydir. Bu anlayışa göre, bu durumdan

⁴⁰ Ahıskalı, “Tahvîl”, *DİA*, İstanbul 2010, s. 440-441.

⁴¹ Serhat Kuzucu ve Hacer Çıtırık, “Osmanlı Tarih Yazımında Önemli Bir Kaynak: Nâme-i Hümâyûn Defterleri ve 4 Numaralı Nâme-i Hümâyûn Defterinin Belge Özetleri”, *OTAM*, 40, 2016, s. 147.

⁴² Devellioğlu, *a.g.e.*, s. 18.

⁴³ Mustafa Fayda, “Ahidname”, *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, s. 535.

⁴⁴ Kütükoğlu, “Ahidname”, *DİA*, cilt 01. İstanbul 1988, s. 536.

⁴⁵ Ramazan Günay, “XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır’da Sosyal ve Ekonomik Hayat (Ahkâm-ı Şikayet Kayıtlarına Göre)”, *Doktora Tezi*, Ağustos 2009, Kayseri, s. 3.

⁴⁶ Halil Sahillioğlu, “Ahkam Defteri”, *DİA*, cilt 1, 1988, s. 551.

⁴⁷ Şimşir, *a.g.m.*, s. 358.

⁴⁸ Günay, “Osmanlı Arşiv.....”, s.16.

ancak Padişah'ın adil olmasıyla kaçınmak mümkündür ve Hükümdar'lar halkın doğrudan doğruya da şikayetlerini dinlemeyi görev kabul saymışlardır.⁴⁹ Cuma namazında, ava çıkarken ve sefere giderken veya gelirken, halkın dilekçelerini kabul etmişlerdir.⁵⁰ Hükümdar, Tanrı'dan başka kimseye karşı sorumlu olmayan tek otorite olarak, haksızlığı giderebilecek en yüksek otoritedir.⁵¹ Bundan dolayı gerek kadı tarafından verilen kararın sonucunu beğenmeyen, gerekse herhangi bir haksızlığa uğrayan/uğradığını düşünen kişilerin, şikâyet amacıyla, çözülmesi için meseleyi Padişah'a/Dîvân-ı Hümâyûn'a götürme hak ve imkânı bulunmaktadır.

Geniş bir coğrafyada ve asırlarca varlığını sürdürmüş olan Osmanlı Devleti, hâkimiyet kurmaya başladığı yerlerde yapmış olduğu ilk icraatlardan bir tanesi Padişah adına o bölgedeki adli meseleleri takip edecek olan görevliyi/kadıyı tayin etmektir. Kadı, bakmakla yükümlü olduğu sınırlar dâhilindeki meseleleri şer'i mahkemelerde çözmeye çalışmakta ve burada görülen davaları da Şer'îye Sicilleri adı verilen defterlere kaydetmektedir. Kadılar tarafından çözülmeye çalışılan bazı meseleler ise taraflarca beğenilmeyebiliyordu.⁵² Ayrıca "Kanuni Sultan Süleyman (1520-1566)'ın ölümünden sonra, Osmanlı Devleti'nin yapısının bozulmaya ve merkezi otoritenin zayıflamaya başladığını, XVII.y.y.'ın ikinci yarısından itibaren uzak bölgeler de hissetmeye başlamıştır."⁵³ Böylece halkın şikayetleri giderek artmış ve bu şikayetler 1649 senesinden itibaren, eyalet ayrımı olmaksızın Şikâyet Defterleri adı verilen yeni bir defter türüne kaydedilmeye başlanmıştır.⁵⁴ Bu yıldan başlayarak arazi, sınır, su, mera, yaylak ve kışlak ihtilâfları, alacak-verecek gibi her türlü şahsî davalar, mülkî ve askerî âmir ve memurlardan gelen şikâyetlerle ilgili olarak çıkan fermanlar Mühimme Defterleri'nden ayrılarak Şikayet Defterleri'ne geçirilmiştir.⁵⁵ Bu defterlere bütün eyaletlere ait şikâyetlere dair çözümleri ihtiva eden kararlar kaydedilmektedir.⁵⁶

Önceleri, devlete ait meseleler ile halka ait şikâyetler karışık bir vaziyette Mühimme Defterleri'ne kaydediliyorken, XVII. asrın ortalarından itibaren sadece devlete ait kararların Mühimme Defterleri'ne kaydedilmeye⁵⁷ başlanmış olması dolayısıyla Şikâyet Defterleri zamanla daha hususi bir hüviyet kazanmıştır.⁵⁸ XVIII. yüzyılda devlet otoritesinin daha da zayıflamasına bağlı olarak şikâyet sayısının artması nispetinde, Dîvân-ı Hümâyûn'daki iş yükünü de arttırmıştır.⁵⁹ Bu iş yükünü hafifletmek ve halkın şikâyetlerini çözmek, dolayısıyla devlet otoritesini yeniden te'sis etmek

⁴⁹ Şimşir, *a.g.m.*, s. 357.

⁵⁰ Halil İncelik, "Şikayet Hakkı: 'Arz-ı Hal ve 'Arz-ı Mahzarlar", *Osmanlı Araştırmaları VII-VIII*, İstanbul 1988, s.33

⁵¹ İncelik, *a.g.m.*, s. 33.

⁵² Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 14.

⁵³ Şimşir, *a.g.m.*, s. 357.

⁵⁴ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s.13.

⁵⁵ Necati Aktaş, "Atık Şikayet Defteri", *DİA*, cilt 4, İstanbul 199, s. 68.

⁵⁶ Günay, "Diyarbakir Ahkam...." s. 292.

⁵⁷ Günay, "Diyarbakir", s. 292.

⁵⁸ Gümrükçüoğlu, *a.g.m.*, s. 177.

⁵⁹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 15.

amacıyla Reisü'l-küttab Ragıp Efendi tarafından yeni bir sistem getirilmiştir.⁶⁰ 1742 senesinden itibaren eyaletlere ait şikâyetler birbirinden tefrik edilmek suretiyle ve her bir bölge müstakil olmak üzere bu defterlerin kayıtları ayrı ayrı tutulmaya başlanmıştır.⁶¹ Böylece Ahkâm Defterleri adı verilen yeni bir defter türü meydana gelmiştir.⁶² Defterdarlıktan çıkan hükümlerin toplandığı defterlere ise Âhkâm-ı Maliye denilmektedir.⁶³ Bu defterler defterdarlığa bağlı baş muhasebe, baş mukataa, mevkufat gibi kalemlerce hazırlanmaktadır.⁶⁴ Fakat hükümlerin kaydedilmesinde takip edilen usul yönünden Mühimme ve Şikâyet Defterleri arasında belirgin bir ayırım olduğu söylenemez.⁶⁵

Dîvân'dan çıkan ve halkın şikâyetlerini içeren hükümlerin itinalı bir şekilde kaydedildiği Ahkâm Defterleri'nin muhafazaları için de dikkatli davranılmıştır. Hazîne-i Âmire ile Defterhâne-i Âmire adı verilen yerlerde muhafaza edilen bu defterler, sonraki dönemler için de birer müracaat kaynağı idiler.⁶⁶ Ahkâm-Şikâyet Defterleri'ne yazılan hükümler tarih sırası gözetilmek suretiyle belirli bir intizam içerisinde kaydedilmiştir.⁶⁷ Gelen şikâyetlerden ve bunlara verilen cevap sayısından dolayı iş yükü fazla olan eyaletlerle ilgili kayıtlar, her sene için ayrı ayrı defterlere kaydedilmektedir. Şikâyet sayısı çok fazla olmayan, dolayısıyla bir defteri dolduracak kadar işi bulunmayan, eyaletlere ait meseleleri kaydeden kalemlerde ise sonraki senenin/senelerin kayıtları bir araya getirilip, aynı deftere kaydedilmiştir. Defter doluncaya kadar da farklı senelere ait meseleler aynı deftere kayd edilmeye devam edilmiştir. Gelen şikâyetlere verilen cevapların kaydedilmesi nedeniyle herhangi bir defterin dolması halinde hükümler yeni bir deftere yazılmıştır. Bu suretle Ahkâm-Şikâyet Defterleri arasında tarih olarak bir kopukluk meydana gelmemiştir.

Ahkâm Defterleri, Şikâyet Defterleri'nin devamı olarak tutulmalarına rağmen bu defterler şekil olarak bazı farklılıklar arz etmektedirler.⁶⁸ Ahkam Defterleri'nin hazırlanma sebebi, XVIII.yy'da şikâyetlerin artmasına çözüm olarak, Reisü'l-Küttab Ragıp Efendi tarafından mahalli sistemin getirilmesi şeklinde açıklanmaktadır.⁶⁹ Ahkâm Defterleri, Şikâyet Defterleri'ne göre ebat olarak daha dar ve uzundurlar.⁷⁰ Bu defterler, içerik olarak da birbirlerinden farklılık arz ederler. Her bir bölgeye ait şikâyetlere verilen cevaplar, müstakil veya karışık bir surette yazıldıklarına bakılarak o defterin Şikâyet veya Ahkâm Defteri olduğuna karar verilebilmektedir. Belgelerin tutulmasında, iki defter arasında benzer bir usul takip edildiği görülmektedir. Ahkâm-Şikâyet

⁶⁰ Emecen, *a.g.m.*, s. 125.

⁶¹ Günay, *a.g.m.*, s. 15.

⁶² Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 13.

⁶³ Sahilloğlu, *a.g.m.*, s. 551.

⁶⁴ Şimşir, *a.g.m.*, s.361.

⁶⁵ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 15.

⁶⁶ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 17.

⁶⁷ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 18.

⁶⁸ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 18.

⁶⁹ Şimşir, *a.g.m.*, s. 360-361.

⁷⁰ Şimşir, *a.g.m.*, s.360.

Defterleri, Dîvânî yazı türüyle yazılmışlardır. Dîvân-ı Hümâyûn'da görüşülen meselelerin tutulduğu kayıtlarda kullanılan bir yazı çeşidi olduğu için Dîvânî olarak adlandırılmıştır. Aslında burada kullanılan yazı türü tam olarak Dîvânî değil de daha ziyade Kıрма adı verilen Dîvânî yazı çeşididir. Hızlı yazma endişesinden dolayı bazı zamanlarda noktaların ihmal edilmesine de neden olmuştur. Dolayısıyla bu Kıрма Dîvânî ile yazılmış belgelerin normal Dîvânî ile yazılmış olanlara göre okunması çok daha zordur.⁷¹

Şikayet Defterleri ülkenin tamamını kapsadığı halde, Âhkâm Defterleri bölgelere göre tasnif edilmiştir.⁷² Toplam onyediyi kapsamaktadır. Her bölge için ayrı ayrı tutulan ve Dîvân-ı Hümâyûn'da hazırlanıp yayımlanan ferman ve beratların özetlerini içeren kayıtları tarih sırasına göre ihtiva eden kayıtlardan olan bu defterlerin başlangıç tarihleri, Mora Âhkâm Defteri hariç, 1742 senesidir. Bu defterlerden bir kısmı II. Meşrutiyet dönemine kadar varlığını sürdürmüştür.⁷³ Osmanlı Devleti'nin hemen tamamını içeren Âhkâm Defterleri şu bölgelere ayrılmıştır.⁷⁴

Defterin Adı	Hicri Tarih	Miladi Tarih	Defter Sayısı
Adana	C.1155-S.1295	1742-1878	9
Anadolu	C.1155-R.1306	1742-1889	185
Bosna	C.1155-1285	1742-1867	9
Cezayir ve Rakka	B.1159-Z.1308	1746-1891	25
Diyarbakir	C.1155-L.1292	1742-1875	9
Erzurum	C.1155-Ş.1296	1742-1879	19
Halep	C.1155-B.1266	1742-1850	9
İstanbul	C.1155-R.1328	1742-1910	26
Karaman	C.1155-Z.1295	1742-1878	39
Maraş	C.1155-C.1294	1742-1867	6
Mora	L.1128-Z.1255	1716-1840	21
Özi ve Silistre	C.1155-Za.1294	1742-1877	49
Rumeli	C.1155-N.1326	1742-1908	85

⁷¹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 19.

⁷² Şimşir, *a.g.m.*, s. 360.

⁷³ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 19-20.

⁷⁴ Şimşir, *a.g.m.*, s. 360.

Sivas	C.1155- L.1326	1742-1908	36
Şam-ı Şerif	C.1155-N.1326	1742-1908	9
Trabzon	C.1155-1329	1742-1911	8 ⁷⁵

2.7. Diyarbakır Ahkâm Defterleri ve Önemi: Başbakanlık Osmanlı Arşivinde yapılan tasnife göre dokuz adet Diyarbakır Ahkâm Defteri bulunmaktadır. 15 Cemaziyülâhir 1155/Ağustos 1742 ile Şaban 1292/Eylül 1875 tarihlerini kapsayan bu defterlerin toplamı 2.344 sayfadan müteşekkildir. Toplam olarak 128 senelik bir dönemi kapsayan bu defterlerin sayfa sayısı ile tutuldukları yıllar kıyaslandığında senelik yaklaşık olarak on sekiz sayfalık bir kaydın tutulduğu görülüyor ki bu da yaklaşık olarak bir yılda 30 (+/-5) şikâyete denk gelmektedir.

Sıra No	Defter Adı	Tarih Hicri	Miladi	Sayfa Adedi
1	Diyarbakır	C.1155 - L.1167	1742 – 1754	285
2	Diyarbakır	Za. 1167 - S.1176	1754 –1763	311
3	Diyarbakır	S.1176 - C.1194	1763 –1780	397
4	Diyarbakır	C.1194 - Ca.1202	1780 – 1788	173
	?	? ? ?	?	?
5	Diyarbakır	S.1206 - N.1228	1792 – 1813	586
6	Diyarbakır	Za.1228 - Za.1249	1813 – 1833	96
7	Diyarbakır	Za.1249 - N.1257	1833 – 1841	162
8	Diyarbakır	N.1257 - S.1267	1841 – 1851	188
9	Diyarbakır	Na.1267- L.1292	1851 – 1875	146
			Toplam:	2344

Ahkâm Defterleri'nin tarih sırasına göre tutulduğu ve hükümlerin ara verilmeden bu defterlere kayd olunduğu biliniyor. Bununla beraber, her ne kadar kayıtlarda dokuz adet Diyarbakır Ahkâm Defteri bulunduğu ifade ediliyorsa da, bu defterlerin kapak kısmındaki zaman silsilesi takip edildiğinde defterler arasındaki tarih sıralamasında bir kopukluğun bulunduğu görülüyor. Normal sıralamada, bir defterin bitiş tarihi sonraki

⁷⁵ Günay, “Osmanlı Arşiv.....”, s. 20.

bir defterin başlangıç tarihi olması gerekirken 4 numaralı defterden sonra bu usul takip edilmemiştir. 4 numaralı defterdeki kayıtlar Cemaziyülevvel 1202/1788 tarihinde sona ermesine rağmen 5 numaralı defterdeki kayıtlar yaklaşık olarak dört yıl sonra (Şaban 1206/1792) başlamıştır. Dolayısıyla iki defter arasında, kaydı tutulmayan, dört yıllık bir zaman diliminin olduğu görülüyor. Diyarbekir Ahkâm Defterleri serisi içerisinde yedi senelik zaman dilimini kapsayan defterin var olduğu göz önüne alındığında, iki defter arasındaki bu zaman farkı nedeniyle, Diyarbekir Ahkâm Defterlerine ait bir defterin bulunmadığı sonucuna varılabilir.⁷⁶

Ahkâm defterleri, alacak-verecek davaları, boşanmadan sonra ortaya çıkan anlaşmazlıklar, diyet talebi, mala ve cana kastedilmesi, miras paylaşılırken düşülen anlaşmazlıklar, ticari anlaşmazlıklar, tımar tevcihi konusunda karşılaşılan problemler, vakıf, vasilik, vergi ve toprak ile ilgili anlaşmazlıklar gibi pek çok şahsi ve toplumsal şikayetleri içermektedir.⁷⁷ Bütün bu hallerde, söz konusu olan şey, özel zararlar; kamu zararları değildir.⁷⁸ Kamuya ait işler *Mühimme* defterinde kayıtlı hükümlerle karşılanmaktadır.⁷⁹ Defterlerde bütün bir kaza halkının şikayetlerine rastlanıldığı gibi, kadın olsun erkek olsun bireysel şikayetler de görülmektedir.⁸⁰

Ahkâm-Şikâyet kayıtlarında; Şer'îye Sicilleri'nde olduğu gibi, yer adları, tarafların ve şahitlerin durumu, hükümde geçen mülkleri tarif eden bilgilerle ilgili çok fazla ayrıntı verilmemektedir. Ayrıca bu kayıtlarda mahalle isimlerine çok fazla yer verilmediği hususu dikkat çekmektedir. Şikâyete bulunan kişinin meskûn olduğu mahalle gibi küçük birimlerden ziyade, daha büyük idari birim olan kaza ve sancakların muhatap alındığı ve defterlerde bunların isimlerinin daha çok zikredildiği görülmektedir.⁸¹

Hükümler genelde üç bölümden oluşmaktadır.⁸² Birinci kısımda, işe ve icabına göre, bölgede bulunan vali/vezir/beylerbeyi, mevlâ, kadı, naib, müftü, müşir, voyvoda, mutasarıf, subaşı, mütesellim, alaybeyi, mîr-i mîrân, mülâzım, mübâşir, mustahfiz, mütevellî, âyân, meclis azaları, kaza müdürü, kaim-makâm, dizdâr, maliye memuru, zabıt, vücuh-ı memleket, iş erleri, muhtar gibi şer'î ve örfî yetkililerden birisine ve bir kaçına yapılan hitaplar bulunmaktadır.⁸³ İkinci bölümde, hükümün asıl konusunu oluşturan şikâyet özetlenmektedir. Ve getirilen çözüm belirtildikten sonra, hüküm 'şer'le görülmek için yazılmıştır', 'emr-i şerifim yazılmıştır' gibi ibarelerle hüküm sona ermektedir.⁸⁴

⁷⁶ Günay, "Diyarbekir Ahkam", s. 293-294.

⁷⁷ Şimşir, *a.g.m.*, s. 362.

⁷⁸ İnalçık, *a.g.m.*, s. 36.

⁷⁹ İnalçık, *a.g.m.*, s. 36.

⁸⁰ Gümrükçüoğlu, *a.g.m.*, s. 180.

⁸¹ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 20.

⁸² Şimşir, *a.g.m.*, s. 362.

⁸³ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 20.

⁸⁴ Şimşir, *a.g.m.*, s. 362.

Ahkâm-Şikâyet Defterleri'nin içerisinde yer alan hükümler, genel itibarıyla bir bölgede hal edilemeyen meseleleri çözüme kavuşturmak amacıyla vatandaşların Padişah'a veya onun yetki vermiş olduğu kurumlara/kişilere başvurmaları sonucunda görüşülen meselelerle alakalıdır. Dolayısıyla bu defterler, halkın şikâyetçi olduğu meselelerle alakalı yapılmış olan müracaatlara çözüm bulmak amacıyla verilmiş olan hükümleri ihtiva ettiklerinden dolayı, hükümlerin ait olduğu eyaletin sınırları dâhilinde bulunan sancak, kaza, nahiye ve köylerle alakalı idari, iktisadi ve içtimai meselelere ait mühim bilgiler içermektedir.⁸⁵

Muhteva itibarıyla Dîvân'ın işleyişine bağlı olarak hazırlanmış olan bu defterlerdeki kayıtlar, yüksek karar organı olan bir kurumun belgeleri niteliği de taşıdıklarından hukuk tarihi yönünden ayrı bir önemi haiz bulunmaktadır.⁸⁶ Gerek Atik, gerekse Vilâyet/Eyâlet Ahkâmı olsun bunlar merkez-taşra irtibatını ortaya koyan, sosyal, hukukî tarih açısından önemli olan kaynaklar niteliği taşırlar.⁸⁷ Bunlar siyasî, adlî, ictimai ve hatta iktisadî tarih alanını ilgilendiren kayıtlar olarak kronolojik sıra dahilinde topluca seri oluşturmaları ve düzenlilik göstermeleri bakımından ilgi odağı haline gelmişlerdir. Özellikle Osmanlı devletinin dış ilişkileri ve uzak topraklardaki alâkaları konularında yegâne başvuru kaynağı durumundadırlar. Avusturya, Lehistan, Fransa, İtalyan devletleri, İngiltere, İspanya, Macaristan, Portekiz, Eflak-Boğdan/Romanya, Balkanlar, kuzeyde Rusya, Ukrayna, Kırım ve Kafkasya bölgesi, doğuda İran ve hatta daha art alanda Orta Asya Hanlıkları ve Hindistan, güneyde Ön Asya, Arab yarımadası, Yemen, Basra ve Kızıldeniz bölgesi, Habeşistan, Somali, Mısır'dan Fas'a kadar uzanan Kuzey Afrika sahilleri vb. gibi geniş bir alanı alâkadar edebilecek vüsatte kayıtlara fazla bir çaba göstermeksizin ulaşılabilecek bir imkân sağlarlar. Siyasî tarih açısından bu çerçevede verimli bir kaynak külliyatı oluşmuş olduğu söylenebilir. Siyasî münasebetler tarihi dışında Osmanlı merkez ve taşra arasındaki bağları, şehir ve kasabalarla limanları, sosyal ve ekonomik ilişkileri ihtiva eden birçok hüküm kaydı, sancaklar, beylerbeyilikler ve kadılıklara yönelik olarak mevcut bulunmaktadır.⁸⁸ İç isyanlar, sosyal hareketlilik, dinî temayül ile sosyal hizmetler, mimari, ulaşım, hatta çevre bilinci vb. gibi pek çok sahayı ilgilendiren hükümler de bu çerçevede araştırmalara konu olmuştur.⁸⁹

Doğrudan doğruya halkın şikâyetlerine, getirilen çözümler doğrultusunda hazırlanmış olan Ahkâm Defterleri, yangın ve çeşitli sebeplerle korunamadığı için günümüze ulaşamayan Şer'iyye Sicilleri'nin yerini alabilmektedir. Şer'iyye Sicilleri olmayan yöreler için, Ahkâm Defterleri önemli bir boşluğu dolduracak niteliktedir.⁹⁰ Ahkâm Defterleri'nden yararlanarak ne gibi konularla ilgili olarak şikâyetlerde bulunulduğu, devletin buna nasıl bir çözüm getirdiği gözler önüne serilerek merkezi

⁸⁵ Günay, "Osmanlı Arşiv.....", s. 23.

⁸⁶ Emecen, *a.g.m.*, s. 107.

⁸⁷ Emecen, *a.g.m.*, s. 125.

⁸⁸ Emecen, *a.g.m.*, s. 129- 130.

⁸⁹ Emecen, *a.g.m.*, s. 130-131.

⁹⁰ Şimşir, *a.g.m.*, s. 363.

otoritenin işlerliğini gösteren şikayet mekanizmasının işleyiş tarzı da ortaya konulacaktır.⁹¹

⁹¹ Şimşir, *a.g.m.*, s. 363.

I. BÖLÜM

1. OSMANLI DEVLETİ'NDE KONAR-GÖÇERLER

Konar göçerlik, beslenme ihtiyacını karşılamak amacıyla büyük hayvan sürülerini takip eden göçebelerden ya da belli bir coğrafi mekâna bağlı olmaksızın hayvanlarına otlak ve kışlak bölgeleri arayan göçebe çobanlıktan farklı olarak belli bir mekân dairesinde yerleşik hayatın bütünleyicisi olarak hayvancılık yapan ve ürünlerini daha çok yerleşik toplumlara pazarlayan iktisadî faaliyet biçimi ve hayat tarzıdır.⁹²

Osmanlı Cemiyeti'ni meydana getiren en önemli unsurlardan birini de hiç şüphesiz konar-göçer tabir edilen ve yarı göçebe hayat yaşayan aşiretler teşkil etmektedir.⁹³ XI-XIII. yüzyıllar arasında Türkistan, Horasan ve Azerbaycan'dan Anadolu'ya büyük kitleler halinde göç eden Türklerin önemli bir kısmını "Oğuz" veya "Türkmen" adıyla bilinen göçebeler teşkil ediyordu. Bunlardan Batı Anadolu'ya gidenlerinin bir kısmı askeri yapılanmanın içinde yer almış , bir kısmı da Osmanlı Devleti'nin izlemiş olduğu iskan siyaseti Balkanlara göç ederek yerleşik hale gelmişlerdir. Ancak, Anadolu'da yaşayanlar ve özellikle Osmanlı idaresiyle daha çok XV. yüzyılın ortalarından sonra tanışmaya başlayanlar, ananevi hayat tarzlarını ve sosyal yapılarını uzun süre muhafaza etmişlerdir.⁹⁴

Konar-göçer Türkmenler kendi grupları içerisinde bir hiyerarşiye sahip idiler. Konar-göçer zümreler sosyal yapı olarak aile ve cemaatten oluşmaktaydı. Aile ile cemaat arasında küçük parçalar "oba", "mahalle", "oymak" gibi adlarla bilinmekteydi. Aile, Türk toplumunda önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle ister yerleşik olsun ister konar-göçer olsun bütün Türk topluluklarında konar-göçer zümreler arasında da aile önemli bir kurumdu. Ailenin evli veya yetişkin bekâr erkekleri tıpkı yerleşik ailelerde olduğu gibi ayrı ayrı vergi mükellefi idiler. Bu durum konar-göçerlerde de aile tipinin geniş aileden ziyade küçük aile şeklinde olduğunu göstermektedir. Bu aile tipi, koca, eş ve bunların yetişkin olmayan çocuklarından ibaretti. Aileden sonra bazı göçebe grupları arasında görülen ve birbirine çok yakın akraba aileleri tarafından teşkil edilen sosyal ve idari birim olan "oba", "mahalle" ve "oymak" idi. Her oba, mahalle ve oymak ahalisi, yaylak ve kışlak mahallerine göç ederler ve aynı yere çadırlarını kurarak mensup oldukları birimlerini meydana getirirdi.⁹⁵

Sürdürdükleri bu hayat tarzı, ekonomik sebepler, uzun süren savaşlar, kıtlık v.b. nedenler dolayısıyla, gerek yerleşik halkla, gerek devlet görevlileri ile bir takım problemler yaşamışlardır. Bunların yanısıra konar-göçerlerin kendi aralarında da anlaşmazlığa düştükleri görülmektedir.

⁹² Tufan Gündüz, "Konar göçer", *DİA*, cilt 26, Ankara 2002, s. 162.

⁹³ Halaçoğlu, *a.g.e.*, s. 14.

⁹⁴ İlhan Şahin, "Göçebeler", *Osmanlı*, YTY, cilt 4, Ankara 1999, s. 132.

⁹⁵ Şahin, *a.g.m.*, s. 136.

1.1. Hukuki Durumları

Osmanlı döneminde göçebeler, yerleşik ahali gibi devletin kayıtlı bir tebaası idiler. Bu bakımdan onlar, yaşadıkları hayat tarzı icabı yaylak-kışlak mahalleri arasında hareket halinde olmalarına rağmen, başıboş diyebileceğimiz bir hayat tarzına sahip değildiler. Bu durumun tabii bir sonucu olarak göçebe grupları, ya müstakil bir idari ünite içinde ya da buldukları yerlerdeki sancak, kaza veya nahiye gibi idari ünitelere bağlı bir durumda idiler. Nüfusça kalabalık ve geniş bir coğrafi sahada yaşayan göçebelerin bir kısmı idari bakımdan müstakil bir statü içinde bulunmakta idi.⁹⁶ Konar-göçerlerin kaza haline getirilmesi için, taifelerin önemli bir nüfus oranına ulaşması gerekmektedir. Kaza statüsünün en belirgin özelliği ise belli bir merkezi olmaksızın, ya aşiretin yaşadığı bölgenin ismini ya da aşiretin ismini alan kazada konar-göçerlerin hukuki işlerine bakması için müstakil bir kadı tayin edilmesiydi.⁹⁷ Yani muhtelif teşekküllere idari ve kazai bir şekil vermek yoluna gidilmiştir. Kadılar, tayin edildikleri oymaklar ile beraber şehirden şehire gezmekte idiler.⁹⁸

Osmanlı Devleti'nin konargöçerlere, bu şekilde müstakil bir sancak veya kaza statüsü vermesinin altında şu sebepler yatmaktadır. Bunlardan birisi, merkeziyetçi bir idari sisteme sahip olan Osmanlı Devleti'nin, konar-göçerleri daha iyi kontrol etmek istemesidir. Diğeri, vergi bakımından oldukça önemli bir kaynak olan göçebelerden, daha sağlıklı vergi toplanmak istenmesidir.

Hukuken göçebeliğin hayat tarzının kabul edildiğini gösteren en belirgin ifade "Yörük lâ-mekândır. Tayin-i toprak olmaz. Kande dilerse gezerler." şeklinde geçen hükümdür. Devlet göçebelerin belirli toprak parçası ile bağlantısı olmadığını benimsedikten sonra, yine de bunların hareket alanlarını, kabaca da olsa, mümkün mertebe sınırlamaya çalıştı. Onların bulunacakları bölgeleri, bağlı oldukları kaza ve sancak idaresini kanunnâmelerde açıkça gösterip nerede yaylayıp kışlayacaklarını, göç ederken hangi yolları izleyeceklerini ve ne ölçüde ticaret ve ziraat ile iştilal edeceklerini, mahsullerinden ne kadar vergi verip hangi vergilerden muaf kalacaklarını, bir suç işlendiğinde yargılamanın kim tarafından yapıp infazı kimin gerçekleştireceğini açıkça belirlemiştir.⁹⁹

1.2. Ekonomik Hayatları

Ekonomik bakımdan hayvancılığa bağlı olan göçebeler, hayatlarını devam ettirebilmek için yaylak ve kışlak yerleri arasında mevsimlere göre yer değiştirmektedirler. Konar- göçerlerin yaylak ve kışlak mahalleri arasındaki mesafenin

⁹⁶ Şahin, *a.g.m.*, s. 134.

⁹⁷ Sadullah Gülten, "XVI. Yüzyılda Kütahya Sancağı'nda Yörükler", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı 28, 2010, s. 173.

⁹⁸ Cengiz Orhonlu, *Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretleri İskan Teşebbüsü (1691-1696)*, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1963, s. 18.

⁹⁹ Abdullah Saydam, "Sultanın Özel Statüye Sahip Tebaası: Konar-Göçerler", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı 20, 2009, s. 24.

uzun olması sebebiyle göç yolları üzerinde çeşitli problemlerle karşılaşmalarına engel olmak için iktisadî faaliyetlerinin bir güvencesi durumunda olan bağımsız kanunnâmeleri vardı.¹⁰⁰ Büyük oranda hayvancılıkla uğraştıkları için çok az miktarda ziraat yapmaktadırlar. Bunun yanısıra imalata da katılıyor, örneğin halı, kilim ve başka dokumalar üretiyorlardı.¹⁰¹ Devlet, bazı ihtiyaçlarını büyük sürülere sahip olan bu göçebelerden temin etmektedir. Mesela İstanbul'un et ihtiyacının bir kısmı bunlardan sağlanmaktadır.¹⁰² Türkmenlerin çok eski çağlardan beri ata olan ilgileri yanında, at yetiştirmeye verdikleri önem de bilinmektedir. Konar-göçerler de binek vasıtası olarak kullandıkları atı yetiştirmede maharet sahibi idiler. Bu sebeple devlete binek hayvanı olarak at yetiştirdikleri gibi, köylüye damızlık hayvan da temin ederlerdi.¹⁰³

Göçebelerin iktisadi faaliyetlerinde, hayvancılıkla uğraşmalarının bir sonucu olarak dokuma ve dericilik önemli bir yer tutmaktadır. Ürettikleri yoğurt, peynir, süt, tereyağı gibi yiyecek maddelerini de yerleşik ahaliye satma imkanı buluyorlardı. Ayrıca, yolların emniyet ve bakımı, derbentçilik hizmeti, menzillerde zahire toplanması, madenlerin işletilmesi, sefer sırasında askeri malzeme nakli gibi hizmetleri görürlerdi.¹⁰⁴ Konar-göçerler, hayvancılıkla uğraştıklarından kasaplıkla da meşgul olmuşlardır. Devlet tarafından kasaplığa tayin edilenler vardır. Örneğin, Ankara'da bulunan yörük taifesinden Hoca Piri ve Hoca Yunus ve kasaplığa tayin edilmişlerdir.¹⁰⁵

Osmanlı topraklarında bulunan göçebeler, devlet için oldukça önemli bir vergi kaynağı durumundaydılar. Osmanlı Devleti'nin vergi mükellefi olan reaya sınıfına mensup konar-göçerler, yaşantıları bakımından şehir ve köylülerden farklıydı. Konar-göçerler, yerleşik ahalinin mükellef olduğu vergileri ödemezlerdi.¹⁰⁶ Konar göçerlerin temel vergileri yaylak ve kışlak resmiyle adet-i ağnam idi. Ağnam vergisi XVI. yüzyılda iki koyuna 1 akçe olarak tahsil ediliyordu. Güney Anadolu'da ağnam vergisinin yanı sıra "resm-i ma'z" adıyla keçi vergisi, "resm-i camus" adıyla su sığırı vergisi ödenirdi. Konar göçerlerin sahip olduğu develer eğer taşımacılık için kullanılmıyorsa vergiden muaftı; aksi halde bir deve otuz koyuna denk tutulup vergiye tâbi kılınırdı. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da konar göçerlik eden topluluklar ayrıca "adet-i çobanbeyi" adıyla bir vergi verirlerdi. Bunların dışında bad-ı heva, avarız, sürsat gibi tekalif-i örfiyyeye tabi idiler.¹⁰⁷

¹⁰⁰ Gündüz, *a.g.m.*, s. 162.

¹⁰¹ Reşat Kasaba, *Bir Konargöçer İmparatorluk Osmanlıda Göçebeler, Göçmenler ve Sığınmacılar*, (Çev. Ayla Ortaç), Kitap Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2012, s. 42.

¹⁰² Yeni il kadısına gönderilen hüküm de, Ulus taifesinden İstanbul'a koyun getirilmesi istenmiştir. Ahmet Refik, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, Enderun Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul 1989, s. 32. (Belge 61).

¹⁰³ Halaçoğlu, *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, TTK, Ankara 1997, s. 18-19.

¹⁰⁴ Ünal, *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, Paradigma Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 18.

¹⁰⁵ Refik, *a.g.e.*, s. 18. (Belge 35)

¹⁰⁶ A.Latif Armağan, "XVI. Yüzyılda Teke Sancağı'ndaki Konar-Göçerlerin Demografik Durumu Üzerine Bir Araştırma", *Tarih Araştırmaları Dergisi*, cilt. XIX, sayı 30, Ankara 1998, s. 5.

¹⁰⁷ Gündüz, *a.g.m.*, s. 162.

Yaylak ve Kışlak Resmi: Sürülerini başka tımar sahibinin arazisinde otlatan veya miri yaylaklarında yaylatan sürü sahiplerinden, göçebe kabilelerden ve yörüklerden alınan yaylak resmi, yılda bir defa olmak üzere, bazı yerlerde sürü başına, bazı yerlerde de koyun başına alınmaktaydı. Sürü sahibi göçebelerden alınan bu resmin tahsilinde, mesela sürüsü olmayan yörüklerden¹⁰⁸ alındığı ve ya sürü sahiplerinden sürüsünü otlatmadığı bir otlığın resminin istendiği görülmektedir.¹⁰⁹ Sürü sahibi göçebelerden alınan bu vergi ilkbaharda toplanırdı. Ancak bu resmin miktarı bölgelere göre farklılık gösterebilmekte idi. Mesela Doğu vilayetlerinde yaylak resmi genellikle, sürüden 33'er akça, Aydın'da 17 akça, Mardin ve Erzincan'da sürü adedine bakmadan, otlak resmi olarak sürü sahibi haneden 200 dirhem yağ alınmıştır.¹¹⁰

Konar-göçerler, yayla mevsimi sona erdikten sonra havaların soğumasıyla birlikte sıcak bölgelere inerek arazisinde kışladıkları sipahiye, "resm-i kışlak" olarak adlandırılan bir vergi ödüyorlardı. Bu vergi genellikle 300 koyuna 1 orta koyun alınarak tahsil edilmekteydi. 100 koyuna 20 akçe olarak alındığı da görülmekteydi.¹¹¹

Ağıl Resmi: Osmanlılar'da hayvan sürülerinin barındırıldıkları yer için alınan bir vergi türüdür.¹¹² Etrafi çevrili, genellikle üstü açık hayvan barınağı mânasına gelen ağıldan alınan bu vergi, ağnam resmine bağlı olup kanunnamelerde yatak resmi, yatak hakkı veya çit parası olarak da geçer. Kışlatmak veya kuzulatmak için koyun ve keçi sürüleri herhangi bir tımar sahibinin arazisine getirilir ve etrafı çevrilerek ağıl yapılırsa, o yerin vergilerini toplayan sipahi, sürü hesabına göre miktarı kanunnamelerle belirtilmiş olan bir vergiyi sürü sahibinden isteme hakkına sahip olurdu. Ağıl resmi, özellikle büyük miktarda koyunu bulunan konar göçer Türkmen grupları için önemli meblağlara ulaşıyordu.¹¹³ Bunlar yaylak ve kışlak hayatı sürdürdüklerinden bazı bölgelerde kışların sert geçmesi sebebiyle kışlak mahallerindeki ağıl veya sığınaklarda hayvanlarını tutmak zorunda idiler. Ağıl resminin alınma zamanı olarak kanunnamelerin bazılarında "abril ayının iptidasında" bazılarında da "kuzu kırkımında" alınır denmektedir.¹¹⁴

¹⁰⁸ Halaçoğlu, "XVIII. Yüzyılda.....", s. 23.

¹⁰⁹ ".....ol yaylak ve kışlak yerlerine bunlar zamanında koyun ve sair davarlarıyla çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifa' itdükleri olmayub hilafı-ı kanun ve defter resm-i yaylak ve kışlak talebiyle taaddi ve rencide olunmak icab itmez iken cemaat-i mezbur zabiti olan () nam kimesne hilaf-ı kanun ve defter rüsum-u raiyyet ve mukata'-i mezkur emini tarafından dahi resm-i yaylak ve kışlak talebiyel taaddi itmeleriylebundan akdem mezburların hilaf-ı kanun ve defter ol vechle zahir olan taaddileri men' ve def' olunmak için", *BOA,A.DVNS.AHK.DB.d 1*, s. 70. (Fi Evahir-i Cemaziyelahir 1158)

¹¹⁰ Halaçoğlu, "XVIII. Yüzyılda.....", s. 24.

¹¹¹ Tuğçe Erinç, XVI. Yüzyıl Karadeniz Sahil Sancaklarında Konar-Göçerler, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara 2013, s. 69.

¹¹² Emecen, "Ağıl Resmi", *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, s. 468.

¹¹³ Emecen, "Ağıl Resmi", s. 468.

¹¹⁴ Neşet Çağatay, "Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, cilt 5, sayı 5, 1947, s. 485.

Ağnam Resmi: Küçükbaş hayvandan alınan bir vergidir. İslâm devletlerinde çeşitli adlarla rastlanan bu vergi, Osmanlı resmî kayıtlarında resm-i ganem, adet-i ağnam şekillerinde de geçer. Şer‘i vergilerden sayılan ağnam resmine bazı sancak kanunnamelerinde adet-i zekat da denmektedir. Konar-göçerlerden alınan ve kanunnamelerde resm-i merai, bazılarında resm-i ganem ve bir kısmında da koyun resmi olarak geçen Ağnam resmi, yerliden, yörükten, eşkinciden ve yüzdeciden alınan olmak üzere birkaç çeşittir. Ağnam resminin hesaplanmasında kuzulu koyun kuzusuyla, oğlaklı keçi oğlağıyla beraber sayılır; koyunların sayısı 300 olduğu zaman sürü tabir edilir ve 5 akça ağıl resmi alınır. Bazı yerlerde sürü ‘’ala’’, ‘’evsat’’ ve ‘’edna’’ olarak sınıflandırılmıştır ve vergisi de buna göre konmuştur.¹¹⁵ Bu vergi genellikle koyun yavruladıktan sonra nisan veya mayıs aylarında alınır. Ağnam resmi bilhassa büyük ölçüde koyun besiciliği yapan konar göçer Türkmen ve Yörük cemaatleri için önemliydi. Büyük kısmı padişah haslarına dahil olan konar göçerler de iki koyuna bir akçe vermekte idiler. Ancak bu hüküm koyun sayısına bağlı idi.¹¹⁶ Salgın hastalıklar, eşkıya baskınları gibi durumlar sebebiyle koyun sayılarında ciddi azalma meydana gelmesi halinde aşiretlerin müracaatı üzerine vergi tahrirleri yeniden yapıyordu.¹¹⁷

Bad-ı Heva: Bad-ı heva kendi başına bir vergi çeşidi olmayıp bünyesinde çeşitli vergileri barındırmakta olan bir tabir olarak karşımıza çıkmaktadır. Bad-ı heva’dan sayılan resimler, ‘’resm-i arusi’’, ‘’resm-i duhan’’, ‘’cürm-i cinayet’’, ‘’resm-i yave veya kaçgun’’, ‘’resm-i tapu’’, resm-i zemin, ‘’adet-i deştbanı’’ olarak sıralanabilir. Bad-ı heva’dan sayılan resimlerden biri kanunnamelerde ‘’resm-i arusi’’, ‘’arusane’’, ‘’adet-i arusi’’ ve ‘’gerdek resmi’’ gibi adlarıyla geçmektedir. Arus resmi bir kız veya dul kadın evlenirken kadıya verilen nikâh resminin haricinde tımar sahibine ya da sancak beyine verilen vergidir. Yine bad-ı hevedan sayılan ve kanunnamelerde ‘’duhaniye’’, ‘’resm-i dud’’, ‘’resm-i baca’’, ‘’tütün resmi’’ gibi adlarla geçen yörük, yüzdeci, yağcı, küreci, Türkmen taifesi gibi konar-göçer hayat sürdüren ve evli olan kişilerden alınan resm-i duhan vergisi bulunmaktaydı.¹¹⁸

Göçebelerden alınan diğer vergilerden adet-i çobanbeyi ve adet-i resm-i kışlak-ı berriyye için her 100 koyundan yirmişer akça alınmaktaydı. Kışlak resmi olarak evli bir kimse bir sipahinin tımarında kışlarsa 6 akça kışlak resmi verirdi. Kışlayan kimse ziraat ederse, kışlak resmi yerine resm-i zemin verirdi. Ayrıca kışlakçı kimse üç yıl bu yerde kalırsa ve bu üç yılda kışlak resmi verir, üç yıldan sonra ise resm-i bennak alınır. Harp levazımatı yapan bir kısım oymaklar ise, vergi ve rüsum yerine imal ettikleri ok ve yay gibi silahları cephaneye teslim etmekten ibaret bir mükellefiyete sahip idiler.¹¹⁹

Konar göçer taifeden alınan vergilerden biride sürsat idi. Ordunun et ihtiyacını karşılamak için Eflak ve Boğdan’ dan sonra en fazla Anadolu’da bulunan

¹¹⁵ Halaçoğlu, ‘’XVIII. Yüzyılda.....’’, s. 22-23.

¹¹⁶ Emecen, ‘’Ağnam Resmi’’, *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, s. 478.

¹¹⁷ Gündüz, *a.g.m.*, s. 162.

¹¹⁸ Erinç, *a.g.e.*, s. 67.

¹¹⁹ Halaçoğlu, ‘’XVIII. Yüzyılda.....’’, s. 24.

Türkmenlerden koyun talep edilmişti. Kamanıçe Seferinde Halep Türkmenleri, Yeni il Türkmenleri, Danişmendli Türkmenleri, Bozulus Türkmenlerinden toplam 1672 senesinde 17.000 adet koyun talep edilmiş fakat Rumeli bölgesine bu koyunları nakledilmesi güç olduğu için bunun karşılığında para talep edilmiştir. Koyunların her birini bedeli 1,5 kuruş olarak belirlenmiştir.¹²⁰

Konar göçerler esas olarak hayvancılıkla uğraşmalarına rağmen, az miktarda ziraatle de meşgul olmaktadır. Ziraat yapan göçebelerden öşür vergisi alınır. Öşür miktarı toprağın verimliliğine, ürünlerin çeşitliliğine, sulama imkânlarına ve bölgesel örf ve adetlere göre değişiklik göstermekteydi.¹²¹ Konar-göçerler bir sipahiden yer alıp ziraatla uğraşırlarsa öşür ve salarlık verdikten sonra resm-i boyunduruk adında bir vergi daha ödemektedirler. Resm-i boyunduruk ise genelde hayvanları telef olup fakir düşen üzerlerine çiftlik yazılmadığı halde bir çift öküzle bir sipahinin arazisinde ziraat yapan konar-göçerlerden alınan vergi çeşididir. Miktarı sipahi sahibine verilen yılda 12 akçe olarak belirlenmiştir.¹²²

Osmanlı Devleti'nde bazı konargöçer reaya, devlete doğrudan vergi vermek yerine, üstlendikleri çeşitli vazifeler yoluyla vergilerini dolaylı olarak ödeyebilmektedirler. Nitekim devlet tarafından madenlerle ilgili muhtelif işlerde, ordunun nakliye işlerinde, iç ayaklanmaların bastırılmasında, güvenlik ve asayişin sağlanmasında, kale derbent ve geçitlerin tamir ve korunmasında, yol, köprü, cami inşası ve tamirinde, gemi ve su yolu hizmetlerinde her yıl 6 aylık sürelerle görevlendirilmişlerdir.¹²³ Ayrıca davet edildiklerinde ordu ile birlikte bizzat sefere de katılmışlardır.

Konar-göçerler devlete önemli miktarlarda vergi ödemektedirler. Bu nedenle konar-göçer hayatın devamlılığı devletin vergilendirme çeşitliliğine sahip olması, yerleşik olmayan reayanın ve iktisadi faaliyetlerin devamlılığını sürdürebilmesi, halkın ihtiyaçlarının temin edilebilmesi, hazineye aktarılacak gelirlerin artırılması ve devletin gelirlerinde devamlılık sağlanması açısından önemlidir. Bu nedenle devlet vergilerin ağırlaşmaması ve konar-göçer hayatın devamlılığının sağlanması için bazı alanlarda muafiyetler sağlayarak bir takım önlemler almıştır. Özellikle vergi toplaması için gönderilen memurların bu konuya azami dikkat göstermeleri istenmiştir.¹²⁴ Devlet bu vergilerin toplanmasında adaletli olunması konusunda titiz davranmıştır. Ancak buna rağmen konar-göçerlerin, kanunnamelerde yazandan daha fazla vergi talebiyle karşı

¹²⁰ Hava Selçuk, "Osmanlı Devleti'nde XV. ve XVII. Yüzyıllarda Konar-Göçer Aşiretlerin Sosyal Ve İktisadi Hayatları", *İCANAS* 38, vol. 6, Ankara 2007, s. 2704.

¹²¹ Ahmet Tabakoğlu, "Öşür", *DİA*, cilt 34, Ankara 2004, s. 101.

¹²² Erinç, *a.g.e.*, s. 70.

¹²³ Atilla Canbolat, Hatay Türkmen Aşiretleri ve Bu Aşiretlerin İskanı (18. ve 19. Yüzyıllar), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş 2006, s. 13.

¹²⁴ Erinç, *a.g.e.*, s. 62.

karşıya kaldıkları¹²⁵ ya da kendilerinden ödeme yükümlülükleri bulunmayan vergiler istendiği görülmektedir.¹²⁶

Konar-göçerler genellikle vergi ile ilgili meselelerde kadı mahkemesine başvurmuşlardır. Haddinden fazla vergi talep edilmesi durumunda durumu düzeltmek için veya vergilerinin teslimini onaylatmak için mahkemeye müracaat etmişlerdir. Diyarbakır ahkâm defterlerinde, vergi toplayan bazı me'mûrların konar-göçerlerden, kanûna göre ödemeleri gerekenden fazla vergi talep ettikleri görülmektedir. Bu konu en sık rastlanılan şikayet konularındandır. Bununla birlikte konar-göçerlerden bazılarının vergilerini ödememeleri de söz konusu olmaktadır.

1.3. Yerleşik Halk, Devlet Görevlileri ve Birbirleriyle Olan İlişkileri

Konar göçer aşiretlerin, kalabalık hayvan sürüleriyle yaylak ve kışlak mahalleri arasında gidip gelirler iken, yerli halkın tarlalarına zarar vermemeleri imkansızdır. Ekonomik bakımdan hayvancılıkla uğraşan göçebeler, hayvancılığa bağlı olan hayatlarını devam ettirebilmek için, yaylak-kışlak mahalleri arasında mevsimden mevsime yer değiştirmekteydiler. Kalabalık yığınlar halinde, bütün hayvanları, aileleri ve eşyalarıyla birlikte yolculuk yapmak zorunda olan konargöçer aşiretlerin, zaman zaman, yerleşik köylünün mallarına ve tarlalarına zarar verdikleri ve bu yüzden aralarında birçok defa sürtüşme yaşandığı bilinmektedir. Arşiv belgelerinde de sık sık dile getirilen bu durum karşısında yerleşik ahalinin konar-göçerlerden şikayetçi oldukları görülmektedir. Örneğin 1155 senesinde Badıllı Aşireti, Siverek Kazası'nın Kavaklı isimli köyüne gelmiş ve bunlar hayvanlarını zabt etmeyip köylünün bağ ve bahçelerine salmış, böylece köylü zarar ve ziyana uğramıştır. Bunun sonucunda da bu aşiret hakkında şikayette bulunmuşlardır.¹²⁷ Bu durum yerleşik köylü ile göçebeler arasında sürtüşmelere neden olmaktadır. Diğer bir örnekte de, 1269 tarihli bir hükümde Besni naibinden, aşiretlerin hayvanlarını, yerleşik köylünün ekili tarlalarına sokmaları sonucu uğradıkları zarar belirtilerek, bunu engellemesi istenmiştir.¹²⁸

Ahkâm Defterleri'nde karşılaşılan şikayet konularından biri de, yerli halkın konar-göçerlerden kendileriyle birlikte vergi ödemelerini istemeleridir. Örneğin, (...)

¹²⁵ “.....evamir-i şerifimle vaki tekaliflerini cem'ine memura eda idüb mugayir-i kanun taaddi olunmaları icab itmez iken ehl-i örf taifesi taraflarından bila emr-i şerif tekalif-i şakka mutalebesiyle hilaf-ı kanun taaddiden hali olmadukların bildürüb hilaf-ı kanun ehl-i örf taifesi taraflarından bila emr-i şerif tekalif-i şakka mutalebesiyle taaddi itdürülmeyüb men' ve def' olunmak babında hükm-ü hümayunum rica eyledükleri ecilden kanun üzere amel olunmak için ferman-i ali yazılmışdır.”, *BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 4*, s. 66. (Fi Evahir-i Cemaziyelevvel 1197).

¹²⁶ “.....aşireti ahalisinden () ve () ve () ve daha sairleri gelüb bunlar koyun ve sair davarlarıyla yaylaklarına Ergani Kazası'na tabi' mahallerden kışlaklarına gelürler iken kadimdem bac-ı mürur talebiyle taaddi olundukları yoğiken birkaç seneden berü Ergani Madeni Emimi taraflarından hilaf-ı kanun bac-ı mürur namıyla koyun ve akçe talebiyle taaddiden hali olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak babında hükm-ü hümayunum rica eyledükleri ecilden.....”, *BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 2*, s. 100. (Fi Evahir-i Recep 1170).

¹²⁷ *BOA, A_İDVNS.AHK_DB_d 1*, s. 17.

¹²⁸ *BOA, A_İDVNS.AHK_DB_d 9*, s. 29.

Aşireti'ne mensub olanların Bağdat'ta vergi alınması gereken emlak ve arâzileri yokken, kasaba halkı kendilerinin ödemekle yükümlü oldukları vergi için bunlardan hisse talebinde bulunmaktadır.¹²⁹

Konar-göçerlerin zaman zaman yerli halkın mallarını gasb ettikleri, hayvanlarını çaldıkları ve hatta yerli halkın canlarına kastettikleri de görülmektedir. Ergani Kazâsı'na bağlı Ebu Tahir Kasabası ahalisinin bu konudaki şikayeti örnek gösterilebilir. Bunların kasabalarında bulunan (...) ve (...) Aşiretleri halkı, kasaba halkının bağ, bahçe ve tarlalarını ellerinden almak istemektedirler. Aşiret mensuplarından ba'zıları, Ebu Tahir Kasabası'nın köylerinden birçok suçsuz kişiyi de katletmiştir.¹³⁰

Konar-göçerler devlete önemli miktarlarda vergi ödemekteydiler. Bu nedenle konar-göçer hayatın devamlılığı devletin vergilendirme çeşitliliğine sahip olması, yerleşik olmayan reyanın ve iktisadi faaliyetlerin devamlılığını sürdürebilmesi, halkın ihtiyaçlarının temin edilebilmesi, hazineye aktarılacak gelirlerin artırılması ve devletin gelirlerinde devamlılık sağlanması açısından önemlidir. Bu nedenle devlet vergilerin ağırlaşmaması ve konar-göçer hayatın devamlılığının sağlanması için bazı alanlarda muafiyetler sağlayarak bir takım önlemler almıştır. Özellikle vergi toplaması için gönderilen memurların bu konuya azami dikkat göstermeleri istenmiş ve vergi toplanmasına dair şikâyetler her zaman dikkatle takip edilmiştir. Ancak Âhkâm Defteri kayıtlarında vergi toplayanların, konar-göçerlerden fazla vergi talep ettikleri görülmektedir. Örneğin 1155 tarihli bir hükümde, Milli Aşireti mensuplarının Erzurum'daki yaylaklarına giderken ödemeleri gereken vergilerini her sene ödedikleri halde, malikane mutasarrıfları ve valiler tarafından zorla mallarının alınmak istendiğinden bahsedilmektedir.¹³¹ Mal gasbı, cinayet gibi durumların dışında adam kaçırmaya faaliyetinde de bulunabiliyorlardı. 1156 tarihli hükümde göçebe eşkiyasının Seyyid Mustafa'yı katlettikten, eşyalarını gasbettikten sonra Emine isimli kızını yanlarında götürdükleri belirtilmektedir.¹³²

Konar-göçer toplulukları içinde bulunan sadat-ı kiramdan¹³³ olanların ise birtakım ayrıcalıkları vardır. Kendileri için besledikleri 150 adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi alınmamaktadır. 150'nin üzerindeki ağnamları için vergi ödemektedirler. Ancak bazen bu vergiyi toplamakla görevli olan kişilerin bütün koyunlarından vergi istedikleri görülmektedir.¹³⁴ Bunun yanı sıra vergilerini ödemekte direnenlerde olmaktadır. Örneğin 157 tarihli bir hükümde Karakeçülü Cemâati'nden bazı kişilerin vergiye tâbî malları olduğu halde vergilerini ödemedikleri görülmektedir.¹³⁵

¹²⁹ BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 6, s. 11.

¹³⁰ BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 4, S. 1.

¹³¹ BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 1, s. 14.

¹³² BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 1, s. 41.

¹³³ Hz. Peygamber'in Hz. Ali ile Fâtıma'dan doğan torunlarıyla onların soyundan gelenleri simgelemektedir.

¹³⁴ BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 1, s. 25.

¹³⁵ BOA, A_ {DVNS.AHK_DB_d 1, s. 58.

Vergi toplamaya memur edilmiş bazı görevliler, konar-göçerlerin ödemeleri gerekenden fazla vergi talep ettikleri gibi kendilerinden zorla yağ, bal, yoğurt, yumurta, saman gibi yem ve yiyecekte almaktadırlar.¹³⁶

Konar-göçerlerle yerleşik halk arasında sürtüşmeler görüldüğü gibi konar-göçerlerin birbirleriyle olan ilişkilerinde de bazı anlaşmazlıklar görülmektedir. Bazen bu anlaşmazlıkların boyutu, birbirlerine saldırma veya birbirlerinin mallarını gasb etmeye kadar ulaşmaktadır. Yaylak ya da kışlak yerlerine gidiş gelişleri sırasında birbirlerine zararlar verebilmektedirler. Aralarında ki anlaşmazlıklar cinayetle de sonuçlanabilmektedir.

Osmanlı Devleti bünyesinde bulunan konargöçer Türkmen ve Ekrad Aşiretleri yer yurt darlığı nedeniyle zaman zaman birbirleriyle çatışmışlardır. Temmuz 1155 tarihli bir hükümde Baziki Şarkıyan Aşireti'ne, yakınlarında bulunan başka bir oymak eşkıyasının saldırdığı, 5000 koyun, 150 sığır ve 250 tane atlarını sürdükleri, ayrıca para ve eşyalarını da gasb ettikleri belirtilmektedir.¹³⁷ Şeyhbizinli Aşireti'nden üçyüz kadar hane yaylaklarından gelirlerken, Palu'nun Bulanık nahiyesi sakinlerinden Milli Aşireti'nden olan eşkıyalar tarafından saldırıya uğramış, 60 tane eşek ve öküzlerini, eşya ve erzaklarını almışlar, 4000'den fazla koyunlarını da sürüp götürmüşlerdir.¹³⁸ Cemaatler arasında daha küçük çaplı eşkıyalık olaylarına rastlandığı gibi aynı aşiretin kendi içerisinde de bir takım eşkıyalıkları meydana gelebiliyordu. Bazen aşiretler arasında çok basit bir olay, daha büyük bir husumete dolayısıyla eşkıyalığa dönüşebiliyordu.¹³⁹ Aşiret eşkıyası zaman zaman kadın erkek demeden herkese karşı fenalık, taarruz ve tecavüzde bulunabiliyordu.

1.4. Eşkıyalık Hareketleri

Konar-göçer aşiretlerin, kalabalık hayvan sürüleriyle yaylak ve kışlak mahalleri arasında gidip gelirler iken, yerli halkın tarlalarına zarar vermemeleri imkansızdır. Bu durum yerleşik köylü ile göçebeler arasında sürtüşmelere neden olmaktadır. Bu sürtüşmeler zaman zaman büyümekte, karşılıklı kin gütmeye varmakta ve intikam duygularıyla eşkıyalık yapmalarına neden olabilmektedir. Bu göçebelerden bir kısmı ise bazı sebeplerden dolayı kendilerine verilen yaylaklara gitmeyerek yerli halkın üzerine varıp onları zarara uğratmakta, yollara inip adam öldürme ve soygun yapma gibi eşkıyalık hareketlerine girişmişlerdir.¹⁴⁰

¹³⁶ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 1, s. 63.

¹³⁷ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 1, s. 8.

¹³⁸ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 3, s. 50.

¹³⁹ “.....Kiki aşireti ahalisine garaz ve adaveti olduğundan mücerred icra-yı garaz ve ahz-ı intikam kasdıyla binyüzetmiş () senesinde aşireti ahaliyle maan zikr olunan Kiki Aşireti ahalisinin üzerlerine gelüb emval ve eşyaların nehb ve garet eyledüklerinden maada”, BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 3, s. 30.

¹⁴⁰ Ali Rıza Soyucak, Konya ve Çevresinde Eşkıyalık Hareketleri (1640-1675), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Konya 1997, s. 24.

Konar-göçerler vergilerini ödemekle beraber, sefer zamanında vergilerin arttırılması ve vergi toplayan memurların gereğinden fazla vergi talep etmesi gibi durumlarda vergilerini vermeye karşı çıkabilmekteydiler. Hareket halinde oldukları içinde vergileri tahsil etmek güçleşmiştir. Bu nedenlerin yanı sıra 17. Yüzyılda meydana gelen karışıklıklar yüzünden Anadolu'da boşalan bir çok köyün yeniden şenlendirilmesi ve doğal olarak azalan ziraatin arttırılması için konar göçer aşiretler iskan edilmek istenmiştir.

XVI. yüzyıl sonları ile XVII. yüzyıl başlarında konar-göçerler, üzerlerindeki devlet kontrolünün hafiflemesiyle, yerleşik ahaliye nazaran iktisadi yönden daha rahat bir duruma geçmişler, bununla beraber devletin kontrolünden uzak kalmaları yerleşik ahaliye baskılarına yol açmıştır. Konar-göçerlerin şekavete başlamaları, onların daha bu yüzyıldan itibaren yerleştirilmeleri lüzumunu ortaya çıkarmıştır. Bu hadiseler XVIII. yüzyılda da bütün şiddetiyle devam etmiş, konar-göçerlerin şekavetlerinin önlenmesi ve onların iskanı meselesi, bu yüzyılın iskan politikası olarak imparatorluğu en çok meşgul eden problemler arasında yer yer almıştır.¹⁴¹ Osmanlı devlet adamlarının daha sağlıklı vergi toplamak, asker temin etmek ve yerleşik halkın ekinlerini korumak amacıyla uygulamaya koydukları iskân çalışmalarına, konar-göçer aşiretlerin direnip, iskân memurlarına karşı geldikleri de olmuştur. Bütün bu nedenlerden dolayı konargöçer Türkmenler, çoğu kez hem yerleşik halk hem de devlet memurları tarafından eşkıya olarak kabul edilmişlerdir.¹⁴²

Ancak, hareket halinde olmayı bir yaşam şekline getirmiş olan göçebeler için yerleşik hale gelmek kolay bir şey değildir. Yerleşmeye gönüllü olan aşiretler ise, vergilerin ağırlaştırılması ya da fazla vergi alınması gibi durumlar karşısında göçebe hayatlarını özlemektedirler. Bunların yanı sıra, mevcut otorite boşluğu, idarecilerin keyfi tutumu, uzun süren savaşlar ve ateşli silahların yaygınlaşmış olması eşkıyalığa zemin hazırlamıştır.

Ekonomik bakımdan hayvancılıkla uğraşan göçebeler, hayvancılığa bağlı olan hayatlarını devam ettirebilmek için, yaylak-kışlak mahalleri arasında mevsimden mevsime yer değiştirmektedirler. Kalabalık yığınlar halinde, bütün hayvanları, aileleri ve eşyalarıyla birlikte yolculuk yapmak zorunda olan konargöçer aşiretlerin, zaman zaman, yerleşik köylünün mallarına ve tarlalarına zarar verdikleri ve bu yüzden aralarında birçok defa sürtüşme yaşandığı bilinmektedir. Arşiv belgelerinde de sık sık dile getirilen bu durum karşısında yerleşik ahalinin konar-göçerlerden şikayetçi oldukları görülmektedir.¹⁴³ Örneğin 1155 senesinde Badıllı Aşireti Siverek Kazası'nın Kavaklı isimli köyüne gelmiş ve bunlar hayvanlarını zabt etmeyip köylünün bağ ve bahçelerine salmış, böylece köylü zarar ve ziyana uğramıştır. Bunun sonucunda da

¹⁴¹ Halaçoğlu, "XVIII. Yüzyılda.....", s. 19-20-37-38.

¹⁴² Faruk Söylemez, "XVIII. Yüzyıl Başlarından XIX. Yüzyıl Ortalarına Kadar Maraş ve Çevresinde Eşkıyalık Hareketleri", *S.İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 22, 2007/1, s. 71.

¹⁴³ Armağan, "Osmanlı Devleti'nde Konar-göçerler", *Osmanlı*, cilt 4, YTY, Ankara 1999, s. 142.

aşiret hakkında şikayette bulunmuşlardır.¹⁴⁴ Ancak, bu gibi olayların dışında gasp, yağmalama, hırsızlık, adam öldürme gibi kanunsuz hareketler aşiretler içerisinde bulunan bir kısım şahıslar tarafından yapıyordu. Bunlar, mensubu oldukları aşiretin kalabalık oluşuna güvenerek yolculara, ticaret kervanlarına ve diğer aşiretlere saldırdıkları gibi, köy ve kasabalardaki yerleşik halkın evlerini basarak mal ve eşyalarını yağmalıyorlardı.¹⁴⁵ Örneğin, 1156 senesinde Canbeğli Cemaati'ne mensup Kartal oğlu Mürteza ve Hüseyin isimli eşkıyalar arkadaşlarıyla beraber, Ergani'ye bağlı Hamidli köyünü basıp, köylünün 7 koyun, 250 keçi, 40 sığır, 50 at, 15 kısrak ve eşyalarını almışlardır.¹⁴⁶ 1166 senesinde ise Diyarbakır'ın Hazro Kazası Susan Aşireti'ne mensup 2000 kadar eşkıya tarafından basılmış, eşyaları gasbedilmiş, kadın ve çocuklar esir edilip beyleri kazadan kovulmuş ve evleri ellerinden alınmıştır.¹⁴⁷

Birden fazla aşiret eşkıyasının zaman zaman ittifak ederek yerleşik halka çok daha ciddi zararlar verdikleri de görülmüştür. Eşkıyalar, baskın yaptıkları köylere defalarca baskın yapmayı adet haline getirmişler, köylüleri perişan etmişlerdir.¹⁴⁸

Diğer bir örnekte ise, Milli Aşireti'nden olan eşkıya, H.1180 yılında Amid'e bağlı bazı köyleri basmış, köylülerin 93 katırını, keçi ve kısraklarını, ayrıca 6000 gurusluk mal ve eşyalarını gasb etmişlerdir. Durumun şikayet edilmesi üzerine, Diyarbakır Valisi ve Amid naibinden gerekenin yapılması talep edilmiştir.¹⁴⁹ Eşkıyalar baskınları sırasında cinayetle işleyebiliyorlardı. Mesela, Barcikanlı Aşireti'nden bazı kimseler H. 1179 yılında birbirleriyle ittifak kurup, Harirun kazası sakinlerinden Ahmed'in oğlunu sebepsiz yere öldürdüklerinden başka Hacı Ömer'in 400 koyun, 250 keçi ve 18 ineğini gasb etmişlerdir.¹⁵⁰

Yukarıdaki örneklerden anlaşıldığı gibi eşkıyalık hareketlerinden en büyük zararı köylerde yaşayan halk kitleleri görmüştür. Köyde yaşayan insanların genellikle çiftçilikle uğraştıklarından ürettikleri ürünlere ve hatta can güvenliklerine yönelik

¹⁴⁴ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 1, s. 17.

¹⁴⁵ Söylemez, a.g.m., s. 73.

¹⁴⁶ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 1, s. 27.

¹⁴⁷ BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 1, s. 261.

¹⁴⁸ “.....Şeyh Hasanlu ve Disümlü eşkıyası Çemişgezek sakinlerinden Karaçorlu oğlu Musatafa Ağa dimekle ma'ruf kimesne maiyeti olduğundan mezkur Mustafa kendü halinde olmayub eşkıya-yı mezburu başına cem' ve ahali-i fukaranın üzerlerine musallat ve 116 () senesinden berü otuz kırk kura ahailerini perakende ve emval ve eşyalarını yağma ve garet itmekle.....ahval-i fukara diğer-gün olduğun bildürüb icra-yı şer' ve ihkak-ı hakk olunmak babında hükm-ü hümayunum rica eyledükleri ecilden.....”, BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 2, s. 9.

¹⁴⁹ “.....nam kuralar ahailerleri gelüb bunlar kendü hallerinde iken göçebe tafesinden Milli ekraadından Amid kazasında sakin timur ce cevher nam nam şakiler hevalarına tabi' eşkıya ile yekdil ve işbu sene-i mübarekde karyelerini basub doksan üç re's katır ve iki keçilerin kısrak ve sair ber muceb-i defter altıbin gurusluk emval ve eşyaların nehb u garet idüb ziyade gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb icra-yı şer' ve ihkak-ı hakk olunmak babında emr-i şerifim rica eyledükleri.....”, BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 3, s. 163.

¹⁵⁰ “.....mezbur Ahmed'in oğlu Ali nam kimesneyi bade-hakk katl eyledüklerinden mezbur Hacı Ömer'in dahi dörtyüz re's koyun ve ikiyüzelli keçi ve onsekiz re's ineğini ahz idüb gadr eyledüklerinden gayri.....”, BOA, A.DVNS.AHK.DB.d 3, s.106.

eşkıyalık olayları meydana gelmekteydi. Zaman zaman merkeze uzak yerlerdeki köyler yakılıp yıkılıyor, köylünün büyük emekler vererek yetiştirdiği ürünler yağmalanıp talan ediliyordu.

Devlet aşiretlerin bu hareketlerine karşı bir takım tedbirler almıştır. Öncelikle mağdurların durumu ve işlenen suçun araştırılıp gerçeğin ortaya çıkarılması bölgenin kadısından isteniyor ve suçluların gerekli cezalara çarptırılması isteniyordu. Bununla birlikte olaya karışan aşiret beyleri de gönderilen hükümlerle uyarılıyorlardı. Aşiret mensuplarının durumlarını düzeltmedikleri konusunda saltanata şikâyetler devam ederse, aşiretlerin bölünerek gruplar hâlinde her biri farklı bir köye yerleştirilmek suretiyle etkinlik ve yoğunlukları azaltılarak eşkıyalıkları önlenmeye çalışılıyordu. Bunun yanı sıra aşiretler bir daha uygunsuz hareketlerde bulunmayacaklarına, kanun ve nizamlara uyacaklarına dair “nezre” bağlanarak kendilerinden kefalet senetleri alınıyordu. Aşiretlerin kefalete bağlanmalarının da iki şekilde yapıldığı görülmektedir. Herhangi bir bölgeye iskân edilen bir oymağın bütün fertleri bir birlerine kefil yapılarak, bir kefalet zinciri oluşturuluyordu. Konargöçer aşiretlerin “nezir ve kefalete” bağlama işlemi, aşiret eşkıyasının kontrol altında tutulması amacıyla Osmanlı Devleti'nin Anadolu'nun her tarafında uygulamaya koyduğu bir tedbirdir. Böylece konargöçer reaya üzerinde bir oto kontrol sağlanması hedefleniyordu.¹⁵¹ Bütün bunlar etkili olmazsa, eşkıyanın mensup olduğu oymak veya aşiret uzak bir yere sürgün edilirdi.

2.KONAR-GÖÇERLERLE İLGİLİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ

2.1. Eşkıyalık ve Mâl Gaspları İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 7

Şeyh Çoban Cemâati'nden, eşkıyalıkla meşhûr Sefer isimli eşkıyâ birkaç eşkıyâ ile beraber, Amid Kazâsı'na bağlı Çesfi (?) Köyü'nden Hüçük (?) isimli zımminin menziline basmışlar, katl kasdıyla üzerine saldırmışlar ve eşyalarını yağma ederlerken köylünün gelmesi üzerine kaçmışlardır. Ancak eşkıyâlar adı geçen zımmiyi rahat bırakmamışlar tehdit ve saldırılarını sürdürmüşlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 8

Mardin Kazâsı'nda Biziki Şarkıyan Aşireti'nden bazı kimseler kendi hallerindeyken, civârlarında bulunan Sindikânlu Oymağı'ndan Abdi isimli eşkıyâ, başına eşkıyâyı toplayıp bunların beşbin koyun, yüzelli sığır, ikiyüzelli at ve evlerinde bulunan ikibin guruslarını almışlardır.

¹⁵¹ Söylemez, a.g.m., s. 77-78.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 12**

Siverek Kazâsı'nın bazı köylerinde yaşayanlar, Karacadağ yakınında bir köyde yaşayan Emin isimli kişiden şikayetçidirler. Bu kişi kendisine bağlı olan Kürtlerle birlikte hâss ve evkaf köylerini zorla kendilerine aldıklarından başka Karacadağ civârında yol kesip, gelen geçenin mâllarını gasb etmektedirler.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 13**

Siverek Kazâsı'nın bazı köylerinde yaşayanlar, Karacadağ yakınında bir köyde yaşayan Emin isimli kişiden şikayetçidirler. Bu kişi kendisine bağlı olan Kürtlerle birlikte hâss ve evkaf köylerini zorla kendilerine aldıklarından başka Karacadağ civârında yol kesip, gelen geçenin mâllarını gasb etmektedirler. Bunların halka verdikleri zararın önlenmesinden başka yola getirilmeleri ve gasb ettikleri mâlların sahiplerine geri verilmesi istenmektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 23**

Amid Sancağı'nda (...) Kazâ'sından Hasan isimli kişi kendi hâlindeyken, Kürt taifesinden bazı kimseler bunun evini basıp mâl, eşyâ ve parasını gasb etmişlerdir. Gasb olunan mâllarının kendisine geri verilmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 37**

Ergani Kazâsı'na bağlı Hamidli Köyü civârında bulunan Herdili Köyü'ne yerleşmiş olan, konar-göçer Canbeğli Cemâati'nden Mürteza ve Hüseyin isimli eşkiyâlar arkadaşlarıyla beraber Hamidli Köyü'nü basmıştır. Köylünün yedi koyun, ikiyüzelli keçi, kırk sığır, elli at, onbeş kısarak ve bazı eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka Kafîye isimli hâtûnun bir küçük çocuğunu ve Mustafa Ağa'nın kardeşinin oğlu Hüseyin'i katletmişler ve köyün yakınında yedi kişiyi yaralamışlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 39**

(...) Kazâ'sına bağlı (...) Köyü'nden Abdüllatif'in kardeşi Mustafa kendi hâlinde ve hiç kimseye zararı yokken ve kendi bağında kovanlarının mahsûlünü alırken, Cihanbeğli Cemâati'nden bazı eşkiyâlar tarafından diyet ödenmesi gereken âlet ile katl edilmiştir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 39**

Harperut Kazâsı'na bağlı Hamidli Köyü civârında bulunan Herdili Köyü'ne yerleşmiş olan, konar-göçer Canbeğli Cemâati'nden Mürteza ve Hüseyin isimli eşkiyâlar arkadaşlarıyla beraber Hamidli Köyü'nü basmıştır. Köylünün yedi koyun,

ikiyüzelli keçi, kırk sığır, elli at, onbeş kısrak ve bazı eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka Kafiye isimli hâtûnun bir küçük çocuğunu ve Mustafa Ağa'nın kardeşinin oğlu Hüseyin'i katletmişler ve köyün yakınında yedi kişiyi yaralamışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 41

Konar-göçer ekrâd tâifesinden bazı kişiler kendilerine bağlı eşkıyâ ile sâdat-ı kirâmdan Seyyid Mustafa'nın kardeşi Said Yakub'un menziline basıp, yüzelli gurusunu gasb etmişler ve bundan başka Said Yakub'u katletmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 41

Konar-göçer ekrâd tâifesinden olan eşkıyâlar, Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, sâdat-ı kiramdam Seyyid Hüseyin'in kardeşleri Seyyid İsmail ve Seyyid Mustafa'nın menzillerini basıp bunları katletmişlerdir. Bundan başka Seyyid Hüseyin'in kızı Emine'yi zorla yanlarında götürmüşler ve üçyüzelli gurusluk eşyasını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 58

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) ve Kovanlı Köyleri sâkinleri kendi hâllerindeyken ve kimseye bir zararları yokken, Molla oğlu ve Milli eşkıyasından Abdüş isimli kimseler birbirleriyle ittifak ederek bunların köylerini basmıştır. Üç kişiyi katl ve harmanlarında bulunan arpa ve buğdaylarını gasb etmişlerdir. Bunlardan başka ödemeleri gereken vergileri vermedikleri gibi, Abdülfettah zâde Mehmed'in yirmibin gurusunu almışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 60

Herperut Kazâsı'nda sâkin Cihanbeğli Aşîreti'nden Yusuf oğlu Mehmed kendi hâlinde ve kimseye zararı yokken, yine aynı aşiretten Musa, Ali ve Yusuf isimli kişiler sen bizim bir adamımızı katl ettin diye bunun mâl ve eşyâsını gasb etmişlerdir. Bundan başka kardeşi Mehmed'i de katl etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 60

Hüseyin Mirza, önemli bir iş için Diyarbakır'a giderken, Diyarbakır'a beş-altı saat mesâfede (...) Köyü yakınlarında Milli eşkıyasından Dudukânlı Aşîreti'nden onbeş yirmi kişi atlı eşkıyanın saldırısına uğramıştır. Eşkıyâlar bunun üzerinde bulunan altın, bir kılıç ve diğer eşyâsını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 63

Milli Aşîreti'nden Ömerbikânlı Oymağı'ndan Şahin isimli eşkiyâ Çermik Nâhiyesi köylerinden birçok kişiyi katl etmiş ve kendisine bağlı dört kişiyle birlikte Çermik'te bulunan hamama gidip, hamamın içinde ve dışında bulunan elbiseleri gasb etmişlerdir. Olayı duyanlar geldiği sırada eşkiyâlar Mehmed Bey'in kölesi Ali'yi katl etmiş ve kaçmışlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 64**

Aslen Kiğı Kazâsı halkından, Kürt eşkiyâsından, Şeyh Hasanlu taifesi Diyarbakır Eyâleti'nde bulunan Çemişgezek'de yerleşmiş ve Düzbek Dağı'nda saklanmaktadır. Bunlar Kemah ve Eğin Kazâları ahâlîlerinin emlâk ve arâzilerini zorla ellerinden almışlardır. Ayrıca kırkar-ellişer eşkiyâ ile bunların kazâlarına gidip, gelip geçenlerin yolunu kesip katl ve eşyâlarını gasb etmek âdetleri olmuştur. Bunlardan başka Eğin'e bağlı bir köyü gündüz vakti basmışlar mallarını gasb etmişlerdir. Erzurum ve Gümüşhane'de ise hacca gidenlerin üzerine hücum edip bazılarını katl etmişler ve eşyâlarını almışlardır. Birçok köyün hayvanlarını sürüp götürmüşler ve bunların bu eşkiyalıklarından halkın emniyeti ve rahâtları kalmamış, perişân olmalarına sebep olmuşlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 70**

Mustafa ve Hüseyin isimli yeniçeriler kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Amid Kazâsı sâkinlerinden eşkiyâ zümresinden Mürteza ve kardeşi, İbrahim, Mustafa ve Yusuf isimli eşkiyâlar, bunların yüzelli öküz, beşyüz koyun ve yünlerini gasb ettiklerinden başka üçyüz guruslarını da zorla almışlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 74**

Malatya 'da (...) Kürtlerinden bazı eşkiyâlar Nusaybin'de bir köyü basıp, birkaç kişiyi katl ve bazılarını da yaralamışlardır. Eşkiyânın bu yaptıklarından köylüler perişân olmuşlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 74**

Ulemâdan Hasan bazı husus için Karacadağ'dan Diyarbakır'a giderken, Cemaleddinlü Kürdünden, Birkânlı Cemâati'nden Bektaş ve Beğzâde isimli kimseler, kendilerine bağlı onbeş atlı eşkiyâ ile bunun yolunu kesip, buğday yüklü üç katırını zorla gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 75**

Milli Aşîreti'nden bazı kimseler Harperut Kazâsı'na bağlı Sarıkamış Köyü yakınındaki bir köyü basıp, buğday ve arpa, iki eşek, beş keçi, on kovan, yirmi batman zerdali kurusu, onbir kilo dut kurutması, iki sitil, dört sahan, bir keçe, altı kilim, bir çift çuval, iki çift harar, altı çift hurç, bir inek, bir kalkan, ve sâir eşya ve mallarını gasb etmişlerdir. Bundan başka yakınlarda ki köyleride basıp hayvanlarını ve eşyalarını almışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 79

Kâvîli Cemâati Aşîreti'nden Veli'nin kardeşi Ali isimli kimse, Kerkük'de Osman oğlu denlen bir kişinin hizmetindeyken, kendisine kini olan İsmail, Abdi ve Abdülbaki tarafından katl edilmiştir. Bunlar Kerkük voyvodası Mustafa'ya dayandıklarından, Ali'nin kardeşi Veli hakkını arayamamıştır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 80

Kürt tâifesinden Millü Aşîret'inden Hüseyin ve kardeşi Mehmed kendi hâllerinde olmayıp, Kalender ve Karadoğan isimli kimselerin bir katır ve iki kısraklarını çalmışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 81

Siverek Kazâsı'ndan Mürteza kendi hâlinde ve kimseye zararı yokken, konar-göçer taifesinden bazı kimseler bundan mâl alabilmek için sen bizim oğlumuz ve murisimiz Derviş'i katl ettin diye iftira atmışlardır. Bu iddiâlarını ispât etmeden zorla ikiyüzelli gurusunu, yüzelli kilo buğdayını ve yüz gurus kıymeti olan eşyasını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 85

(...) Köyü ahâlîleri kendi hâllerinde kimseye zararları yokken, konar-göçer kürt taifesinden olan eşkıyâlar kendi hâllerinde olmayıp, köylülerden birkaç kişiyi yaralamış, mâl ve eşyalarını gasb etmişlerdir. Yaralananlardan Ömer isimli kimse ise ölmüştür.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 114

Çemişgezek Kazâsı'nda yerleşmiş olan Kürt eşkıyâsından Şeyh Hasanlu tâifesi Kemah ve Eğin Kazâları ahâlîlerinin emlak ve arâzilerini zorla ellerinden almış ve kırkar-ellişer Kürt ile bunların kazâlarına gelip, yolcuların yollarını kesip katl etmek ve mâl ve erzâklarını gasb etmek âdetleri olmasıyla beraber Ağveşin (?) Hanı Köyü'nü basarak köylünün mâl ve eşyalarını yağmalamışlardır. Aynı zamânda Erzurum ve Gümüşhâne taraflarından hacca gidenlerin yolunu Handeresi'nde kesip, bazılarını katl

ve bazılarını yaralayarak, bütün mâl ve eşyâlarını almışlardır. Birçok köyün hayvanlarını dahi gasb etmişlerdir. Eşkiyânın bu yaptıklarından köylüler dağılmış ve perişân olmuşlardır. Eşkiyânın bu durumu daha önce dilekçe ile devlet görevlilerine bildirilmiş olup, eşkiyanın yakalanması istenmiş, geri kalanlarının ise Rakka'ya iskânları için emir verilmiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 126

Halil isimli kimse Husta (?) Madeni emini iken Egin'de bulunan ailesini yanına getirmek için adam göndermiştir. Madene bir sâât mesafe yakınındaki mahalle geldiklerinde Şeyh Hasanlı ve Çarsacak Aşîretlerinde yirmi-otuz kadar tüfek kullanan eşkiyâlar bunlara saldırmıştır. Yanlarında bulunan yediyüz guruş, kaftan, kürk, kumaş, ve sâir eşyâları ile iki katır, tüfek ve iki kılıçlarını gasb etmişlerdir. Bunlardan başka hizmetkârlarından birini tüfekle yaralamışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 136

Egin sâkinlerinden Hasan, Erzincan'dan yirmibeş tane katırına yüklediği buğday ile Egin'e gelirken, Şeyh Hasanlı Kürtleri'nin baskınına uğramıştır. Eşkiyâlar, bunun katırlarında yüklü zahireleri yere döküp, hayvanlarını gasb etmişlerdir. Hasan, Çarsacak voyvodası Karaçorlu Mustafa Ağa'ya durumunu anlatmış, Mustafa Ağa'da katırlarından onüç tanesini buldurup buna teslim etmiştir. Sonra voyvoda Mustafa Ağa, Hasan'dan ikramiyye adıyla katırların pahasından fazla zorla beşyüz guruş almış, ve katırları dahi Mustafa Ağa'nın yanında kalmıştır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 160

(...) Mukataa'sının ahâlîsi kendi ziraâtleriyle meşguller iken köyleri civârlarında bulunan Şeyhhasanlı Kürdü eşkiyâsı, bunların yediyüz kadar hayvanını gasb etmişlerdir. Bunlardan otuz-kırk nefer atlı hâlâ Çarsacak voyvodası Mustafa'nın maiyyetindedir. Gasb ettikleri hayvanların geri verilmesi ve katlettikleri kişinin diyetinin ödenmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 171

İzollu Aşîreti ahâlîsi kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Rakka, Diyarbakır ve Erzurum Eyâletleri'nden gelip geçmekte olan, Millü Aşîreti eşkiyasından Yaşar, Abdülkerim, Süleyman, Ömer ve Abdülkadir isimli eşkiyâlar, kendilerine bağlı beşyüzden fazla eşkiyâ ile bunların evlerini basıp onikibinsekizyüzelli koyun, üçyüzden fazla katır ve at, ve onbeş aded develerini gasb etmişlerdir. Bundan başka İzollu Aşîreti'nden sekiz kişiyi de katletmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 179**

Keklik Nâhiyesi'nden Şeyh Mehmed ve Halil isimli kimseler kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Mardin sâkinlerinden ve Kiki Aşîreti'nden Abdülkadir ve Hüseyin isimli kimseler eşkiyadan olup kendilerine bağlı birkaç eşkiyâ ile gelip, bunların sekizyüz koyununu zorla ellerinden almışlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 182**

Harperut Kazâsı'na bağlı Sarı Nâhiyesi'nde sâkin Barçikânlı Aşîreti'nden, konar-göçer Kürt taifesinden Mürteza isimli kimse, kendisine bağlı birkaç eşkiyâ ile gelen geçen yolcuların yolunu kesip, mâllarını gasb etmektedir. Bundan başka İzoli menzili atları Harperut'a gelip giderken gasb olunmuş ve menzilin işlerinin durmasına neden olmuşlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 186**

Diyarbakır'a bağlı Hazo Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti ahâlîsi kendi hâlinde olmayıp, kasaba ahâlîsinin mâl ve erzâklarını gasb etmektedir. Bundan başka hayvanlarını, çocuklarını ve hanımlarını esir gibi yanlarında götürmektedir. Aşîret ahâlîsinin bu zulmünden hâlleri perişân olmuştur.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 188**

Ahmed isimli kimse, Mazgird Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nde bir çiftlik satın almıştır. Çiftliği teslim almak için köye gittiğinde, kendi hâlinde ve kimseye zararı yoktur. Kardeşleri Hacı Hasan ve Hacı Hüseyin ve İsmail'in buna kinleri vardır. Ve kendi hâllerinde olmayıp, başlarına topladıkları eşkiyâ ile Ahmed'i on tane adamıyla katl etmişler ve mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 188**

Palu sâkinlerinden İskender Bey ve İsmail Bey, Millü Kürdü eşkiyâsı ile Palu Kazâsı'na bağlı köyleri basmış ve mâl ve eşyâlarını gasb etmiştir. Bundan başka köylerinden bir kişiyi katletmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 193**

Suruç Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti'nden Şeyh İbrahim ve Şeyh Hüseyin'in kimseye zararı yokken, Suruç Kazâsı'na bağlı Ebû Müslim Köyü'nden, yine aynı aşiretten Monla İbrahim, Hasan ve Eyüp isimli eşkiyâlar bunların amcalarının oğlu

Şeyh Ömer'i katletmiştir. Bundan başka üçbin guruslarını zorla alıp bunları perişân etmiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 195

(...), (...) ve Karagöz (?) isimli zımmiler kendi hâllerinde ticâret maksadıyla Amid Kazâsı'na bağlı (...) Nâhiyesi'ne giderlerken, eşkıya yollarını kesmiş, mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Eşkıyâdan mâllerini geri almaya güçleri olmadığından perişân olmuşlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 196

İbrahim isimli kimsen kendi hâlinde ve kimseye zararı yokken, konar-göçer taifesinden bazı eşkıyâlar kendilerine bağlı on eşkıyâ ile birlikte bunun evini basmış ve içinde bulunan mâl ve eşyâsını yağma etmişlerdir. Bundan başka iki adamını da kaletmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 197

Amid Kazâsı'na bağlı () Köyü'nde sâkin Kürt taifesinden Karaçor Aşîreti'nden Şeyhhasanlı Cemâati'nden olan eşkıyâlar, Kemah Kazâsı'na bağlı İspürküt (?) Köyü'nü basmış, kadınlarının ikiyüz guruslukdan fazla kıymetli eşyâlarını gasb etmişler ve ikiyüz aded koyunlarını sürüp kendi köylerine götürmüşlerdir. Bunlar ise gidip koyunlarını kaçırıp, aşîret â'yânlarının evlerinde misafirler iken, â'yânlar koyunları almış ve ikiyüzelli gurusluk almadıkça geri vermemişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 204

Herdi Cemâati'nden Seyyid Muhammed, Ali ve İbrahim oğlu Ali ve diğerleri kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, yine aynı cemaatten bazı kimseler kendi hâllerinde olmayıp, Hüseyin oğlu Mustafa'yı katledip, İbrahim oğlu Ali'yi yaralamışlardır. Bunlardan başka beşyüz kadar hayvanlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 213

Hasan ve kardeşi kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Kürt taifesinden Resul ve kardeşinin oğlu Yusuf, Kasım ve Mahmud isimli eşkıyâlar arkadaşlarıyla birlikte Hasan'ın menzilini binyüzaltmışdört senesinde basmış, binyüz guruslukdan fazla mâl ve eşyâsını ve yüz gurusluk atını gasb etmişlerdir. Bundan başka kardeşini de yaralamışlardır. Eşkıyanın yakalanması ve mâlların sahiplerine teslim edilmesi ve Hasan ve kardeşinin de başka bir köye yerleştirilmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 222**

Harperut Kazâsı'na bağlı Sarımeşe köyünden Canbeğli Şeyh oğlu Kara Mustafa, kendisine bağlı eşkıyalar ile, Cüce Mahmud isimli kimsenin mutasarrıf olduğu malikânesi reayasından iki kişiyi katletmiştir. Bundan başka menziline bulunan atlarını alıp, reayasının mallarını yağmalamıştır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 227**

Çarsancak'ta sâkin Kürt eşkıyası Çarsancak Kazâlarından Çemişgezek ve sâir kazâların köylerinden gelip geçerken, ahâlînin mâl ve erzâklarını gasb ettiklerinden başka eşkıyanın zulmünden dolayı birçoğu yurtlarını terk etmiş ve perişân olmuşlardır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 232**

Amid Kazâsı'ndan bazı zımmiler kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Amid Kazâsı'na bağlı Arap kabilesinden, eşkıyâ zümresinden Bilal, Kasım, Halil, Bekir, İbrahim ve Abdi isimli eşkıyâların mâl ve eşyâ gasbetmek âdetleri olduğundan bunların menzillerini basmış ve sahip oldukları mâlları, eşyâ ve hayvanlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 235**

Amid Kazâsı sâkinlerinden boyacı hırfetinin ustabaşı olan Avanis isimli zimmi, babasından ve büyükbabasından kendisine kalan boyahanesinde yirmi yıldan beri çalışmaktadır. Ancak Amid sâkinlerinden, İzollu Kürdünden Molla Hasan, bunun boyahânesini zorla elinden almıştır. Boyahânesinin kendisine geri verilmesini istemektedir

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 245**

Pertek Kazâsı'na bağlı Dinarlı Köyü sâkinlerinden Ali'nin kardeşi Bâli isimli kimse kendi hâlindeyken, Hüseyin isimli eşkıyâ kendi hâlinde olmayıp, kendisine bağlı Disimlü eşkıyasından bazı kimseler ve Şah Hüseyinli Aşîreti'nden yüz kadar eşkıyâ ile birlikte Dinarlı Köyü'nü basmış, Ali'ini kardeşi Bâli ve birkaç kişiyi katletmişlerdir. Bundan başka iki kadını yaralamış, mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 246**

Kemah Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden bazı zımmiler kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Çemişgezek Kazâsı'nda sâkin Karaçorlu Mustafa Ağa'ya bağlı Şeyh Hasanlu Cemâati'nden, mâl gasbetmek âdetleri olan eşkıyâlar ve arkadaşları

binyüzaltmışbeş senesinde, bunların beşyüzdoksan tane koyununu çobanlarıyla birlikte gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 255

Çüngüş Kazâsı'nın ahâlisi kendi hâllerinde ve vergilerini ödemekte kusurları yokken, Kürt taifesinden olan eşkıyâlar kendi hâllerinde olmayıp, bunların mâl ve emlâklarını gasb ve ailelerini esir etmişlerdir. Bunlardan başka dokuz tane adamlarını katl etmişlerdir. Bu eşkıyâların yirmidokuz tanesi Diyarbakır'da yakalanmıştır. Geri kalanları ise Keban Madeni emini maiyeti olduklarından, ma'den emini eşkıyalardan ikiyüzkırk kese akçe almış ve onları ele vermemiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 255

Harperut Kazâsı'ndan Barcekânlı Aşîreti'nden bazı kimseler kendi hâllerindeyken, Kürt eşkıyâsından bazıları kendilerine bağlı eşkıyâ ile bunların evlerini basıp, mâl ve eşyâlarını yağmalamışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 261

Hazo Kazâsı'nda sâkin Susatı Aşîreti'nden ikibin tane tüfek kullanan eşkıyâ, Hazo Kazâsı'nı basıp, ahâlinin mâl ve eşyâlarını gasb ve ailelerini esir etmiştir. Bundan başka beylerini kazâdan dışarı çıkarıp, câmi'lerinin kapısını kapatıp toplanmalarını engellediklerinden hâlleri perişân olmuştur.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 261

Ebu Tahir Nâhiyesi civârlarında bulunan Cihanbeğli eşkıyasının senelerden beri ahâlîye zarar ve ziyanlarının olduğu daha önce dilekçe ile yetkililere bildirilmiştir. Eşkıyânın yakalanması için Diyarbakır vâlîsine fermân yazılmıştır. Eşkıyânın yakalanması için gönderilen askerler, gelip geçtikleri köylerden zorla yem ve yemek almışlar, bunların yanında birçok mâl ve zahirelerini telef etmişlerdir. Eşkıyanın zulümlerinin öncekinden fazla olmasıyla tekrar Diyarbakır vâlîsine emir yazılmıştır. Yine eşkıyâyı yakalamakla görevlendirilen askerlerin köylüye zarar vereceği aşikâr olduğundan eşkıyanın mutlaka yakalanması için hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 267

Kemah Kazâsı civârında bulunan Karaçorlu Mustafa Ağa'nın adamlarından olan eşkıyâlar kendilerine bağlı Kürt taifesiyle, binyüzaltmış () yılından beri, (...) Köyü ahâlîsinin bin adet hayvanını gasb etmiştir. Ve bir sene önce, Pertek Kazâsı'na bağlı ()

Köyü'nden birkaç Kürt, yine köy ahalisinin beşyüz adet davarını, at ve katırlarını yükleriyle birlikte gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 268

Çemişgezek â'yânlarından Karaçorlu Mustafa, o çevrede bulunan Disimlü ve Şeyh Hasanlu eşkıyasıyla birlikte Çemişgezek vilâyetini harap etmiş ve zulümlerinden pekçok köy perişân olmuştur. Eşkîyanın cezalandırılması için Diyarbakır ve Sivas vâflilerine emir gönderilmiş ve bu iş için Kapucubaşı Ahmed görevlendirilmiştir. Eşkîyanın ıslah edilmesi için aileleriyle birlikte Diyarbakır yakınlarında ki Hasankeyf Kazâsı'na gönderilmeleri emredilmiştir. Karaçorlu Mustafa'nın bundan böyle vilâyet işlerine karışmaması, Çemişgezek ve Çarsacak Mukataalarına müdâhale etmemesi için tenbih olunmasına dikkat edilmesi emredilmiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 269

Konar ve göçer Kürtlerden Halil ve () ve () isimli kimselerin tasarruflarında olan hayvanlarının kimseye bir zararı yokken, Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nün subaşısı Yusuf Ağa, sizin hayvanlarınız mahsûl arasına girip zarar vermiş diyerek, Osman Ağa'nın adamlarından Hacı Mustafa ve bazı kimseler ile bunların evlerini basmış, ve emaneten yanlarından mevcûd bir miktar akçe ve koyun, keçi, öküz, eşek ve bazı eşyalarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 273

Barçıkânlı göçebesinin iskanları için üç defa fermân yazılmıştır. Ancak bunlar firar etmiş ve her biri ayrı bir yere gitmişlerdir. İsimleri fermânda yazılı olanlardan Mahmud ve (...) oğulları kendi adamlarıyla, Karaçorlularından Ali Bey'in yanında bulunmaktadır. Bunlar Ali Bey'in yardımıyla gece ve gündüz Harperut Kazâsı ahalisinden adam katletmekte ve mallarını gasb etmektedir. Bundan başka Ali Bey, (...) Aşîreti'nden yirmi-otuz süvari ve piyade ile Nusaybin Eyâleti kazâsı köylerinden (...) Köyü'nü basmış ve iki köylüyü katl etmiş, mâl ve eşyalarını gasb etmiştir. Bundan yedi ay önce de (...) Köyü'nden bir fakirin evini basmış ve mâl ve eşyasını almışlardır. Yine Yusuf sipahinin kölesi Ali'yi ve Bekir Çavuş'un oğlunu katletmişlerdir. Eşkîyanın zulümlerinin sonu olmayıp, Ali Bey'e dayanıp daha da kuvvetlenmişlerdir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 280

Karaçor Nâhiyesi sakinlerinden bazıları, (...) Aşîreti eşkıyasını başına toplayıp, gerek köy halkının ve gerek maden hizmetinde çalışanların hayvan ve eşyalarını gasb edip zulm ve eziyet etmektedirler. Bununla birlikte ma'denin kapanmasına ve reâyanın dağılmasına sebep olmaktadır.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 9**

Şeyh Hasanlu ve Disimlü eşkıyâları, Karaçorlu Mustafa Ağa'nın maiyyeti olduğundan, Mustafa Ağa kendi hâlinde olmayıp, eşkıyayı başına toplayıp, Çemişgezek ahâlisinin üzerine musallat olmuş ve binyüzaltmış () senesinden beri otuz-kırk adet köy sakinlerinin mâl ve eşyalarını gasbetmişlerdir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 25**

Konar-göçer Kürt taifesinden bazı eşkıyâlar gelip, Çüngüş Kazâsı'ba Bağlı Ebu Tahir Nâhiyesi'ne yerleşmişlerdir. Bunlar kendi hâllerinde olmayıp, nâhiye ahâlisinin küçük yaştaki oğulları, kızları ve hanımlarına saldırdıklarından başka, sahip oldukları emlâk ve arsalarını ellerinden almışlardır.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 26**

İbrahim'in babası Ahmed'in Cihanbeğli Aşîreti'nden Hacı Mustafa oğlu Mehmed'e yüz guruş borcu bulunmaktadır. İbrahim, babası Ahmed vefat ettikten sonra borcunu ödemiştir. Ancak, Mustafa oğlu Mehmed binyüzaltmış senesinde kırk-elli kişilik Kürt eşkıyasıyla İbrahim'in Köyü'ne gelerek üzerine saldırmış, mâl ve eşyasını ve ikiyüz guruşunu gasbetmiştir. Bundan başka emlâk ve tarlalarını elinden almıştır. İbrahim ailesiyle birlikte başka biryere gitmiş ve hâlleri perişân olmuştur.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 49**

Mazgird Kazâsı ahâlîleri kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Palu Kazâsı'ndan (...) Aşîreti'nden eşkıyâ zümresinden bazı kimseler kendi hâllerinde olmayıp, (...) Köyü'nü basmışlar ve iki köylüyü katl ve mâl ve erzâklarını yağmalamışlardır.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 71**

(...) ve (...) ve (...) Aşîreti eşkıyâları, Hazo Sancağı'nda sâkin gayri-müslim reayadan vergi almakta ve bunları ücretsiz olarak işlerinde çalıştırmaktadır. Ve kendileri gibi eşkıyalarla yaptıkları muharebe sırasında birçok günahsız reâyâ ölmüştür. Bunlar kendilerini korumak için binalar inşa etmişlerdir. Ancak, eşkıyanın saldırılarından perişân olmuşlardır

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 105**

Seyyid Mehmed ve Seyyid Mahmud'un kardeşleri olan, Kavak Köyü sakinlerinden Seyyid Hasan Alemdar kendi hâlinde iken, (...) Aşîreti'nden bazı eşkıyâlar tarafından katledilmiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 109

Seyyid Hacı İsmail'in kardeşi Seyyid Hamza Efendi kendi hâlinde ve kimseye zararı yokken, (...) Aşîreti'nden Yaşar isimli kimse kendi hâlinde olmayıp bunun menziline basmış, mâl ve eşyasını gasb etmiş ve kendisini de yaralamıştır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 133

Malatya Kazâsı'na bağlı (...) Nâhiyesi'nin (...) Köyü ahâlîleri kendi hâllerinde ve zirâatle meşguller iken, civârlarında bulunan (...) Aşîreti eşkıyası, bunların evlerini basmış ve yakmıştır. Bundan başka mâl ve eşyâ ve hayvanlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 140

Harperut Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti eşkıyâsı, Harperut Kazâsı'na bağlı Göl ve (...) Köylerine gelip, köy ahalisinden bazılarını katl etmiş ve köylünün evlerinde bulunan mâl ve eşyâlarını, hayvanlarını ve mahsullerini gasb etmiştir. Bunlardan başka köylünün menzillerini yakmıştır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 150

Harperut Kazâsı'na bağlı Han Köyü sâkinlerinden Veli'nin tasarrufundan bulunan menziline, Karaali Uşağı Köyü'nden bazı kimseler, kendilerinde bağlı Cikan Cemâati Kürtleri ile beraber basmış, mâlını, eşyâsını ve zahiresini gasb etmiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 161

Mehmed isimli kimsenin oğlu Mustafa kendi hâlindeyken, () Aşîreti'nden İbrahim ve Ömer isimli eşkıyâlar tarafından katl edilmiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 183

El-hâc Süleyman ve Hacı Hasan isimli kimseler kendi hâllerindeyken, Rûzigî Kürdü eşkıyası, bunların yetmiş deve, onüç kısrak, yedi at, dokuz katır, yüzyirmibeş inek ve öküz, ondört eşek ve yüzelli tane koyunlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 184

El-hâc Süleyman ve Hacı Hasan isimli kimseler kendi hâllerindeyken, Rûzigî Kürdü eşkıyası, bunların yetmiş deve, onüç kısarak, yedi at, dokuz katır, yüzyirmibeş inek ve öküz, ondört eşek ve yüzelli tane koyunlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 186

Ergani sâkinlerinden Seyyid Davud, (...) Köyü'nden Ergani'ye gelirken, Ergani Kazâsı sâkinlerinden Berikânlı Aşîreti'nden olan eşkıyâlar bunların yoluna çıkmış, mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 190

El-hâc Mahmud'un oğlu Hasan, Malatya Kazâsı'nda İzoli Köyü'nde sakin ve kendi hâlinde iken, Harperut Kazâsı'nda sâkin Herdi Aşîreti eşkıyası kendi hâlinde olmayıp, bunun köyünü basmış, birkaç köylüyü katletmiş ve bütün köylünün mâllarını yağmalamıştır. Bundan Başka El-hâc Mahmud'un oğlu Hasan'ın evini basmış ve sahip olduğu mâl ve eşyâsını, hayvanlarını gasb edip götürmüşlerdir. Daha sonra köyü tekrar basıp, üçyüz adet evlerini ve harmanlarını yakmışlardır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 196

El-hâc Mahmud'un oğlu Hasan, Malatya Kazâsı'nda İzoli Köyü'nde sakin ve kendi hâlinde iken, Harperut Kazâsı'nda sâkin Herdi Aşîreti eşkıyası kendi hâlinde olmayıp, bunun köyünü basmış, birkaç köylüyü katletmiş ve bütün köylünün mâllarını yağmalamıştır. Bundan Başka El-hâc Mahmud'un oğlu Hasan'ın evini basmış ve sahip olduğu mâl ve eşyâsını, hayvanlarını gasb edip götürmüşlerdir. Daha sonra köyü tekrar basıp, üçyüz adet evlerini ve harmanlarını yakmışlardır. Gasb edilen mâlların ve hayvanların geri iade edilmesi ve yakılan evlerin ve harmanların kıymetlerinin ödenmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 2

Sayfa numarası : 199

Mustafa isimli kimse, binyüzaltmışdokuz senesinde Diyarbakır vâlisi İbrahim Paşa'nın hizmetindeyken, Diyarbakır yakınlarında bulunan Ergani Boğazı'na geldiğinde, bunun çadırına gece vakti Kürt taifesinden hırsızlar girmiş ve kürkleri ile sâir mâllarını çalmışlardır. Diyarbakırlı Hüseyin isimli zaim, mâllarını iade etmeyi taahhüd etmiş ancak hâlâ teslim etmemiştir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 212

Ekrâd taifesinden Bekir ve oğulları Hüseyin ve İbrahim isimli eşkıyâlar, Merdü isimli zımmîyi diyet gereketiren silah ile katl etmişlerdir. Bundan başka Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü ahâlîsinin ürünlerini ziyan etmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 213

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden Hacı Ömer'in, Harperut Kazâsı'nda sâkin Kürt taifesinden Mehmed, Mustafa ve Hasan'da, bazı kimselerin kefaletleriyle yüzelli guruş alacağı vardır. Alacağını istemek için oğlu ile birlikte giderlerken, Mehmed, Mustafa ve Hasan kendi hâllerinde olmayıp, elli kişilik eşkıyâ önlerine çıkmıştır. İki atını ve oğlunu yaralamışlardır. Bundan başka köydeki çiftliğini basıp, eşyasını yağma edip, yirmi tane öküzünü sürüp götürmüşlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 232

Tüccârdan Seyyid Nebi, kuru üzüm yüklü hayvanlarıyla ticaret için Malatya'ya giderken, Malatya Kazâsı'na yakın bir handa dinlenirken, İzollu Kürdü eşkıyasından Ali Bey ve adamları bunun sekiz yük kuru üzümü ile elbiselerini ve yirmi guruş akçesiyle dört öküz ve dört eşeğini gasb etmiştir. Bunlardan başka Seyyid Nebi'nin arkadaşlarından birini katletmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 251

(...) Cemâati'nden Bekir ve kardeşi Murad kendi hâllerinde olmayıp, kendilerine bağlı kişilerle birlikte, Ali isimli kimseyi Ergani Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden ihraç etmişlerdir. Bundan başka Ali'nin sahip olduğu bağ ve bahçesinin ağaçlarını kesmişler, tarlasını elinden almışlar ve harmanında bulunan mahsulünü gasbetmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 288

Amid Kazâsı'na bağlı (...) Nâhiyesi köyleri sâkinleri kendi hâllerindeyken, Herdi Aşîreti'nden ba'zı kimseler bunların köylerini basıp evlerini yaktıktan sonra onbeş kadar köylüyü katletmiş, sekiz kişiyi de yaralamıştır. Bunlardan başka ellibinbeşyüz guruşluk mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 295

Şeyhbizinli Aşîreti'nden üçyüz hâne yaylaklarından gelirlerken, Ömerkânlı Oymağı eşkıyâsı, başka bir eşkıyâ grubu ile beraber bunların üzerlerine saldırmış ve altmış at ve öküz ve mâl ve erzâklarını, dörtbinden fazla koyunlarını gasb etmiştir. Bundan başka Hüseyin isimli kimsenin ikibinbeşyüz guruşunu almışlardır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 3**

Harperut Kazâsı'na bağlı Behremar Nâhiyesi'nden Osman ve Hasan isimli eşkıyâlar, Milli Aşîreti'nden Ömerkânî Cemâati'nden yüz kişilik eşkıyâyı başına toplamış ve Harperut Kazâi ahâlisinden bazılarını yaralamış, bazılarını da katletmiştir. Bundan başka (...) Aşîreti'nin mâl ve eşyâları ile onbeş katır ve atlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 5**

Siverek Kazâsı'na bağlı Bucak Nâhiyesi'nde Gedne Aşîreti eşkıyasından bazı kimseler Cikan Oymağı eşkıyasıyla birlikte Gerger Kazâsı ahâlisinin mâllarını gasbedip evlerini yakmışlardır. Bunun üzerine bu aşîretler bir daha ahâliye zarar verirlerse Rakka'ya iskan olunmaları emredilmiştir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 14**

Çemişgezek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü ahâlileri katırlarıyla zahire getirirler iken birkaç eşkıyâ, Şeyh Hasanlu Kürdünden bazılarıyla beraber bunların önüne çıkmış, onyedi tane katırlarıyla mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Üç kişiyi de yanlarına alıp habsetmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 15**

Kör Eyüb ve Maksud oğlu isimli eşkıyâlar Şayh Hasanlu kürdünden bazı eşkıyâ ile beraber, Çemişgezek'e bağlı (...) Köyü ahâlisinin onyedi katır ve mâl ve eşyalarını gasb etmiştir. Eşkıyâlar, gasb sırasında bir adamımız katl olundu diyerek bunlardan katl olunan adamlarının diyetini istemektedirler.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 15**

Osman ve Hasan isimli eşkıyâlar Ömerbikânî Cemâati'nden yüz tane eşkıyâyı başlarına toplamışlar ve Harpetut köyleri ahâlisinden bazılarını yaralamıştır. Bundan başka evlerini basıp mâllarını, eşyâlarını ve hayvanlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 30**

Mardin Kazâsı'na bağlı Sürgücü Nâhiyesi sâkinlerinden Hasan isimli eşkıyanın, Amid Nâhiyesi'ne bağlı Göksu'da sâkin Kiki Aşîreti'ne kini bulunmaktadır. Bunlardan intikam almak kasdıyla aşîreti ahâlisiyle birlikte Kiki Aşîreti ahâlisinin üzerine saldırmış, mâllarını ve eşyâlarını gasb etmiştir. Bundan başka Amid sâkinlerinden Hasan Efendi'nin Göksu Nehri'nde bulunan iki adet mülk değirmenini, kırk kilo buğdayını, iki eşek ve iki öküzü ile beraber yakmıştır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 43**

Sivas sâkinlerinden Halil kendi hâlinde iken, Kürt taifesinden kethüda Ali ve Rişvan boybeyi bunun davalarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 45**

Harperut Kazâsı'na bağlı Sarılı Köyü sâkinlerinden Mehmed, Mustafa, Veli ve Ali isimli kimseler, Herdi Aşîreti'nden ikiyüz kadar eşkıya ile köylünün evlerini basmış, dört adet evlerinin içinde bulunan mâl ve eşyayı ve hanımlarının kıymetli eşyâlarını almışlardır. Bunlardan başka buğday, arpa ve hayvanlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 46**

Sürgücü Aşîreti'nden Hacı Hasan isimli kimse kendi hâlinde olmayıp, ikibin tüfek kullanan eşkıyâ ve üç-dört yüz süvâri ile, Amid Kazâsı'na bağlı Göksu Nâhiyesi'nde (...) Köyü'nü basmış, ayrıca dört köyün hayvanlarını ve sâir mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka onbeş kişiyi katletmişlerdir. Ayrıca kadın ve çocuklara da saldırıda bulunmuşlardır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 47**

Keban Madeni köylerinden Erguvan Köyü'nde sâkin Bektaş'ın sahip olduğu ikiyüz adet koyun ve keçilerini Herdi Aşîreti'nden bazı kimseler gasb etmişlerdir. Bundan başka gelinin yaralayıp katletmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 50**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden üçyüz kadar hâne yaylaklarından gelirlerken, Palu Sancağı'na bağlı Bulanık Nâhiyesi sâkinlerinden, Milli Aşîreti'nden Ömerkânlı Oymağı eşkıyâsı, Bulanık Nâhiyesi eşkıyasıyla beraber bunların üzerine saldırmış, altmış tane at ve öküzlerini, mâl ve eşyalarını ve dörtbinden fazla koyunlarını gasb etmişlerdir. Bunlardan başka Şeyhbizinli Aşîreti'nden Hüseyin'in ikibinbeşyüz gurusunu almışlardır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 101**

Mazgird Kazâsı'na bağlı (...) Köyü ahâlîsi ödemeleri gereken vergilerini öderlerken ve herhangi bir müdâhale gerekmezken, eşkıyâ zümresinden Sadullah ve İsmail isimli kimseler kendilerine bağlı eşkıyâyı bunların köyüne getirmiş ve bunlar hayvanlarını köylünün otlak yerlerinde otlatmaya başlamıştır. Bundan başka köylünün mâl ve eşyâsını almaya cesâret etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 104**

Göçebe Kürt taifesinden Osman ve Ali isimli kimseler, Seyyid Mehmed'e Osman'ın kızkardeşinin kızını sana veririz diyerek, bunun bir kısrak, bir at, bir halı ve üç gurusunu almışlardır. Kızı Seyyid Mehmed'e verdikten sonra kendisi evde yokken altınlarını ve Fatma isimli kızını da alıp kaçmışlardır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 106**

Barçıkânlı Aşîreti'nden bazı kimseler, Harperut Kazâsı'ndan Ahmed'in oğlu Ali'yi katletmişler ve Hacı Ömer'in de dörtyüz koyun, ikiyüzelli keçi ve onsekiz ineğini gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 127**

Ömer isimli kimsenin Sağman Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nde bulunan dükkanındaki eşyalarını, Canbeğli Aşîreti eşkiyasından Hasan isimli kimse gasb etmiştir. Bundan başka arsasında bulunan kavak ağaçlarını da kesip yakmıştır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 130**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan Halil ve Hüseyin'in, aşîret beyleri olan Yusuf, Süleyman ve Maksud'a herhangi bir borçları yokken, bunlar Halil ve Hüseyin'in aşîret masrafı adıyla kırkdört gurusluk malını gasb etmişler ve yirmi gün hapsetmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 134**

Amid sâkinlerinden Hacı Süleyman ticaret için Ruha'ya giderken, Mardin Kazâsı sâkinlerinden Sur Aşîreti'nden Hasan Bey ve arkadaşları tarafından saldırıya uğramış ve mâl ve eşyasını gasb edilmiştir. Bundan başka Süleyman'ın bir adamını da katletmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 136**

Amid sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden (...) isimli kimse kendi halinde ve kimseye zararı yokken, yine aynı aşîretten Ayvaz, Hüseyin ve Murad isimli kimseler zorla bunun üçyüzyetmişbeş gurusunu, bir eşek ve bir bıçağını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 144**

Amid Kazâsı sâkinlerinden Karakeçilü Şencanlı Oymağı Aşîreti ahâlîleri kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Mardin Nâhiyesi sâkinlerinden Sürgücü Hasan Ağa kendisine bağı Kürt taifesiyle bunların üzerine saldırmış, koyun, yüklü deve ve öküz, at ve sâir mâl ve eşyâlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 145

Mustafa isimli kimsenin Çarsancak voyvodalarında bulunan beşbinbeşyüz guruş alacağını tahsil eden çukadarı Mahmud isimli kimse İstanbul'a gelirken, Keban Madeni'nde Sarımeşe isimli yerde Kürt taifesinden, Cihanbeğli Aşîreti'nden eşkıyâların saldırısına uğramış ve eşkıyâlar yanında bulunan nakit ve eşyâsını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 164

Mustafa isimli kimsenin Çarsancak voyvodalarında bulunan beşbinbeşyüz guruş alacağını tahsil eden çukadarı Mahmud isimli kimse İstanbul'a gelirken, Harperut Kazâsı'nda Sarımeşe isimli yerde Kürt taifesinden, Cihanbeğli Aşîreti'nden eşkıyâların saldırısına uğramış ve eşkıyâlar yanında bulunan nakit ve eşyâsını gasb etmişlerdir. Bundan önce nakit ve eşyâların geri alınması için emir verilmiştir, fakat hâlâ alınamamıştır. Mâl ve eşyanın sahibine iade edilmesi için tekrar bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 164

Amid Kazâsı köyleri ahâlîleri kendi hâllerindeyken, Milli Kürdünden Amid Kazâsı'ndan sâkin Timur ve Cevher isimli eşkıyâlar kendilerine bağı eşkıyâ ile bunların köylerini basmış, doksanuç katır, iki keçi ve kısarak ve sâir altıbin guruşluk mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 166

Harperut sâkinlerinden Mustafa'nın dört at, bir katır ve sâir eşyâsı ile sekizyüz guruşunu, Kürt taifesinden Mustafa isimli kimse gasb etmiştir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 172

Güranlı Kürdünden bazı kimseler kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Ergani sâkinlerinden Ahmed Bey kendi hâlinde olmayıp, bunların mâl ve eşyâlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 208

Harperut Kazâsı'na bağılı (...) Köyü'nden Mehmed isimli kimse kendi hâlindeyken, Kürt taifesinden bazı kimseler binyüzseksenbir senesinde bunun menzilinı basmış ve içinde bulunan bütün mâl ve eşyâsını gasb etmiştir. Bundan başka babasını ve annesini yaralayıp, menzilinı yakmışlardır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 269

Göran Aşîreti'nden eşkıyâ zümresinden bazıları, salyaneci Aydoslu Mehmed'i katledip, tahsil ettiğı ikibinyüzelliüçbuşuk guruşu ve üzerinde bulunan silah, mâl ve bin guruştan fazla nakitini gasbetmişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 270

Göran Aşîreti eşkıyasından bazı kimseler, Aydoslu Mehmed isimli kimseyi katletmişler ve yanında bulunan silah, mâl ve bin guruştan fazla nakidini gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 282

Sadrazam çukadarlarından Feyzullah ve tatarlarından Seyyid Ahmed, Hüseyin ve Halil isimli kimseler Bağdat tarafından İstanbul'a gelirlerken, Ergani Madeni'nde (...) Aşîreti eşkıyâsı önlerine çıkmış ve üzerlerinde bulunan mâl ve eşyâlarını gasb etmiştir. Eşkıyâlardan biri yaralı olarak Sivas tarafında kalmıştır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 287

Derviş Abbas'ın sahip olduğı arsasına müdâhale olunması gerekmezken, Kürt beylerinden bazıları binyüzseksen () senesinde bunun arsasını zorla elinden almıştır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 294

Derviş Abbas'ın sahip olduğı çiftliğine müdâhale olunması gerekmezken, Kürt beylerinden () isimli kimesne binyüzseksen () senesinde bunun çiftliğini zorla elinden almıştır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 322

(...) Aşîreti'nden Abdullah ve Ali'nin kardeşleri İsmail kendi hâlindeyken, yine aynı aşiretten bazı eşkıyâlar kendi hâllerinde olmayıp, bunların kardeşi İsmail'i diyet verilmesi gereken alet ile katletmişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 328

Harput Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden bazı kimselerin dedelerinden ve babalarından kalma mülk arsalarına müdâhale olunmak gerekmezken, Harput Kazâsı'ndan sâkin Kürt taifesinden bazıları bunların arsalarını ellerinden almışlardır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 377**

(...) Aşîreti'nden İbrahim isimli kimse, Siverek Alaybeyi İbrahim'e kin beslemektedir. Binyüzdoksan () senesinde mahkemeye çıktıklarında mübaşir ücretini (...) Aşîreti'nden İbrahim'in ödemesine karar verilmiştir. Ancak İbrahim, mübaşir ücreti nâmıyla alaybeyi İbrahim'in yüz guruştan fazla akçesini zorla almıştır.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 378**

(...) Aşîreti'nden bazı kimseler kendi hâllerindeyken, Keban Ma'deni sâkinlerinden Hacı Ahmed, Yakub, Mehmed, Ali ve Süleyman isimli kimseler kendi hâllerinde olmayıp, binyüzdoksan () senesinde bunların mâl ve eşyâlarını gasb etmişler ve onaltı kişiyi katletmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 378**

(...) Aşîreti ahâlisi kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Eğil Kazâsı'ndan bazı kimseler kendi hâllerinde olmayıp, binyüzdoksan () senesinde bunların evlerini iki defa basmış, mâllarını yağmalamış ve altı kişiyi de katletmişlerdir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 395**

Göçebe taifesinden sâdât-ı kiramdan Seyyid Hacı İsmail kendi hâlinde ve kimseye borcu yokken, yine aynı aşiretten Hacı İsmail isimli kimse binyüzdoksan senesinde bunun sekizyüz koyun ve atları ile ikibinyeditüzdört gurusunu gasb etmiştir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 3**

Çermik Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, sâdât-ı kiramdan Esseyyid Ömer kendi hâlinde ve kimseye zararı yokken, (...) Aşîreti'nden, eşkıyadan bazı kimseler binyüzdoksan () senesinde kendilerine bağlı süvâri ile Ömer'in köyünü basmış ve bunun üzerine saldırmıştır. Bundan başka mâl ve eşyâsını gasb edip, köylülerden iki kişiyi katletmişlerdir. Ayrıca Ömer'in oğullarını da yanlarında götürmüşlerdir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 27**

Barçıkânlı Aşîreti'nden bazı kimseler, Keban Madeni kömürçülerinin hayvanlarını sürüp götürmüşlerdir. Bunlar hayvanlarını geri almak istediklerinde ise Osman oğlu Mehmed'i katledip, mâl ve eşyâlarını gasbetmişlerdir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 39

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü ahâlisi kendi hâlinde ve kimseye zararları yokken, eşkıyâ zümresinden İbrahim ve Abdullah isimli kimseler aşîret kürtlerinden dötyüz eşkıyâyı başlarına toplamış ve bunların köyüne gelerek mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka bir kişiyi de yaralamışlardır.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 56

Esseyid Ahmed'in tımarından, (...) Köyü'nde arâzi tasarruf eden Ebubekir isimli kimsenin vefât etmesinden sonra arâzileri oğulları olmadığı için kızlarına intikâl etmiştir. Ancak Kürt taifesinden (...) isimli kimse, vefât eden Ebubekir'in tasarrufunda bulunan tarlaları bana ver diyerek Esseyid Ahmed'i zorlamış, onsekiz gün hapsetmiştir. Bundan başka elli gurusunu gasb etmiştir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 61

Harperut Kazâsı'ndan İsmail ve Ömer'in kimseye borcu ve kefaletleri yokken, Barçıkânlı Aşîreti eşkıyasından Mehmed isimli kimse sizin babanızın bana borcu vardı diyerek bunlara zulm etmektedir. Bundan başka yüzelli guruslarını gasb edip Ömer'ide yaralamıştır.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 72

Göçebe taifesinden Mehmed ve Ali isimli kardeşler kendi hâllerindeyken, yine göçebe taifesinden (...) isimli kimse kendi hâlinde olmayıp, bunların hanımlarını zorla ellerinde almış ve eşkıya zümresinden bazı kimseler ile dötyüz guruslarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 73

Göçebe taifesinden Mehmed ve Ali isimli kardeşler kendi hâllerindeyken, yine göçebe taifesinden (...) isimli kimse kendi hâlinde olmayıp, bunların hanımlarını zorla ellerinde almış ve eşkıya zümresinden bazı kimseler ile dötyüz guruslarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 100

Harpirt Kazâsı'ndan İsmail ve Ömer'in kimseye borcu ve kefaletleri yokken, Barçikânlı Aşîreti eşkıyasından Mehmed isimli kimse sizin babanızın bana borcu vardı diyerek bunlara zulm etmektedir. Bundan başka yüzelli guruslarını gasb edip Ömer'ide yaralamıştır.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 129

Göçebe taifesinden Seyyid Abdi kendi hâlinde ve kimseye bir zararı yokken, yine göçebe taifesinden bazı kimseler bunun sekizyüzotuz gurus, bir kılıç, bir tüfek ve seksensekiz koyununu gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 148

Çemişgezek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü ahâlilerinin mâllarını, sekizyüz koyun ve üçyüz sığırlarını Kürt taifesi gasbetmiştir. Bundan başka bir kişiyi de katletmişlerdir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 164

Yakup isimli kimse, göçebe taifesi tarafından kurulan obalar arasında katledilmiştir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 172

Rişvan Aşîreti'nden Mülükânlu Cemâati Malatya'daki yaylaklarında rahat durmayıp, buralardan gelip geçenlerin mâl ve eşyâlarını gasbetmektedirler. Bundan başka buldukları yerdeki köylerin ahâlisinden bazılarını yaralayıp, bazılarının da katletmiş ve hayvanlarını ellerinden almışlardır.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 40

Harpirt Kazâsı'ndan İsmail ve Ömer'in kimseye borcu ve kefaletleri yokken, Barçikânlı Aşîreti eşkıyasından Mehmed isimli kimse sizin babanızın bana borcu vardı diyerek bunlara zulm etmektedir. Bundan başka yüzelli guruslarını gasb edip Ömer'ide yaralamıştır.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 75

Çemişgezek Kazâsı'na bağlı (...) ve (...) Köyleri ahâlisi kendi hâllerindeyken ve kimseye zararları yokken, Çemişgezek Kazâsı sâkinlerinden Kürt taifesinden sipâhi Kâsım isimli kimse köylülerin üzerine musallat olmuş ve bunlara zulm etmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 95

Amid Kazâsı sâkinlerinden Esseyyid Ahmed'in babası El-hâc Hasan isimli kimse kendi hâlindeyken, Amid'de sâkin aşâir taifesinden bazı eşkıyâlar, Ahmed'in babası Hasan'ın bulumduğu mahalli basmış ve babasını katl etmişlerdir. Bundan başka eşya ve nakitini gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 109**

Amid sâkinlerinden Esseyyid Ahmed'in babası El-hâc Hüseyin ve amcasının oğullarını, (...) ve (...) Aşîreti eşkıyaları katletmiş ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 206**

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden Mehmed isimli kimse kardeşi Ali ile kendi hâllerinde mermer yüklü sekiz katırla Gümüşhane'ye gelirlerken, eşkıya zümresinin saldırısına uğramışlardır. Eşkıyâlar Mehmed'in kardeşi Ali'yi katl edip, bin guruşdan fazla nakit, silah, mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 212**

Amid Kazâsı sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden bazı kimseler, sâdât-ı kiramdan Esseyyid Mustafa'nın yüzon kilo çeltiğini gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 263**

(...), Mehmed ve (...) isimli kimseler kendi hâllerinde ve kimseye borç ve kefâletleri yokken, (...) Aşîreti'nden Ali Hüseyin isimli kimse kendi hâlinde olmayıp binikiyüzondokuz senesinde bunların beşyüz guruşlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 282**

Sâdât-ı kiramdan El-hâc Hafız Mehmed kendi hâlinde ve kimseye bir zararı yokken, Amid Kasabası'ndan sâkin aşâirden bazı kimseler binikiyüzyirmi senesinde bunun Göksu Nâhiyesi'ne bağlı (...) Köyü'nde bulunan değirmenlerini basmış ve kendisinin ve adamlarının bütün mâllarını ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka değirmenlerini de yakmışlardır.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 318**

Harperut Kazâsı köyleri ahalipleri kendi hâllerinde ve kimseye bir zararları yokken, Harperut sâkinlerinden Mustafa isimli kimse Kürt eşkıyâsını başına toplamış ve köylülerin mâl eşyâ ve hayvanlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 349**

Hısn-ı Mansur Nâhiyesi'ne bağlı (...) Köyün'de bulunan Şeyh Abdurrahman Erzincânî zaviyesinin zâviyedâr ve mütevellileri kendi hâllerinde ve işleriyle meşgullerken, göçebe taifesinden bazı kimseler gelip zaviyenin mâl ve eşyâsını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 6**Sayfa Numarası : 7**

Ergani Kazâsı'na bağlı Ebu Tahir Kasabası'nın ahâlisi kendi hâllerinde ve kimseye bir zararları yokken, kasabalarında sâkin eşkıyâ zümresinden bazı kimseler ikiyüzyirmisekiz senesinde bunların sahip olduğu mâl ve eşyâlarını gasb etmişlerdir. Bundan başka altı kişiyi de katletmişlerdir.

Defter Numarası : 6**Sayfa Numarası : 60**

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden Halil isimli kimse İstanbul'da iken, Kürt taifesinden bazı kimseler bunun (...) Köyü'ndeki evinde bulunan beşbinbeşyüz gurusluk eşyâsını gasb etmişlerdir.

Defter Numarası : 7**Sayfa Numarası : 6**

Musul tüccarında El-hâc Ahmed ikiyüzkırkseki senesinde Erzurum'dan Musul'a giderken Cezire Köyü'ne geldiğinde, Kürt taifesinden (...) isimli kimse bunun yüzbin gurusluk eşyâsını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 8**Sayfa Numarası : 52**

(...) Aşîreti ahâlîsinden İbrahim isimli kimse, Mehmed oğlu Ali'nin tımarının gelirlerini gasbetmiştir.

Defter Numarası : 8**Sayfa Numarası : 54**

Koçkirli Aşîreti ahâlîsinden bazı kimseler, (...) oğlu Ahmed'in üçbindokuzyüzotuzaltı gurusunu gasb etmişlerdir.

2.2. Konar-göçerlerin Vergilerini Ödememeleri İle İlgili Hükümler**Defter Numarası : 1****Sayfa Numarası : 8**

Diyarbakır voyvodalığına bağlı olan Rezkî Aşîreti Mukataası'ndan olan bazı kişiler ödemeleri gereken vergilerini üç yıldan beri vermemektedirler. Bundan başka

Rezkî Aşîreti'nin bir kısmını Millü Aşîreti içine dâhil edip, mukataanın düzeninin bozulmasına sebep olmuşlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 58

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Nâhiyesi'nden Karakeçilü Cemâati'nden bazılarının, vergi vermelerini gerektirecek emlâk ve yerleri bulunmaktadır. Bunlardan hisselerine düşen vergi talep edildiğinde, Milli Cemâati eşkıyasına güvenerek kanûnlara aykırı olarak vergilerini ödememektedirler. Kendi vergilerini köylünün üzerine yüklemek istemektedirler.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 158

Şeyhkânlı Aşîreti ahâlîleri bazı kimseler asıl vatanları olan Şeyhkânlı Tekyesi adlı yerden ayrılıp Uzun Ziyaret Köyü'ne gelip yüz seneden fazla burada yerleşik ve tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri olup, vergilerinin tahammüllerine göre bu ana dek köy ahâlîsiyle beraber ödemektedirler. Ancak içlerinden Topal Bayram isimli kimse kendine bağlı kimselerle birlikte diğerlerini de tahrik ederek vergilerini ödemeye karşı gelmektedirler.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 272

İsmail isimli kimsenin mutasarrıf olduğu mâlikânesi köylerinden Mardin Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nde bulunan (...) Aşîreti'nden, defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından, Ali ve kardeşi Murad ve Haydar isimli kimseler, ödemeleri gereken vergilerini, mültezim olan Osman talep ettiğinde biz sâdât-ı kiramdanız diyerek vermemektedirler. Ancak, sâdât-ı kiramdan olduklarını ispât edememişlerdir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 32

Ali isimli sipahinin tımarı köylerinde bulunan otlak yerlerinde hayvanlarını otlatan Kürt taifesi, ödemeleri gereken otlak vergisini ödememektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 60

Süleyman isimli sipâhînin tımarı köylerinde bulunan ve defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından Behramki Cemâati'nden bazı kimseler, köyleri toprağında ziraâtleriyle elde ettikleri mahsullerinin öşürlerini ve ödemeleri gereken diğer vergilerini kanunlara aykırı olarak vermemektedirler.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 299

Musul'da bulunan hâss köylerinde bulunan (...) Cemâati'nin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından ba'zıları ödemeleri gereken rüsum-u raiyyet vergilerini ödememektedir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 1

Saranlu Cemâati ahâlîsi ödemeleri gereken bâd-ı hevâlarını ödememektedirler.

2.3. Kethüda Ta'yini İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 8

Sağman, Mazgird ve Pertek Mukataâtı'na bağlı olan Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti'nden olanlar, ödemeleri gereken vergileri, vergi memuruna ödemektedirler. Bunlar, özel işlerini halletmek için Musa isimli kişinin kethüdarları olmasını istemektedirler. Aşîret kethüdalığı, mukataa eminlerinin dilekçesiyle verilmesine rağmen Kara Osman isimli bir kişi bir yolunu bulup aşîret kethüdası olmuştur. Ve aşîret halkına zulm etmektedir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 113

Çarsancak Mukataâtı'na bağlı Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti ahâlîleri ödemeleri gereken vergilerini ödemedede kusurları yoktur. Bunların özel işlerini yapacak bir kethüdarları bulunmamaktadır. Üzerlerine kethüda tayînini ietemektedirler. Aşîret kethüdalığına tayîn mukataa eminlerinin istekleriyle yapılmasına rağmen Kara Osman adında bir kimse bir yolunu bularak kendini kethüda tayîn ettirmiştir. Kara Osman aşîret halkına zulm ettiğinden kethüdalıktan azledilmesini istemektedirler. Bunun üzerine aşîret halkı kimi uygun görürse onun kethüda olması için emir verilmiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 180

Çarsancak Mukataâtı'na bağlı Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti ahâlîleri ödemeleri gereken vergilerini ödemedede kusurları yoktur. Bunların özel işlerini yapacak bir kethüdarları bulunmamaktadır. Üzerlerine kethüda tayînini ietemektedirler. Aşîret kethüdalığına tayîn mukataa eminlerinin istekleriyle yapılmasına rağmen Kara Osman adında bir kimse bir yolunu bularak kendini kethüda tayîn ettirmiştir. Kara Osman aşîret halkına zulm ettiğinden kethüdalıktan azledilmesini istemektedirler. Cemâatlerinin muhtârları olan Musa'nın kendilerine kethüda tayîn edilmesi için hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 39

Çarsancak Mukataasına bağlı Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti ahâlîlerinin, ödemeleri gereken vergileri vermekte kusurları bulunmamaktadır. Bunlar, özel işlerini yürütecek bir kethüdarları olmadığını daha önce dilekçe yetkililere bildirmişlerdir. Kethüdalık, mukataa eminlerinin isteğiyle verildiğinden başka Kara Osman isimli kimse bir yolunu bulup kethüda olmuştur ve aşîret ahâlîsine zulm etmektedir. Aşîret ahâlîsi Kara Osman'ın kethüdalıktan azledilmesini ve Musa isimli kimsenin kethüda tayîn olunmasını istemektedirler.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 188**

Diyarbakır Eyâleti'nde bulunan Çarsancak Mukataası'na bağlı Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti'nin özel işlerini yürütmek için kethüda tayîn olunan Seyyid Musa, kethüdalık görevini kardeşi Mustafa'ya devretmiştir. Seyyid Mustafa'ya kethüdalığı için belge verilmesi için bu hüküm yazılmıştır.

2.4. Alacak-Verecek Meselesi İle İlgili Hükümler**Defter Numarası : 1****Sayfa Numarası : 12**

Ahmed isimli kişinin Siverek sâkinlerinden Biziki Aşîreti'nden (...) Oymağı'ndan altıyüz guruş alacağı bulunmaktadır. Alacağını istediğinde türlü bahâne ile borçlarını ödememektedirler.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 56**

Diyarbakır sâkinlerinden Ahmed'in, Mardin'de sâkin Kiki Aşîreti beği Yusuf'ta sekizyüzyirmi guruş alacağı bulunmaktadır. Alacağını defalarca talep ettiğinde ise bugün yarın veririm diyerek ertelemektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 72**

Kapucubaşı Ali, Kürt taifesinden Karakeçilü Aşîreti'nden (...) isimli kişinin borç aldığı üçbin guruşa kefil olmuştur. Bu kişi borcunu ödemediği için alacaklılar üçbin guruşu Kapucubaşı Ali'den istemişler, kendisi de borcu ödemiştir. Kapucubaşı Ali alacağını istediğinde ise (...) çeşitli bahanelerle ödememektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 218**

El-hâc Ahmed'in Türkmen taifesinden Hacı Hamza Aşîreti'nden Süleyman isimli kimse de dokuzyüzelli guruş alacağı vardır. Oba kethüdarları Kasım, Ali Ağa, Abdurahman Ağa ve Hasan Ağa Süleyman'a borcu için kefil olmuşlardır. El-hâc

Ahmed alacağını defalarca talep etmesine rağmen türlü bahanelerle ödemişlerdir. Süleyman borcunu ödemediği için El-hâc Ahmed alacağını Süleyman'ın oğlu Ahmed'den talep etmiştir. Süleyman'ın oğlu Ahmed'de borcu ödememektedir. El-hâc Ahmed'in alacağının kefillerden ya da Süleyman'ın oğlu Ahmed'den tahsîl edilmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 147

Cihanbeğ Aşîreti'nden Ak oğlu Mehmed'in, Badıllı Aşîreti'nden Hasan Bey'de yediyüz tane koyun alacağı bulunmaktadır. Alacağını defalarca talep etmesine rağmen Hasan Bey koyunlarını vermemektedir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 249

Osman ve Mahmut isimli sipâhîlerin mutasarrıf oldukları köyleri mahsulünden olmak üzere, Amid Kazâsı'nda sâkin Barcekânlı Cemâati'nden bazı kimselerde bir miktar mahsûl alacakları vardır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 22

Kürt taifesinden Abbas'ın, yine Kürt taifesinden Ali'de üçyüzelli guruş alacağı bulunmaktadır. Abbas alacağını defalarca talep etmesine rağmen alamamaktadır.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 16

(...) isimli zimminin Yusuf isimli kimsede ikiyüzdoksan guruş alacağı varken ve alacağını tahsîl için Yusuf'un köyüne gittiğinde, alacağını tahsîl edemediğinden başka, Yusuf, Kürt taifesiyle birlikte bunun yanında bulunan altıyüz guruşluk mâlını yağmalamışlardır.

2.5. Devlet Görevlilerinin Fazla Vergi Talebi ve Mâl Gasbları İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 14

Milli Aşîreti ahalileri eskiden beri Erzurum'da bulunan yaylaklarına gidiş gelişlerinde ödemeleri gereken vergilerini, mutasarrıf ve vâlîlere ödemektedirler. Ancak birkaç seneden beri mutasarrıf ve vâlîler aldıkları vergilere kanaât etmeyip zorla bütün mâllarını almak istemişlerdir. Bunun üzerine aşîret, asıl vatanları olan Diyarbakır tarafına yerleştirilmiştir. Burada da eşyaları ve hayvanları gasb olunmuştur. Voyvodaları olan Molla Ali'nin babası Mehmed Ağa aracılığıyla eşya ve hayvanlarının kendilerine geri verilmesi taahhüdüne karşılık kethüdaya ikibinüçyüzelli guruş

vermişlerdir. Ancak, mallarını almak istediklerinde ise kethüda tamamen vermeyip bir kısmına el koymuştur.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 25

Sürgücü Aşîreti'nden Seyyid Ali ve Seyyid Ramazan'ın ellerinde sâdât-ı kirâmdan olduklarını ispatlayan belgeleri vardır. Sâdât-ı kirâmdan olanların, kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi alınmazken, âdet-i ağnâm vergisini toplamaya memur olanlar bunların yüzellişer adet koyunlarından da vergi talep etmektedirler.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 54

Ekrâd taifesinden Şehriban Saliha isimli hâtûn vâlî, mîr-i mîrân ve sâir ümerânın hizmetinde olup, vergisini ödemektedir. Ancak ehl-i örf tâifesi kendisinden kanûn dışı vergi talep etmekte ve türlü bahânelerle saldırıda bulunmaktadır. Şehriban Saliha bununla ilgili şikayette bulunmuş ve rahatsız edilmemesi için emir verilmiş ise de ehl-i örf tâifesi emre itâat etmemiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 63

Konar-göçer ekrâd taifesinden Dâvûdî Aşîreti'nden bazılarının Kerkük Kazâsı'nda vergiye tâbi emlâk ve yerleri yokken ve defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değilerken, Kerkük Kazâsı sâkinleri sizde bizimle birlikte vergi verin diyerek bunlara eziyet etmektedir. Bununla birlikte hâvass-ı hümâyûn köyleri voyvodaları dahi rüsum-u raiyyet talebiyle gelip bunlardan zorla yem ve yiyecek almışlardır.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 70

Amid Kazâsı'ndan Muhammed, Ahmed ve Hamza, Hüveyda Cemâati'nin defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değillerdir. Ve Amid'de () Mukataası'na hâsıl yazılmış yaylak ve kışlak yerlerine hayvanlarını götürüp otlatmamaktadır. Bunlardan rüsum-u raiyyet, resm-i yaylak ve kışlak vergisi almak kanûnlara aykırı iken, cemâatin zâbiti bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 79

Kâvîli Aşîreti'nden Mehmed, Hacı ve Muhammed isimli kimseler tüccar olup kendi hâllerinde Kerkük Kazâsı'na geldiklerinde, Kerkük voyvodası Mustafa kendi hâlinde olmayıp, bunlara sizler hırsızısınız diye iftirâ atmıştır. Ve üzerlerinde bulunan üç kese akçeleriyle, bir kılıç, bir tüfek ve bir atlarını almıştır.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 83**

Ergani Kazâsı'na bağlı (...) ve (...) köyleri sâkinlerinden Seyyid oğlu Şerif ve () oğlu Şerif ile teyzesi oğulları sâdât-ı kiramdan olup ve sâdât-ı kiramdan olduklarına dâir ellerinde belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet vergisi alınması kanunlara aykırıyken, köyleri sipâhîsi aşîret beğleriyle beraber bunlardan rüsum-u raiyyet vergisi talep etmektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 84**

Döğerli Cemâati'nden bazı kimseler defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından olup, ödemeleri gereken vergileri ödemeye razılar iken, daha fazla vergi talep etmek gerekmezken, köyleri zâbiti kanûna göre vermeleri gereken vergiye kanâat etmemiş ve bunlardan kanûna aykırı olarak fazla vergi talep etmiştir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 104**

Amid Kazâsı sâkinlerinden Ahmed, Mahmud, Adbi ve Sinan isimli kimseler, () Mukataası'nın defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayıp, rüsum-u raiyyet vergisi ödemeleri gerekmezken, aşîret zâbitleri olanlar siz bizim zâbiti olduğumuz aşîret reâyâsındansınız diye bunlardan vergi talep etmektedirler.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 125**

Cihanbeğlü Cemâatinden bazı kimseler sâkin oldukları köyün reâyâları olup, ödemeleri gereken vergileri ödeyip, bir kimseye verecekleri yokken, Vanlı () isimli kimse sürekli bunlardan akçe talep ederek rahatsız etmektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 172**

(...) Aşîreti'nden Seyyid İbrahim, Seyyid Mahmud, Seyyid Hamid, Seyyid Süleyman ve diğerleri sâdât-ı kiramdan olup, Musul Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri bulunmamaktadır. Ancak kazâ ahâlisi gelerek sizde bizimle birlikte vergi verin diye kanûna aykırı eziyet etmektedir. Bununla birlikte vergi me'mûrları da kanûna aykırı olarak bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 173**

(...) Aşîreti'nden Seyyid Abdullah, Seyyid Mehmed ve Seyyid İlyas sâdât-ı kiramdan olup, Musul Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri bulunmamaktadır. Ancak kazâ ahâlisi gelerek sizde bizimle birlikte vergi verin diye

kanûna aykırı eziyet etmektedir. Bununla birlikte vergi me'mûrları da kanûna aykırı olarak bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 204

Herdi Cemâati'nden Seyyid Mehmed, Ali ve diğerleri kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Harperut sâkinlerinden subaşıları olan Mahmud Ağa kendi hâlinde olmayıp, bunların üçyüz guruş kadar akçe, yetmiş sığır ve sâir mâl ve eşyâlarını gasb etmiştir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 207

Şarki Amid Kazâsı'na bağlı (...), Taraklu, (...) ve (...) Köylerin de sâkin reâyâ, önceden Mardin'e bağlı (...) kabilesinden olup, on seneden fazla bu köylerde sâkinlerdir. Ödemeleri gereken vergilerini köy ahâlisiyle beraber ödemektedirler. Ancak, vergi memûrları kanûnlara aykırı olarak bunlardan zorla koyun ve vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 272

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü sakinlerinden () ve () ve Mürteza ve Ömer isimli kimseler, otuz seneden beri bu köyde yerleşmiş ve ödemeleri gereken vergileri köy ahâlisiyle birlikte ödeyip, herhangi bir kusurları yokken, Kürt eşkıyasından ba'zılarının devlet görevlilerini tahrik etmesiyle, devlet görevlileri kendilerinden kanunlara aykırı olarak vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 273

Hasankeyf Kazâsı'na bağlı (...) Nâhiyesi'nde Baba Mahmud Haydari Zaviyesi evkafının mütevellisi olan () isimli kimse, vakfın reâyâsından olmayan aşîret mensubu köy ahâlîsinden talebe ve sâdât-ı kiramdan olanlardan, kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet talep etmektedir. Aslen (...) Aşîerti'nden olan ve ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair siyadetleri bulunan bazı kimseler bu durumu meclise bildirmişlerdir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 64

Amid sâkinlerinden sâdât-ı kiramdan bazı kimseler, aslen Kiki Aşîreti'nden Şeyhanlu Oymağı'ndan olup, sâdât-ı kiramdan olduklarına dair ellerinde belgeleri bulunmaktadır. Sâdât-ı kiramdan olanların bazı vergilerden muaf olmalarına rağmen, Kiki zaimi ve () ve () isimli zaimler kanunlara aykırı olarak bunlardan rüsum-u raiyyet talep etmektedirler.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 87**

Sâdât-ı kiramdan olan bazı kimselerin ellerinde, sâdât-ı kiramdan olduklarını ispât eden belgeleri bulunduğu halde ve bunlardan rüsum-u raiyyet alınması kanûnlara aykırı iken, köylerinin zâbiti bunlardan vergi talep etmekte ve zorla yem ve yemek, ve zahire almak istemektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 88**

Amid sâkinlerinden Mehmed ve Abuzer, Kiki Cemâati'nin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayıp, rüsum-u raiyyet talep olunması gerekmezken, kendilerinden vergi istenmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 100**

Karaçor Nâhiyesi'nden (...) Aşîreti ahâlîsi , önceden koyun ve sâir davarlarıyla Ergani Kazâsı'na bağlı yerlerden kışlaklarına gelirlerken bac-ı mürûr vergisi ödememektedirler. Ancak birkaç seneden beri Ergani Ma'deni emini kanûnlara aykırı olarak bunlardan, bac-ı mürûr adı altında koyun ve akçe talep etmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 101**

Konar-göçer Şeyh (...) Aşîreti, kışlak yerleri olan Diyarbakır hâss köylerine gelip, tahammüllerine göre kışlak resmlerini zâbite ödemektedirler. Eğil, Ergani ve Çermik hâss köylerinde de kanûna göre ödemeleri gereken otlak vergilerini ödemektedirler. Ancak mutasarrıf olanlar kanûn üzere aldıkları otlak vergisine kanâat etmeyip, her bir haneden yüzer guruş talep etmektedirler.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 142**

Aslen Şam sâkinlerinden olup, sonradan gelip Amid Kazâsı'na yerleşmiş olan bazı kimseler, () Mukataası'na bağlı (...) Cemâati'nin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, mukataa zâbiti bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 142**

Amid Kazâsı'nda sâkin Mehmed, Ahmed ve () isimli kimseler, () Mukataası'na bağlı (...) Cemâati'nin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken ve mukataaya hâsıl yazılmış yaylak ve kışlak yerlerini kullandıkları yokken, mukataanın voyvodası ve zâbiti bunlardan resm-i raiyyet, resmi yaylak ve resm-i kışlak vergisi talep etmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 162**

(...) Köyü'nden Mehmed, Mustafa ve Asaf isimli kimseler, Karakeçilü Cemâati'nin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, voyvoda tarafından bunlardan resm-i raiyyet talep edilmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 186**

Ergani Kazâsı sâkinlerinden, Görân Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan bazı kimseler, gerçekten Peygamber soyundan olduklarını ispâtladıkları ve ellerinde belgeleri bulunduğu halde, kendilerinden rûsum-u raiyyet alınması kanunlara aykırıyken, köylerinin zaim ve sipâhîleri bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 220**

Görân Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan olan bazı kimselerin ellerinde Peygamber soyundan olduklarına dair belgeleri varken ve ödemeleri gereken vergileri öderlerken, bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnam vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnam tahsildarları, yüzellişer adet koyunlarından da vergi talep etmektedirler.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 248**

(...) Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimseler ödemeleri gereken vergilerini, vergiyi toplayan memûra ödedikleri halde, bunlardan kanûna aykırı olarak ödeyebileceklerinden fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 300**

Kürt taifesinden Zerkî Aşîreti'nden bazı kimseler ödemeleri gereken vergileri köy ahaliyle birlikte öderlerken, kendilerinden koyun akçesi adıyla fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 20**

Amid sâkinlerinden Küranlı Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanlar ödemeleri gereken vergilerini öderlerken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 29**

Sâdât-ı kiramdan olan bazı kimseler, ödemeleri gereken vergilerini köyleri ahalisiyle beraber ödemektedirler. Ve Harperut Kazâsı'na bağlı Herdi Nâhiyesi'nde avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlak ve yerleri yokken, nâhiye ahalisiyle subaşıları tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 43

(...) Aşîreti ahalileri ödemeleri gereken vergilerini köyleri zabitlerine ve vergi me'mûrlarına öderlerken bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 86

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Yusuf ve oğulları Seyyid Mehmed, Seyyid Hüseyin ve Seyyid Hasan'ın ellerinden sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kimdan olanların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi alınması kanûnlara aykırı iken, âdet-i ağnâm vergisini toplamaya memûr olanlar, bunların yüzellişer adet koyunlarından da vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 105

Beyazıd isimli kimse, kimsenin defterli reâyâsından değil iken, (...) Aşîreti Mukataası zâbiti Mehmed Emin, sen benim zâbiti olduğum mukataanın reâyâsındansın diyerek bundan resm-i raiyyet vergisi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 107

Çermik Kazâsı'na bağlı köylerin sâkinlerinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kiramdan olanlardan rüsum-u raiyyet talep edilmesi kanûnlara aykırı iken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmektedir. Bundan başka zorla yem ve yiyecek almak istemektedir ve defter-i hâkanîde zâbite hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerinden faydalanmadıkları halde bunlardan yaylak ve kışlak resmi istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Çermik Kazâsı'na bağlı köylerin sâkinlerinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kiramdan olanlardan rüsum-u raiyyet talep edilmesi kanûnlara aykırı iken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmektedir.

Bundan başka zorla yem ve yiyecek almak istemektedir ve defter-i hâkanîde zâbite hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerinden faydalanmadıkları halde bunlardan yaylak ve kışlak resmi istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Çermik Kazâsı'na bağlı köylerin sâkinlerinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kiramdan olanlardan rüsum-u raiyyet talep edilmesi kanûnlara aykırı iken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmektedir. Bundan başka zorla yem ve yiyecek almak istemektedir ve defter-i hâkanîde zâbite hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerinden faydalanmadıkları halde bunlardan yaylak ve kışlak resmi istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Çermik Kazâsı'na bağlı köylerin sâkinlerinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kiramdan olanlardan rüsum-u raiyyet talep edilmesi kanûnlara aykırı iken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmektedir. Bundan başka zorla yem ve yiyecek almak istemektedir ve defter-i hâkanîde zâbite hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerinden faydalanmadıkları halde bunlardan yaylak ve kışlak resmi istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Çermik Kazâsı'na bağlı köylerin sâkinlerinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve sâdât-ı kiramdan olanlardan rüsum-u raiyyet talep edilmesi kanûnlara aykırı iken, zâbitleri tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmektedir. Bundan başka zorla yem ve yiyecek almak istemektedir ve defter-i hâkanîde zâbite hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerinden faydalanmadıkları halde bunlardan yaylak ve kışlak resmi istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 151

Amid Kazâsı'ndan sâkin göçebe taifesinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde, sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belge varken ve ödemeleri gereken vergilerden hisselerine düşeni kasaba ahaliyle öderlerken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 152

Amid Kazâsı'ndan sâkin göçebe taifesinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde, sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belge varken ve ödemeleri gereken vergilerden hisselerine düşeni kasaba ahalisiyle öderlerken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 152**

Amid Kazâsı'ndan sâkin göçebe taifesinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde, sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belge varken ve ödemeleri gereken vergilerden hisselerine düşeni kasaba ahalisiyle öderlerken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 152**

Amid Kazâsı'ndan sâkin göçebe taifesinden, Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde, sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belge varken ve ödemeleri gereken vergilerden hisselerine düşeni kasaba ahalisiyle öderlerken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 154**

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 158**

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 167**

Amid Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara

aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 167

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 168

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 168

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunların kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların yüzellişer âdet koyunlarından da vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 212

(...) Aşîreti ahâlisi ödemeleri gereken vergilerini ödemekte bir kusurları yokken, Malatya sâkinlerinden mütesellim Halil Ağa kendi hâlinde olmayıp, bunların binbeşyüz guruşlarını almış ve aşiretten altı kişiyide hapsedmiştir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 222

Amid Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden ve sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlar kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından fazlasının vergisini ödemeye razı oldukları halde ve yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, âdet-i ağnamları toplayan me'mûrlar bunların bütün koyunlarından vergi almak istemektedirler.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 230**

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinden sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve tasarruflarından avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 233**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet ve sâir vergi alınması kanunlara aykırı iken, köy zâbiti ve aşîret beyi taraflarından bunlardan rüsum-u raiyyet, yem ve yiyecek talep edilmektedir. Bundan başka köy zabıtine hâsıl kayd olunmuş yaylak ve kışlak yerlerini kullanmadıkları halde yaylak ve kışlak vergisi de istenmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 233**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet ve sâir vergi alınması kanunlara aykırı iken, köy zâbiti ve aşîret beyi taraflarından bunlardan rüsum-u raiyyet, yem ve yiyecek talep edilmektedir. Bundan başka köy zabıtine hâsıl kayd olunmuş yaylak ve kışlak yerlerini kullanmadıkları halde yaylak ve kışlak vergisi de istenmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 233**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet ve sâir vergi alınması kanunlara aykırı iken, köy zâbiti ve aşîret beyi taraflarından bunlardan rüsum-u raiyyet, yem ve yiyecek talep edilmektedir. Bundan başka köy zabıtine hâsıl kayd olunmuş yaylak ve kışlak yerlerini kullanmadıkları halde yaylak ve kışlak vergisi de istenmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 233**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet ve sâir vergi alınması kanunlara aykırı iken, köy zâbiti ve aşîret beyi taraflarından bunlardan rüsum-u raiyyet, yem ve yiyecek talep edilmektedir. Bundan başka köy zabıtine hâsıl kayd olunmuş yaylak ve kışlak yerlerini kullanmadıkları halde yaylak ve kışlak vergisi de istenmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 233**

Şeyhbizinli Aşireti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet ve sâir vergi alınması kanunlara aykırı iken, köy zâbiti ve aşiret beyi taraflarından bunlardan rüsum-u raiyyet, yem ve yiyecek talep edilmektedir. Bundan başka köy zabıtine hâsıl kayd olunmuş yaylak ve kışlak yerlerini kullanmadıkları halde yaylak ve kışlak vergisi de istenmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 234**

Konar-göçer taifesinden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve tasarruflarında avârız hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 261**

Siverek Kazâsı sâkinlerinden, Milli Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan ba'zı kimselerin ellerinde Peygamber soyundan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 261**

Siverek Kazâsı sâkinlerinden, Ben-i Hatib Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan bazı kimselerin ellerinde Peygamber soyundan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 261**

Siverek Kazâsı sâkinlerinden, Milvanlı Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan Mustafa oğlu Ali'nin elinde Peygamber soyundan olduğuna dair belgesi varken ve bundan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bundan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 262**

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden (...) Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan ba'zı kimselerin ellerinde Peygamber soyundan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 262**

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, Hatib Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan Seyyid Hüseyin'in elinde Peygamber soyundan olduğuna dair belgesi varken ve bundan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bundan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 262**

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, (...) Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan Seyyid Şaban'ın elinde Peygamber soyundan olduğuna dair belgesi varken ve bundan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bundan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 262**

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, (...) Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan Seyyid Mahmud oğlu Şerif'in elinde Peygamber soyundan olduğuna dair belgesi varken ve bundan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bundan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 262**

Siverek Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden, (...) Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan olan Seyyid Mehmed'in oğlu (...) elinde Peygamber soyundan olduğuna dair belgesi varken ve bundan rüsum-u raiyyet vergisi talep edilmesi kanunlara aykırı iken, kasabanın zâbiti bundan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 263**

Siverek Kazâsı'na bağlı Ağcaviran Köyü'nden, Biziki Aşireti'nden bazı kimselerin tasarruflarında avârız hânesine bağlı vergi alınması gereken emlak ve yerleri yokken bunlardan vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 266**

Mardin hâss köylerinden sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken, bunlardan rüsum-u raiyyet ve tekalif-i şâkka talep edilmesi kanunlara aykırı iken, bunlardan vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 271**

Karakeçilü Aşireti'nden ve sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri ve tasarruflarında avârız hânesine bağlı vergi alınması gereken emlak ve yerleri varken, hisselerine düşen vergiyi köy ahaliyle birlikte öderlerken, zâbitleri tarafından bunlardan fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 299

Musul Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nden Şuhudân Aşireti'nden bazı kimseler vergilerini ödedikleri hâlde, bunlardan kanûnlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 302

Musul sâkinlerinden Bacalan Aşireti defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken ve rûsum-u raiyyet vergisi talep olunması gerekmezken, zâbitleri bunlardan baş harcı adıyla kanunlara aykırı olarak vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 302

Musul Kazâsı hâss köylerinde yerleşmiş aşiret ve kabilelerin ahali defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, zâbitleri tarafından bunlardan vergi talep olunmaktadır.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 320

Harput Kazâsı'na bağlı zeâmet köylerinin zâimi olan Süleyman isimli kimse, köylerin vergisini Kürt taifesinden Ali'ye iltizam ile vermiştir. Ali, başına topladığı Kürt taifesiyle gelip köylüden kanûnlara aykırı olarak fazla vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 323

Harperut Kazâsı'na bağlı zeâmet köylerinin zâimi olan kimse, köylerin vergisini Kürt taifesinden Ali'ye iltizam ile vermiştir. Ali, başına topladığı Kürt taifesiyle gelip köylüden kanûnlara aykırı olarak fazla vergi talep etmektedir. Köy ahâlîleri Ali'nin subaşılıktan azledilip yerine doğru dürüst birinin ta'yîn edilmesini istemektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 327

Siverek Kazâsı'na bağlı () Köyü'nden (...) Aşireti'nden, sâdât-ı kiramdam bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve ödemeleri gereken vergileri köy ahâlîsiyle beraber öderlerken, köyleri zâbiti tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 365**

Amid Kazâsı'na bağılı (...) Köyü'nden, (...) Cemâati'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve rüsüm-u raiyyet talebiyle müdâhale olunması kanunlara aykırı iken, () Köyü zâbiti gelip, siz benim zâbiti olduğum köyde sâkin olmuşsunuz diyerek bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 382**

Konar-göçer göçebe taifesinden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve avâriz hânesine bağılı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 389**

Konar-göçer göçebe taifesinden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve avâriz hânesine bağılı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 389**

Konar-göçer göçebe taifesinden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve avâriz hânesine bağılı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 391**

Şeyhbizinli Cemâati'nden , sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve avâriz hânesine bağılı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 393**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve avâriz hânesine bağılı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 396

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşireti ahâlîsinden, sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi, yem ve yiyecek talep olunmaktadır.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 16**

Şeyhbizinli Aşireti'nden, sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar eskiden beri tasarruflarında bulunan yaylak ve kışlak yerlerinin vergilerini ödemektedirler. Bunların Diyarbakır'da bulunan kasaba ve köy topraklarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 25**

Diyarbakır Kazâsı sâkinlerinden, Görân Aşireti'nden sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve kendi geçimleri için besledikleri yüzellişer adet koyunlarından âdet-i ağnâm vergisi almak kanunlara aykırı iken, bunların yüzellişer adet koyunlarından da âdet-i ağnâm vergisi talep adilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 27**

Siyanlı Aşiret'inden, sâdâtı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve rüsum-u raiyyet ile tekâlîf-i şâkka talep olunması kanunlara aykırı iken, bunlardan bu vergiler talep olunmaktadır.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 31**

Sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet talep olunması kanunlara aykırı iken, şeyhbizinli Mukataası'nın voyvodaları tarafından bunlardan rüsum-u raiyyet talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 31**

Sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan rüsum-u raiyyet talep olunması kanunlara aykırı iken, şeyhbizinli Mukataası'nın voyvodaları tarafından bunlardan rüsum-u raiyyet talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 34

Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar eskiden beri tasarruflarında bulunan yaylak ve kışlak yerlerinin vergilerini ödemektedirler. Bunların Diyarbakır'da bulunan kasaba ve köy topraklarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 35**

Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdât-ı kiramdan olanların ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar eskiden beri tasarruflarında bulunan yaylak ve kışlak yerlerinin vergilerini ödemektedirler. Bunların Diyarbakır'da bulunan kasaba ve köy topraklarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 57**

Siverek Kazâsı'ndan (...) Aşîreti'nden Seyyid Ömer'in elinde sâdât-ı kiramdan olduğuna dair belgesi varken ve ödemesi gereken vergilerini öderken, bundan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 58**

(...) Aşîreti ahâlîsinden Seyyid Abdi oğulları Seyyid Mehmed, Seyyid Abdullah ve sâirlerinin Musul topraklarında tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 63**

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Ahmed ve kardeşi Seyyid Mehmed, Seyyid Mahmud ve Seyyid Ali'nin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Diyarbakır'da gelip geçtikleri kasaba ve köy topraklarında tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 66**

Amid Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve ödemeleri gereken vergilerini ödemekte bir kusurları yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 67**

Amid Kazâsı'ndan Şeyhbizimli Aşîreti'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve ödemeleri gereken vergilerini ödemekte bir kusurları yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 79**

Sâdât-ı kiramdan Seyyid Hasan, Seyyid Mustafa, Seyyid Mehmed ve Seyyid Ali'nin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Amid Kazâsı'nda ki kasaba ve köylerde avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 79**

Konar-göçer Şeyhbizimli Aşîret'iden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri vardır ve Ergani Kazâsı'na bağlı Kafırdağı'nda bulunan yaylak ve kışlaklarının vergilerini ödemektedirler. Diyarbakır'da gelip geçtikleri kasaba ve köy topraklarında tasarruflarında avâriz hânesine bağlı olarak vergi ödemeleri gereken emlâk ve yerleri olmadığı halde, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir. Bu durumu daha önce dilekçe ile divâna bildirmişlerdir. Bunların Diyarbakır'ın kasaba ve köylerinde vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yoksa, vergi talebinde bulunulmaması için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 113**

Konar-göçer taifesinden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 114**

(...) Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda, tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4**Sayfa Numarası : 119**

Davûdân Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda, tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 132

Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü sâkinlerinden bazı kimseler buldukları yerlerde ödemeleri gereken vergilerini öderlerken ve Harperut'a bağlı Herdi Köyü'nde, tasarruflarında avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, âk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 36

(...) Aşîreti'nden Mehmed, Ali Bey ve Abbal Bey, ödemeleri gereken vergilerini köyleri ahaliyle beraber öderlerken bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 38

(...) Aşîreti'nden Mehmed, Ali Bey ve Abbas Bey'in, Kerkük Kasabası'na bağlı (...) Köyü'nde avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken ve bunlardan vergi talep edilmesi gerekmezken, devlet görevlileri bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 41

Şahmansur Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kazâsı'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 42

Şahmansur Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kazâsı'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 46

Şahmansur Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kazâsı'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 48

Konar-göçer taifesinden bazı kimselerin Kerkük Kazâsı'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 63

Davûdî Aşireti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 63

Davûdî Aşireti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 64

Davûdî Aşireti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 67

(...) Aşireti'nden sâdât-ı kiramdan Seyyid İlyas'ın elinde sâdât-ı kiramdan olduğuna dair belgesi varken ve Ruha Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken , bundan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 69

Şeyhbizinli Aşireti'nden sâdât-ı kiramdan Seyyid Ahmed, Seyyid Resul ve Seyyid Musa'nın ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Amid Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken , bundan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 70

Şeyhbizinli Aşireti'nden sâdât-ı kiramdan Seyyid Abdullah, Seyyid Sadık'ın oğlu Alihan'nın ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Amid Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken , bundan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 106**

(...) Aşîreti'nden bazı kimselerin Kerkük Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 196**

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdat-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdat-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar Ergani Kazâsı'nda bulunan yaylak ve kışlaklarının vergisini ödemektedirler. Ancak Diyarbakır'ın kasaba ve köylerinde vergi alınması gereken emlâk ve yerleri bulunmamaktadır. Buna rağmen bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 248**

(...) Aşîreti'nden Mehmed, Hüseyin, Ali, Abdullah ve Ahmed'in Musul Kazâsı'nda, vergi alınması gereken emlak ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 284**

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdat-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdat-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Amid Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 284**

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdat-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdat-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar Ergani Ma'deni Kazâsı'nda ki Kafırdağı'nda bulunan yaylak ve kışlaklarının vergisini ödemektedirler. Ancak Diyarbakır'ın kasaba ve köylerinde vergi alınması gereken emlâk ve yerleri bulunmamaktadır. Buna rağmen bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 285**

Göçebe taifesinden Derviş isimli kimsenin Bağdad Kazâsı'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bundan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 321

(...) Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Kerkük Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 327**

Amid Kazâsı sâkinlerinden bazı kimseler, Amid Kazâsı'nın defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından iken, Rakka Aşâiri'nden (...) Cemâati'nin zâbiti sizler (...) Cemâati ahalisindensiniz diyerek bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 340**

Amid Kazâsı sâkinlerinden sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve kimsenin defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, kazânın zâbiti tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 366**

Musul'da bulunan (...) Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan resm-i raiyyet ve tekâlîf-i şakka talep edilmesi gerekmezken, Musul Kasabası zâbiti tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 370**

Harperut Kazâsı sâkinlerinden Dudikân Cemâati'nden bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve resm-i raiyyet ve tekâlîf-i şakka talep edilmesi gerekmezken, Harperut Kasabası zâbiti bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 380**

Çermik Kazâsı sâkinlerinden, sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve bunlardan vergi talep olunması kanunlara aykırı iken, kasabaları zâbiti tarafından bunlardan vergi talep olunmaktadır.

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 380**

Bizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken, kasabaları zâbiti bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 23

Karaulus Aşîreti'nden bazı kimselerin Bağdad'da vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köylerinin zâbiti tarafından bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 33

(...) Aşîreti ahâlîleri ödemeleri gereken vergilerini köylerinin zâbitine öderlerken, zâbitleri bunlardan kanunlara aykırı olarak fazla vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad Kazâsı'ndan sâkin (...) Aşîreti'nden bazı kimseler (...), (...) ve (...) Aşîretleri mukataasının defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, mukataa zâbitleri tarafından bunlardan baş harcı ve resm-i raiyyet namıyla akçe talep edilmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad Kazâsı'ndan sâkin (...) Aşîreti'nden bazı kimseler (...) ve Bacalan Aşîretleri mukataasının defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, mukataa zâbitleri tarafından bunlardan baş harcı ve resm-i raiyyet namıyla akçe talep edilmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad Kazâsı'ndan sâkin (...) Aşîreti'nden bazı kimseler (...), Baba ve Bacalan Aşîretleri mukataasının defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, mukataa zâbitleri tarafından bunlardan baş harcı ve resm-i raiyyet namıyla akçe talep edilmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 51

Konar-göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden, sâdat-ı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri bulunmaktadır. Bunlar Ergani Ma'deni Kazâsı'nda ki Kafırdağı'nda bulunan yaylak ve kışlaklarının vergisini ödemektedirler. Ancak Diyarbakır'ın kasaba ve köylerinde vergi alınması gereken emlâk ve yerleri

bulunmamaktadır. Buna rağmen bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 60

Karakeçilü Aşîreti'nden bazı kimselerin Siverek Kasabası'nda vergi alınması gereken emlak ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 130

Kerkük Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti'nden, sâdâtı kiramdan bazı kimselerin ellerinde sâdât-ı kiramdan olduklarına dair belgeleri varken ve Kerkük'te vergi alınması gereken emlak ve yerleri yokken, bunlardan kanunlara aykırı olarak vergi talep edilmektedir.

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 131

Kerkük Kazâsı'ndan (...) Aşîreti'nden bazı kimseler, Baba ve Bacalan Aşîretleri Mukataası'nın defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken, mukataa zâbitleri bunlardan, siz bizim aşîretimiz reayasındansınız diyerek vergi talep etmektedirler.

2.6. Konar-göçerler ve Yerleşikler Arasındaki İlişkilerle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 17

Badılı Aşîreti'nden bazıları kendi hâllerinden olmayıp, Ahmed isimli sipahinin tımarı olan Siverek Kazâsı'na bağlı Kavaklı Köyü'ne gelmişlerdir. Bunlar hayvanlarını sağlam zabt etmediklerinden dolayı hayvanları, tımarının bağ, bahçe ve ekinlerini çiğneyip zarar vermişlerdir. Bundan başka tımarı halkının evlerini ellerinden alıp eziyet etmişlerdir. Bunun üzerine köy halkı perişan olmuştur.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 180

Karakeçilü Aşîreti'nden Hüseyin, Mahmud ve Sinan'ın Amid Kazâsı'nda vergi vermelerini gerektirecek emlak ve yerleri yokken, kasaba ahâlisi kanûna aykırı olarak bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 22

Milli Aşîreti'nden Eyüb isimli kişinin bir miktar malı, Hacı Mustafa isimli kişide emaneten bulunmaktadır. Bu malın çalınması sonucu Hacı Mustafa, Seyyid Mustafa'yı suçlamaktadır. Ancak çalınan mal, başka birinin elinde bulunmuştur.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 27

Hasan isimli kimseden, Harperut Kazâsı'na bağlı (...) Köyü'nde ödemesi gereken vergilerini öderken ve avâriz hânesine bağlı vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, Barcekân Kürdü tarafından, kanunlara aykırı olarak vergi talep olunmaktadır.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 212

Harperut Kazâsı'nda sâkin Ahmed'in, tasarrufunda bulunan zeâmeti köylerinde, Sur sâkinlerinden bazı kimseler arâzi tasarruf etmektedirler. Ancak arâzileri emâneten Kürt taifesinden olanlara vermişler, bunlarda ahalileriyle birlikte gelip köylüye musallat olmuşlardır. Köy halkı perişân olmuştur.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 119

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdat-ı kiramdan olan bazı kimselerin tasarruflarında, avâriz hânesine bağlı olarak vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, buldukları köyün ahâlisi bizimle beraber sizde vergi ödeyin diyerek bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 209

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdat-ı kiramdan olan bazı kimselerin tasarruflarında, avâriz hânesine bağlı olarak vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, buldukları köyün ahâlisi bizimle beraber sizde vergi ödeyin diyerek bunlardan vergi talep etmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 285

Diyarbakır'a bağlı Harperut ve Çemişgezek sâkinlerinden Cihanbeğ Aşâirinden olanların Arabgir Kazâsı'nda yaylakları yokken, bunlar birkaç seneden beri oymakları hayvanlarıyla Arabgir Kazâsı'nın köylerine gelip, köylülerin ekili arazilerine zarar vermektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 21

Kerkük Kazâsı'ndan Seyyid Şeyh Mustafa ve Seyyid Şeyh Ahmed'in mutasarrıf oldukları tarlalarına akan sularına müdâhale olunması gerekmezken, Şeyhan Aşîreti'nden bazıları bu suyun daha önce kendi değîrmenlerine aktığını iddia etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 39

Şeyh Abdülaziz, Şeyh Mustafa, İbrahim, Veli, Mirza, İsmail ve Ahmed isimli kimselerin Bağdad Kazâzı köylerinde, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köyleri ahâlileri sizde bizimle vergi verin diyerek, bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 39

Şeyh Abdülaziz ve sâirlerinin Bağdad Kazâzı köylerinde, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köyleri ahâlileri sizde bizimle vergi verin diyerek, bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 40

Şeyh Abdülaziz ve sâirlerinin Bağdad Kazâzı köylerinde, tasarruflarında vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köyleri ahâlileri sizde bizimle vergi verin diyerek, bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 64

(...) Aşîreti'nden Ali isimli kimsenin (...) Kasabası'nda, tasarrufunda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köyleri ahâlileri sizde bizimle vergi verin diyerek, buna zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 75

(...) Aşîreti'nden Derviş Rıza ve Derviş Mehmed Kadri'nin Kerkük Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, kasaba ahâlisi sizde bizimle birlikte vergi verin diyerek, bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 187

Silahşör Mehmed Bey'in Palu Kazâsı'na bağlı Gökdere Nâhiyesi'nde bulunan emlâkına, Kürt taifesinden Bekir isimli kişi fuzulî müdahale etmektedir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 244

(...) Aşîreti'den İsmail isimli kimsenin, Musul Kazâsı'nın (...) Köyü'nde, vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, köy ahâlisi bizimle birlikte sende vergi ver diyerek zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 289

Harperut Kazâsı'na bağlı Ebu Tahir Nâhiyesi ve köyleri ahalileri kendi hâllerinde ve kimseye zararları yokken, Ebu Tahir Nâhiyesi köyünde bir müddetten beri ikamet eden Canbeğli Aşîreti'nden bazı kimseler, binikiyüzyirmi senesinde bunların hayvanlarını çalmıştır. Bundan başka bağ ve bahçelerini ellerinden alıp üzerine bina yapmışlar ve yedi köylüyü katl etmişlerdir.

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 313

Ebû Tâhir Kazâsı ahalileri kendi hâllerinde ve kimseye bir zararları yokken, kasabalarında sakin aşîret ahalilerinden bazı kimseler kendi hâllerinde olmayıp, bunların bağ, bahçe ve tarlalarını ellerinden almak sevdasında olduklarından başka, kasabaları köylerinden birçok kişiyi katletmişlerdir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 1

Ebu Tâhir Kazâsı ahalileri kendi hâllerinde ve kimseye bir zararları yokken, kasabalarında sakin aşîret ahalilerinden bazı kimseler kendi hâllerinde olmayıp, bunların bağ, bahçe ve tarlalarını ellerinden almak sevdasında olduklarından başka, kasabaları köylerinden birçok kişiyi katletmişlerdir.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 2

(...) Aşîreti'nden Mustafa isimli kimsenin Ergani Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, kasaba ahâlisi sende bizimle birlikte vergi ver diyerek kendisine zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 5

Göçebe taifesinden bazı kimselerin Bağdad Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve arâzileri yokken, kasaba ahâlisi sizde bizimle birlikte vergi ver diyerek bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 9

Karaulus Aşîreti'nden Hüseyin ve Abbas'ın Bağdad'a bağlı (...) Kasabası'nda vergi alınması gereken emlâk ve yerleri yokken, kasaba ahâlisi sizde bizimle birlikte vergi ver diyerek bunlara zulm etmektedirler.

Defter Numarası : 6**Sayfa Numarası : 11**

(...) Aşîreti'nden Mehdi Rıza ve Derviş Cum'a'nın Bağdad'da vergi alınması gereken mlâk ve yerleri yokken, kasaba ahâlisi sizde bizimle birlikte vergi verin diyerek bunlara zulm etmektedir.

Defter Numarası : 7**Sayfa Numarası : 6**

Hasan Bey ve Mustafa Bey'e babalarından kalan tapulu yerlerine, Kürt taifesinden bazı kimseler tarafından sebepsiz yere müdâhale olunmaktadır.

Defter Numarası : 7**Sayfa Numarası : 57**

İsmail oğlu Ömer'in Mazgird Kazâsı'nda bulunan tapulu yerlerinde kimsenin hakkı yokken, Aşîret taifesinden Memiş isimli kimse gelip "o yerler benim mülkumdür" diyerek zulm etmektedir.

Defter Numarası : 8**Sayfa Numarası : 105**

(...) ve Kumraşlı Aşîreti ahâlilerinden bazı kimselerin sahip oldukları hayvanlar, Çemişgezek Kazâsı köylerinde bulunan ahâlînin tarla ve çayırlarına zarar vermektedir.

Defter Numarası : 8**Sayfa Numarası : 177**

Hasan isimli kimsenin babasının Harput Kazâsı'na bağlı Turtana Köyü'nde bulunan mülkiyet üzere sahip olduğu menzil, arsa, bağ ve bahçesini Kürt taifesinden bazıları zabt etmişlerdir.

Defter Numarası : 8**Sayfa Numarası : 178**

Hasan isimli kimsenin babası Ali'nin Harput'a bağlı Turtana Köyü'nde bulunan tapulu tarlalarını, Kürt taifesinden bazı kimseler elinden almışlardır. Bu tarlalarda üç sene ziraat yapıp yapılmadığının araştırılması ve eğer yapılmış ise tarlaların Ali'nin vefat etmesiyle oğlu Hasan'a intikâl etmesi için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 9**Sayfa Numarası : 28**

Harput Kazâsı'nda bulunan Alacahan ve Sofular Aşîreti ahâlîlerinin sahip oldukları hayvanlar, Hasan Çelebi Köyü ahâlîsinin tarlalarına zarar vermektedir.

Defter Numarası : 9**Sayfa Numarası : 84**

Çakallı, Mahanlı ve Köse Tatlı Aşîretleri ahâlîsinden bazı kimselerin sahip oldukları hayvanlar, Behisni Kazâsı ahâlîsinin tarlalarına zarar vermektedir.

2.7. Konar-Göçerlerin Tımar Köylerini Terketmeleri İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 275

Ergani Sancağın'da Şeyh Osman Sipahi'nin tımarı köylerinde ikamet eden ve defterde kayıtlı raiyyet ve taiyyeti oğullarından olan Badıllı Aşîreti ahâlîsi, sâkin oldukları köyleri terkedip başka kasaba ve köylere yerleşmişlerdir. Bu durum Şeyh Osman'ın tımarından sağladığı ürünlerin azalmasına neden olmuştur.

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 222

Beşir ve Osman'ın mutasarrıf oldukları mâlikâneleri köylerinde ikamet eden ve defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyet oğullarından olan Karaçoban Cemâati ahalilerinden bazıları köylerini terkedip başka kasaba ve köylere yerleşmişlerdir. Bunların yine eski köylerine nakledilmeleri için bu hüküm yazılmıştır.

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 49

Hacı Ali, Süleyman Ağa, Hasan Efendi, Ali Ağa, Hacı abdülhey Ağa ve Mehmed Ağa'nın mâlikâneleri köylerinin, defterde kayıtlı raiyyet ve raiyyeti oğullarından olanlar, Milli eşkıyasının istilasını sebebiyle köylerini terkedip, Amid Kazâsı'nda ki vakıf köylerine yerleşmişlerdir.

2.8.İran İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 57

Şehrızor Eyâlet'inde bulunan Dâvûdî Cemâati hiç kimsenin defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değillerdir. Elleri tekâlîf-i örf ve şâkkadan muâf olduklarına dâir belgeleri bulunmaktadır. Bu cemâat, savaş sırasında sefere katılmış ve İran'lı Kızılbaş'ların saldırısı sırasında buldukları yerler harab olmuştur. Cemâatin büyük bir kısmı savaş sırasında öldüğünden, önceki gibi aşîretleri halkıyla göç etmeye güçleri kalmamıştır. Hiç kimsenin himâyesinde dahi olmadıklarından, etrâflarında bulunan aşîretlerden her biri vergi muâfiyetleri olmasına rağmen bunlardan vergi talep etmektedir. Bununla birlikte başka bir aşîret beği tarafından ellerinde bulunan mâlları gasb olunmuştur. Bu nedenlerle geriye kalan cemâatin bir kısmı Rakka'ya, bir kısmı da başka yerlere gitmiş ve dağlarda perişân olmuşlardır. Bunların gerektiği zaman sefere çağırılması ya da raiyyet defterine kayd olunup bir yere yerleştirilmeleri emredilmiştir. Dâvûdî Cemâati'nin Musul'da hazreti (...) evkâf-ı şerifesinden oldukları defterde yazılı

ve bunlardan kendileri ve babalarının isimleri yazılı olanlarından vergi alınması, defterde isimleri olmayıp raiyyet kayd olunmayanlardan ise hiçbirşey talep edilmemesi gerektiği bildirilmektedir. Cemâatin gittikleri yerin kanûnuna göre uygun bir işte istihdâm olunmaları ve uygun yerlere yerleştirilmeleri istenmektedir.

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 277

Şehrizer Eyâlet'inde bulunan Dâvûdî Cemâati hiç kimsenin defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değillerdir. Ellerinde tekâlif-i örf ve şâkkadan muâf olduklarına dâir belgeleri bulunmaktadır. Bu cemâat, savaş sırasında sefere katılmış ve İran'lı Kızılbaş'ların saldırısı sırasında buldukları yerler harab olmuştur. Cemâatin büyük bir kısmı savaş sırasında öldüğünden, önceki gibi aşîretleri halkıyla göç etmeye güçleri kalmamıştır. Hiç kimsenin himâyesinde dahi olmadıklarından, etrâflarında bulunan aşîretlerden her biri vergi muâfiyetleri olmasına rağmen bunlardan vergi talep etmektedir. Bununla birlikte başka bir aşîret beği tarafından ellerinde bulunan mâlları gasb olunmuştur. Bu nedenlerle geriye kalan cemâatin bir kısmı Rakka'ya, bir kısmı da başka yerlere gitmiş ve dağlarda perişân olmuşlardır. Bunların gerektiği zaman sefere çağırılması ya da raiyyet defterine kayd olunup bir yere yerleştirilmeleri emredilmiştir. Dâvûdî Cemâati'nin Musul'da hazreti (...) evkâf-ı şerifesinden oldukları defterde yazılı ve bunlardan kendileri ve babalarının isimleri yazılı olanlarından vergi alınması, defterde isimleri olmayıp raiyyet kayd olunmayanlardan ise hiçbirşey talep edilmemesi gerektiği bildirilmektedir. Cemâatin gittikleri yerin kanûnuna göre uygun bir işte istihdâm olunmaları ve uygun yerlere yerleştirilmeleri istenmektedir.

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 94

Şehrizer Eyâlet'inde bulunan Dâvûdî Cemâati hiç kimsenin defterde yazılı raiyyet ve raiyyeti oğullarından değillerdir. Ellerinde tekâlif-i örf ve şâkkadan muâf olduklarına dâir belgeleri bulunmaktadır. Bu cemâat, savaş sırasında sefere katılmış ve İran'lı Kızılbaş'ların saldırısı sırasında buldukları yerler harab olmuştur. Cemâatin büyük bir kısmı savaş sırasında öldüğünden, önceki gibi aşîretleri halkıyla göç etmeye güçleri kalmamıştır. Hiç kimsenin himâyesinde dahi olmadıklarından, etrâflarında bulunan aşîretlerden her biri vergi muâfiyetleri olmasına rağmen bunlardan vergi talep etmektedir. Bununla birlikte başka bir aşîret beği tarafından ellerinde bulunan mâlları gasb olunmuştur. Bu nedenlerle geriye kalan cemâatin bir kısmı Rakka'ya, bir kısmı da başka yerlere gitmiş ve dağlarda perişân olmuşlardır. Bunların gerektiği zaman sefere çağırılması ya da raiyyet defterine kayd olunup bir yere yerleştirilmeleri emredilmiştir. Dâvûdî Cemâati'nin Musul'da hazreti (...) evkâf-ı şerifesinden oldukları defterde yazılı ve bunlardan kendileri ve babalarının isimleri yazılı olanlarından vergi alınması, defterde isimleri olmayıp raiyyet kayd olunmayanlardan ise hiçbirşey talep edilmemesi gerektiği bildirilmektedir. Cemâatin gittikleri yerin kanûnuna göre uygun bir işte istihdâm olunmaları ve uygun yerlere yerleştirilmeleri istenmektedir.

2. BÖLÜM

1.KONAR-GÖÇERLERLE İLGİLİ HÜKÜMLERİN TRANSKRİPSİYONU

1.1. Eşkıyâlık ve Mâl Gasbları İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 7

Diyyarbekr vâlisine Amid kadısına hüküm ki

Amid Kazâsı'na tâbi Çesfi (?) nâm karyeden Hüçük (?) nâm zimmî gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerif kimesneye vaz' ve taaddîsi olmayub yine karye-i mezbûrede öteden berü şekavet ile meşhûr Sefer nâm (kimesne) kendü hâlinde olmayub eşkıyâdan olmağla ekrâd tâifesinden Şeyh Çoban Cemâati'nden hevâsına tâbi birkaç nefer eşkıyâ ile yekdil ve binyüzelli () senesinde gice ile gelüb karye-i mezbûrede bunun menzilini basub bunu zarb ve âlet-i harb ile katl kasdıyla bunun üzere hücum ve hetk-i ırz ve emvâl ve eşyâsını yağma ve garet esnâsında iken ahâl-i karye yetüşüb bunu bir neferiyle halâs ve merkumlar firâr idüb ba'de mesfûr zimmî yine karye-i mezbûra gelüb bunun üzere musallat ve hilâf-ı şer'-i şerif şütüm ve dâimâ katl kasdıyla tehdîd ve ziyâde taaddî ve tecâvüz ve şekavetden hâli olmayub mesfûrun şerr ve mazarratından bir dürlü emin ve râhatı olmaduğın ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb mücebince şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Receb sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 8

Bağdad vâlisine Mardin ve () kadularına hüküm ki

Mardin Kazâsı'nda Biziki Şarkiyân Aşîreti'nden Mirzad (?) Resul ve Abdi ve (...) ve (...) nâm kimesneler arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde iken civârlarında vâki Sindikânlu (?) Oymağı'ndan Abdi nâm şakî başına eşkıyâyı cem' idüb binyüzelli () senesinde hilâf-ı şer'-i şerif ve bi-gayri hak bunların beşbin re's koyun ve yüzelli re's sığır ve ikiyüzelli re's atlarıyla hânelerinde olan ikibin gurusların eşyâların nehb ve garet ve olvechle küllî gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak nehb ve garet eyledükleri hayvânât ve eşyâları ba'de's-sübût kendülerden tahsîl ve mezbûr kendü hâllerinde olmayub zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında senki vezîr müşâr-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Receb sene 155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 12

Diyarbekr vâfisine ve Siverek ve Ruha ve () kadılarına ve Rakka mütesellimine hüküm ki

Senki Siverek kadısı Mevlânâ Mehmed Tahir zîde fazlûhusun sÛdde-i saâdetime mektûb gönderüb Siverek sâkinlerinden Süleyman oğlu Esseyyid Ali ve yine Siverek Kazâsı'na tâbi Uzun Ziyaret Karyesi'nden El-hâc Bayram ve (...) Ulya Karyesi'nden Musa oğlu Mustafa ve Çelmeli (?) Karyesi'nden kethüda Musa ve Karacadağ Karyesi ahâlîleri bi-ecma'ihim meclis-i şer'e varub yine kazâ-i mezbûra tâbi Karacadağ kurbunda (...) nâm karyede sâkin (...) oğlu Emin nâm kimesne (...) ekrâdını kendüsüne itbâ ve binyüzelli () senesinden berü gerek hâss karyeleri ve gerek tımar ve evkaf karyelerini tagallüben zabt eyledüklerinden mâadâ Karacadağ civârında kat'-ı tarîk ve nehb-i emvâl ile ebnâ-yı sebîli ta'cîz ve mazarrü'n-nâs ve men'ü'l-fesâd olmakdan nâşî te'dîb ve gûş-mâlleri lâzım ü hâlden olmağla ahvâllerin tefahhus ve vukû üzere derdevletmedâra arz olmağın iltimâs ve keyfiyyet ba'de's-suâl minvâl-i muharrer üzere olduğu senki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olmağla mezbûr Emin ve avneleri bulunduğu mahallde ahz ve ashâb-ı hukukun hakları ma'rifet-i şer'le ashâbına redd ve icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülüb zimmetinde sâbit olan hukuk-u ibâd ba'de'l-istirdâd muhkem tenbîh ve te'kîd ve (...) arz olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 13

Diyarbekr vâfisine Siverek ve Ruha ve () kadılarına ve Rakka mütesellimine hüküm ki

Senki Siverek kadısı Mevlânâ Mehmed Tahir zîde fazlûhusun mektûb gönderüb Siverek sâkinlerinden Süleyman oğlu Esseyyid Ali ve yine Siverek Kazâsı'na tâbi Uzun Ziyaret Karyesi'nden El-hâc Bayram ve (...) Ulya Karyesi'nden Musa oğlu Mustafa ve Çelmeli (?) Karyesi kethüdası Musa ve Karacadağ Karyesi ahâlîleri bi-ecma'ihim meclis-i şer'e varub yine kazâ-i mezbûra tâbi Karacadağ kurbunda (...) nâm karyede sâkin (...) oğlu Emin nâm kimesne (...) ekrâdı ve sâir hevâsına tâbi ekrâdları kendüsüne itbâ ve binyüzelli () senesinden berü gerek hâss karyelerini ve gerek tımar ve evkaf karyelerini tagallüben zabt eyledüklerinden mâadâ Karacadağ civârında kat'-ı tarîk ve nehb-i emvâl ile ebnâ-yı sebîli ta'cîz ve mazarrü'n-nâs ve men'ü'l-fesâd olmakdan nâşî te'dîb ve gûş-mâlleri lâzıme-i halden olmağla ahvâlleri tefahhus ve vukû üzere der-devletmedârıma i'lâm olunmuş iltimâs ve keyfiyyet ba'de's-sûal minvâl-i muharrer üzere olunduğun senki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin ma'lûmun olmağla mezbûr Emin ve avneleri buldukları mahallde ahz ve ashâb-ı hukukun hakları ma'rifet-i şer'le ashâbına redd ve icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs arz eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülüb zimmetinde sâbit olan hukuk-u ibâd ba'de'l-istirdâd muhkem tenbîh ve te'kîd ve mütenebbih olmazsa arz olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Şevvâl sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 23

Diyarbakır vâlisine ve Amid kadısına

Amid Sancâğı'nda (...) Kazâsı'ndan Hasan nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde iken binyüzelli () senesinde Diyarbekr sâkinlerinden (...) ekrâdından (...) bölükbaşı ve (...) bölükbaşı ve Ali bölükbaşı ve (...) bölükbaşı nâm kimesneler ehl-i örfe istinâden bunun hânesini basub ber-muceb-i defter ma'lûmü'l-mikdâr emvâl ve eşyâ ve akçesin bi-gayri hak gasb ve garet ve nice dürlü cevri ve eziyet eyledüklerin ve fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb mücebince şer'le görülüb emvâl ve magsûbesi tamâmen girüye tahsîl ve alıvirmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 37

Diyarbekr vâlisi ve cânib-i mezbûr seraskeri vezîr Ali Paşa'ya Ergani ve () ve () kadılarına hüküm ki

Diyarbekr Eyâleti'nde vâki Ergani Kazâsı'na tâbi Hamidli nâm karye ahâlîsi ile Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesne südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde iken konar ve göçer makulesinden civârlarında vâki Herdili (?) nâm karyede tavattun iden eşkiyâ zümresinden Canbeğli Cemâati'nden Kartal oğlu Mürteza ve (...) oğlu Hüseyin nâm şakîler yine ahâlî-i karye-i mezbûreden rüfekaları ma'lûmü'l-esâmî kimesneler ile binyüzelli () senesinde âlet-i harb ile karyelerin basub hilâf-ı şer'-i şerif nizâ tasaddî ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadan bi-gayri hak altmış yedi re's koyun ve ikiyüzelli re's keçi ve kırk re's kara sığır ve elli at ve onbeş re's kısrak ve yigirmibeş (...) destar ve yigirmiyedi (...) (...) ve yigirmi aded poşu ve sâir defter mücebince eşyâ ve tüfenk ve kılıç ve sâir bisatların hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ Kâfiye nâm hâtûnun dahi bi-gayri hak bir sagîr veledin helâk ve merkum Mustafa Ağa'nın karındaşı oğlu Hüseyin nâm kimesneyi bi-gayri hak katl ve karye kurbunda yedi nefer kimesneleri mecrûh ve bunun emsâli fesâd ve şekavetlerinin haddi olmayub mağdur oldukların ve mezbûrlar taht-ı kazânızda mürûr üzere oldukların bildürüb senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ihkâk-ı hakk ve emvâl-i magsûbeleri herne ise tamâmen ve kâmilen ashâbına istirdâd olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden şer'le görülüb ihkâk-ı hak olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Cemâziyel-âhir sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 39

Diyarbekr vâlisine ve cânib-i mezbûr seraskerine ve () ve () kadılarına hüküm

(...) Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyeden Abdüllatif nâm kimesne ile karındaşı Mustafa nâm kimesnelerin eytâmı gelüb mezbûr Latif'in karındaşı mezbûr Mustafa kendü halinde olub hilâf-ı şer' kimesneye vaz' ve taaddîsi yoğiken yine karye-i mezbûrede kendü bâğında kovanlarının binyüzelli () senesinde mahsûlünü alur iken Cihanbeğlü Cemâati'nden Kôr Mustafa oğlu Mehmed ve Semiz (?) Ali oğlu Kôr Hüseyin ve rüfekaları () ve () nâm şakîler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve mûrisleri mezkûr Mustafa bilâ cürm âlet-i câriha ile bi-gayri hak mûceb-i diyet olur âlet ile zarb ve cerh ve katl itmeleriyle ma'rifet-i şer'le keşf ve hüccet-i şer'ye olunmuşiken henüz icrâ-yı hakk olunmaduğun ve merkulmar taht-ı hükümet ve kazâlarınızda mürûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahallde hüccet-i şer'ye mûcebince şer'le görülüb mezbûr Mustafa'nın îcâb iden diyeti mezbûrlardan tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı şer' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziyel-âhir sene 156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 39

Diyarbekr vâlisine Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Diyarbekr Eyâleti'nde vâki Harperut Kazâsı'na tâbi Hamidli nâm karye ahâlîsi ile Mehmed Ağa demekle ma'rûf kimesne gelüb bunlar kendü hâllerinde iken Keban Ma'deni reâyâlarından Harperut Kazâsı'na tâbi Herdili (?) nâm karyede tavattun iden eşkıyâdan Canbeğlü Cemâati'nden Kartal oğlu Mürteza ve (...) oğlu Hüseyin nâm şakîler yine ahâlî-i karye-i mezbûreden rüfekaları ma'lûmü'l-esâmî kimesneler ile yekdil ve binyüzelli () senesinde âlet-i harb ile karyelerin basub hilâf-ı şer' nizâ'-i tasaddî hilâf-ı şer' üzerlerine bir nesne sâbit olmuş değil iken bi-gari hak altmış yedi re's koyun ve ikiyüzelli re's keçi ve kırk re's kara sığır ve elli at ve onbeş re's kısarak ve yigirmibeş (...) destar ve yigirmiyedi (...) (...) ve yigirmi aded poşu ve sâir defter mûcebince emvâl ve eşyâ ve tüfenk ve kılıç ve bisatların nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ Kâfiye nâm hâtûnun dahi bir sagîr veledin helâk ve merkum Mehmed'in karındaşı oğlu Hüseyin nâm kimesneyi katl ve karyelerinden yedi nefer kimesneleri mecrûh ve bunun emsâli fesâdlarının nihâyeti olmayub ahvâlleri dîger-gûn olduğun bildürüb senki vezir müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ve Keban Ma'deni emini ma'rifetiyle şer'le ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziyel-âhir sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 41

Erzurum vâlisine ve Trabzon vâlisine ve Diyarbekr vâlisine Sivas Beğlerbeğisine Erzurum ve Amid kadılarına Trabzon ve Sivas ve () kadılarına hüküm ki

Harperut Kazâsı'na tâbi Sunalar nâm karyeden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Mustafa zîde şerîfe gelüb konar göçer ekrâd tâifesiinden (...) oğlu (...) Hacı oğlu Seyid ve Küçük Ali

ve karındaşı Ayvaz ve Haydar (...) büyük (...) ve hevâlarına tâbi Abdurrahman ve karındaşı Hasan ve dokuz nefer eşkiyâ ile yekdil ve binyüzelli () senesinde kendü hâllerinde olmayub bunun karındaşı Said Yakub nâm kimesnenin menzilin basub yüzelli gurusun nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ karındaşı mezbûru bi-gayri hak katl eyledükleri mezbûrlar taht-ı hükümet ve kazâlarınızda mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahalde şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet eyledükleri olmikdâr gurusun alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden buldukları mahalde şer'le görülmek için yazılmışdır Fî Evâil-i Receb sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 41

Erzurum vâlsine ve Trabzon vâlsine ve Diyarbekr vâlsine Sivas Beğlerbeğisine Erzurum ve Amid kadılarına Trabzon ve Sivas ve () kadılarına hüküm ki

Harperut Kazası'na tâbi' Sunalar nâm karyeden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hüseyin gelüb konar göçer ekrâd tâifesinden İbrahim ve karındaşı Bektaş ve (...) ve emmisi oğlu (...) Mehmed ve karındaşı (...) Ali ve hevâlarına tâbi tâife-i mezbûreden onyedî nefer ma'lûmü'l-esâmî eşkiyâ ile yekdil ve binyüzelli altı senesinde bunun karındaşları Seyyid İsmail ve Seyyid Mustafa nâm kimesnelerin menzillerin basub bi-gayri hak katl eyledüklerinden mâadâ bunun kızı Emine nâm bâliğayı cebren ahz ve yanlarına alub ve üçyüzelli gurusluk emvâl ve eşyâsın nehb ve garet itmeleriyle ziyâde gadr ve taaddî ve fesâd eyledüklerin ve mezkûrlar taht-ı hükümet ve kazâlarınızda mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahalde şer'le görülüb nehb ve garet eyledükleri olmikdâr gurusluk eşyâsı ile kızı mezbûre zâbitleri ma'rifetiyle alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden buldukları mahalde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâil-i Receb sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 58

Diyarbekr vâlisi vezîre Siverek ve () kadılarına hüküm

Siverek kazâ voyvodası olan Abdülfettah zâde Mehmed zîde kadrûhu ile havâss-ı hümayûnum karyelerinden Siverek Kazâsı'na tâbi (...) ve Kovanlı nâm karye ahâlîleri gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri yoğiken havâss-ı hümayûnumdan kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Molla oğlu (...) dimekle ma'rûf kimesne ile oğulları ve yine Milli eşkiyâsından Abdüş dimekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve binyüzelli () senesinde bunların karyelerin basub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak üç nefer âdemlerin katl ve hermenlerinde olan ma'lûmü'l-keyl buğday ve arpaların yağma ve garet eyledüklerinden mâadâ havâss-ı hümayûnum karyeleri reâyâsına emr-i şerîfimle vâki olan tekâlîflerin dahi virdürmedüklerinden gayri mezkûr Abdülfettah zâde Mehmed'in hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ehl-i örf tâifesine istinâden yigirmibin gurus akçesin

ahz ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmıdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücebince zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Şevvâl sene 157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 60

Diyarбекr vâlisine Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Harperut Kazâsı'nda sâkin Cihanbeğli Aşîreti'nden Hevalı (?) Cemâati'nden Yusuf bin Mehmed nâm kimesne gelüb bu kendü halinde olmayub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîsi yoğiken yine aşîret-i mezbûreden (...) oğulları Zalım Ali bin Musa ve Uzun Osman bin Ali (...) oğlu Sarı Yusuf nâm kimesneler zuhûr ve tezvîrâta sülûk idüb sen bizim bir âdemimizi katl eyledün deyü üzerine şer'an bir nesne sâbit olmadan hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ma'lûmü'l-mikdâr emvâl ve eşyâsını alub ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerinden mâadâ yine aşîret-i mezbûr sükkânından karındaşı Ömer bin Mehmed nâm kimesneyi dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak aldıkları olmikdâr emvâl ve eşyâsı girü alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden şer'le görölmek için yazılmışdır
Evâil-i Zilka'de sene 1157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 60

Diyarбекr vâlisine ve Diyarбекr Eyâleti'nde () ve () ve () kadılarına hüküm ki

Hüseyin Mirza nâm tatar gelüb bu umûr-u mühimme ile Haleb ve Maraş ve Diyarбекr Eyâletleri erbâb-ı tımarlarıyla istîcâl fermanıyla me'mûren gider iken esnâ-yı râhda Diyarбекr'e beş altı sâât mikdârı mesâfe (...) Karyesi kurbunda Milli eşkıyâsından Dudukânlı Aşîreti'nden onbeş yigirmi nefer atlu eşkıyâ bunun üzerine hücûm ve binyüzelli () senesinde yanında mevcûd yalnız yüziki (...) altun ve bir kılıç ve sâir eşyâsın nehb ve garet idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve mezbur taht-ı kazânızda olduğun bildürüb şakî-i mezbûrların nehb u garet eyledükleri nukud ve eşyâ tamâmen tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 63

Diyarбекr vâlisine ve () kadısına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Senki Amid Kazâsı nâibi Mevlânâ Çelebizâde Hüseyin zîde ilmuhûsun mektub gönderüb Amid Kazâsı muzâfâtından Çermik Nâhiyesi'nde vâki kurâda sâkin ahâlî ve

fukarâ (...) meclis-i şer' e varub tavâif-i ekrâddan olub Milli Aşîreti'nden Ömerbikânlı Oymağı'ndan Molla (...) oğlu Şahin nâm şakî bundan akdem binyüzelli () senesinde bir nefer ve Kazo nâm karyeden dahi bir nefer ve (...) nâm karyeden bir nefer ve (...) nâm karyeden dahi bir nefer sermecnûa dört nefer kimesneleri ba'dehak katl eyledüklerinden gayri işbu sene-i mübâreke Ramazân-ı şerîf (...) ikinci günü şakî-i mezbûr Şahin kendüye tâbi dört nefer hevâdarlarıyla nâhiye-i mezbûrede vâki (...) Hamamı demekle ma'rûf hamamın üzerine varub hamam-ı mezbûra duhûl ve derûn ve bîrûnunda olan nisâ tâifesini lâbis (?) oldukları esvâblarını nehb ve garet ve nice fazâhat ve envâ şekavetleri nâhiye-i mezbûre ahâlîleri ve zâbitine ihbâr olundukda eşkıyâ-yı mezbûrların üzerlerine varuldukda mezbûrlar esnâda Mehmed Beğ demekle ma'rûf kimesnenin gulâmı Ali nâm kimesneyi dahi katl idüb envâ şekavetleri zâhir ve taht-ı hükümet ve kazâlarınızda mürûr üzere olmalarıyla buldukları mahalde ahz ve ihzâr-ı şer' ve icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden buldukları mahalde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır

Evâhir-i Zilhicce sene 157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 64

Diyarбекr vâlisine ve Çemişgezek ve () ve () kadılarına hüküm ki

Kemah ve Eğin ahâlîleri gelüb fi'l-asl Kiğı Kazâsı reâyâsından ekrâd eşkıyâsından Şeyh Hasanlu tâifesi binyüzelli () senesinden berü Diyarбекr Eyâleti'nde vâki Çemişgezek Kazâsı'nda tavattun ve cibâl-i şâhikada Düzbek nâm dağda tahassun ve zikr olunan kazâlar ahâlîlerinin emlâk ve arâzilerin tagallüben zabt ve öşr ve resimlerin ve mâl-ı mîrîlerin virmedüklerinden gayri kırkar ellişer nefer ekrâd ile kazâlarına varub ebnâ-yı sebîlin tarîklerin kat' ve nüfûsların katl ve emvâl ve erzâkların gasb ve garet âdet-i müstemirreleri olduğundan başka bu def'a Eğin Kazâsı'na tâbi (...) Nâhiyesi'nde vâki (...) Hanı demekle ma'rûf karyeyi nehâren basub emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve hetk-i ırz ve işbu sene-i mübârekde dahi Erzurum ve Gümüşhane topraklarında âzim-i hacc-ı şerif olan hüccâc-ı müslimîni karye-i mezbûre kurbunda Handeresi nâm mevzi'de basub ba'zıların katl ve bâkiyelerinin bi'l-cümle mâl ve eşyâların ahz ve halâs olanlar dahi hâiben rücu' ve (...) ve (...) nâm karyeleri (...) ve (...) ve (...) nâm karyeler ahâlîlerinin dahi yediyüz re'sden mütecâviz mevâşîlerin ve sâir kurânın hayvânâtların gasb ve garet ve zikr olunan kazâlarda vâki kurâ ahâlîlerine dâimâ îsâl-i mazarrat ve hasâret ve kesr-i ırz ve taaddî ve şekavet ve isyân ve tuğyânları hadden efzûn olmağla şer ve fesâdâtlarından ber-vechle emin ve râhatları kalmayub perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî ve bundan akdem eşkıyâ-yı mezbûrenin keyfiyetleri arz ve mahzar birle inhâ ve iştikâ ve haklarından gelinmek için istid'â olundukda ihkâk-ı hakk olunduktan sonra tâife-i mezbûre eşkıyâsının haklarında şer'le îcâb iden icrâ ve bâkiyelerinin Rakka'ya iskânları için mufassal ve meşrûh müteaddid evâmîr-i şerîfem sâdir oşmuşiken âdem-i itâatlerinden nâşî evvelkiden ziyâde îsâl-i hasâret ve zulm ve taaddîye cesâret eyledüklerinden ahvâlleri dîger-gûn ve keyfiyet minvâl-i muharrer

üzere olduğun Eğin kadısı Mevlânâ Seyyid Abdülbâki ve Kemah Kazâsı nâibi Mevlânâ Hasan zîde fazlûhu başka başka arz ve ahâlîleri dahi mahzarlarıyla inhâ eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb eşkiyâ-yı mezbûrenin tagallüben gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri girü ashâbına istirdâd ve icrâ-yı hakk ve zulm ve taaddîleri üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında istid'â-yı inâyet eyledükleri ecilden senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülüb fuzûlî nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri ba'de's-sübût ashâbına istirdâd ve şer'le haklarında îcâb iden icrâ ve keyfiyyet-i hâl suret-i sicilleriyle arz olunmak için yazılmışdır

Evâsıt-ı Muharrem sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 70

Diyarбекr vâlisine vezîre Amid kadısına hüküm ki

Mustafa ve Hüseyin nâm yeniçeri südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken (...) Cemâati'nden kazâ-i mezbûr sâkinlerinden zümre-i eşkiyâ ve erbâb-ı mütegalibe ve cebâbireden (...) Mürteza ve karındaşı (...) İbrahim ve Dede oğlu (...) ve Mustafa ve Yusuf nâm şakîler kendü hâllerinde olmayub dâimâ şekavet üzere olmalarıyla binyüzelli () senesinde bunların yüzelli öküz ve bu def'a dahi yünlerin ve beşyüz koyunların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledüklerinden gayri üçyüz guruşun cebren ve kahren ahz ve kabz ve ziyâde gadr ve taaddî olduğun bildürüb şer'le görülüb eşkiyâ-yı mezbûrenin gasb ve garet eyledükleri hayvânları ile nukud akçeleri bi't-tamam tahsîl ve alıvırılıb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm ricâ eyledükleri ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziyel-âhir sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 74

Diyarбекr vâlisine ve Malatya ve kadılarına ve Keban Ma'deni emini () zîde mecdûhuya hüküm ki

Diyarбекr'de Ebu Tahir Nâhiyesi'nden İlgün Ulya Karyesi ahâlîleri gelüb Malatya toprağında (...) Ekrâdî'ndan Kartal oğlu Ali ve karındaşı (...) ve Deli Halil ve karındaşı Beğzâde ve Dem oğlu İsmail ve (...) oğlu Mehmed ve Kırâç oğlu Kernek (?) Hasan ve karındaşı oğlu Yusuf ve karındaşı Abbas ve karındaşı oğlu Mehmed ve Mohan oğlu Çavuş ve Han oğlu Mustafa ve (...) oğlu Ali Ağa karındaşı Bacekanlı Arab oğlu Kör Hüseyin ve karındaşı Ali ve Osman ve Hayek (?) oğlu Aslan ve karındaşı Yusuf ve emmisi oğlu Yusuf ve Hayek oğlu Mehmed ve Kalemam oğulları Mustafa ve İbrahim ve emmisi oğlu Fasîd ve (...) uşağından Nece (?) oğlu Hacı Mustafa ve karındaşları ve Hasan oğlu Osman ve karındaşı oğlu Hasan ve karındaşı Mehmed ve Bündükıran İbrahim ve (...) ve karındaşı Hakvirdi (...) oğlu Kel Eyüb ve karındaşı (...) ve sâir

karındaşları ve Sarı Mehmed oğlu Mürteza ve oğlu Ömer ve Monla Osman ve Suru ve Kızıl ve (...) Osman ve Kaba Mustafa oğlu Mehmed ve Harhari Oğulları ve Deli Ali oğlu Hüseyin ve Osman ve Hakvirdi ve (...) oğlu İsmail ve Mehmed ve sâir refikleri şakîler yüzelli () senesinde Nusaybin Eyâleti'nde bunlar karyelerini basub Hacı Halil ve Hacı Yusuf ve Mersur oğlu Ömer ve Osman Çelebioğlu Ömer nâm kimesneleri ba'dehak katl ve beş âdemlerin dahi mecrûh ve Ramazan oğlu Hasan ve Osman ve Hacı (...) Hüseyin ve diğer Çelebioğlu Hasan nâm kimesneleri mecrûh idüb ziyâde gadr ve fesâd itmeleriyle eşkiyâ-yı mezkûrun ahzları mümkün olmayub şer ve mazarratlarından ahvâlleri dîger-gûn olub ve ber-vechle icrâ-yı hakk mümkün olmaduğun bildürüb şakiyân-ı mezbûrun ahz ve mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin senki Diyarbekr vâlisi vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve emin mûmâ-ileyh ve mübâşir ma'rifetleriyle eşkiyâ-yı mezbûre ahz ve huzûr-u şer'e ihzâr ve mail oldukları muvâcehelerinde sâbit olunarak şer'an haklarında lâzım gelen cezâları icrâ olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden senki vezîr müşâr ve ma'den emini mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile şakiyûn-ı mezbûrun ahz ve huzûr-u şer'e ihzâr ve zimmetlerinde sâbit olan hukuk-u ibâd ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hakk ve şer'le haklarında îcâb iden icrâ olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 74

Diyarbekr vâlisine ve Mardin ve () kadılarına hüküm ki

Ulemâdan Hasan zîde ilmûhu gelüb mûmâ-ileyh ba'zı husûs için Karacadağ'dan Diyarbekr'e gider iken Cemaleddinlü ekrâdından Birkânlı Cemâati'nden Bektaş ve Beğzâde dimekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle yekdil ve hevâlarına tâbi on beş nefer süvâri eşkiyâ ile binyüzelli () senesinse mûmâ-ileyhin yoluna inüb hınta yüklü üç re's katırın cebren ve fuzûlî ahz ve bunun emsâli zulm ve taadîlerinin nihâyeti olmayub ve mezbûrlar taht-ı kazânızda mürûr u ubûr üzere olduğun bildürüb buldukları mahallde şer'le görülüb gasben ahz eyledükleri hınta yüklü katırları alıvirilmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 75

Rakka vâlisine ve Diyarbekr vâlisine Harpirt ve Ruha ve () ve () kadılarına hüküm ki

Harpirt kadısı Mevlânâ Seyyid Mehmed Said zîde fazlûhu mektûb gönderüb Milli Aşâiri'nden Haşman Sinan ve Beşar Hasan ve Süleyman Mehmed ve Ali ve (...) ve Derbas (?) (...) ve Hüseyin Mehmed ve İsmail Osman ve Mustafa ve Eyüb ve (...) ve Musa Hasan ve Hacı Seyyid Kadı ve Mustafa ve Maksud obası halkı ile binyüzelli () senesinde Bakratlı (...) Bayezıd Suvadak (?) ve Kör Hasan'ın oğlu Abbas ve Hüseyin Ağa oğlu Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler ile Harpirt Kazâsı'na tâbi Sarıkamış

Karyesi kurbunda Keteyi (?) nâm karyeyi basub yüzon keyl Harpirt kilesi hinta ve yüzonbeş keyl şaîr ve iki merkeb ve beş keçi ve on aded kovan ve yigirmi batman zerdali kurusu ve onbir kile dud kurutması ve iki sivil ve dört sahan ve bir câcîm ve bir keçe ve altı kilim ve bir çift çuval ve iki çift harar ve altı çift hurç ve bir kalkan ve onbeş kile erzen ve bir fes ve bir (...) kaftan ve bir re's katır ve dahi on keyl hinta ve bir inek ve zikr olunan karye-i Keteyi yanında Depecik Karyesi'nden oniki guruş ve onbuçuk keyl şaîr ve bir keçi ile ve dört kile hinta Kôr Hasan'ın oğlu Abbas ve bir kılıç ile üç keyl hinta dahi İlyas oğlu ve yigirmi bir guruş Cangün'ün oğlu alub ve beş kıt'â tarlanın dahi (...) (...) ve (...) (...) devabb mevâşîlerini utarub (?) ve kırk yedi guruş dahi yine Kôr Hasan'ın oğlu alub karye-i mezbûre kurâlarına ziyâde hayf u gadr olduğunu ba'zı müslimîn ihbâr ve mezbûrlar taht-ı kazânızda mürûr u ubûr üzere olmalarıyla fukarânın emvâl ve eşyâları merkumûndan tahsîli bâbında emr-i şerîfîm virilmek ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâil-i Zilka'de sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 79

Erzurum vâlisine ve Şehrizer Beğlerbeğisine ve Kerkük kadısına ve Erzurum Eyâleti'nde vâki () ve () kadılarına hüküm ki

Kâvîli Cemâati Aşîreti reâyâlarından Veli nâm kimesne gelüb bunun karındaşı Ali nâm kimesne Kerkük Kazâsı'na tâbi Sark nâm karye sâkinlerinden Osman oğlu dimekle ma'rûf kimesnenin hidmetinde iken Osman oğlu İsmail ve Abdi ve Abdülbâki nâm kimesnelerin karındaşı mezkûra garaz ve adâvet-i dünyeviyeleri olmağla binyüzelli () senesinde karındaşı mezkûru kendü halinde iken bi-gayri hak katl idüb ziyâde gadr ve taaddî itmeleriyle merkumlar ile yeddinde olan fetvâ-yı şerîfe mûcebince murâfaa ve icrâ-yı hakk olunmak istedikde merkumların Kerkük voyvodası Mustafa nâm kimesneye istinâdları olmağla murâfaa ve hâliyâ ve ihkâk-ı hakk mümkün olmayub ziyâde mağdur olduğun ve merkumlar taht-ı hükümet ve kazâlarınızda mürûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahallde fetvâ-yı şerîfe mûcebince şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı (hak) olunmak emrim olmuşdur

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 80

Diyanbekr vâlisine ve Çemişgezek ve () kadılarına hüküm ki

Kalender ve Karadoğan nâm kimesneler gelüb konar ve göçer ekrâd tâifesinden Millü Aşîreti'nden Alruvas (?) oğlu Hüseyin ve karındaşı Mehmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub birbirleriyle yekdil ve binyüzelli () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak bunların bir re's katır ile iki re's kısrakların serika idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere

oldukların bildürüb buldukları mahalde şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin buldukları mahalde şer'le görölme için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 81

Rakka ve Diyarbekr vâlilerine Ruha ve Siverek ve () kadılarına hüküm ki

Siverek Kazâsı sâkinlerinden Mürteza nâm kimesne sütte-i saâdetime arzuhal idüb bu kendü halinde ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye bir dürlü vaz' ve taaddisî olmayub ve üzerine dahi şer'an bir nesne (sâbit) olmuş değil iken konar göçer ekrâd tâifesinden (...) demekle ma'rûf () ve karındaşı Osman ve oğlu Mehmed nâm kimesneler birbirleriyle yekdil ve mücerred celb-i mâl için sen bizim oğlumuz ve mûrisimiz Derviş nâm kimesneyi katl eylemişsin deyü buna ifk ve iftirâ ve binyüzelli () senesinde iddiâların vech-i şer' üzere isbât itmeden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak cebren ve fuzûlî ikiyüzelli gurus nukûd ve bir anbarda yüzelli keyl hintasın ve (...) nâmıyla yüz gurus kıymetlü eşyâsın alub ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve mezbûrlar kâh Rakka ve kâh Diyarbekr Eyâletleri'ne mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahalde şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak cebren aldıkları nukud ve mahsûlât ve eşyâsı alıvirilmek bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin buldukları mahalde şer'le görölme için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Rebi'u'l-evvel sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 85

Diyarbekr vâlîsi vezire Mardin ve () ve () kadılarına hüküm ki

Zeâmet karyelerinden Harpirt Kazâsı'na tâbi Seti (?) nâm karye ahâlîlerinden Hüseyin ve Bekir ve sâirleri gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ber vechle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken konar ve göçer ekrâd tâifesinden Karaali Uşağı demekle meşhûr Mürteza oğlu Ali nâm şakî hevâsına tâbi Bolatlı Hüseyin oğlu İbrahim ve Mil oğulları Ömer ve diğer Ömer ve Veli ve Karaali oğlu Ebubekir ve Monla Ahmed ve Monla İbrahim ve Yusuf ve Kirdekli Hasan ve Sarı oğlu Mustafa ve Sarı Halil ve Delü oğlu Hacı ve Hüseyin zâde İbrahim ve Monla Hüseyin oğlu Ebubekir nâm şakîler kendü hâllerinde olmayub hevâlarına tâbi ma'lûmü'l-esâmî eşkiyâ ile yekdil ve binyüzelli () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak mezbûran Hasan ve Bekir'in karındaşları Ömer ve Mehmed'i mezbûr Hasan oğlu İbrahim kurşun ile sağ böğründen zarb ve mezbûran Mürteza oğlu Ali ve Monla Hüseyin oğlu Ebubekir dahi mezbûr Mehmed'i bi-gayri hak kılıç ile zarb ve mecrûh eyledüklerinden mâadâ emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve merkum Ömer ol zarbdan üçgün mürûrunda (...) fevt olub küllî gadr ve taaddî eyledüklerin ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfim ve iki kıt'â hüccet-i şer'iyeleri olduğun ve hâlâ mezbûrlar taht-ı hükümet ve kazânızda geşt ü güzâr üzere oldukların bildürüb

buldukları mahallde fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâları tamâmen tahsîl ve ashâbına alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve vâki hâli sahih üzere der-devletmedârıma arz ve i'lâm olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden buldukları mahallde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 114

Diyarбекr vâlisine Çemişgezek ve () ve () kadılarına hüküm ki

Çarsacak'da vâki Çemişgezek ve sâir kazâlar ahâlîleri südde-i saâdetime arzuhal idüb Kiği Kazâsı reâyâsından ekrâd eşkıyâsından Şeyh Hasanlu tâifesi binyüzelli () senesinden berü Diyarбекr Eyâleti'nde vâki Çemişgezek Kazâsı'nda tavattun ve cibâl-i şâhikadan Düzbek nâm dağda tahassun ve Kemah ve Eğin Kazâları ahâlîlerinin emlâk ve arâzilerin tagallüben zabt ve öşr ve resimlerin ve mâl-ı mîrilerin virmedüklerinden gayri kırkar ellişer nefer ekrâd ile kazâlarına varub ebnâ-yı sebîlin tarîklerin kat' ve nefslerin katl ve emvâl ve erzâkların gasb ve garet âdet-i müstemirreleri olduğundan başka bundan akdem Eğin Kazâsı'na tâbi Büşari (?) Nâhiyesi'nde vâki Ağveşin (?) Hanı demekle ma'rûf karyeyi kirâren basub emvâl ve eşyâların nehb u garet ve hetk-i ırz ve sene-i mezbûrda Erzurum ve Gümüşhane taraflarından âzim-i hacc-ı şerîf olan hüccâc-ı müslimîni karye-i mezbûre kurbunda Handeresi nâm mevzi'de basub ba'zıların katl ve bâkiyelerinin bi'l-cümle mâl ve eşyâların ahz ve halâs olanlar dahi hâiben rücu ve Hakran (?) ve Huse (?) nâm karyelerin ve sâir kurânın hayvânların nehb ve İliç ve Riyat nâm karyeler ahâlîlerinin dahi yediyüz re'sden mütecâviz mevâşîlerin ve sâir kurânın hayvânâtların gasb ve garet ve zikr olunan kazâlarda vâki kurâ ahâlîlerine dâimâ isâl-i mazarrat ve hasâret ve kerr-i ırz ve taaddî ve şekavet ve isyân ve tuğyânları hadden efzûn olmağla şer ve mazarratlarından ber vechle emin ve râhatları kalmayub perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî ve eşkıyâ-yı mezbûrenin mukaddemâ keyfiyyetleri arz ve mahzar birle ba'de'd-defaât inhâ ve iştikâ ve haklarından gelinmek için istid'â olundukda ihkâk-ı hakk olunduktan sonra tâife-i mezbûre eşkıyâsının haklarında şer'le îcâb iden icrâ ve bâkiyelerinin Rakka'ya iskânları için mufassal ve meşrûh müteaddid evâmir-i şerîfem sâdir olmuşiken âdem-i itâatlerinden nâşî evvelkiden ziyâde îsâl-i hasâret ve zulm ve taaddîye cesâret ve ahâlîlerinin ahvâlleri dîger-gûn ve keyfiyyet minvâl-i meşrûh üzere olduğun bundan akdem Eğin kadısı Mevlânâ Seyyid Abdülbâki ve Kemah Kazâsı nâibi Mevlânâ Hasan zîde fazlûhûma başka başka arz ve ahâlîleri dahi mahzar ile inhâ ve şer'le görülüb eşkıyâ-yı mezkûrenin tagallüben gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri girü ashâbına istirdâd ve icrâ-yı hakk ve zulm ve taaddîleri üzerlerinden ref ve def olunmasın istirhâm eyledüklerinde şer'le görülüb fuzûlî nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri ba'de's-sübût ashâbına istirdâd ve şer'le haklarında îcâb iden icrâ ve keyfiyyet-i hâl suret-i sicilâtlarıyla arz olunmak için senki vezir müşâr-

ileyhsin selefin zamânında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken sâdır olan emr-i şerîfim bir dürlü infâz ve icrâ olunmaduğundan mâadâ birkaç seneden berü eşkiyâ-yı merkum Çarsacak Kazâlarına duhûl ve ahâlî ve reâyâ tâifesine envâ cevri ve eziyetleri hadden birûn olmakdan nâşî fukarâ-yı raiyyetin ber vechle tahammül ve tâkatları kalmayub perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların ve husûs-u mezbûr vech-i meşrûh üzere olduğun Çarsacak'da vâki Çemişgezek nâibi Hüseyin ve Pertek nâibi Seyyid Ahmed ve Sağman nâibi Veli ve Mazgird Kazâsı nâibi Hüseyin zîde ilmûhum arz ve ahâlîsi dahi mahzar eyledüklerin bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel ve hareket olunub eşkiyâ-yı mezbûrun şer ve mazarratları üzerlerinden def' ve ref olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildüğü mestûr ve mukayyed olunmağın senki vezîr müşar-ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifetinle şakiyûn mezkûrun alâ-eyyi-hâlin herne tarikle olur ise olsun ahz ve ele getirülüb fukarâ-yı raiyyetden gasb ve garet olunan emvâl ve eşyâ ashâbına ba'de's-sübût istirdâd ve haklarında lâzım gelen cezâ-yı şer'iyeleri icrâ olunmak bâbında fermân-ı alişân yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel sene 1160

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 126

Diyarbekr vâlisine ve Diyarbekr Eyâleti'nde vâki' kadılarına hüküm ki

Zarhân zâde Halil gelüb mûmâ-ileyh binyüzelli senesinde Husta (?) Ma'deni emini iken Egin'de sâkin ehl-i iyâlini getürmek üzere (...) irsâl ve mezbûrlar dahi yine sene-i mezbûr Ramazân-ı şerîfin onsekizinci gününde ma'den-i mezbûra bir sâât karîb () nâm mahalle geldüklerinde kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Şeyh Hasanlı ve Çarsacak Aşîretleri'nden yigirmi otuz mikdârı tüfenk endâz ma'lûmü'l-esâmî eşkiyâlar mezbûrların üzerlerine hücum ve seksanelerinde mevcûd yediyüz guruş nukud ve yetmiş guruş kıymetlü bir tüllü (?) (...) kaftan ve doksan guruş kıymetlü (...) kürk ve yigirmibeş guruş kıymetlü bir (...) ve altmış guruş kıymetlü dört tob kumaşı ve otuz guruş kıymetlü üç kat çamaşuru ve onbeş guruş kıymetlü (...) ve iki re's katır ve bir re's (...) bargirlerini aldıklarından mâadâ yanlarında olan iki nefer hizmetkârların iki kat (...) ve iki (...) tüfenk ve iki kılıçların aldıklarından mâadâ hizmetkârlarının birini hilâf-ı şer'-i şerîf katl kasdıyla üzerine hücum ve harb-i (...) ile zarb ve tüfenk kurşunuyla mecrûh ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledükleri olmikdâr nukud ve eşyâsı ma'rifet-i şer'le (...) idenlerden tamâmen tahsîl ve bî-kusûr alıvirilüb inâd ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Zilka'de sene 1160

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 136

Diyarbekr vâlisine Çemişgezek ve () kadılarına hüküm ki

Egin Kazâsı sâkinlerinden ve (...) tâifesinden Hasan nâm kimesne sütte-i saâdetime arzuhal idüb bu sene-i mübâreke Erzinca'dan yigirmibeş re's katırlarına hıta tahmîl ve Egin tarafına gelür iken esnâ-yı râhda (...) ta'bîr olunur mahalle geldükde Şeyh Hasanlu kürdleri zuhûr ve bunu ale'l-gâfil basub davarlarının zahîresini yere döküb ve davarların cümlesini ahz ve gasb eyledüklerinde bu dahi Çarsancak voyvodası olan Karaçorlu Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesneye varub tazallüm-i hâl eyledükde davarlarını (...) yigirmibeş re's davarlarından onüç re's katırlarını buldurub buna teslim ba'de voyvoda-i merkum ikrâmiyye nâmıyla davarlarının bahâlarından ziyâde cebren beşyüz gurus akçesin alub ve onüç re's katırlar dahi voyvoda-i merkumun yanında kalub ziyâde mağdur ve mazlûm olduğun bildürüb şer'le görölüb bi-gayri hak cebren ahz olunan beşyüz gurus akçesi ile bulunan on üç re's katırlarını alivirüb buna teslim itdürölmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 161

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 160

Diyarbekr vâlisine Çemişgezek ve () kadılarına hüküm ki

Hâliyâ defter emini Hacı Halil dâme mecdûhunun iştirâk-ı mâlikâne uhdesinde olan (...) Mukataası'nın ahâlî ve reâyâsı kendü zirâat ve hırâsetleriyle meşguller olub bir dürlü dahl ve taarruz olunmak icâb itmez iken karyeleri civârlarında vâki Şeyh Hasanlu Ekrâdı eşkiyâsı yediyüz re's mikdârı davarların binyüzelli () senesinde gasb ve birkaç nefer âdemlerin bi-gayri hak katl idüb ve zikr olunan Şeyh Hasanlu Ekrâdı'nın ihtiyârlarından (...) ve İmam Kulu oğlu Ali dimekle ma'rûf kimesneler otuz kırk nefer atlu ile hâliyâ Çarsancak voyvodası olan Mustafa nâm kimesnenin bölükbaşılık nâmıyla maiyyetinde olmağla eşkiyâ-yı merkume reâyâ-yı mukataa-i mezkûre ile senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le lede't-terâfu' zimmetlerinde şer'an tahakkuk iden emvâl-i magsûbe ile katilleri diyetleri ba'de't-tahsîl verese-i ashâbına redd ve teslim itdürölmek üzere arzuhaliyle emr-i şerîfim sudûrunu emin mûmâ-ileyh istid'â eyledüğü bi'l-fi'l baş defterdârım olan Mehmed dâme uluvvûhu i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince emr yazılmışdır

Fî Evâil-i Zilhicce sene 162

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 171

Diyarbekr vâlisi vezîre ve Rakka vâlisi ve Erzurum vâflilerine ve zikr olunan eyâletlerde vâki () ve () ve () kadılarına hüküm ki

İzollu Aşîreti'nden () ve () ve () ve dahi sâirleri sütte-i saâdetime arzuhal idüb kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değıl iken Rakka ve Diyarbekr ve Erzurum eyâletlerinde mürûr u ubûr üzere olan Millü Aşîreti eşkiyâsından Yaşar ve (...) ve

Abdülkerim ve Süleyman ve Ömer ve Abdülkadir nâm şakîler hevâlarına tâbi beşyüzden ziyâde eşkiyâlar ile binyüzaltmış senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf hânelerin basub onikibinsekizyüz elli koyun ve üçyüz re'sden mütecâviz katır ve bargir ve onbeş re's develerin gasb ve garet eyledüklerinden mâadâ sekiz nefer âdemlerin dahi bi-gayri hak katl ve olvechle ziyâde fesâd ve şekavet ve gadr u hayf eyledüklerin bildürüb âher husûs için mübâşir ta'yin olunub sâbika Diyarbaker voyvodası olan dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından iftiharü'l emâcid vel-ekârim Ahmed dâme mecdûhu ma'rifetiyle şer'le görülüb gasb ve garet eyledükleri devabb ve mevâşî ile maktûllerin şer'an îcâb iden dem-i diyetleri ashâbına alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyânum ricâ eyledükleri ecilden kapucubaşı mûmâ-ileyh ma'rifetiyle mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Muharrem sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 179

Mardin ve () kadılarına ve Mardin hassı voyvodasına hüküm ki

Ruha Kazâsı muzâfâtından Keklik Nâhiyesi sâkinlerinden Şeyh Mehmed ve Halil nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer' kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ber vechle dahl olunmak îcâb itmez iken Mardin sâkinlerinden cebâbireden ve mütegalibeden ve Kiki Aşîreti'nden Abdülkadir (...) ve Hüseyin (...) dimekle ma'rûf (kimesneler) kendü hallerinde olmayub eşkiyâdan olmalarıyla birbirleriyle yekdil ve hevâ-dârlarına tâbi birkaç nefer eşkiyâ ile binyüzaltmış () senesinde gelüb bunların nâhiye-i mezbûreden sekizyüz re's koyunlarını cebren ve kahren gasb ve garet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer' ve bi-gayri hak ahz ve gasb eyledükleri koyunları alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı (hakk) olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 182

Diyarбекr vâlisine Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Mahmud (...) dimekle ma'rûf kimesne südde-i saadetime arzuhal idüb Harperut kazâsı'na tâbi Sarı Nâhiyesi'nde sâkin Barçıkânlı Aşîreti'nden konar ve göçer ekrâd tâifesinden Bedir oğlu dimekle ma'rûf Mürteza nâm kimesne hevâsına tâbi birkaç nefer eşkiyâ ile binyüzaltmış () senesinden berü ebnâ-yı sebilin yoluna inüb mâlların gârat ve İzoli menzili bargirleri Harperut'a gelüb gider iken ahz ve menzilin ta'tîline bâis ve gadr ve taaddîlerinden hâli olmaduğun bildürüb mezkûr ma'rifet-i şer' (...) ve gerek ibâd-ı ileyhin mâllarını ve gerek menzil-i mezkûr bargirlerini tahsîl ve ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında senki vezîr müşâr-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ itmeğin vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1162

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 186

Diyarbekr vâlisine ve Hazo ve () kadularına

Diyarbekr Eyâleti'nde vâki Hazro Kazâsı ahâlîleri südde-i saâdetime arzuhal idüb yine kasaba-i mezbûrede sâkin (...) Aşîreti ahâlîleri kendü hâllerinde olmayub binyüzelli () senesinden berü ahâlî ve reâyânın mâl ve erzâklarını hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet ve hayvânât ve iyâl-i evlâdlarını esir misüllü sürüb dağa götürüb dağda (...) ve mutasarrıf oldukları yerlerine dahi bi-gayri hak ve itâatden hurûc ile bunun emsâli şer ve mazarrat ve zulm ve taaddîlerinden ahvâlleri dîger-gûn ve perâkende ve perişân olmalarına bâis ve gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb mübâsir ma'rifetiyle şer'le görülüb aşîret-i mezbûre ahâlîlerinin hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak nehb ve garet eyledükleri emvâl eşyâlarıyla sürüb göturdükleri hayvânât ve iyâl ve evlâdları girüş ashâb-ı hukuka redd ve teslim itdürülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve mezkûrların zâhir olan zulm ve taaddîlerin ahâlî-i fukarâ üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Receb sene 163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 188

Diyarbekr vâlisi vezîre Mazgird ve () kadularına hüküm ki

Mazgird Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Ali ve karındaşı () nâm kimesne ile kız karındaşları () ve () nâm hâtûnlar gelüb bunların babası Ahmed nâm kimesne yine Mazgird Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye ahâlîsinden () ve () nâm kimesnelerin karye-i mezbûrede mutasarrıf oldukları mülk çiftlik emlâkını bundan akdem bermûceb-i şer'îye iştirâ ve (...) tamâmen def' ve teslîm ve babaları mezkûr Ahmed dahi mülk-ü müşterâsı olan çiftliği zabt itmek üzere karye-i mezbûrede müsâfereten sâkin ve kendü hâlinde ve hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve taaddîsi olmayub bir dürlü dahl îcâb ider hâli yoğiken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden mezkûr Ahmed'in karındaşları Hacı Hasan ve Hacı Hüseyin ve İsmail nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub ziyâde mütegalibe ve eşkiyâdan olmalarıyla babaları mezbûre adâvet ve garaz-ı dünyeviyeleri olmakdan nâşî mücerred icrâ-yı garaz için hevâlarına tâbi bir mikdâr ekrâd eşkiyâların başına cem' ve binyüzelli () senesinde babaları mezbûru karye-i mezbûrede sâkin olduğu menzilde basub babaları mezbûru ve on nefer itbâ'nı dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl ve yanında mevcûd emvâl ve eşyâsını ahz ve gasb eyledüklerinden mâadâ karye-i mezbûre ahâlîsinin dahi emvâl ve eşyâların gasb ve garet ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ziyâde taaddî ve tecâvüz eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ kendülere alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri (ecilden) mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 188

Diyarbekr vâlisine ve dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından () dâme mecdûhuya ve Amid nâibine

Palu Kazâsı'na tâbi Sab'am (?) ve Kelrat (?) ve Hatar ve (...) ve Baluk (?) ve Yenigün ve Ribamçe (?) ve Köşker ve Kuraye ve (...) ve (...) nâm karyeler reâyâları gelüb bunlara bir dürlü hilâf-ı şer' ve kanûn taaddî olunmak îcâb itmez iken yine Palu sâkinlerinden İskender Beğ ve İsmail Beğ dimekle ma'rûf kimesneler ile Hacı Mustafa oğlu () nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub derûnlarında olan (...) icrâ için Millü Ekrâdı eşkiyâsın dahi tahrîk ve binyüzelli () senesinde karyelerin basub yigirmi kiselikden mütecâviz emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve ırzlarına taarruz eyledüklerinden mâadâ bir nefer âdemlerin dahi bi-gayri hak katl ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden sizki mübâşir ta'yin olunan vezîr müşâr-ileyh ve kapucubaşı mûmâ-ileyhâsız ma'rifetinize mezbûrun ahz ve Diyarbekr'e ihzâr ve şer'le terâfu' ve zimmetlerinde sâbit olan hukuk-u ibâd ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 193

Rakka vâlisine Ruha kadısına hüküm ki

Sulehâdan Şeyh İbrahim ve Şeyh Hüseyin zîde salâhüma gelüb bunlar Suruç Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti'nden olub hilâf-ı şer' kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbura tâbi Ebu Müslim nâm karye sâkinlerinden yine aşîret-i mezbûreden Monla İbrahim dimekle ma'rûf kimesne ile Hasan ve Mustafa oğlu Eyüb nâm şakîler kendü hâllerinde olmayub sâî bi'l-fesâd olmakdan nâşî bunların emmizâdeleri Şeyh Ömer'i bi-gayri hak katl ve firâr etmişler iken hevâlarına tâbi ehl-i (örf) tâifesine istinâden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak bin yüzaltmış () senesinden berü bunların üçbin gurusun zulmen ahz ve bunların hânedânın perişân eyledüklerin ve fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb olmikdâr gurusun hakların mübâşir ma'rifetiyle alıvirilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâil-i Zilhicce sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 195

Diyarbekr vâlisi vezîre Amid kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından (...) Nâhiyesi sâkinlerinden Arbet ve Semev ve Karagöz nâm zimmîler gelüb bunlar kendü hâllerinde ve ticâret ile nâhiye-i mezbûra giderler iken nâhiye-i mezbûre sâkinlerinden Veli ve Ramazan ve Karaoğlan nâm kimesneler

öteden berü kendü hâllerinde olmayub mazarrü'l-ibâd ve sâî bi'l-fesâd olmalarıyla Hüveydan Ekrâdı eşkıyâsından ma'lûmü'l-esâmî şakîler ile yekdil ve yekcihet ve mücerred celb-i mâl ve ahz-ı intikam ve ızrâr kasdıyla binyüzelli () senesinde nâhiye-i mezbûrede hilâf-ı şer'-i şerîf bunların yollarına inüb emvâl ve eşyâların fuzûlî ve tagallüben gasb ve garet ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve emvâl ve eşyâları hâlâ mezbûrların zimmetlerinde olduğun ve mezbûrlar eşkıyâdan olmalarıyla ber-vechle mukavemete iktidârları olmayub olvechle mağdur ve ahvâlleri dîger-gûn olduğun bildürüb şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ve tagallüben gasb eyledükleri emvâl ve eşyâları ma'rifet-i şer'le tamâmen tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 196

Diyarбекr vâlisine Amid monlasına hüküm ki

İbrahim nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîsi olmayub ve üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbûr sâkininden konar ve göçer Herdi Aşîreti'nden Usuğanlı Harun (?) Oymağı'ndan Berinç oğlu Hasan ve üç karındaşı ve Uzun Ömer ve Kısa Ömer ve Hızır (?) oğlu Mustafa ve üç karındaşı Musa ve (...) oğlu Abdal oğlu Hüseyin ve Osman oğlu İbrahim nâm kimesneler kendü hallerinde olmayub eşkıyâdan olmalarıyla hevâlarına tâbi on nefer eşkıyâ ile müttelik ve binyüzaltmış () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûlî bunun evini basub derûnunda mevcûd mâl ve eşyâsını yağma ve garet ve iki nefer âdemini dahi bi-gayri hak katl ve ziyâde zulm ve fesâd eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb yağma ve garet eyledükleri mâl ve eşyâsı tahsîl ve alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilhicce sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 197

Diyarбекr vâlisine ve Amid kadısına hüküm ki

Ma'den reâyâlarından Kemah Kazâsı'na tâbi İspürküt (?) nâm karye ahâlisi arzuhal idüb Amid Kazâsı'na tâbi' () nâm karyede sâkin ekrâd tâifesinden Karaçor Aşîreti'nden Şeyh Hasanlı Cemâati'nden () ve () nâm şakîler hilâf-ı şer'-i şerîf binyüzaltmış () senesinde şehir içinde bunların karyelerini basub nisa taifesinden ikiyüz guruşluktan mütecâviz (...) kıymet eşyâlarını gasb ve garet ve ikiyüz re's koyunlarını sürüb kendü karyelerine götürüb bunlar dahi varub zikr olunan koyunları halâs ve aşîret-i mezbûr â'yânlarından (...) Hasan Ağa ve (...) Ağa dimekle ma'rûf kimesnelerin hânelerinde misafir olduklarından zikr olunan koyunları fuzûlî ahz ve bunların ikiyüzelli guruş ile üç (...) almadıkça virmeyüb gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb alıvirilüb icrâ-yı

hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilhicce sene 163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 204

Diyarbakır vâlisine Harperut kadısına hüküm ki

Herdî Cemâati'nden Harperut Kazâsı'na tâbi' (...) nâm karyede sâkin Seyyid Muhammed ve Ali ve Hacı İbrahim oğlu Ali () ve () ve sâirleri gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmayub ber vechle taaddî ve rencîde olunmaları icâb itmez iken yine kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karyede sâkin cemâat-i mezbûreden Saçak oğlu Mustafa ve Alican oğlu Ali (...) ve Sarı Hasan ve Ebubekir nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub hevâlarına tâbi ma'lûmü'l-esâmî kimesneler ile yekdil ve yekcîhet ve binyüzaltmış () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf karyeleri sâkinlerinden Hüseyin oğlu Mustafa nâm kimesneyi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl ve mezbûr Hacı İbrahim oğlu Ali'yi dahi zarb ve sol elini mecrûh ve beşyüz re's mikdârı davarların gasb ve garet ve bunun emsâli nice gûne taaddîlerinin nihâyeti olmaduğun bildürüb şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Ramazân sene 1164

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 213

Ergani Ma'deni eminine Harperut kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) Karyesi sâkinlerinden Hasan zîde kadrûhu gelüb merkum ve karındaşı kendü hâllerinde olub kimesneye cevri ve taaddîleri yoğiken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden ekrâd tâifesinden Resul bölükbaşı ve karındaşı oğlu Yusuf ve Kasım ve Mahmud ve Resul oğlu nâm şakîler hevâ-dârlarıyla işbu binyüzaltmışdört senesinde vakt-i zuhrda merkum Hasan'ın menzîlini basub binyüz guruslukdan ziyâde emvâl ve eşyâsını gasb ve garet ve yüz gurusluk atını (...) gayri karındaşı mezbûru dahi zarb ve zahm-dâr ve mecrûh idüb zulm ve taaddîlerinden perişân-ı hâl olmalarıyla mezbûrlar (...) ahz ve habs ve gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ (...) ma'rifet-i şer'le tahsîl ve bilâ kusûr kendüye redd ve teslim olunduktan sonra mezbûrlar habsde ibkâ ve keyfiyyetleri arz ve i'lâm olunub ve fi mâ ba'd ekrâd-ı mezbûrenin şer ve mekrlerinden emniyet ve râhatları olmayacağı (...) olduğuna binâen mezbûr Hasan ve karındaşı dahi evleriyle karye-i mezbûre civârında vâki Uslu Karyesi'ne (...) ve (...) nakl ve îvâ itdürmek için emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere ma'rifet-i şer'le rü'yet olunmak fermânım olmağın senki emin mûmâ-ileyhsin tarafından işgüzâr mübâşirler ta'yîni ile eşkıyâ-yı mezbûrenin alâ-eyyi-hâl ahz ve ele götürüb garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve şer'an iktizâ iden haklarını ma'rifet-i şer'le tamâmen istirdâd ve kendülere teslîm ve gönderdüğü mübâşirler mezbûr Hasan'ı

ve karındaşını evleriyle (...) (...) civârında vâki Uslu Karyesi'ne nakl ve anda iskân eylemelerini (...) tenbîh ve te'kîd ve eşkiyâ-yı mezbûrun habsde ibkâ ve keyfiyetleri darsaadetime inhâ idüb ba'de ne vechle fermân-ı âlîşânım sâdır olurise muktezasıyla amel ve hareket itmek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur

Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1164

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 222

Diyarбекr vâlisine Diyarбекr Eyâleti'nde vâkî Mevlâna Harperut kadısına Keban Mâ'deni emini zîde mecdûhuya hüküm ki

Cüce Mahmud zîde kadrûhu gelüb kazâ-i mezbûra tâbi Sarımeşe sâkinlerinden Canbeğli Şeyh oğlu Kara Mustafa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayub hevâsına tâbi şakiler ile müttelik ve binyüzaltmış senesinde mûmâ-ileyhânın uhdesinde olan ber vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğu İzoli reâyâsından iki nefer ademini hîlâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl ve menzil bargirlerini ahz ve menzilin ibtâline bâis ve reâyâsının mâllarını yağma ve garet ve perâkende ve perişân olmalarına bâdî ve şer' ve mazarratlarından ahvâlleri dîger-gûn olduğun bildürüb şer'le görölüb mezbûrların hîlâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak yağma ve garet eyledükleri hakları her ne ise tamamen tahsîl ve alıvırılüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve şer' ve mazarratları reâyâ fukarâsı üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında sizki vezîr müşâr ve emin mûmâ-ileyhimâsız size hitâben emr-i şerîf ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1165

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 227

Diyarбекr vâlisi vezîre Çemişgezek ve () kadılarına hüküm ki

Çarsancak Kazâları'ndan Çemişgezek ve sâir kazâlar ahâlîleri gelüb Çarsancak'da sâkin ekrâd eşkiyâsından (...) ve Karayalı ve Gök Uşağı ve bunlara tâbi olan Gûranlar cem'iyet-i keşide ile bunların karyelerinde geşt ü güzâr iderek emvâl ve erzâkların nehb ve gasb eyledüklerinden mâadâ binyüzaltmış senesinden berü hetk-i ırz ve zulmlerinin nihâyeti olmaduğundan niceleri yurdların terk (...) ahvâlleri mükerrer ve perişân olduğun bildürüb hakları tahsîl ve zulm ve taaddîlerin men' ve def' olunmak için müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu ricâ eyledükleri ecilden senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetinle ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde husemâsıyla terâfu'-u şer' ve tarafından gadr ve himâye olunmamak üzere keyfiyetleri kemâl-i dikkat ve taharrî olunarak rü'yet ve zimmelerinde sâbit olan hakk-ı fukarâ ma'rifeti şer'le ashâbına ba'de'l-istirdâd hakikât hâli arz-ı i'l'am olunmak emrim olmuştur

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 1165

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 232

Diyarbekr vâlisine Amid monlasına hüküm ki

Amid Kazâsı'na tâbi Hazzo ekrâdından Kazinek ve Devek nâm karye sâkinlerinden Samak ve Rihan ve Ohane ve Kazar ve () nâm zimmîler arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde olub kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve taaddîleri yoğiken yine Amid Kazâsı'na tâbi Arab kabilesinden Susa nâm karye sâkinlerinden zümre-i eşkiyâdan Bilal ve Kasım ve Halil ve Bekir ve İbrahim ve Abdî nâm kimesneler eşkiyâdan olub kendü hâllerinde olmayub dâimâ Emin Mehmed'in emvâl ve eşyâsın garet ve hetk-i ırz itmek âdet-i müstemirreleri olduğundan binyüzaltmış () senesinde bunların dahi menzillerin basub ikiyüz aded koyun ve sığır ve mâlik oldukları emvâl ve eşyâların fuzûlî ve hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet ve iyâllerine (...) kasdıyla hetk-i ırz idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb mezbûrlar ile şer'le vâki ve ahz u kabz eyledükleri hayvânât ve emvâl ve eşyâları bi't-tamam arz ve alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk ve hilâf-ı şer'-i şerîf zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 165

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 235****Diyarbekr vâlisine Amid monlasına hüküm ki**

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden boyacı hırfetinin usta başısı Avanis nâm zimmî gelüb kazâ-i mezbûrda vâki babasından ve büyük babasından müntakil mülk boyahânesinde yigirmi seneden berü san'âtını işleyüb kimesnenin alâka ve müdâhale olmayub ber vechle müdâhale olunmak îcâb itmez iken İzollu ekrâdından Amid sâkinlerinden mütegalibeden Molla Hasan mültezimi dimekle ma'rûf kimesne binyüzaltmış () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak tagallüben alub zabt eyleyüb gadr-i küllî eyledüğün ve merkum ile mukâvemete kudreti olmaduğun bildirüb şer'le görüleb boyahânesi kendüne alıvırilüb zabt itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Muharrem sene 1166

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 245****Diyarbekr vâlisine Pertek kadısı () ve () kadılarına hüküm ki**

Pertek Kazâsı'na tâbi Dinarlu nâm karye sâkinlerinden Veli bin Ali nâm kimesne gelüb bunun karındaşı Bali nâm kimesne kendü hâlinde ve ırzıyla mukayyed iken İsmail nâm kimesnenin avnelerinden mîr Ali oğlu Hüseyin nâm şakî kendü hâlinde olmayub hevâsına tâbi Disümlü eşkiyâsından Ulaş oğlu Hamut'un (?) oğlu ve Şeyh Mehmed oğlu Mahmud ve Mirza Ali oğlu Mahmud ve Has oğlu Ali ve (...) oğlu Ali ve Sur oğlu ve Kitil oğlu Hasan ve sâir ma'lûmü'l- esâmî kimesneler birbirleriyle yekdil ve Şah Hüseyinli Aşîreti'nden yüz nefer mikdârı eşkiyâ ile müttefik ve binyüzaltmışüç senesinde sâlifü'z-zikr Dinarlu karyesini basub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak mezkûr ve Kitil karındaşı mezbûr Bali ile Seyyid Hacı bin Süleyman ve (...) bin

Murtaza Ağa dimekle ma'rûf kimesneleri katl ve nisvân tâifesinden iki nefer hâtûnları zarb-ı mecrûh ve emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve taraf-ı aşîretten bi-gayri hak kimesneler ihbârlarıyla nehb ve garet olunan eşyâları defter ve hüccet-i şer'iyeye olunmuşiken henüz icrâ-yı hak olunmayub mağdur olduğun bildürüb hüccet-i şer'iyeye mücebince mahallinde şer'le görülüb mezburların hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâları alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur
Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 246

Diyanbektir vâlisine ve Çemişgezek ve () kadılarına hüküm ki

Kemah Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye ahâlîsinden ehl-i zimmet reâyâdan olub (...) oğlu (...) ve (...) oğlu (...) nâm zimmîler ile sâirleri gelüb bunlar kendü ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri (yoğiken) üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmayub ber vechle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken Çemişgezek Kazâsı'nda sâkin Karaçorlu Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin itbâlarından Şeyh Hasanlu Cemâati'nden şekavet ile me'lûf ve dâimâ ibâd-ı ileyhe hilâf-ı şer' taaddî ve gasb-ı emvâl âdet-i müstemirreleri olan Molla Muhammed ve (...) dimekle ma'rûf kimesneler kendü hallerinde olmayub mezbûra isnâd ve hevâ-dârları olan ma'lûmü'l-esâmî eşhâs ile müttefik ve binyüzaltmışbeş senesinde gelüb bunların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî ve cebren beşyüzdoksan re's koyun ve keçilerin çobanlarıyla ahz ve gasb idüb küllî gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî ve cebren ahz ve gasb eyledükleri sâlifü'z-zikr koyun ve keçileri tamâmen mezbûrlardan tahsîl ve girü kendülere alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 1166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 255

Keban ma'deni etrafında vâki kazâlardan Çarsacak ve Harperut ve Arabgir kadılarına hüküm ki

Çüngüş Kazâsı'nın ahâlî-i fukarâsı südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve emr-i şerîfimle vâki tekâlîfî dahi edâda kusûrları olmayub âherden bir dürlü rencîde ve remîde olunmaları îcâb itmez iken ekrâd tâifesinden Barçıkân (...) ve İmranlı ve (...) ve Kartal Uşağı ve (...) Uşağı ve Öksüz Uşağı Aşîretleri'nden Resul bölükbaşı ve Veli ve Hüseyin ve Hacı Mustafa ve Uzun Bekir ve Halil ve Mustafa ve (...) Osman ve diğeri Osman ve (...) Hasan ve Kara İsmail ve (...) oğlu İsmail ve Mehmed (...) ve Hacı Mustafa oğlu Mehmed ve Kör Mustafa ve Monla Hasan oğlu İbrahim ve (...) oğlu Mehmed ve Hüseyin oğlu dimekle meşhûr şakîler kendü hâllerinde olmayub bunların mâl ve emlâklarını gasb ve iyâl-i evlâdlarını

esir ve dokuz nefer âdemlerini bi-gayri hak katl ve ahâlî-i fukarâ dîger-gûn olduğundan bundan akdem emr-i şerîfimle mübâşir ta'yin olunub Diyarbekr'e dâhil oldukda şakî-i mezbûrların yigirmidokuz neferi ahz ve mâadâsını Keban ma'deni emini maiyyeti olduğundan emini-i mezbûr şakî-i mezkûrlardan ikiyüzkırk kise akçe alub ele virmeüyüb olvechle gadri-küllî olduğun bildürüb olbâbda istid'â-i merhamet eyledükleri ecilden sizki Mevlânâ-yı mumâ-ileyhsiz husûs-u mezbûru ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle (...) ve hakikati üzere ale't-tafsîl arz eylemeniz bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 255

Diyarbekr vâlisî vezîre Harperut ve () kadılarını hüküm ki

Harperut Kazâsı'nda Barçıkânlı Aşîreti'nden Sofu Mehmed oğlu Abbas Sağır oğlu Abdurrahman ve (...) oğlu Yusuf ve karındaşı Mürteza ve (...) Hasan ve Mehmed oğlu Ali ve (...) (...) ve Yusuf oğlu Hasan ve Ahmed oğlu Yusuf ve İsmail oğlu Mustafa nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden (...) ekrâdından eşkiyâdan Molla Mehmed oğlu Bekir ve Sağır oğlu Abbas ve (...) oğlu Ali Paşa ve (...) oğlu Hüseyin Paşa ve Molla Osman oğlu Abbas dimekle ma'ruf şakîler kendü hâllerinde olmayub hevâlarına tâbî itbâlarıyla binyüzaltmış () senesinde bunların evlerin basub emvâl ve eşyâların garet ve yağma idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâları her ne ise bunlara alıvırilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 261

Diyarbekr vâlisine ve Hazo kadısına hüküm ki

Hazo Kazâsı ahâlîleri arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz've taaddîleri yoğiken Hazo Kazâsı'nda sâkin Susatı Aşîreti'nden ikibin mikdârı tüfenk-endâz eşkiyâ birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve kasaba-i mezbûreyi basub emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve envâ fesâd ve hakaret ve ehl-i iyâllerin esir misüllü ve beğlerin dışarı koğub evlerin zabt ve câmi'lerinin kapularını kapayub (...) cem' ve sâir cemâatden men' ve bunun emsâli zulm ve taaddî ve hasâret ve fesâd ve şekavetlerinin nihâyeti olmaduğundan ahvâlleri dîger-gûn ve bi-küllîye perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülüb keyfiyyeteri sahîh ve hakikati üzere arz ve i'lâm olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur deyü yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 261

Eğil hâkimi () zîde uluvvûhuya ve Harperut kadısına ve Çüngüş Kazâsı nâibine ve Ergani ve Keban Ma'denleri eminlerine ve zikr olunan kazâların zâbitân ve â'yânına hüküm ki

Kıdvetü'n-nüvvabü'l-müteşerriin Eğil Kazâsı nâibi Mevlânâ Esseyyid Ömer zîde ilmûhu südde-i saâdetime mektûb gönderüb Çüngüş Kazâsı'nda ve Harperut Kazâsı muzâfâtından Ebu Tahir Nâhiyesi'nde sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve sâir reâyâ fukarâsı meclis-i şer'e varub karye ve civârlarında sâkin Cihanbeğli eşkiyâsının yûzaltmış () senesinden berü reâyâ fukarâsı üzerlerine îsâl-i mazarrat ve tasallutları bundan akdem der-âliyyeme ifâde ve inhâ olundukda reâyâ fukarâsının hâl-i perişânlarına merhameten hassa silahşörlerimden Abaza Mehmed zîde mecdûhu mübâşeretiyile eşkiyâ-yı mezbûrenin ahz ve te'dibleri bâbında Diyarbekr vâlisine hitâben sâdir olan fermân-ı celiül (...) mücebince müşâr-ileyh tarafından ta'yin olunan tâvaif-i askeriyenin mürûr u ubûrlarında beher karyeye müteaddid bayraklar münteşir ve üç beş gice meks ve müft ü meccânen yem ve yemek aldıklarından sonra nice emvâl ve zahîrelerin itlâf ve izâa idüb ve eşkiyâ-yı merkumenin fesâd ve şekavetleri evvelkiden ziyâde olmakdan nâşî tekrar Diyarbekr vâlisine hitâben emr-i âli sâdir olur ise tarafından ta'yin olunan tâvaif-i askeriyenin zulm ve taaddîlerine tâkat getüremeyüb evlâd ve iyâlleriyle diyâr-ı âherde perişân olacakları mukadder olmağla eşkiyâ-yı mezbûrenin ahz ve te'dibleri şer ve mazarratları fukarâ üzerinden men' ve def' olunmak bâbında sizki ma'den eminleri mumâ-ileyhsiz size hitâben emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh ile senki Çüngüş Kazâsı nâibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Esseyyid Abdurrahman zîde ilmûhûsun sen ve Çermik Kazâsı nâibi Mevlânâ Esseyyid Hasan ve Ergani kadısı Mevlânâ Eşşeyh Ali zîde fazlûhû başka başka arz eyledükleri ecilden sizki Egin hâkimi ve ma'den eminleri ve kazâları â'yân ve zâbitânı mumâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile (...) mezbûrun ahz ve şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunub fesâd ve şekavetleri men' ve def' olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilka'de sene 166

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 267

Diyarbekr vâlisine ve Pertek ve () kadılarına hüküm ki

Kıdvetü'n-nüvvabü'l müteşerriin Kemah Kazâsı nâibi Mevlânâ Ebubekir zîde ilmûhu südde-i saâdetime mektûb gönderüb Kemah Kazâsı civârında vâki Karaçorlu Mustafa Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin âdemlerinden olub Pertek Kazâsı'nda sâkin (...) oğlu (...) ve karındaşı Ali Beşir ve karındaşı İbrahim ve (...) oğlu (...) dimekle ma'rûf şakîler kendü hallerinde olmadıklarından nâşî hevâlarına tâbi ekrâd tâifesiyle yekdil ve yekcihet ve Kemah Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyede ahâlîlerinin binyüzaltmış () senesinden berü hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak bin aded davarların gasb ve garet ve bir seneden mukaddem Pertek Kazâsı'na tâbi

() nâm karyeden Monla Muhammed ve (...) demekle meşhûr ekrâd dahi yine karye-i mezbûr ahâlîlerinin beşyüz davarların ve (...) nâm mahalde dahi beş aded bargir ve katırların yükleriyle gasb ve garet idüb hayf ve gadr-i küllî itmeleriyle mezburların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve hayvânât ve davarları şer'le lâzım gelenlerden tamâmen tahsîl ve alıvırilüb bi vech-i şer' taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum virilmek ricâsın der-devletmedârıma arz ve i'lâm (...) deyü karye-i mezbûr ahâlîleri ilhâh ve iltimâs itmeleriyle vâki hâli Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh arz eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Rebi'ü'l-evvel sene 1167

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 268

Diyarбекr vâlisine Çemişgezek kadısına hüküm ki

Çemişgezek reâyâsının yedlerinden olan arz ve mahzarlarının hulâsa-i mefhûmlarında vilâyetleri â'yânından ve zalemeden Karaçorlu oğlu Mustafa ol havâlîde Disimlü ve Şeyh Hasanlu kat'-ı târiki ekrâdı eşkıyâlarıyla ittihâd ve vilayetlerin harâb idüb zulm ve taaddîlerinden ekser kurâları perişân olmağla fukarâ-yı raiyyete (...) ekrâd-ı merkumenin haklarından gelinmek üzere Diyarбекr ve Sivas vâlîlerine hitâben bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfimle dergâh-ı muallâm kapucubaşılardan iftiharü'l emâcid vel-ekârim Ahmed dâme mecdûhu ta'yîn olunub lâkin reis-i eşkıyâ merkum Mustafa olmağla da'vâları (...) olunmak için âstâne-i saâdetime ihzâr yahud birkaç zaman merkumun zulmünden âsûde olmak için Diyarбекr kurbunda Hasankeyf Kazâsı'na ıslâh-ı nefis idinceye dek itbâ ve iyâli ile celâ-yı vatan ve min ba'd vilâyet umûruna karışmayub Çemişgezek voyvodalığı mukataası deruhte olunmamak üzere mücceddeden emr-i şerîfimle bir mu'temed mübâşir ta'yîni bâbında mukataa-i mezbûrun mâlikâne mutasarrıfları istirhâm eylediklerin bi'l-fi'l baş defterdârim olan iftiharü'l ümerâ-i vel ekârim Abdullah Nâil dâme uluvvûhu i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince mezbûr Karaçorlu oğlu Mustafa fi mâ ba'd Çemişgezek ve Çarsancak mukataaların deruhde ve ihrâc eylemeyüp kendü halinde olmak ve umûr-u mukataâtın mezbûr (...) kat'â müdâhale eylememek ve hilâfına hareket tasaddî ittirilmemesi hakkından gelinmek üzere tenbîh olunmak fermân olmağın imdi siz ki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz fi mâ ba'd Çemişgezek ve Çarsancak mukataaları ve iltizâm eylemeyüb kendi hâlinde olmak ve mukataâtın (...) kat'â müdâhale eylememek üzere ve hilâfına harekete tasaddî iderise muhkem hakkından gelineceği sahîh ve muhakkak idüğüne merkum Karaçorlu oğlu Mustafa'ya gereği gibi tenbîh-i ekîd ve tefehhüm ve şerîr ile fukarâ üzerinde zulm ve taaddîsini tasallut ve tagallübünü külliyyen kat' ve izâleye (...) ve dikkat olunub bu bâbda kusûr ve tevânîden hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-âhir sene 1167

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 269

Diyarbekr vâlisine ve Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Konar ve göçer ekrâd tâifesinden Halil ve () ve () nâm kimesneler gelüb bunların tasarruflarında olan hayvânâtları kimesnenin göğ tereke ve sâir mahsûlleri arasına girmeyüb ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Harperut Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyede sâkin karye-i mezbûrenin subaşısı Yusuf Ağa dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve tezvirâta sülûk ve sizin hayvânâtlarınız karye-i mezbûre toprağında vâki göğ tereke ve sâir mahsûl arasına girüb itlâf ve izâat eylemiş deyü hevâsına tâbi Harperut sâkinlerinden dergâh-ı muallâm yeniçerilerinden elliiki cemâatinin serdengeçdi ağası (...) oğlu Osman Ağa dimekle ma'rûf kimesne ile neferâtından Hacı Mustafa ve ba'zı kimesneler ile yekdil ve binyüzaltmış

() senesinde gelüb hilâf-ı şer'-i şer'if bunlar evlerin basub emâneten yanlarında mevcûd bir mikdâr akçe ile ma'lûmü'l-aded koyun ve keçi ve öküz ve merkeb ve ba'zı eşyâların nehb ve garet ve ahz ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve mezkûrlar asker (...) iddiâ'sında oldukların bildürüb şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şer'if ahz eyledükleri akçe ve hayvânât ve eşyâları alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 167

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 273

Diyarbekr vâlisine ve Diyarbekr Eyâleti'nde vâki () kadılarına ve Keban ma'deni emini zîde mecdûhuya hüküm ki

Harırt Kazâsı'nda vâki ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve â'yân-ı vilâyet ve ahâlî-i memleket umûmen ve ber-vech-i âti maktûllerin vârisleri kazâyâ varub ekrâd tâifesinden Barçıkânlı göçebesinin ale'l-esâmî iskânları bâbında üç def'a emr-i şerîfim sâdir olub buldukları mahallerde iskânlarına sevk ve tesyîr olunmak üzere ekrâd-ı mezbûr firâr ve her biri birer mahalle tahassun idüb esâmîleri emr-i âlîşânımda mestûr olanlardan Dönmez oğlu Mahmud ve (...) oğulları kendü âdemleriyle kazâ-i mezbûra tâbi Karaçor sâkinlerinden Ali Beğ dimekle ma'rûf kimesnenin yanına tahassun ve oldahi cinsiyyet-i agyarıyla yanında yer virüb muhakkem sâhib çıkub ekrâd-ı mezbûre merkum Ali Beğin îanetiyle leylem ve nehâren ahâlîmizden katl-i nüfus ve gasb-ı emvâl idüb bu esnâda merkum Ali Beğ Dönmez Uşağı ve (...) Aşîreti'nden yigirmi otuz süvâri ve piyâde ile Nusaybin Eyâleti'nde kazâmız kurâlarında (...) Karyesi'ni basub iki nefer fakiri bi-gayri hak katl ve emvâl ve eşyâlarını garet idüb yedi ay mukaddem dahi yine mezbûr (...) Karyesi'nin bağçelerinde nehâren ve alenen bir fakirin evini basub emvâl ve eşyâsını alub gidüb ve yine ol esnâda (...) Karyesi sipâhîsi Yusuf sipâhînin gulâmı Ali karyesine giderken mezkûr iskânlu Dönmez oğlu âdemleriyle önüne geçüb gulâm-ı mezbûru katl ve bunlardan mâadâ Hacı (...) Karyesi sipâhîsi Bekir Çavuş'un oğlunu karyenin içinde alenen katl idüb ekrâd-ı mezbûrenin bu güne zulmlerinin gayeti ve katl-i nüfus ve taaddîlerinin nihâyeti olmamağla bu def'a merkum Ali Beğe istinâd ile dahi ziyâde kuvvetlenüb katl-i nüfus ve gasb-ı emvâlden aslâ ictinâb ve tahaşşîleri

olmayub hudûd-u kazâmızda olan kurâdan ba'zısı ma'den iltizâmına merbût olmağla vilâyetimizde ve gerek kurâda sâkin fukarâ ve (...) bir dürlü emniyet ve râhat kalmayub mâl ve canımızı ve evlâd ve iyâlimizi muhâfazadan âciz kalduk deyü hâllerine merhameten mezkûr iskânlu ekrâdı mezbûr Ali Beğ'in yanında ve gayriden tahassun itmeleriyle anların dahi haklarında her ne iktizâ ider ise icrâ-yı şer' ve taaddileri üzerlerinden men' ve def' olunmak için senki vezîr müşâr-ileyhsin re'y ve ma'rifetin inzimâmıyla senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim virilmek ricâsında olduklarını ve keyfiyyet minvâl-i muharrer üzere olunduğuna (...) olduğunu Harpirt nâibi Mevlânâ Mehmed zîde ilmûhu arz ve kazâ-i mezbûre ahâlîleri mahzar itmeleriyle mûcebince dîvân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l baş defterdârım olan Abdullah Nâil dâme uluvvûhu i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır
Evâsıt-ı Şa'bân sene 1167

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 280

Diyarбекr vâlisine Diyarбекr Eyâleti'nde vâki Mevlânâ () kadısına hüküm ki

Hâliyâ darb-hâne-i âmirem nâzırı olan kıdvetü'l-emâcid vel-â'yân Hüseyin zîde mecdûhu gelüb kazâ-i mezbûr muzâfâtından Karaçor Nâhiyesi sâkinlerinden (...) ve Ali ve Acem Mehmed nâm kimesneler öteden berü (...) ve (...) olub (...) Aşîreti eşkıyâlarını başlarına cem' ve birbirleriyle müttefik ve kurâ-yı raiyyeti ve gerek ma'den hizmetinde olan küllükciyana ve kömürciyân fukarâlarına hilâf-ı şer'-i şerîf isâl-i mazarrat ile hasâret ve hayvânât ve eşyâların nehb ve garet ve nice gûne zulm ve cevr eyledüklerinden mâadâ a'zam-ı umûr olan kömürün adem-i vüruduna ve ibtâl-i ma'dene bâis ve reâyâ fukarâsının perâkende olmalarına bâdî olub te'dîbe muhtâc oldukların bildürüb ma'şer-i mezbûrlar fi mâ ba'd kendü hâllerinde olub ekrâd-ı mezkûr eşkıyâsını tahrik itmeyüb ve fukarâ-yı raiyyete ve gerek ma'den-i mezkûr hizmetinde olan küllükciyân ve kömürciyân fukarâlarına hilâf-ı şer'-i şerîf taarruz ve taaddî eylemeyüb kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olmaları için tenbîh ve te'kid olunub mütenebbih olmazlar ise diyâr-ı âhere nefy ve iclâ ve yâhud kal'a-i bend ile te'dîb olunmaları için ism ve resmleriyle arz ve i'lâm olunmak bâbında senki vezîr müşâr-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1167

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 9

Diyarбекr vâlisine Çemişgezek ve () kadılarına hükümki

Çemişgezek Kazâsı'nın ahâlî ve reâyâsı gelüb ekrâd eşkıyâsından Şeyh Hasanlu ve Disimlü eşkıyâlarının haklarında sâdir olan emr-i şerîf-i âlîşân dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Ahmed dâme mecdûhu mübâşeretiyile ba'de'l-vürüd eşkıyâ-yı mezbûre Çemişgezek sâkinlerinden Karaçorlu oğlu Mustafa Ağa dimekle ma'rûf

kimesne maiyyeti olduğundan mezkûr Mustafa kendü hâlinde olmayub eşkıyâ-yı mezbûru başına cem' ve ve ahâlî-i fukarânın üzerlerine musallat ve binyüz altmış () senesinden berü otuz kırk aded kur'a ahâlîlerini perâkende ve emvâl ve eşyâlarını yağma ve garet itmekle mezbûr Mustafa âstâne-i saâdetime firâr eyledükde fukarâ-yı raiyyet dahi mezbûr ile murâfaa için âstâne-i saâdetime geldüklerinden mezbûr Mustafa (...) vilâyetine firâr ve Çemişgezek'de olduğun ve mezbûr baş eşkıyâdan olmağla ahvâl-i fukarâ dîger-gûn olduğun bildürüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb muvâcehesinde üzerine şer'an sâbit olan hukuk-u fukarâ ashâbına istirdâd ve ihkâk-ı hak olunduktan sonra keyfiyyetleri sûret-i sicilâtlarıyla dersaâdetime arz ve inhâ olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Rebi'ü'l-âhir sene 1168

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 25

Diyarбекr vâlisine Çüngüş ve () kadılarına hüküm ki

Çüngüş Kazâsı muzâfâtından Ebu Tahir Nâhiyesi'nin ahâlî-i fukarâsı gelüb bunlar kendü hâllerinde iken konar ve göçer ekrâd tâifesinden Aluşlı Hacı Mustafa ve Hüseyin oğlu Ali ve Şakil Oğlu Mehmed ve Hacı Musa oğlu dîger Mehmed ve Kör Mustafa ve Monla Hasan oğlu İbrahim ve (...) Ali ve Halil ve Kartal oğlu Süleyman dimekle ma'rûf şakîler üç seneden berü nâhiye-i mezbûra gelüb mütemekkin ve sâkin olmalarıyla kendü hâllerinde olmayub şâbb-ı emred evlâdlarını ve bâkire kızlarını ve taht-ı nikâhlarında olan ehl-i iyâllerine (...) kasd ve hetk-i ırz eyledüklerinden mâadâ hilâf-ı şer'-i şerîf nâhiye-i mezbûrede mutasarrıf oldukları emlâk ve mülk arsalarını fuzûlî zabt idüb ahvâlleri dîger-gûn ve perişân oldukların bildürüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadrûhu ma'rifetiyle senki vezîr müşâr-ileyhsin vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1168

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 26

Diyarбекr vâlisine Çüngüş ve kadılarına hüküm ki

İbrahim nâm kimesne südde-i saâdetime arzuhal idüb Çüngüş Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden babası müteveffâ Ahmed nâm kimesnenin Cihanbeğli Aşîreti'nden Hacı Mustafa oğlu Mehmed nâm kimesne(ye) yüz guruş mikdâr deyni olmağla babası fevt olduktan sonra meblağ-ı mezkûru birkaç def'a mezbûra teslim idüb bir akçe alacak hakkı kalmamışken mezbûr binyüzaltmış senesinde kırk elli nefer ekrâd eşkıyâsıyla varub bunun sâkin olduğu karyesin muhâsara ve bu dahi ehl-i iyâlini karyeden (...) mezbûr Mehmed ve emmisi oğlu İbrahim ve kayını Osman refikleriyle üzerlerine hücum ve bil-cümle emvâl ve eşyâ ve ikiyüz guruş nukud akçesin nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ emlâk ve mevrûatların dahi hilâf-ı şer'-i şerîf zabt idüb ziyâde

gadr ve ehl-i iyâliyle diyâr-ı âhere gidüb olvechle ahvâli dîger-gûn ve iyâl-i evlâdı sefil ve ser-gerdân kaldukların bildürüb şer'le görölüb hilâf-ı şer'-i şerîf nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve nukud ve zabt eyledükleri emvâl ve mevrûâtı alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden 1mahallinde şer'le görölme emrim olmuşdur
Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1168

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 49

Palu hâkimine ve kadısına hüküm ki

Mazgird Kazâsı ahâlîleri gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri yoğiken ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Palu Kazâsı'na tâbi (...) Aşîreti ahâlîlerinden zümre-i eşkıyâdan ma'lûmü'l-esâmî kimesneler kendü hâllerinde olmayub zulm ve taaddî ile me'lûf olduklarından binyüzaltmış (...) senesinde (...) nâm karyeyi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak basub iki nefer âdemlerini katl mâl ve erzâklarını yağma ve garet ve bunun emsâli zulm ve taaddîlerinin nihâyeti olmadukların bildürüb mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır
Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 169

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 71

Diyanbekr vâlisine ve dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından bu def'a ba'zı husûs için oltarafa me'mûr olan () dâme mecdûhu ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Eyâlet-i merkumede vâki Hazo Sancağı hükümeti ümerâdan nice kadîmü'l-iktidâr kimesnelere (...) olmakdan nâşî (...) ahkâmlarında (...) ve olvechle etrâf ve eknâfda olanlar itâatden hûruc ve livâ-i mezbûra tâbi (...) ve (...) ve (...) Aşîreti eşkıyâları tuğyân ve şevâhik-i cibâle hurûc ve livâ-i mezbûrda sâkin ehl-i zimmet reâyâyı beynlerinde iktisâm ve cizye-i şer'îye ve sâir tekâlîf ve ispençelerin ve bildikleri gibi tarh ve tahmîl ve bilâ ücret hizmetlerinden istihdâm ve envâ zulm ve taaddîye tasaddî ve kendüleri misüllü eşkıyâ ile vuku' bulan cidâl ve kîtâl esnâsında nice bî-günâh reâyâ pây-mâl ve helâk ve kendülerin hıfz ve temkîn için binalar ihdâs ve medâris ve cevâmi hâdim ve tahrîb ve bunun emsâli zulm ve taaddîlerinin nihâyeti olmayub perâkende ve perişân olmalarına bâdî oldukların medîne-i Amid'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve (...) (...) meşâyih ve sâdât-ı kirâm ve zabitân bir kıt'a mahzarlarıyla inhâ ve şer'le görölüb icrâ-yı hak ve mezbûrların şerr ve mazarratları fukarâ üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında istirhâm ve emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden senki vezîr müşâr ve kapucubaşı mûmâ-ileyhâsız ma'rifet ve mübâşeretiniz ile mahallinde şer'le terâfu' ve üzerlerine bâlâda tahrîr olunan töhmet sâbit olurise ihkâk-ı hakk ve hilâf-ı şer' ve kanûn ve fukarâ-yı raiyyete taaddî itdürölmeyüb himâyet ve sıyânet olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1169

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 105

Diyarbekr vâlisine ve Amid kadısına ve () ve () kadılarına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sadatü'l-kiram Seyyid Mehmed ve Seyyid Mahmud zîde şerîfihum arzuhal idüb Harperut Kazâsı'na tâbi Kavak nâm karye sâkinlerinden karındaşları Seyyid Hasan Alemdar nâm kimesne kendü halinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîsi yoğiken tâife-i ekrâddan cebâbire (...) Aşîreti'nden Yusuf ve karındaşı Mahmud ve Hüseyin Uşaklarından Beğzade karındaşı (...) Veli Ağa'nın yeğeni Hasan ve Veli Ağa karındaşı oğlu Ali dimekle meşhûr şakîler birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve binyüzaltmış () senesinde karındaşları mezbûrun hânesine misâfir tarîkiyle varub (...) karındaşları mezbûru bi-gayri hak kurşun ile zarb ve (...) fevt olub ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve şakî-i mezbûrlar hâliyâ taht-ı kazâlarınızda mürûr u ubûr üzere oldukların ve (...) cânib-i şer'iyeden hüccet-i şer'iyeye virildüğün bildürüb buldukları mahallde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur

Evâsıt-ı Ramazân sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 109

Bağdad vâlisi vezîre ve Bağdad kadısına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sadatü'l-kiram Seyyid Hacı İsmail şerîfe gelüb bunun karındaşı Seyyid Hamza Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde ve ırzıyla (mukayyed) hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîsi yoğiken (...) tâifesinden (...) Aşîreti'nden Yaşar nâm kimesne kendü hâlinde olmayub eşkiyâ ve zalemeden olmağla hevâsına tâbi aşâir ile müttetik ve Van ahâlîsinin hermenlerin ihrâk ve mâlların yağma ve nice bilâ cürm kimesneleri bi-gayri hak katl eylemek âdet-i müstemîrresi olduğundan gayri binyüzaltmış senesinde şakî-i mezbûr karındaşı mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûlî menzilin basub altı kiselik emvâl ve eşyâ ve davarların nehb ve garet ve karındaşı mezbûru dahi bi-gayri hak diyet îcâb ider âlet ile zarb ve katl ve iyâl ve sagîr evlâdları sefil ve ser-gerdân kalub ziyâde zulm ve fesâd ve şekavet eyledüğün ve şakî-i mezbûr hâliyâ Bağdad cânibine firâr itmekle henüz icrâ-yı hakk olunmadüğün bildürüb senki Bağdad kadısı Mevlânâ mumâ-ileyhsin huzûrunda terâfu'-u şer' ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve fuzûlî gasb eyledüğü emvâl ve eşyâ ve davarları ile îcâb iden diyeti alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğün vech-i meşrûh üzere şer'le görülmek emrim emrim olmuştur

Fî Evâil-i Şevvâl sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 133

Diyarbekr vâfisi sadr-ı esbak vezîr Abdullah Paşa'ya Malatya Kazâsı nâibine ve Keban Ma'deni eminine hüküm ki

Malatya Kazâsı muzâfâtından (...) Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karye ahâlîleri kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve zirâatleriyle meşgul ve umûr-u mühimmeden olan Bağdad caddesinin menzil keşânı olub dahl îcâb ider hâlleri yoğiken civârlarında vâki (...) Aşîreti'nden ekrâd eşkiyâsından El-hâc Mehmed ve Şeyh oğlu Hacı Mustafa ve (...) Molla Hamza ve Hüseyin (...) oğulları dimekle meşhûr şakîler ser cem'iyet olub kat'-i târik eşkiyâsını başlarına cem' ve binyüzaltmış () senesinde zikr olunan (...) Karyesi'ni basub üçyüzden mütecâviz hânelerin basub ihrâk-ı binnâr ve mâlların yağma ve garet ve iyâl ve evlâdlarına taarruz ve katl-i nüfûs ve gadr-i küllî itmeleriyle şakî-i mezbûrların ihrâk eyledükleri hâneleri ve gasb eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşî cânib-i şer'iyeden keşf ve (...) ve mahtûm defter ve mücebince hüccet-i şer'iyeye olunub ve husûs-u mezbûr vech-i muharrer üzere olduğunu müş'ir sâbika Malatya Kazâsı nâibi El-hâc Ömer zîde ilmûhu tarafından mukaddemâ arz ve eşkiyâ-yı mezbûre Diyarbekr havâlisinde ve ma'den-i mezbûr toprağında geşt ü güzâr üzere olduklarından Diyarbekr vâfisi ve ma'den emini ma'rifetleri ve tâ'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle eşkiyâ-yı merkume ve rüfekâları buldukları mahalde ahz ve mahbûsen mahalline ihzâr ve husemâlarıyla terâfu'-u şer' ve mezbûrların ihrâk-ı binnâr eyledükleri emlâklarının kıymeti ve yağma eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri ba'de's-sübûtü'ş-şer' mezbûrlardan istirdâd ve ashâbına redd ve teslîm ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sizki vezîr müşâr ve emin mumâ-ileyhsiz seleflerinize hitâben emr-i şerîf sudûrunu mukaddemâ ahâlî-i mezkûre arzuhallerine istirhâm ve tâ'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için sâdır olan emr-i şerîf şakî-i mezkûrları şer'-i şerîf ve emr-i şerîfe âdem-i itâatlerinden nâşî infâz-ı emr-i şerîf ve ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğundan husûs-u mezbûra mübâşir tâ'yîn olunan sadr-ı âzâm silahşörlerinden Mehmed zîde kadrûhu arzuhaliyle inhâ ve istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda yüzyetmiş senesi evâhiri Zilhice'sinin hulûlünde (...) (...) merhum ve mağfurla Sultân Osman Hân tâbe serâha zamânında Diyarbekr vâfisi ve Malatya nâibi ve Keban Ma'deni eminine hitâben vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Rebi'u'l-âhir sene 171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 140

Harperut kadısına Keban Ma'deni emini () zîde mecdûhuya (hüküm ki)

Harperut Kazâsı'na tâbi Göl ve (...) nâm karyeler ahâlîleriyle çiftlik ashâbı südde-i saâdetime arzuhal idüb Harperut Kazâsı'nda sâkin (...) ekrâdî aşiretinden Pençe oğlu El-hâc Mustafa ve (...) Mahmud oğlu İbrahim ve Kartal oğlu Molla Hamza ve karındaşı Hüseyin ve Musa (...) oğlu Osman Ağa ve (...) Hasan oğlu Muhammed ve (...) Ömer ve (...) oğlu Hamza dimekle ma'rûf (...) şakîler kendü hâllerinde olmayub her biri tevâbileri ve oymakları halkı ile müttetik ve işbu sene-i mübâreke Muharremi evâilinde

sâlifü'z-zikr Göl ve (...).nâm karyelere yine gelüb ahâlîlerinden Allahvirdi oğlu Ömer ve Halil oğlu (...) ve Bekir oğlu Hasan ve (...) nâm kimesneleri hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak kurşun ile zarb ve katl eyledüklerinden mâadâ bi'l-cümle ahâlînin hânelerinde mevcûd olan emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîlerin ve hâsıl eyledükleri mahsûllerin umumen gasb ve garet ve menzillerin ihrâk-ı binnâr ve taraf-ı şer'iyeden keşf ve hüccet ve defter olmuşken henüz icrâ-yı hakk olunmayub mağdur oldukların bildürüb senki Keban Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görölüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledükleri ecilden senki ma'den emini mûmâ-ileyh ma'rifetiyle terâfu'-u şer' ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyyet i'lâm olunmak için yazılmışdır Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 150

Diyarбекr vâlisine Harpirt ve () kadılarına (hüküm ki)

Harpirt Kazâsın'a tâbi Han nâm karye sâkinlerinden Veli nâm kimesne gelüb bunun karye-i mezbûrede vâki mutasarrıf olduğu menzilinii yine kazâ-i mezbûra tâbi Karaali Uşağı nâm karye sâkinlerinden Bekir ve Uzun Ali ve (...) Mustafa nâm kimesneler hevâlarına tâbi Cıkân Cemâati ekrâdından avneleriyle yekdil ve binyüzaltmış () senesinde basub ber mûceb-i defter (...) altıyüz gurusluk mikdârı emvâl ve eşyâ ve zahîresini hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve garet ve olvechle ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görüle deyü emr-i şerîf yazılmışdır Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 161

Çemişgezek kadısına hüküm ki

Sadr-ı a'zam çâşnî-gîrlerinden ve ebnâ-yı sipâhîyandan Mehmed nâm kimesne gelüb Çemişgezek Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sâkininden bunun oğlu Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken () Aşîreti'nden Molla Ahmed oğlu dimekle ma'rûf İbrahim ve Ömer nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub eşkıyâdan olmalarıyla oğlu mezbûr Mustafa'yı hilâf-ı şer'-i şerîf binyüz yetmişbir senesinde diyet îcâb ider âlet ile bi-gayri hak katl idüb ziyâde gadr (...) ve fesâd eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan iki kıt'a fetvâ-yı şerîfesi olduğun ve tarafından Mustafa Ağa dimekle meşhûr kimesneyi vekîl eyledüğün bildürüb mîr-i aşîretleri (mir-i aşîretleri) olan Küçük mîr Salih zîde kadrûhû ma'rifetiyle mahallinde şer'le görölüb oğlu müteveffâ-yı mezbûrun diyeti mezkûrlardan tamâmen tahsîl ve vekîl-i mezkûra bi-kusûr alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölme emrim olmuşdur Fî Evâhir-i Rebi'u' l-âhir sene 1172

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 183

Diyarbakır vâlisine sadr-ı esbak vezîr Abdullah Paşa'ya ve Erzurum vâlisine ve Erzurum monlasına ve zikir olunan eyâletlerde vâki () ve () kadıları ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

El-hâc Süleyman ve (...) Süleyman ve Hacı Hasan nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketleri yoğiken Rûzigî ekrâdından eşkiyâdan (...) nâm şakî oğulları ve karındaşları ve (...) Karyesi'nden hevâsına tâbi' ma'lûmü'l-esâmî şakîler ile binyüzyetmiş () senesinde Amid şehri toprağında yetmiş mehar deve ve onüç re's küheylân kısarak ve yedi re's bargir ve dokuz re's katır ve yüzyigirmi beş aded inek ve öküz ve ondört merkeb ve yüzelli aded koyunların otlak yerinde (ra'y) olunurken hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve garet ve ziyâde gadr ve taaddî (...) eşkiyâ-yı merkume Diyarbakır ve Erzurum Eyâletleri'nde mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahallde şer'le görülüb devabb ve mevâşîleri tamâmen tahsîl ve bunlara alıvırilüb ber muktezâ-yı şer' (...) icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden buldukları mahallde şer'le görülmek için yazılmışdır

Evâsıt-ı Muharrem sene 173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 184

Diyarbakır vâlisine sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa'ya ve Erzurum vâlisine ve Erzurum monlasına ve zikir olunan eyâletlerde vâki () ve () kadılarına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

El-hâc Süleyman ve (...) Süleyman ve (...) ve Hasan nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf vaz' ve hareketleri yoğiken Rûzigî ekrâdından zümre-i eşkiyâdan (...) nâm şakî oğulları ve karındaşları ve aşiret-i vâfir beğinden hevâsına tâbi ma'lûmü'l-esâmî şakîler ile binyüzyetmiş senesinde Amid şehri toprağında yetmiş mehâr-ı deve ve onüç re's küheylan kısarak ve yedi re's bargir ve dokuz re's katır ve yüzyigirmibeş aded inek ve öküz ve ondört merkeb ve yüzelli aded koyunların otlak yerinde ra'y olunurken hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve garet ve ziyâde gadr ve taaddî ve firâr ve hâliyâ eşkiyâ-yı merkum Diyarbakır ve Erzurum Eyâletleri'nde mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahallde şer'le görülüb gasb ve garet eyledükleri devabb ve mevâşîleri tamamen tahsîl ve bunlara alıvırilüb ber muktezâ-yı şer' (...) icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden buldukları mahallde şer'le görülmek için yazılmışdır

Evâhir-i Muharrem sene 1173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 186

Diyarbakır vâlisine sadr-ı esbak vezîrim Abdullah Paşa'ya Ergani ve () kadılarına hüküm ki

Ergani sâkinlerinden Seyyid Davud zîde şerîfe gelüb bu (...) nâm karyeden binyüzyetmiş senesinde zevcesiyle Ergani'ye gelür iken Egin reâyâsından Ergani Kazâsı sâkinlerinden Berikanlı Aşîreti'nden (...) ve (...) oğlu ve karındaşı Bekir ve Kasım ve (...) karındaşı ve (...) oğlu ve Kör Resûl'ün karındaşı ve (...) nâm şakîler onyedi nefer rûfekâlarıyla önlerine çıkub âlet-i harb ile üzerlerine hücum ve ma'lûmü'l-mikdâr emvâl ve eşyâlarını nehb ve garet ve mezbûrların yedlerinden bir neferleriyle halâs oldukda mezbûrlar nehb ve garet eyledükleri eşyanın bir mikdârını virüb lâkin ber mûceb-i defter zimmetlerinde vâfir emvâl ve eşyâ kalmağla defaâtle taleb eyledükde mütegalibeden kethüda (...) ve (...) oğlu Ahmed dimekle ma'rûf kimesneler istinâden virmekte taallül ve ibtâl-i hak sevdâsında ve gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb mezbûrların zimmetlerinde kalan emvâl ve eşyâsı bit-tamam tahsîl ve alıvırilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için emrim yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 190

Diyanbektir vâlisî sadr-ı esbak vezîre ve () kadısına ve Ergani ve Keban Ma'deni eminlerine hüküm ki

Hâssa (...) El-hâc Mahmud zîde mecdûhu gelüb mûmâ-ileyhânın oğlu Hasan nâm kimesne Malatya Kazâsı'nda İzoli nâm karyede sâkin ve kendü hâlinde olub kimesneye taaddîsî yoğiken Harpirt Kazâsı'nda sâkin Herdi Aşîreti'nden eşkıyâdan Kartal oğlu Hasan ve Bekir ve Dursun oğlu Mehmed ve Musa oğlu Osman ve (...) Mehmed ve Yenice Karyesi'nden Hüseyin ve Hacı Mehmed'le Mehmed Ali ve (...) (...) ve (...) bölükbaşı oğlu İbrahim ve Tahir ve (...) Mehmed ve Mustafa ve (...) Ömer ve (...) (...) ve (...) Osman ve (...) Ömer nâm şakîler kendü hâllerinde olmayub eşkıyâdan olmalarıyla hevâlarına tâbi eşkıyâyı başlarına cem' ve binyüzyetmişiki senesinde karye-i mezbûreyi basub iki gün (...) cenk ve birkaç ademlerini mecrûh ve birkaçını dahi katl ve karye-i mezbûre ahâlîsinin bil-cümle mâllarını yağma eyledüklerinden mâadâ mûmâ-ileyhânın oğlu mezbûrun dahi hânesini basub derûnuna duhûl ve mâlik olduğu emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîlerini gasben götürdüklerinden gayri tekrar karye-i mezbûreyi basub iki gün dahi cenk ve muhâsara ve ahâlîsini perişân ve üçyüz aded hâneleriyle hermenlerin bil-cümle ihrâk-ı binnâr ve ziyâde fesâd ve şekavete bâis ve olvechle vilâyetin dahi perâkendeliğine bâdî oldukların bildürüb sizki vezîr müşâr ve ma'den-i merkume eminleri mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle eşkıyâ-yı mezbûreyi buldukları mahallde ahz ve ele getürüb minvâl-i muharrer yağma ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşî tamamen tahsîl ve ihrâk-ı binnâr eyledükleri menâzil ve hermenlerin şer'an îcâb iden kıymetlerin dahi alıvırüb ihkâk-ı hakk olunduktan sonra fi mâ ba'd bu makule fesâd ve şekavete cesâret itmemeleriçün mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle (...) (...) kat' ve şerr ve mazarratlarından ibâd-ı ileyhi te'mîn ve tatmîn eylemeniz bâbında hüküm-ü hümayûnum

ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere mübâşir ma'rifetiyle görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1178

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 196

Hâliyâ Diyarbekr vâfisi vezirim Çeteci Abdullah Paşa'ya ve () ve () kadılarına ve Ergani ve Keban Ma'denleri emînlerine hüküm ki

Dâire-i hümâyûnum (...) El-hâc Mahmud zîde mecdûhunun oğlu Hasan zîde kadrûhunun Malatya Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyede kendü hâlinde iken Harperut Kazâsı'nda sâkin Herdi Aşîreti'nden eşkiyâdan Kartal oğlu Hasan ve Bekir ve Dursun oğlu Mahmud ve Musa oğlu Osman ve (...) Mehmed ve (...) Karyesi'nden Hüseyin ve Hacı Mehmedle Mehmed Ali ve (...) ve (...) bölükbaşı oğlu İbrahim ve Tahir ve (...) Mehmed ve Mustafa ve (...) Ömer ve (...) ve (...) Osman ve (...) Ömer nâm şakîler hevâlarına tâbi eşkiyâyı başlarına cem' ve binyüzyetmişiki senesinde karye-i mezbûreyi basub iki gün mütevâliyen cenk (...) birkaç âdemleri mecrûh birkaçı dahi katl olduğundan gayri ahâlî-i karyenin bi'l-cümle mâllarını yağma ve oğlu mûmâ-ileyhânın dahi hânesini basub ve mâlik olduğu emvâl ve eşyâsını devabb ve mevâşîlerini gasben götürüb ba'de tekrar karye-i mezbûreyi basub iki gün dahi cenk ve muhâsara ve üçyüz aded hâneleriyle hermenlerin ihrâk-ı binnâr eyledüklerin mûmâ-ileyh Mahmud arzuhaliyle inhâ ve istidâ'-yı inâyet eyledükde eşkiyâ-yı mezbûre buldukları mahalde ahz ve ele getirülüb yağma ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşî tamâmen tahsîl ve ihrâk eyledükleri menâzil ve hermenlerin dahi şer'an îcâb iden kıymetleri alıvırilüb ihkâk-ı hak olduğundan sonra fi mâ ba'd bu makule fesâd ve şekavete cesâret itmeleriçün (...) kat' ve şer' ve mazarratlarından ibâd-ı ileyh te'min ve tatmîn olunmak üzere sâdır olan emr-i şerîfim hâssa silahşörlерinden Süleyman zîde mecdûhu mübaşeretiyle senki vezîr müşâr-ileyhsin selefine vusûlünde ser bölük (...) Mehmed zîde kadrûhuyu mübâşir mûmâ-ileyhin maiyyetine (...) ve Keban Ma'deni'ne tesyîr ve Herdi zâbiti Elhâc Mehmed dahi müteaddid re'y kağıdları ve (...) şer'iyye tahrîr olduğunda merkum (...) ibraziyla itaât-i şer'i ve inkıyâd-ı emr-i âlf eylemeyüb icrâ-yı hakk kabil olunmadığı senki Keban Ma'den emini İbrahim mûmâ-ileyhsin bir kıt'a kağıdında ve Ergani ve Malatya ve Çemişgezek nâiblerinin başka başka arzlarında tastîr ve istirhâm ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olduğunda yüzyetmişüç senesi evâhiri Rabiü'l-âhirinde ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim kayd idüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâl ihkâk-ı hak olunmak fermânım olmağın (...) ve (...) işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde senki vezîr müşâr-ileyhsin emr-i şerîfimin tenfîzleri ve eşkiyâ-yı mezbûrenin gûş-mal ve te'dîbleri ve ihkâk-ı hak olunması husûsundan matlûb-u hümâyûnum olmağla mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle eşkiyâ-yı mezbûreyi herne mahalde bulunurlar ise bi-eyyi vech-i kân ahz ve ele getirüb husemâlarıyla murâfaa ve yağma ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşî tamamen

tahsîl ve ihrâk eyledükleri menâzil ve hermenlerin dahi şer'an îcâb iden kıymetleri tazmîn ve ashâbına alıvırilüb ihkâk-ı hak olunduktan sonra fî mâ ba'd bu makule fesâd ve şekâvete cesâret itmemeleriçün (...) (...) kat' ve te'dîblerini icrâ ve şerr ve mazarratlarından ibâd-ı ileyhi te'min ve tatmîn (...) eyleyüb selefîn misüllü agmâz be tekâsülden gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemiz bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 199

Diyarbekr vâlisine Ergani ve () kadılarına hüküm ki

Havâcegân-ı dîvân-ı hümâyûnumdan sâbıka Avlonya havâcesi (...) Mustafa zîde mecdûhu gelüb yüzaltmışdokuz senesinde Diyarbekr vâlisi olan düstur-ı mükerrem müşîr-i mufahham İbrahim Paşa edâmallahü teala iclâlehunun enderun çukadârlığı hizmetinde iken müşâr-ileyh me'mûren Harperut nizâmına âzimetî esnâsında Diyarbekr'in kurb ve civârı olan Ergani Boğazı'na vürûdunda gice hâlinde bunun çadırına ekrâd tâifesinden sârikler duhûl ve yeddinde mahfûz olan müşâr-ileyhanın onbin guruşdan mütecâviz kürklerini ve sâir elbise-i fâhiresinden mâadâ mûmâ-ileyhânın dahi bin guruşlukdan mütecâviz eşyâsını serika itmeleriyle tefahhus olundukda nüzûl eyledükleri mahalle iki sâât kârib (...) Karyesi'nde () ve () ve () ve () ve sâir ma'lûmü'l-esâmî kimesneler zuhûr ve (...) Ağası dimekle ma'ruf Diyarbekrli Hüseyin nâm zâimin ma'rifet ve kefâletiyle müşâr-ileyhânın emvâl ve eşyâ-yı (...) (...) zâyî' ve telef olmaksızın (...) cümlesini zâhire ihrâc ve teslim olunub ve bunun dahi serika olan eşyâ-yı mezkûresini ihrâc ve bi't-tamam tarafına teslim eylemek üzere zâim-i merkum Hüseyin taahhüd itmişiken bu vakte değîn göndermeyüb agmâz ve hâliyâ Haleb vâlisi düstur-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem edâmallahü teala iclâlehunun vâlîliği vaktinde eşyâ-yı mezkûrenin tahsîli bâbında sâdır olan emr-i âlî infâz olunmaksızın müşâr-ileyhânın azli zuhûr itmekle ali-hâl kalduğun bildürüb âher husûs ile me'mûr kıdvetü'l-emâsil vel-akrân Mustafa zîde kadrûhu mübaşeretîyle eşyâ-yı (...) mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölme (içün) emr-i âlîşân yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 212

Diyarbekr vâlisine ve () kadısına ve Harperut Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Senki Harperut Kazâsı nâibi Mevlânâ Ömer zîde ilmûhusun südde-i sâadetime mektûb gönderüb Harperut Kazâsı sâkinlerinden zuamâdan Ahmed zîde kadrûhu meclis-i şer'e varub Harperut Kazâsı'na tâbî (...) nâm karye sâkinlerinden Ekrâd tâifesinden Bekir ve oğulları Hüseyin ve İbrahim nâm şakîlerin öteden berü katl-i nüfus ve hetk-i a'râz âdet-i me'lûfeleri olduğundan berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu zeâmeti mülhakatından

Harperut Kazâsı'na tâbî Kehli (?) nâm karyenin zimmî reâyâlarından Merdü (?) nâm zimmîyi binyüzaltmış () semesinde değirmende alenen diyet îcâb ider âlet ile zarb ve katl ve karye-i mezbûre ahâlîlerinin üçün guruş mikdârı mutazarrır ve malûmü'l-mikdâr mahsûlünü dahi itlâf ve izâat ve mezbûrlar bu makule şekâvet ve fesaddan mücâsir oldukları ecilden karye-i mezbûre ahâlîlerinin ekseri etrafa perişân ve zeâmeti karyesinin reâyâdan kesr ü noksan terettübüne bâis olmalarıyla eşkiyâ-yı mezbûreden katl eyledükleri mesfûrun şer'an îcâb iden diyeti vereselerine ve karye-i merkurum reâyâlarının olmikdâr guruş mutazarrır ve izâat eyledükleri mahsulleri dahi ma'rifet-i şer'le kendülerden tahsîl ve fî mâ ba'd zeâmeti karyelerine eşkiyâ-yı mezbûre gelüb isâl-i hasârete cesâret itmek ve gelürler ise murafaalarına dikkat olunmak için vâkî hâli hükm-ü hümâyûnum virilmek ricâsını der-devletmedâra arz idülür (?) deyü ilhâh ve fî nefsi'l-emr mezbûrlar eşkiyadan ve bu makule fukarâ-yı raiyyete isâl-i gir u gezend ve hasâretleri bedîhî ve âşikâr olmağla kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden cemm-i gaffîr ve cemm-i kesîr sıkât-ı Müslimîn alâ tarîkî't-tazallum ihbâr ve hâl minvâl-i muharrer üzere olduğuna senin dahi ilmin muhit olmağın bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
(Tarih yok)

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 213

Diyanbektâr vâlisine ve Harpirt ve () kadılarına (hüküm ki)

Harpirt Kazâsı'na tâbî (...) nâm karyeden Hacı Ömer nâm kimesne gelüb Harpirt Kazâsı'nda sâkin ekrâd tâifesinden (...) (...) Oğulları dimekle meşhûr Mehmed ve Mustafa ve Hasan nâm kimesneler zimmetlerinde yine kazâ-i mezbûrdan ve tâife-i mezkûreden (...) Hasan karındaşı oğlu İsmail ve (...) oğlu Mustafa ve Emir oğlu Mustafa'nın oğulları () ve () nâm kimesnelerin kefaletleriyle binyüzyetmiş () senesinden karz-ı şer'i ba temessük yüzelli guruş alacağı olub meblağ-ı mezbûru taleb için oğlu () nâm kimesne ile kendü hâllerinde giderler iken merkurumlar kendü hâllerinde olmayub dâimâ Emin Mehmed'e hilâf-ı şer'-i şerîf taaddî ve hasâret eylemek âdet-i müstemirreleri olduğundan kazâ-i mezbûreden hevâdârları ma'lûmü'l-esâmî elli nefer eşkiyâ ile önlerine çıkub tüfenk kurşunuyla iki re's atlarını zarb ve cerh ve helâk ve oğlu mezkûrun dahi sağ ayağından zarb ve mecrûh eyledüklerinden gayri karye-i mezbûrede çiftliğini basub bir şam ve bir (...) kuşağı ve takımıyla iki aded (...) ve bir mızrak ve sâir eşyâsını yağma ve garât ve yigirmi aded öküzlerini dahi sürüb götürüb ziyâde gadr ve taaddî ve şekavet eyledüklerin bildürüb şer'le görüleb helâk eyledükleri atlarının şer'le müteveccih olan kıymetleri yağma ve garât eyledükleri (...) ve eşyâ ve öküzleri ve temessükleri mücebince zimmetlerinde olan olmikdâr guruş dahi tahsîl ve kendüye alıvirilmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Muharrem sene 174

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 232

Diyarbekr vâlisine Malatya ve Çemişgezek ve () kadılarına Malatya Sancağı mütesellimine (hüküm ki)

Seyyid Nebî nâm kimesne gelüb bu Malatya Kazâsı muzâfâtından (...) Nâhiyesi sükkânından tüccâr taifesinden olub binyüzyetmiş () senesinde ticâret târikiyle sekiz yük kuru üzümü sekiz re's hayvânâta tahmîl ve Malatya'ya gider iken Malatya Kazâsı'nda vâki (...) nâm mahalle nüzûl ve handa yaturken (?) yine Malatya Kazâsı sâkinlerinden İzollu Ekrâdı tâifesinden eşkiyâdan Ali Beğ dimekle ma'rûf kimesne âdemleri ve avnelerinden (...) nâm şakîler ile yekdil ve bunun konuştuğu hân-ı mezbûru (...) (...) basub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak sekiz yük kuru üzüm ile esvâbı ve üzerinde mevcûd yigirmi gurus akçesiyle dört re's öküz ve dört re's merkebini ahz ve gasb ve garet eyledüklerinden mâadâ bunun rüfekasından (...) nâm kimesneyi değnek ile zarb (...) fevt olub ziyâde gadr eyledüklerinden firâren mezbûr Ali'nin yanına varub mezkûr Ali'nin dahî yanında olan yigirmibeş nefer eşkiyâ ile kâh Malatya Sancağı'nda ve kâh Diyarbekr Eyâleti'nde geşt ü güzâr üzere oldukların bildürüb eşkiyâ-yı mezbûrun buldukları mahallerde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf aldıkları olmikdâr yük üzüm ile esvâb ve akçe ve öküz ve merkebini tamamen tahsîl ve bikusûr alvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Şa'bân sene 1174

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 251

Diyarbekr vâlisine ve Ergani ve () kadılarına hüküm ki

Ergani Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sükkânından Ali nâm kimesne südde-i saâdetime gelüb yine karye-i mezbûre sükkânından (...) Cemâati'nden Bekir ve karındaşı Murad nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub hevâdârlarıyla yekdil ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf cebren bunu karye-i mezbûreden ihrâc eyledüklerinden mâadâ yüzyetmiş () senesinde karye-i mezbûre toprağında vâki eben an cedd mutasarrıf olduğu dört beş kıt'a mülk bâğ ve bâğçesinin ağaçlarını bi-gayri hak katt ve karye-i mezbûre toprağında her sene zabt ve zirâat ve oşr ve resmin sâhib-i arza edâ idegeldüğü tapu ve temessüklü mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l-hudûd tarlasını fuzûlî sene-i mezbûrede zabt ve hermen yerinde olan ma'lûmü'l-keyl mahsûlünü dahi bi-gayri hak ahz ve gasb ve gadr-i küllî itmeleriyle senki vezîr müşâr-ileyhsin bundan akdem tarafından ba buyruldu mübâşir ma'rifetiyle terâfu'-u şer' murâd olundukda mezbûrların kuvvet-i mâliye ve taaddîleri sebebiyle terâfu'-u şer' mümkün olmayub mübâşir avdetinden sonra mezbûrlar tekrar bunu ahz ve der-zincir ve zarb ve envâ eziyet ve kuvvet-i vâfire habes eyledüklerinden gayri bi-gayri hak yüzotuz guruslarını dahi alub gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb şer' ve kanûn üzere görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer' ve kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1175

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 288

Diyarbekr vâlisine (...) ve (...) kadılarına hüküm ki

Amid Kazâsı muzâfâtından (...) Nâhiyesi'ne tâbi (...) ve (...) nâm karyeler sâkinlerinden (...) ve (...) ve (...) ve dahi ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine (...) Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyeler sâkinlerinden Heridi Aşâiri'nden (...) ve (...) ve (...) nâm kimesneler kendü hâllerinde olmamalarıyla bunların karyelerin basub hânelerin ihrâk-ı binnâr eyledüklerinden gayri kanâat itmeyüb binyüz yetmiş (...) senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak onbeş kadar âdemlerin katl ve yigirmi sekiz neferin mecrûh ve (...) eyledüklerinden sonra ellibinbeşyüz guruşluk emvâl ve eşyâların dahi gasben ahz ve ziyâde gadr ve hayf eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb mezburların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb-ı ahz eyledükleri olmikdâr guruşluk emvâl ve eşyâları tamâmen tahsîl ve bi-kusûr kendülere alıvirilüb taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır Fî Evâsıt-ı Zilhicce sene 1175

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 295

Diyarbekr vâlisine ve Palu ve (...) kadılarına hüküm ki

Kâsım ve Mehmed Emin veledanı Seyyid Mustafa zîde kadrühüma ile Şeyhbizinli Aşîreti'nden ma'lûmü'l-esâmî ahâlî-i reâyâ gelüb Diyarbekr voyvodalığı aklâmından Şeyhbizinli Aşîreti Mukataası mûmâ-ileyhâ Kâsım ve Mehmed Emin'in ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdelerinde olmağla yüzyetmişbeş senesinde aşîret-i mezbûreden üçyüz mikdârı hâne yaylakdan avdet eyledüklerinde esnâ-yı râhda Palu Sancağı'nda vâki (...) Nâhiyesi sükkânından (...) Aşîreti'nden Ömerkânlı Oymağı eşkıyâsı nâhiye-i mezbûre eşkıyâsıyla yekdil ve üzerlerine hücum idüb hilâf-ı şer'-i şerîf altmış re's bargir ve öküz ve emvâl ve erzâk ve dört binden mütecâviz koyunların ve yine aşîret-i mezbûre ihtiyârından (...) oğlu Hüseyin nâm kimesnenin dahi ikibinbeşyüz guruş nukudunu yağma ve garet ve ba'de Palu beğzâdelerinden Palu'da sâkin Mustafa nâm şakî varub Akbağ Kasabası eşkıyâsının yedlerinde sâlifü'z-zikr garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve hayvânât ve meblâğ-ı mezbûru ahz ve zabt idüb zimmetinde olmağla taleb eyledüklerinde edâda taallül itmeleriyle müteveffâ Çeteci Abdullah Paşa'ya istid'â (?) ve tarafından mübâşir ta'yîn ve emvâl ve eşyâlarını tahsîl üzere iken vezîr müşâr-ileyh fevt olmağla ihkâk-ı hakk olunmayub reâyâ-yı mezbûra gadr (...) (...) tahsiline ve küllî kesr ve noksân terettübüne bâis olduğun bildürüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb merkum Mustafa'nın zimmetinde olan olmikdar guruş ve emvâl ve erzâk ve hayvânât fukarâ tamamen tahsîl bî-kusûr ashâbına redd ve teslim itdürülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden ücret-i mübâşiriyesi mezbûrân Kâsım ve Mehmed taraflarından virilmek üzere senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve

mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır
Evâhir-i Safer sene 176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 3

Diyarbekr vâlisine Harpirt kadısına

Senki Harperut kadısı Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Seyyid Ali zîde ilmûhusun sūdde-i saâdetime mektûb gönderüb Harpirt Kazâsı ahâlîleri meclîs-i şer'e varub kazâ-i mezbûr muzâfâtından Behremar Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karye sükkânından (...) Mustafa dimekle ma'rûf kimesnenin oğulları Osman ve Hasan nâm şakîler Milli Aşîreti'nden Ömerkânlı Cemâati'nden yüz ferd eşkiyâyı başlarına cem' ve binyüzyetmiş () senesinde ba'zılarını kolundan ve feccinden zarb ve mecrûh ve üç nefer âdemlerini bi-gayri hak katl eyledüklerinden gayri nefsi eyâletin kazâları kurâlarına nüzûl ve müsafirin ile kurâ kurbunda sâkin olan (...) Aşîreti'nin haymelerini basub emvâl ve eşyâların nehb ve garet itdüklerinden sonra onbeş re's katır ve bargir ve sâir emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve zulm ve taaddîleri hadden efzûn olmağla icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında senki vezîr müşâr-ileyhsin sana hitâben emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şa'bân sene 176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 5

Siverek ve () kadularına hüküm (ki)

Siverek Kazâsı'na tâbi Bucak Nâhiyesi'nde Gedne Aşîreti eşkiyâsından Gerger Kazâsı'nda sâkin Hacı Cafer oğulları Ahmed ve Mehmed ve Mahmud ve Küçük Mahmud ve sâirleriyle Cikan Oymağı eşkiyâsı Gerger Kazâsı fukarâsına musallat ve katli nüfûs ve nehb-i emvâl ve hânelerin ihrâk ve yüzelli kise hasâret eyledüler deyü mukaddemâ derâliyyeme inhâ ve iştikâ ve eşkiyâ-yı mezbûre Ruha'ya ihzâr ve şer' ile rü'yet ve aşîret-i mezbûre ahâlîsi Rakka'ya iskân olunmaları bâbında Rakka Beğlerbeğisi Mehmed Paşa dâmet meâlihiye hitâben emr-i şerîfim sadr-ia'zam çukadarlarından Ahmed zîde kadrûhu yeddiyle mahalline lede'l-vürûd Gedne Aşîreti'nin kethüda ve ihtiyârlarıyla Gerger Kazâsı ahâlîleri Ruha'ya ihzâr ve murâfaa olduklarında Gedne Aşîreti Siverek Kazâsı'na iskân olunalar kazâ-i mezbûrede mütemekkin ve kâr u kesbleriyle meşgûl ve Gerger ahâlîsine bir dürlü taaddîleri olmayub aşîret-i mezbûre tevâbi'nden Makramanlı ve Cikanlı Oymakları müddet-i medîdeden berü Gerger Kazâsı'nda tavattun ve fukarâ ve ebnâ-yı sebîle eğerçe îsâl-i hasâret üzereler olmalarıyla Rakka'ya iskânları fermân olmağın Gedne Aşîreti hakkında Gerger ve Malatya ahâlîlerinden ferd-i vâhid derâliyyede iştikâ eylemeyüb Topal Mahmud nâm kimesnenin aşîret-i mezkûre ile bir tımar karyesi nizâ olmakdan nâşî Malatya ve Gerger ahâlîlerinin (...) arzuhal tahrîr ve hilâf-ı vâki kimesnenin harb

olmaksızın der âliyede iştikâ eyledü deyü ahâlî ihbâr ve mezbûr Topal Mahmud dahi i'tirâf ve Gedne Aşîreti'nin bî-cürm oldukları zâhir olduğun Rakka Beğlerbeğisi mîr-mîran mûmâ-ileyh bu def'a der-âliyeme vârid olan iki kît'a mektûbunda Mevlânâ Said zîde ilmûhunun dahi bir kît'a arzın tahrîr olunduğu ecilden mukaddemâ tahrîrât virilen emr-i şerîfin kaydı bâlâsına şerh virmeyüb i'lâm için fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur Evâil-i Şevvâl sene 176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 14

Erzurum ve Amid monlasına Sivas ve () kadılarına hüküm ki

Çemişgezek Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye ahâlîsi gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken binyüzyetmiş () senesinde köy katırlarıyla nâm mahalden zahîre götürürler iken gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs âdet-i müstemîrreleri olan (...) Kabîlesi'nden Kör Eyüb ve Maksud oğlu nâm şakîler Şeyh Hasanlu ekrâdından ma'lûmü'l-esâmî kimesneler ile yekdil ve esnâ-yı râhda (...) ve (...) nâm mevzi'de bunların önlerine inüb zahîresiyle onyedî re's katırlarıyla emvâl ve eşyâlarını ve üç nefer âdemlerini ahz ve habs (...) gadr-i küllî eyledüklerin ve şakî-i mezbûrlar taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb zâbitleri ma'rifetiyle buldukları mahalde şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak cebren ve kahren aldıkları katırlarıyla zahîreleri alıvrılmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölme emrim olmuşdur Fî Evâil-i Zilhicce sene 1176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 15

Çemişgezek ve () kadılarına ve Çemişgezek voyvodası () zîde kadrûhuya hüküm ki

Çemişgezek Kazâsı'na tâbi (...) karye ahâlîsi gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed iken konar ve göçer tâifesinden gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs âdet-i müstemîrreleri olan Kör Eyüb ve Maksud oğlu nâm şakîler Şeyh Hasanlu ekrâdından) ba'zı eşkiyâ ile yekdil ve müttefik ve hevâsına tâbi bevşleriyle Hüseyin nâm şakîye istinâden (...) ve (...) nâm mahalde sizlerden onyedî res katırlarınız zahîresiyle ve sâir ve emvâl ve eşyâlarınızı gasb eyledüğümüz esnâ-yı muhârebede bizim bir nefer âdemimiz katl olundu diyetini sizden aluruz deyü iddiâ've üzerlerine şer'an bir nesne olmadan diyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle her-bâr becir levendât tâifesiyle karye-i mezbûreye gelüb güna gün taaddî ve rencîdeden hâli olmayub perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların bildürüb mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf diyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır Fî Evâil-i Zilka'de sene 1176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 15

Harpirt ve Ergâni kadılarına hüküm ki

Harpirt Kazâsı muzâfâtından Behremar Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Köse Mustafa oğulları dimekle ma'rûf Osman ve Hasan nâm kimesneler Ömerbikânlı Cemâati'nden yüz nefer mikdârı eşkiyâ-yı başlarına cem' ve Harpirt kurâsı ahâlîlerinden ba'zılarını cerh ve ba'zılarını katl ve havâlî-i merkumede sâkin (...) reâyâsının haymelerini basub emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîlerini gasb eyledüler deyü inhâ olduğuna binâen emvâli magsûbe istirdâd ve te'dîbât-ı şer'iyeleri icrâ olunmak bâbında hâlâ Diyarbekr vâlisi düstûr-u mükerrerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Mustafa Paşa edâmallahü teâla iclâlehuya hitâben sudûr iden emr-i âli müşâr-ileyh tarafından ta'yîn olunan âdemisiyle mahalline lede'l-vürûd şenâat-i mezbûreye cesâret iden Milli Aşâiri'nden cemâat-i mezbûre ahâlîsidir merkumenin (...) bir dürlü (...) yokdur deyü senki Ergâni kadısı Mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin sen arz ve mezbûr Osman Ergani Ma'deni hademesinden olduğuna bina'en fi mâ ba'd cemâat-i mezbûre ahâlîsiyle ihtilât itmeyüb fukarâ-yı raiyyete (...) sıyânete taahhüd ve bu vechle (...) bulunduğunu senki Harpirt vâlisi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin sendahi başka arz eyledüğün ecilden (...) virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüb i'lâm hâli müş'ir fermân-ı âlişân yazılmışdır

Evâil-i Zilhicce sene 1172

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 30

Diyarbekr vâlisine () kadısına ve Mardin Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Amid sâkinlerinden ulemâdan Elhâc Hasan Efendi dimekle ma'rûf kimesne gelüb Mardin Kazâsı muzâfâtından Sürgücü Nâhiyesi sâkinlerinden nâhiye-i mezbûr melîki Hasan nâm şakî kendü hâlinde olmayub Amid Nâhiyesi'ne tâbi Göksu nâm mahallde sâkin Kiki Aşîreti ahâlîsine garaz ve adâveti olduğundan mücerred icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikam kasdıyla binyüzyetmiş () senesinde aşîreti ahâlîsiyle maan zikr olunan Kiki Aşîreti ahâlîsinin üzerlerine gelüb (...) tasaddî ve emvâl ve eşyâların nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ bunun Amid Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karye toprağında Göksu Nehri'nden deverân iden iki göz mülk değirmenini kırk keyl hinta ve şaîr ve iki merkep ve iki öküz ile maan ihrâk-ı binnâr idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve şakî-i mezbûr Hasan aşîreti ahâlîsiyle taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların ve husûs-u mezbûr minvâl-i muharrer üzere olduğun müş'ir taraf-ı şer'iyeden i'lâm-ı şer'ie virildüğün bildürüb bulunduğu mahallde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında senki vezîr müşâr-ileyhsin sana hitâben hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğün senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görölme için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 43

Malatya ve () kadılarına (hüküm ki)

Sivas sâkinlerinden Elhâc Halil nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye vaz' ve taaddîsi yoğiken Malatya sâkinlerinden ekrâd tâifesinden (...) Aşîreti kethüdası Ali ve Rişvan boybeğisi () nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub yüzyetmiş () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ma'lûmü'l-mikdâr davarlarını fuzûlî zabt eyledüklerin bildürüb zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görölüb zabt eyledükleri davarları her ne ise tamâmen tahsîl ve alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 45

Diyanbekr vâlisine dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Keban Ma'deni emini () dâme mecdûhuya ve Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Senki Harperut kadısı Mevlânâ Seyyid Ali zîde fazlûhûsun mektub gönderüb Harperut Kazâsı'na tâbi Sarılı nâm karye sükkânından el-hâc Hasan ve Hacı Halil ve Cebrail ve Abdi nâm kimesneler meclis-i şer'e varub iki sene mukaddem yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mahmud Ağa oğulları Mehmed ve Mustafa ve Bekir oğlu Veli ve Deli Mehmed'in oğulları Ali ve Veli dimekle ma'rûf kimesneler ekrâd tâifelerinden Herdi Aşîreti'nden ikiyüzden mütecâviz eşkıyâ-yı yüzyetmiş () senesinde evlerinin üzerlerine getirüb dört aded hânelerin derûnlarında kısm-ı mâl itlâf olunur emlâk ve eşyâ ve nisvân tâifesinden sim-i müteallik eşyâ ve (...) (...) ve sâir eşyâ ve hinta ve şaîr ve devabb ve mevâşîlerinden koyun ve keçi ve hayvânât herne ise oniki bin guraşa baliğ devabb ve mevâşî ve sâir emvâl ve eşyâların gasb ve garet ve ziyâde gadr-i küllî itmeleriyle şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimas arz eyledükleri ecilden sizki vezîr müşâr ve ma'den emini mûmâ ileyhsiz ma'rifetiniz ile terâfu'-u şer' olunmak bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 46

Mardin Kazâsı nâibine ve Mardin hassı voyvodasına hüküm ki

(...) Kiki Aşîreti'nden Amid Kazâsı muzâfâtından Göksu Nâhiyesine tâbi (...) nam karye sâkinlerinden Ahbarlı Hacı Hasan gelüb Mardin Kazâsı'nda Sürgücü Aşîreti'nden (...) nâm karye sâkinlerinden Hacı Hasan nâm kimesne kendü aşâirinden ikibin tüfenkçi ve üç dörtyüz süvâriyle bunun sâkin olduğu karyesi üzerine gelüb binyüzyetmiş () senesinde dört pâre kurânın devabb ve mevâşî ve sâir emvâl ve eşyâların gasb ve garet ve bundan mâadâ bunun oğlu Şeyh Musa ile ondört nefer kimesneleri hilâf-ı şer'-i şerîf zarb ve katl idüb ve aşâir beyninde nisvân taifesine taarruz olunduğu yoğiken merkurum Hacı Hasan maiyyetinde olan süvâri ve piyadeleriyle iyâl ve evlâdlarına taarruz ve hetk-

i ırz eyledüklerin ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb senki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülüb ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin senki Mardin voyvodası mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 47

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Keban Ma'deni emini () dâme mecdûhu ma'den-i mezbûr nâibi Mevlânâ () zîde ilmûhuya (hüküm ki)

Ma'den-i mezbûr karyelerinden Arguvan nâm karye sâkinlerinden Bektaş nâm kimesne gelüb yine ma'den-i mezkûra tâbi' Herdi Aşîreti'nden Arab oğlu (...) ve (...) Mehmed ve (...) Mehmed ve Yusuf ve Ali ve diğer Mehmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmaduklarından binyüzyetmiş () senesinde bunun mâlik olduğu ikiyüz aded koyun ve ma'den-i mezbûra tâbi (...) Aşîreti'nden Hasan kethüda ve (...) oğlu Mehmed ve (...) () Mehmed ve (...) oğlu (...) demekle ma'rûf kimesneler dahi (...) elli (...) aded keçilerin cebren sürüb götürüb zabt eyledüklerinden mâadâ gelini zarb ve helâk ve ziyâde gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görülüb merkuamların zabt eyledükleri olmikdâr koyun ve keçileri kendüye alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden senki emin mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 50

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Keban ma'deni emini () dâme mecdûhu ve Palu ve () kadılarına hüküm ki

Hüseyin bin (...) ve Mehmed Emin Beğ zîde kadrûhuma ile Şeyhbizinli Aşîreti'nden ma'lûmü'l esâmî ahâlî gelüb Diyarbekr ve tevâbi aklâmından Şeyhbizinli Aşîreti Mukataası mûmâ-ileyhânın ber vech-i mâlikâne uhdelerinde olmağla binyüzyetmişbeş senesinde aşîret-i mezbûrdan üçyüz mikdârı hâne yaylakdan avdet eyledüklerinde esnâ-yı râhda Palu Sancağı'nda vâki' Bulanık Nâhiyesi sâkinlerinden Milli Aşîreti'nden Ömerkânlı Oymağı eşkıyâsı nâhiye-i mezbûre eşkıyâsıyla yekdil ve üzerlerine hücum idüb hilâf-ı şer'-i şerîf altmış re's bargir ve öküz ve emvâl ve erzâk ve dörtbinden mütecâviz koyunların ve yine aşîret-i mezbûre ihtiyârından (...) oğlu Hüseyin nâm kimesnenin dahi ikibinbeşyüz guruş nukudunu yağma ve garet ve ba'de Palu beğzâdelerinden Palu'da sâkin Mustafa nâm şakî varub oymağı eşkıyâsının yedlerinden sâlifü'z-zikr garet eyledükleri emvâl ve eşyâ ve hayvânât ve meblağ-ı mezbûru ahz ve zabt idüb zimmetinde olmağla talep eyledüklerinde edâda taallül ve gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb oltarafa emr-i şerîfimle âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb tamâmen tahsîl ve bi kusûr alıvırilüb bî- vech-i şer' taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ

eyledükleri ecilden senki Keban Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve âher husûsa ta'yîn mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 101

Diyarbekr vâlisine Mazgird kadısına (hüküm ki)

Mazgird Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye ahâlîsi sütte-i saadetime arzuhal idüb bunların karyeleri toprağında vâki kadîmden koyun ve sâir davarları ra'y olunub otundan ve suyundan intifâ idegeldükleri mahsûs ve müstakill kadîmi mer'alarına ve yine karyeleri toprağında vâki eben an cedd mutasarrıf ve beher sene zamânında koyun ve sâir davarlarıyla çıkub yaylayub otundan ve suyundan intifâ ve tahammüllerine göre resmin sâhib-i arza (eda) idegeldükleri resimlû kadîmi yaylaklarına âherden müdâhale dahl ve taaddî olunmak îcâb itmez iken zümre-i eşkiyâdan Sadullah ve İsmail nâm kimesneler hevâlarına tâbi (...) Cemâati eşkiyâsını birer bahâne ile bunların karyelerine götürüb anlar dahi hayvânâtlarını ol yaylak ve mer'a yerlerinde binyüzyetmiş senesinde (...) cebren ve kahren ra'y itdürüb bunların hayvânâtlarının (...) bâis ve bâdî olduklarından mâadâ etrâfda olan karyeler ahâlîlerinin üzerlerine musallat ve (...) emvâl ve eşyaya cesâret itmeleriyle bundan akdem hilâf-ı kanûn ve mugayir-i kadîm olvechle olan tasallut ve taaddîleri men' ve def' olunmak için tenbîh olunmuşiken mütenebbih olmayub yine olyaylak ve mer'a yerlerinde hayvânâtların ra'y itdürüb kemâ-fi'l-evvel zulm ve taaddîye cesâret eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvafık fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb mücebince amel olunub mezkûrların hilâf-ı kanûn ve mugayir-i kadîm olvechle olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümayûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Zilhicce sene 1178

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 104

Diyarbekr vâlisine Harpirt ve () kadılarına Amid nâibine hüküm ki

Seyyid Mehmed nâm kimesne gelüb göçebe-i ekrâd tâifesinden Osman ve Ali ve mezkûr Osman'ın kız karındaşı Çiçek nâm hâtûn birbirleriyle ittifâk binyüzyetmişyedi senesinde bu âstânede Yedikule'de sâkin iken mezbûre Çiçek kızı Hanife nâm bâkire baliğayı sana akd-i nikâh iderüm deyü bunu iğfâl ve merkumlar kendü nefsleriçün kırk guruş kıymetlü bir re's kırsırağını ve altmış guruş kıymetlü bir re's bargirin ve onbeş guruşluk bir halısını ve üç guruşunu alub ba'de mezbûre Hanife'yi buna (...) eyledüklerinden sonra bu menziline yoğiken mezbûrlar zevcesiyle yekdil ve bunun menzilinden otuzbeş yaldız altunun ve beş (...) ve kızı Fatma nam sığâra ile zevcesin alub firâr ve hâliyâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların ve bu bâbda da'vâsına muvafık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb buldukları mahallde fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görölüb menkûhası ve kızı ve

altun ve kısrak ve halısını alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır
Fî Evâil-i Muharrem sene 179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 106

Diyarbekr vâlisine ve Harpirt ve () kadılarına hüküm ki

Harpirt Kazâsı sükkânından Hacı Ömer ve Ahmed nâm kimesneler gelüb göçebe tâifesinden Barcekanlı Aşîreti'nden Bayram oğlu Hasan ve İbrahim ve (...) Mehmed oğlu Resul ve Beğoğlu diğer Hasan ve Küçük Bayramoğulları ve (...) oğulları Mahmud ve (...) ve Kara (...) ve karındaşları birbirleriyle yekdil ve binyüzyetmişyedi senesinde mezbûr Ahmed'in oğlu Ali nâm kimesneyi bi-gayri hak katl eyledüklerinden mezbûr Hacı Ömer'in dahi dörtyüz re's koyun ve ikiyüz elli keçi ve onsekiz re's ineğini ahz idüb gadr eyledüklerin ve mezbûrlar hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb buldukları mahalde zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görüleb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ahz eyledükleri ol mikdâr re's koyun ve keçi ve inekleri alıvirilüb katl maddesi dahi üzerlerine şer'an sâbit olur ise icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 127

Diyarbekr vâlisine ve Sağman Kazâsı nâibine hüküm ki

Ömer nâm kimesne demekle arîf kimesne gelüb bunun kazâ-i mezbura tâbi (...) nâm karye toprağında mutasarrıf olduğu iki bâb mülk dükkanında ve mülk arsası derûnunda olan eşcârında kimesnenin ulûfesi olmayub şer'an dahl olunmak icâb itmez iken kazâ-i mezbûre sâkinlerinden Canbeğli Aşîreti eşkiyâsından Ak oğlu Hasan nâm kimesnenin yüzyetmişyedi senesinde zikr olunan eşyâları bi-gayri hak fuzûlî zabt ve mülk arsası derûnunda olan ma'lûmü'l-aded kavak eşcârını katt ve ihrâk idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüğün bildürüb şer'le görüleb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 130

Diyarbekr vâlisine ve Erzurum vâlisi vezîrim () Paşa'ya ve Erzurum kadısına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

(...) Kazâsı nâibi (...) zâde Mevlânâ İbrahim zîde ilmûhu südde-i saâdetime mektûb gönderüb Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan bi'l-müsâfere kazâ-i mezbûrda mukîm olan Esseyyid Halil bin Esseyyid İbrahim zîde şerîfe meclis-i şer'e varub mezbûrun aşîreti mezbûre beğleri olan Yusuf ve Süleyman ve Maksud nâm

kimesnelere şer'an ve kanûn vireceği olmayub hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn zulm ve taaddî olunmak iktizâ itmez iken mezbûrlar birbirleriyle yekdil ve binyüzyetmişsekiz senesinde âdemleriyle bunun evini basub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münif kendü nefsleriçün masârif-i aşîret nâmıyla kırkdört guruşluk mâlını gasb ve yigirmi gün habs ve der-zincir idüb li-ecli'l murâfaa da'vet-i şer'i olundukların âdem-i itâat birle firâr ve hâliyâ taht-ı hükümet ve kazânızda geşt ü güzâr üzere olmalarıyla buldukları mahallde şer'le görülüb ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimas arz itmekle sizki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile husemâları buldukları mahallde savb-ı şer'e ihzâr ve ba'de't-terâfû' sâbit olan hakkı tahsîl ve ihkâk-ı hak olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır Fî Evâhir-i Zilhicce sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 134

Diyarбекr vâlisine ve Mardin kadısına ve Mardin voyvodası zîde kadrûhuya hüküm ki

Amid sâkinlerinden Hacı Süleyman nâm kimesne arzuhal idüb bu yüzyetmişsekiz senesinde ticâret ile Ruha'ya gider iken esnâ-yı râhda Karacadağ nâm mahalde Mardin Kazâsı sâkinlerinden Sur Aşîreti'nden (...) Beğ oğlu Hasan Beğ dimekle ma'rûf kimesne otuz mikdârı süvâri rüfekâsıyla bunun üzerine hücûm ve yigirmibeş kiselik emvâl ve eşyâsı nehb u garet ve bir nefer âdemini dahi bi-gayri hak katl ve gadr-i küllî itmeleriyle nehb ve garet olunan emvâl ve eşyâsı ma'rifet-i şer'le gasıb-ı mezbûrlardan tahsîl ve katl maddesi dahi ber muktezâ-yı şer'i mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında sizki vezir müşâr ve Mardin voyvodası mumâ-ileyhsiz size hitâben emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı ali yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 136

Diyarбекr vâlisine ve Amid monlasına ve Tercil kadularına hüküm ki

Amid Kazâsı sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden (...) oğlu (...) nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîsi olmayub ve üzerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken konar göçer aşîret-i mezkûreden Ayvaz ve Hüseyin ve Murad nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub hevâlarına tâbi ehl-i örf tâifesine istinâden binyüzyetmişdokuz senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî cebren bunun üçyüzyetmişbeş guruş akçesiyle bir çift (...) ve bir merkeb ve bir kebîr bıçağın gasben ahz ve ziyâde gadr ve mezbûrlar taht-ı kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların ve bu bâbda da'vâsına muvafık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf gasben ahz eyledükleri olmikdâr guruş ve merkeb ve bıçağı alıvrilüb

icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Safer sene 180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 144

Diyar (bekr) vâlisine ve Mardin ve Amid Kazâları nâibine hüküm ki

Amid Kazâsı sükkânından Karakeçilü Şencanlı Oymağı Aşîreti ahâlîsi südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri yoğiken Mardin nâhiyesi sâkinlerinden Sürgücü Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesne hevâsına tâbi ekrâd tâifesiyle binyüzyetmişdokuz senesinde üzerlerine hücum ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak koyun ve yüklü deve ve yüklü öküz ve at ve sâir emvâl ve eşyâlarını nehb u garet idüb ziyâde gadr ve zulm-ü sârih eylediğün ve mezkûr hâlâ taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere olduğun bildürüb bulunduğ mahallde şer'le görölüb alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek (içün) emrim yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 118

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 145

Arabgir kadısına ve Keban Ma'deni eminine hüküm ki

Dergâh-ı muallâm gedüklülerinden Mustafa zîde mecdûhu gelüb bunun Çarsancak voyvodaları zimmetlerinde beşbinbeşyüz guruş alacak hakkı olmağla meblağ-ı mezbûru tahsîl için tarafından irsâl eylediği çukadarı Mahmud nâm kimesne voyvoda-i mezbûrlardan üçbin guruş nukud akçe ve bin guruşluk eşyâ tahsîl ve âstâne-i âliyyeme gelür iken kazâ-i mezbûrda sakin ekrâd tâifesinden Cihanbeğli Aşîreti'nden Kartal oğlu ve (...) oğlu nâm şakîler ba'zı hevâdârları eşkiyâ ile yekdil ve yekcihet ve binyüzseksen senesinde Arabgir Kazâsı'na tâbi Keban Mad'eni toprağında Sarımeşe nâm mahallde çukadar-ı mezbûrun önüne inüb bil-cümle nukud ve eşyâsını nehb ve garet idüb ziyâde gadr ve taaddî idüb ahvâli dîger-gün olduğun bildürüb ma'den emini mumâ-ileyhsin ma'rifetinle nehb ve garet olunan olmikdâr guruş akçe ve eşyâsı tahsîl ve tarafından âdemisi Mahmud nâm kimesneye alıvırilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğün senki Keban Ma'deni emini mumâ-ileyhsin ma'rifetinle mahallinde şer'le görölüb gasb olunan eşyâsı ba'de's-sübût alıvırilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emrim yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 164

Diyarбекr vâlisine ve Harperut kadısına hüküm ki

Dergâh-ı muallâm gedüklülerinden Mustafa zîde mecdûhu arzuhal idüb mûmâ-ileyhânın Çarsancak voyvodaları zimmetlerinde alacağı olan akçeyi tahsîl için bundan mukaddem irsâl eyledüğü çukadârı Mahmud nâm kimesne voyvoda-i mezbûrlardan ahz eyledüğü üçbin guruş nukud ve bin guruşlukdan mütecâviz eşyâ ile işbu sene-i mübârekede âstâne-i âliyeme gelür iken Harperut Kazâsı'nda vâki Sarimeşe nâm mahallde sâkin Cihanbeğli Aşîre'i'nden Kartal oğlu (...) ve (...) ve (...) ve (...) ve Osman ba'zı hevâdârları eşkiyâ ile çukadâr-ı merkumun önüne çıkub yanında mevcûd olmikdâr eşyâ ve akçeyi garet eyledüklerine binâen ihkâk-ı hak olunmak için bundan mukaddem Keban Ma'deni eminine hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşiken tenkid olunmayub mağdur olduğun bildürüb oltarafa husûs-u âher ile ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölüb mezbûrların nehb ve garet eyledükleri nukud ve eşyâsı tamâmen vekîl-i şer'isine alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmekle âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde vekîl-i şer'isi ile terâfu'-u şer' ve sâbit ve zâhir olan hakkı alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak emrim olmuşdur

Fî Evâhir-i Zilka'de sene 180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 164

Diyarбекr vâlisine Amid Kazâsı naibine (hüküm ki)

Amid Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) ve (...) nâm kurâlar ahâlîleri gelüb bunlar kendü hâllerinde iken göçebe tâifesinden Milli ekrâdından Amid Kazâsı'nda sâkin Timur ce Cevher nâm şakîler hevâlarına tâbi eşkiyâ ile yekdil ve işbu sene-i mübârekde karyelerini basub doksanüç re's katır ve iki keçilerin kısarak ve sâir ber müceb-i defter altıbin guruşluk emvâl ve eşyâlarını nehb u garet idüb ziyâde gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden sizki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mumâ-ileyhsiz mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır

Evâhir-i Zilka'de sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 166

Diyarбекr vâlisine Harpirt kadısına hüküm ki

Harpirt sâkinlerinden (...) oğlu Mustafa nâm kimesne gelüb binyüzyetmişdokuz senesinde babası Mahmud nâm kimesne fevt oldukda ekrâd tâifesinden kazâ-i mezbûra tâbi Göl (?) nâm karyede sâkin Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmaduğundan onbeş nefer mikdârı hevâ-dârlarıyla kazâ-i mezbûra tâbi (...) Karyesi'nde dört re's at ve bir katır (...) hurc heğbesinde mevcûd (...). takımı ve sim (...) yedi sekizyüz guruş mikdârı akçe ve sâir eşyâsını ve hizmetkârlarının (...) silâh ve (...) nehb ve garet idüb gadr eyledüklerin bildürüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf gasb ve garet eyledüğü akçe ve at ve katır ve eşya şer'le tahsîl ve (...) kendüye alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın mahallinde şer'le görölmeğ için yazılmışdır

Evâil-i Muharrem sene 1181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 172

Diyarbekr vâlisine Ergani Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Tımar reâyâlarından (...) Aşîreti'nden Güranlı ekrâdından Abdi (?) ve Yusuf ve Bayezîd ve Ali ve Mehmed nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hallerinde olub hilâf-ı şer'i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub kimesneye virecekleri yoğiken Ergani sâkinlerinden el-hâc Ahmed Beğ dimekle me'lûf kimesne kendü hâlinde olmayub binyüzyetmişbeş senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak beş kese akçeden mütecâviz emvâl ve eşyâların gasb ve garet idüb gadr ve taaddî eyledüğün bildürüb şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledüğü olmkidâr gurusluk emvâl ve eşyâları tamâmen kendülere alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 208

Diyarbekr vâlisine Harpirt kadısına

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) Karyesi'nden Mehmed nâm kimesne gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken karye-i mezbûreden ekrâd tâifesinden Mehmed oğlu Resul ve (...) oğlu Ömer nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub hevâlarına (tâbi) onbeş nefer rüfekâlarıyla binyüz seksenbir senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî bunun menzilin basub derûnunda mevcûd cümle emvâl ve eşyâsını garaza binâen nehb ve garet ve babası Molla Ali dimekle ma'rûf kimesne ile vâlidesi Fatma nâm hâtûnu zarb ve menzil-i mezkûru ihrâk-ı binnâr eyledüklerinden gayri dörtyüz aded mülk meyve eşcârını katt ve ziyâde gadr eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâm dan fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfesi mücebince şer'le görülüb mezbûrların bi-gayri hak fuzûlî nehb ve garet eyledükleri emvâl ve eşyâsıyla ihrâk eyledükleri menzilin (...) ve katt eyledükleri eşcârın dahi kaimen kıymetleri kendüye alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâil-i Rebi'u'l-âhir sene 1182

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 269

Ergani Ma'deni emini () zîde mecdûhuya hüküm ki

Bağdad Kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı muallâm cebecileri neferâtının yüzseksenüç senesi mevâcibleri Siverek mukataasından Süleyman ve Ömer ve Abdurrahman nâm kimesneler hisselerinden havâle ve cebehâne-i âmiremden Aydoslu Mehmed salyâneci ta'yîn ve Görân Aşîreti'nden zümre-i eşkiyâdan Ali (...) ve (...) ve

(...) ve Mehmed ve (...) Mustafa ve Ali (...) demekle ma'rûf kimesneler bi-gayri hak salyâneci mezkûru katl eyledüklerinden mâadâ tahsîl eyledüğü ikibinyüzelliüçbuçuk guruş ile üzerinde mevcûd esliha ve emvâl ve bin guruşdan mütecâviz nukudunu nehb ve garet ve şakî-i mezbûrlardan mezbûr Ali (...) Ergani Beği Hacı Ahmed (...) ve bin guruşu tahsîl ve hâlâ yanında mahbus olmağla zikr olunan beş nefer şakîlerin zimmetlerinde ikibinyüzelliüçbuçuk guruş kaldığı cebehâne-i âmirem ocağı tarafından inhâ ve istid'â-yı inâyet olunduğu ecilden senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı mezkûre buldukları mahalde ahz ve gasb eyledükleri emvâl-i mîrîyi alâ-eyyi hâl tahsîl ve merkumlar habsde ibkâ ve keyfiyyet-i âli vuku' i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı mezbûrları buldukları mahalde ma'rifetinle alâ-eyyi hâl ahz ve gasb eyledükleri emvâl-i mîrîyeyi bi-eyyi vech-i kân ma'rifet-i şer'le tahsîl ve merkumları habsde ibkâ ve keyfiyyet-i âli vuku' der-saadetime arz ve i'lâm (...) bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır
Evâhir-i Zilhicce sene 1189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 270

Ergani Ma'deni emini () zîde mecdûhuya hüküm ki

Bağdad Kal'ası muhâfazasına me'mûr dergâh-ı muallâm cebecileri neferâtının yüzseksenüç senesi mevâcibleri Siverek mukataasından Süleyman ve Ömer ve Abdurrahman nâm kimesneler hisselerinden havâle ve cebehâne-i âmiremenden Aydoslu Mehmed salyâneci ta'yîn ve Görân Aşîreti'nden zümre-i eşkıyâdan Ali (...) ve (...) ve (...) ve Mehmed ve (...) Mustafa ve Ali (...) demekle ma'rûf kimesneler bi-gayri hak salyâneci mezkûru katl eyledüklerinden mâadâ tahsîl eyledüğü ikibinyüzelliüçbuçuk guruş ile üzerinde mevcûd esliha ve emvâl ve bin guruşdan mütecâviz nukudunu nehb ve garet ve şakî-i mezbûrlardan mezbûr Ali (...) Ergani Beği Hacı Ahmed (...) ve bin guruşa tahsîl ve hâlâ yanında mahbus olmağla zikr olunan beş nefer şakîlerin zimmetlerinde ikibinyüzelliüçbuçuk guruş kaldığı cebehâne-i âmirem ocağı tarafından inhâ ve istid'â-yı inâyet olunduğu ecilden senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı mezkûre buldukları mahalde ahz ve gasb eyledükleri emvâl-i mîrîyi alâ-eyyi hâl tahsîl ve merkumlar habsde ibkâ ve keyfiyyet-i âli vuku' i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin eşkıyâ-yı mezbûrları buldukları mahalde ma'rifetinle alâ-eyyi hâl ahz ve gasb eyledükleri emvâl-i mîrîyeyi bi-eyyi vech-i kân ma'rifet-i şer'le tahsîl ve merkumları habsde ibkâ ve keyfiyyet-i âli vuku' dersaadetime arz ve i'lâm (...) bâbında fermân-ı âlişân yazılmışdır
Evâhir-i Zilhicce sene 1189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 282

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Ergani Ma'deni emini () dâme mecdûhuya ve Ergani kadısına (hüküm ki)

Sadr-ı âzam çukadârlarından Feyzullah ve tatarlarından Seyyid Ahmed ve Hüseyin ve Halil gelüb bunlar işbu sene-i mübâreke de Bağdad tarafından âstâne-i saâdetime gelür iken esnâ-yı râhda Ergani Ma'deni toprağında (...) Aşireti ekrâdı eşkiyâsı önlerine çıkub bunları ahz ve üzerlerinde mevcûd her birlerinin başka başka ber-mûceb-i defter (...) ma'lûmü'l-mikdâr emvâl ve eşyâlarını yağma ve garât ve kendülerini üryân idüb refiklerinden biri mecrûhen Sivas tarafında kalub gasb ve garât olunan emvâl ve eşyâlarının defterini senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin sana virüb hakikat-i hâli (...) i'lâm taleb eyledüklerinde virme-yüb (...) magdûr ve (...) merhamet oldukların bildürüb olbâbda istid'â-yı merhamet eyledükleri ecilden senki Ergani ma'deni emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle mezkûrunun gasb olunan emvâl ve eşyâları gasb ve garât idenlerden tahsîl olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Receb sene 1190

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 287

Şehrîzor vâlisine ve Kerkük kadısına hüküm ki

Dervîş Abbas nâm kimesne gelüb Kerkük (...) nâm mahallin yanında (...) nâm karye toprağında bu ceddin dede (...) nâm kimesneden müntakîl ma'lûmü'l-hudud mülk arsasında âherin ulûfesi ve (...) olmayub ber-vechle müdâhale ve taarruz olunmak icâb itmez iken mütegalibe ve cebâbireden olub ekrâd beğlerinden () ve () nâm kimesneler zuhûr ve binyüzseksen () senesinden berü ol arsayı fuzûlî ve tagallüben zabt idüb gadr eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb sâlifü'z-zikr arsası kendüye alıvirilüb taallül ve nizâ' itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek (içün) emrim yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1190

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 294

Şehrîzor vâlisine ve Kerkük kadısına hüküm ki

Kazâ-i (...) tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Dervîş Abbas dimekle ma'rûf kimesne gelüb bunun karye-i mezbûre toprağında vâki eben an cedd mutasarrıf olduğı ma'lûmü'l-hudud (...) çiftliğinde âherin ulûfesi olmayub müdâhale olunmak icâb itmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mütegalibeden ekrâd beğı dimekle â'rif () kimesne binyüzseksen () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ sened fuzûlî ve tagallüben zabt idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüğün bildürüb zâbiti ma'rifetiyle şer'le görölüb mezbûrun hilâf-ı şer'i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî ve tagallüben zabt eyledüğü çiftliği kendüye alıvirilüb taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Evâil-i Muharrem sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 322**Diyarbekr vâlisine Ergani kadısına hüküm ki**

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden Abdullah ve Ali nâm karındaşlar gelüb bunların aşîret-i mezbûreden karındaşları İsmail nâm kimesne kendü hâlinde iken yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden aşîret-i mezkûreden Yusuf oğlu İbrahim ve oğlu Yusuf ve Süleyman ve Mustafa nâm şakîler birbirleriyle ittifâk ve her birleri diyet îcâb ider âlet ile binyüzdoksan senesinde bi-gayri hak zarb ve katl eyledüklerinden gayri mezkûr Ali'yi dahi daş ve değnek (ile) zarb ve mecrûh ve (...) idüb gadr-ı azam itmeleriyle murâfaa-i şer' olunmak murâd eyledüklerinde aşîret-i mezbûrdan mütegalibeden (...) nâm kimesneye istinâden murâfaaya gelmeyüb mağdur olduğun bildürüb şer'le görülüb karındaşları maktûl-ü mezburun şer'an îcâb iden diyeti mezbûr (...) (...) diyeti kendülere alıvırılıb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1191

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 328****Diyarbekr vâlisi vezîre ve Harput kadısına hüküm ki**

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Musa (...) ve Monla Mustafa ve Monla Ahmed ve Kuru Halil ve Mustafa (...) ve Çavuş Mehmed ve Ömer nâm kimesne gelüb bunların karye-i merkum toprağında eben an cedd ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları ma'lumü'l-hudûd mülk arsalarında âherin ulûfesi yoğiken kazâ-i mezbûrede sâkin ekrâd tâifesinden Kartal oğulları dimekle ma'rûf Ali (...) mütegalibeden olmalarıyla arsa-yı merkumeyi hilâf-ı şer'i şerîf fuzûlî ve bilâ sened zabt idüb taleb eyledüklerinde mezbûrlar zamân-ı mürur eyledü deyü hilâf-ı şer'-i şerîf virmekde taallül ve gadr-i küllî sevdâsında oldukların ve bu bâbda da'vâlarına muvafık şeyhü'l-islâm dan fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince şer'le görülüb mezburlar hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî ve bilâ sened zabt eyledükleri arsa-i merkume alıvırılıb taallül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır
Fi Evâsıt-ı Safer sene 192

Defter Numarası : 3**Sayfa Numarası : 377****Siverek kadısına ve ve Siverek hassı voyvodasına hüküm ki**

Siverek Sancağı alâybeğisi İbrahim zîde kadrûhu gelüb Siverek sâkinlerinden Kara (...) Aşîreti'nden (...) İbrahim dimekle ma'rûf kimesnenin buna garaz ve adâveti olmağla mücerred icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikam sevdâsıyla binyüzdoksan () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak (...) isnâd ve hevâsına tâbi ehl-i örfе iştikâ ve mübâşir getirüb murâfaa-i şer'-i şerîf olduklarında bunun üzerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmayub muârazadan men' birle taraf-ı şer'iyeden hüccet-i şer'iyeye virilüb ücret-i mübâşiriye şer'an müddeî mütemerridden lâzım geldüğüne fetvâ-yı şerîfe virilmişken

mezkûr hilâf-ı şer'-i şerîf (şerîf) ve bi-gayri hak ücret-i mübâşiriye nâmıyla bunun yüz guruşdan mütecâviz akçesini alub gadr eyledüğün bildürüb zâbiti ma'rifetiyle fetvâ-yı şerîfesi ve hüccet-i şer'iyesi mücebince şer'le görülüb mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ücret-i mübâşiriye nâmıyla alduğu olmikdâr guruşu alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâhir-i Safer sene 193

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 378

Keban nâibine ve Keban Ma'deni eminine hüküm ki

(...) Aşîreti'nden mîr-i aşîret El-hâc Mehmed ve Hacı oğlu Mehmed ve Mustafa ve (...) oğlu (...) ve Resûl ve () ve () nâm kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde iken Keban Ma'deni sâkinlerinden (...) Hacı Ahmed ve Yâkub ve Mehmed ve Ali ve büyük karye ağası Süleyman nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub binyüzdoksan () senesinde başlarında olan avne ile yekdil ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak bunların iki def'a hânelerin basub ber-müceb-i defter emvâl ve eşyâların garet ve on altı nefer mûrislerin ba'dehak katl ve gadr ve zulm ve taaddî eyledüklerin bildürüb ma'den emini ma'rifetiyle şer'le görülüb emvâl-i magsubeleri alıvirilüb (...) ve katl maddesi dahi ber-muktezâ-yı şer' mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı (hakk) olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görülmek için yazılmışdır

Evâil-i Rebi'u'l-evvel sene 1193

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 378

Diyanbektâr vâlisine ve Eğil kadısına hüküm ki

(...) Aşîreti'nden mîr-i aşîret (...) zâde mîr El-hâc Mehmed ve Halid oğlu Mehmed ve (...) ve (...) ve Halil ve Yusuf ve Osman ve Mustafa ve Resûl nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub ve üzerlerine şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken yine kazâ-i mezbûreden (...) Hacı Ahmed Ağa ve Mehmed Ağa ve Ali Ağa ve Yâkub ve büyük karye ağası Süleyman demekle ma'rûf kimesneler başlarında (...) asâkir ile binyüzdoksan senesinde iki def'a hânelerin basub hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ikiyüz kiselikden ziyâde mâlların yağma ve garet ve hetk-i ırz eyledüklerinden mâadâ altı nefer âdemlerin dahi diyet îcâb ider âlet ile zarb ve katl idüb ziyâde gadr ve taaddî ve gadr eyledüklerin bildürüb senki vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve zâbitleri ma'rifetiyle şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledükleri olmikdâr gurusluk mâllarını tahsîl ve katl maddesi dahi üzerlerine şer'an sâbit olurise ber-muktezâ-yı şerîf mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden suâl olundukda husûs-u mezbûr için emr-i şerîf virildiğün kayd bulunmayub ve madde-i merkum (...) da'vâsi

ve cürm maddesini muhtevi olmağla mahallinde huzûr-ı şer'iyede merkumûn ile terâfu'-u şer' ve inhâları üzere hilâf-ı şer' ve bi-gayri hak emvâl ve eşyâlarını gasb ve mezbûrları dahi şer'an diyet îcâb ider âlet-i câriha ile cerh ve (...) fevt bu vechle gadr ve taaddîleri şer'i sâbit ve muhakkak olurise ma'rifet-i şer'le emvâl-i magsubeleri tahsîl ve ashâb-ı hukuka teslim ve mezbûrları dahi şer'an îcâb iden diyetleri vârislerine alıvirilüb ber-muktezâ-yı şer' (...) ihkâk-ı hakk olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfîm i'tâ'sı (...) âlî deyü cevap tahrîr olunmağla senki vezîr müşâr-ileyhsin vech-i meşrûh üzere mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Evâil-i Rebi'ü'l-evvel sene 1193

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 395

Diyarбекr vâlisine ve Amid monlasına ve eyâlet-i Diyarбекr'de vâki zikr-i âti el-hâc İsmail'in bulunduğu kazânın kadısına hüküm (ki)

Göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hacı İsmail zîde şerîfe gelüb bu kendü hâlinde olub kimesneye vireceği olmayub ve üzerine dahi şer'an bir (nesne sâbit) ve zâhir olmuş değil iken yine aşîreti mezbûreden (...) (...) Hacı İsmail kendü hâlinde olmayub binyüzdoksan senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ehl-i örfe (istinâden) sekizyüz re's koyun ve (...) re's atın ikibinyediyüzdört gurusun gasben ahz idüb ziyâde gadr ve taaddî eyledüğün hâliyâ taht-ı hükümet ve (kazâlarınızda) geşt ü güzâr üzere olduğun bildürüb bulunduğu mahalde zâbiti ma'rifetiyle şer'le görölüb olmikdâr gurus at ve koyunu alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfîm ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 1194

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 3

Diyarбекr vâlisi vezîre zikirleri âti kimesnelerin eyâlet-i Diyarбекr'de buldukları kazânın kadısına hüküm (ki)

Çermik Kazâsı'na tabi (...) nâm karye sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan ve eimmeden Esseyyid Ömer zîde şerîfe gelüb kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi yoğiken (...) eşkıyâlarından (...) Aşîreti'nden Kara (...) oğlu İsmail ve karındaşı Mehmed ve Hasan ve karındaşı oğlu Abbas ve kethüdası İbrahim nâm kimesne birbirleriyle yekdil ve binyüzdoksan () senesinde hevâlarına tâbi süvâri ile (...) (...) karye-i mezbûreyi basub bunun üzerine hüçüm ve bil-cümle emvâl ve eşyâsını nehb ve garet ve karye-i mezbûre ahâlîsinden iki nefer kimesneyi katl ve bunun oğullarını esir misüllü yanlarına götürdüklerinden (...) helâk ve bir kızını dahi âlet-i (...) ile zarb ve mecrûh ve gadr eyledüklerin ve mezbûrlar Siverek voyvodasına (...) ve bu bâbda da'vâsına muvâfik fetvâ-yı şerîfeleri olduğun ve mezbûrlar eyâlet-i mezbûrede geşt ü güzâr eyledüklerin bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğın

senki Diyarbekr vâlisi vezîr müşârü'n-ileyhsin mahallinde şer'le görölüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında

Fî Evâil-i Receb sene 1194

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 27

Keban nâibine ve Keban Ma'deni eminine (hüküm ki)

Keban Ma'deni kömürçülerinden (...) Aşîreti'nden Ömer beşe (?) oğlu Osman ve Mehmed oğlu Ali ve dahi ma'lûmü'l esâmî ma'den reâyâları gelüb yine Keban Ma'deni reâyâlarından kömürçü tâifesinden Barçikânlı Aşîreti'nden ma'lûm ü'l esâmî reâyâlar kendü hâllerinde olmayub kadîmden garaz ve adâvet (...) olmağla mücerred icrâ-yı garaz ve ahz-ı intikam sevdâsıyla yüzdoksan () senesinde bunların mâl ve davarların sürüb götürüb bunlar dahi ardlarından varduklarında almak istedikde mûrisleri Osman oğlu Mehmed nâm kimesneyi âlet-i câriha ile katl mâl ve eşyâların yağma ve garet ve mezkûrlar ile mukavemet ve ihkâk-ı hakk mümkün (...) ve bu bâbda da'vâlarına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb şer'le görölüb yağma ve garet eyledükleri mâlların alıvirilüb ve katl maddesi dahi şer'an sâbit olurise ber muktezâ-yı şer'i mutahhar icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 39

Diyarbekr beğlerbeğisine ve Harperut kadısına (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye ahâlîleri gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub ber vechle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken kazâ-i mezbûr sâkinlerinden El-hâc İbrahim sipâhî ve karındaşı Abdullah nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub eşkıyâ zümresinden olduklarından nâşî aşîir ekrâdından dört yüz nefer mikdârı eşkıyâ tâifesini başlarına cem' idüb binyüzdoksan () senesinde (...) (...) karye-i mezbûreye nüzûl ve fukarânın hânelerine duhûl birle hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak otuz keseden ziyâde akçeleriyle eşyâ ve emvâl-i sâirelerini fuzûlî vetagallüben gasb ve garet eyledüklerinden mâadâ nicelerinin iyâl ve bâkire kızlarını (...) kasdıyla taarruz ve hetk-i ırz ve katl-i nüfûs misüllü fesâdâta cesâret ve birinin bir nefer kızını dahi kılıç ile zarb bir kolunu mecrûh idüb ve mezbûrların ba'zı mahallere istinâdları olmak hasebiyle bunun emsâli envâ' gûne zulm ve taaddîlerinin nihâyeti olmaduğundan ahvâl-i fukarâ dîger-gûn ve mağdur ve perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların bildürüb şer'le görölüb ber muktezâ-yı şer' (...) icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâhir-i Safer sene 196

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 56

Ergani kadısına ve Ergani Ma'deni eminine hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Esseyyid Ahmed nâm sipâhî gelüb bunun bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olduğu tımarı karyelerinden Ergani Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye toprağında arâzi tasarruf idenlerden Ebubekir nâm kimesne fevt oldukda oğlu kalmayub tasarrufunda olan tarlaları tapuya müstahakk ve hakk-ı tapu kanûn üzere üç nefer kızlarına intikâl itmekle (...) takrir eyledükleri resm-i tapu ile kızları mezbûrelere virilüb tapu temessüğü i'tâ olunmuşiken ecânibden yine karye-i mezbûr sâkinlerinden ekrâd taifesinden Giranlı (...) nâm kimesne zuhûr ve mütegalibeden olmağla mücerred fevt olan merkumun tarlalarını tapu ile bana vir deyü hilâf-ı kanûn cebr ve ilhâh ve ahz ve hubs ve zarb-ı şedîd ile zarb ve tekrar ve onsekiz gün der-zincir ve ba'de elli gurusunu ahz ve tecrîm ve gadr-i küllî ve zulm-ü sarîh eyledüğün bildürüb senki Ergani Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden senki Ergani Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîfim yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 196

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 61

Diyaşbekr beğlerbeğisine ve Harperut kadısına hüküm ki

Harperut Kazâsı'na tâbi Belne (?) nâm karye sâkinlerinden İsmail ve Ömer nâm kimesneler südde-i saâdetime gelüb bunların kimesneye deyn ve kefâletleri yoğiken kazâ-i mezbûrda sâkin Barçıkânlı Aşîreti eşkıyâsından Mehmed nâm şakî zuhûr ve babanız Ahmed beşe dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde üçyüzyigirmi gurusu alacak hakkım vardır deyü da'vâya tasaddî ve lede'l-murâfaa babaları mezbûr fevt oldukda ism-i mâl itlâk olunur bir nesnesi olmayub ve bunlar dahi (...) vaz'ü'l-yed itmedikleri huzûr-u şer'ide sâbit ve zâhir ve cevab virilmişken mezbûr yüzdoksan () senesinde avnesiyle karındaşı mezbûr Ömer'i harb-i şedîd ile zarb ve cebren ve kahren yüzelli gurusu ahz eyledüklerinden mâadâ yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Çolak Hasan nâm kimesne dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak sekizyüz gurusların ahz ve gadr ve yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mütegalibeden Mehmed nâm kimesne dahi fuzûlî ve tagallüben yüzelli gurusu kıymetlü bir (...) kılıç ve bir atını takımıyla elli gurusunu min-haysü'l-mecmû' binyüzelli gurusunu ahz ve gasb ve gadr-i küllî idüb mezbûrlar ziyâde mütegalibeden olmalarıyla ber-vechle ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğün bildürüb senki mîr mîran mûmâ-ileyhsin âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ'-yı inâyet itmeğün senki mîr mîran mûmâ-ileyhsin âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilkâ'de sene 196

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 72

Diyanbetr Sancağı'nda zıkr-i âti mürûrilerin bulunduğları kazânın kadısına (hüküm ki)

Göçebe tâifesinden Mehmed ve Küçük Ali nâm karındaşlar gelüb bunlar kendü hâllerinde iken yine göçebe taifesinden (...) nâm kimesne kendü hâlinde olmayub zevcelerini hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren zabt eyledüklerinden gayri mezbûr zümre-i eşkiyâdan Çoban ve Yusuf ve Ahmed nâm kimesneler ile yekdil ve bunun üzerine şer'an bir nesne sâbit olmadan binyüzdoksan senesinde hilâf-ı (şer') ve bi-gayri hak dörtyüz guruslarını gasben ahz ve gadr-i küllî ve zulm (...) eyledüklerin bildürüb bulunduğları mahalde şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek için emr-i şerîf yazılmışdır

Evâil-i Şa'bân sene 197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 73

Diyanbetr Sancağı'nda zıkr-i âti mürûrilerin bulunduğları kazânın kadısına hüküm (ki)

Göçebe tâifesinden Mehmed ve Küçük Ali nâm karındaşlar gelüb bunlar kendü hâllerinde iken yine göçebe tâifesinden (...) nâm kimesne kendü hâlinde olmayub zevcelerini hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren zabt eyledüğünden gayri mezbûr zümre-i eşkiyâdan çoban ve Yusuf ve Ahmed nam kimesneler ile yekdil ve bunların üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadan binyüzdoksan senesinde hilâf-ı şer' ve bi-gayri hak dörtyüz guruslarını gasben ahz ve gadr-i küllî ve zulm (...) eyledüklerin bildürüb bulunduğu mahalde şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölmek (içün) emrim yazılmışdır

Fi Evâil-i Şa'bân sene 1197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 100

Diyanbetr vâlisine ve Harpirt kadısına (hüküm ki)

Harpirt Kazâsı'na tâbi Belne (?) nâm karye sâkinlerinden İsmail ve Ömer nâm kimesneler gelüb bunların kimesneye deyn ve kefâletleri yoğiken kazâ-i mezbûrda sâkin Barçıkânlı Aşîreti eşkiyâsından Mehmed zuhûr ve babanız Ahmed Paşa dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde üçyüzyigirmi gurus alacak hakkım vardır deyü da'vâya tasaddî ve lede'l-murâfaa babaları mezbûr fevt oldukda ism-i mâl ıtlâk olunur bir nesnesi olmayub ve bunlar dahi (...) vaz'-ı yed itmedükleri huzûr-u şer'ide sâbit ve zâhir ve cevab virilmişken tekrar yüzdoksan

() senesinde avnesiyle karındaşı mezbûr Ömer'i harb-i şedîd ile zarb ve cebren ve kahren yüzelli gurusların ahz ve gasb eyledüklerinden mâadâ yine kazâ-i mezbûr

sâkinlerinden Çolak Hasan nâm kimesne dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak sekizyüz gurusların ahz ve gadr ve yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mütegalibeden Mehmed nâm kimesne dahi fuzûlî ve tagallüben yüzelli guruş kıymetlü bir (...) kılıç ve bir atını takımıyla elli gurusunu min-haysü'l-mecmû' binyüzelli gurusların ahz ve gasb ve gadr-i küllî idüb mezbûrlar ziyâde mütegalibeden olmalarıyla ber vechle ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğun mukaddemâ inhâ ve âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak için doksanaltı senesi evâhir-i zilka'desinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd muayyen keşîdeleri olduğundan şer'i şerîf ve emr-i âliye itâat itmeyüb mağdur oldukların bildürüb olbâbda inâyet-i istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere tarîh-i mezkûrda emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın haseki mübâşir şer'le görülüb mukaddemâ sâdır olan emr-i âli-i mezkûrun icrâ olunmadığı (...) bi't-taharrî (...) tahkîk-i madde olunarak keyfiyyeti i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi ta'yîn olunan haseki-i mûmâ-ileyh mübaşeretiyile şer'le rü'yet ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âli-i mezkûrun icrâ olunmaduğu bi't-taharrî (...) ve tahkîk-i madde iderek keyfiyyeti dersaadetime arz ve i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilhicce sene 198

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 129

Diyanbektir ve Erzurum vâlilerine ve monlalarına zikr-i âti kimesnelerin buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm (ki)

Göçebe tâifesinden beğzâdesi oğlu Seyyid Abdi zîde şerîfe gelüb bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi yoğiken yine göçebe tâifesinden Hacı İsmail ve (...) ve İbrahim nâm kimesneler birbirleriyle yekdil olarak binyüzdoksan () senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak sekizyüzotuz guruş ve bir kılıç ve bir tüfenk seksensekiz aded koyun ahz (...) eyledüklerin ve mezbûrlar göçebe tâifesinden olduklarından geşt ü güzar ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb buldukları mahallde şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı (...) Sene 1200

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 148

Çemişgezek kadısına ve Keban Ma'deni eminine (hüküm ki)

Çemişgezek Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye ahâlilerinden Mehmed ve şehri karye ahâlileri gelüb karye-i mezbûre toprağında vâki kadîmi mer'a yerlerinde koyun ve sâir davarları kadîmü'l-eyyâmdan berü mahsûs ve müstakill ra'y olunub otundan ve

suyundan intifâ idüb bu makule kadîmi mer'a yerleri (...) satılmak ve âhere icâreye virilmek hilâf-ı kanûn iken yine karye-i mezbûreden Mustafa ve İsmail ve Hasan subaşı ve Bekir subaşı demekle ma'rûf kimesneler zuhûr ve ol mer'ayı fûruht ve akçesini tekâliflerine virdüklerinden başka binikiyüz senesinde mecmû' mâllarını zabt ve sekizyüz koyun ve üçyüz sığırlarını kazâ-i mezbûrdan ekrâd tâifesi sürüb götürüb ve Cafer Ağa demekle na'ruf kimesneyi katl ve mezbûr Mehmed'in karındaşını dahi bi-gayri hak kurşun zarb ve ve katl ve gadr eyledüklerin bildürüb şer' ve kanûn üzere amel olunub ol mer'a yerlerine koyun ve sâir davarları mahsûs ve müstakill ra'y otundan ve suyundan intifâ itdürüb mâlları dahi alıvirilüb madde-i katl dahi ber muktezâ-yı şer'i mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin ma'rifet-i şer' ve kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1201

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 164

Palu kadısına (hüküm ki)

Hacı Hasan ve diğêr Hasan nâm kimesneler gelüb bunların mûrisleri göçebe tâifesinden Yakub nâm kimesne yine kazâ-i mezbûrda kimesnenin mülkü olmayan hâli bir sahrâda tâife-i mezbûre ile muhteliten obalarını kurub otururlar iken mûrisleri mezbûr ol obalar arasında binyüzdoksan () senesinde cerîhan katl olunub katl-i nâ-ma'lûm olmağla tâife-i mezbûreye kassâm diyet lâzım geldüğüne şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğü bildürüb şer'le görölüb ber müceb fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden ber müceb fetvâ-yı şerîfe mahallinde şer'le görölmek bâbında

Fî Evâil-i Zilka'de sene 201

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 172

Mîr-i mîrandan Malatya Sancağı mutasarrıfı Rişvanzâde Ömer dâme ikbalûhuya ve zikr-i âtî Mülükânlu Cemâati'nin buldukları mahallin kadısına ve Keban Ma'deni eminine (hüküm ki)

Ma'den-i mezbûr havâlisinde olan Rişvân Aşîreti'nden Mülükânlu Hacı Musa ve cümle kabilesi ve Kelerlü Cemâati mukaddemâ sâdır olan emr-i âli mücebince mahalli iskânları olan Rişvân derûnuna gitmeyüb cemâat-i mezbûrdan Mülükânlu ekrâdı Malatya Kazâsı'nda vâki (...) Dağı demekle ma'rûf yaylakda kendü hâllerinde durmayub Berimek (?) ve (...) nâm mahallerde mürûr u ubûr iden tüccâr ve ebnâ-yı sebile tasallut birle emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve kazâ-i mezbûr karyelerinden Comuhu (?) Karyesi'nden kırkdan mütecâviz ve İzoli Karyesi'nden onbeş ve Yabasni (?) Karyesi'nden gice ba'dehak katl ve (...) mecrûh ve bi'l-cümle emvâl ve eşyâlarıyla nefsi-i şehri ahâlîsinden Hacı Abdi oğlu Mehmed'in üçyüzden mütecâviz hayvânâtının ve (...) Karyesi'nin bargirlerin yüzdoksan () senesinde ahz ve bunun emsâli zulm ve

taaddîlerinin nihâyeti olmaduğın mukaddemâ arzuhal ve i'lâm ve inhâ ve eşkıyâ-yı merkum buldukları mahalde ahz ve meclis-i şer'e ihzâr ve terâfu'-u şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunduktan sonra mahall-i iskânlarına sevk ve (...) tasallutları fukarâ üzelerinden men' ve def' olunmak bâbında size hitâben mukaddemâ emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledüklerine binâen mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzere amel olunmak için ikiyüzbir senesi evâsıt-ı Rebiü'l-âhirinde sâdır olan emr-i şerîfim dîvân-ı hümâyûnumdan ihrâc bulunmağla bu def'a Malatya Sancağı'nda vâki Hısn-ı Mansur Kazâsı'na tâbi Hamsbey (?) nâm karyeden Seyyid Yusuf ve Seyyid Molla Mehmed dimekle ma'rûf kimesneler ile sâirlerinin der-âliyeme takdîm eyledükleri arzuhallerinde mezbûrlar kendü hâllerinde ve ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri olmayub dahl olunmak îcâb itmez iken civârlarında sâkin öteden berü kendü hâllerinde olmayub şekavet ile meşhûr Mülükânlu eşkıyâsından Kara oğlu Osman ile sâir mezkûrû'l-esâmî onbeş nefer kimesneler hevâlarına tâbi eşkıyâ ile yekdil ve binikiyüz senesinde bunlar karyeleriyle sâir kazâ-i mezbûra tâbi on üç aded kurâyı basub emvâl ve eşyâların nehb ve garet ve bâğ ve bâğçelerinin eşcârların kat' ve menzillerin ihrâk veyigirmibeş nefer bi-cürm kimesneleri ba'dehak katl ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve aşîret-i merkume haklarında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim tenfiz ve icrâ 16-olunmaduğın bildürüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görülüb ihkâk-ı hakk ve şer' ve mazarratları üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında müceddeden istidâ'-yı inâyet ve aşîret-i merkume haklarında ber-vech-i muharrer târîh-i merkumda mübâşirle sâdır olan emr-i âlînin cevâbı olarak mübâşiri yeddiyle tahrîrât vürudıyla (...) ve bunların istid'âlarıyla eşhâs-ı mezbûre haklarında dahi başka evâmîr-i şerîfim virildüğünün kaydı bulunmaduğu hâvi dîvân-ı hümâyûnumdan işâret olunmağla bu sûretde karye-i Hamsbey (?) (...) ahâlîleri istid'âları üzere mahallinde şer'le (...) mübâşirle emr-işerîfim sudûrunu bi'l-fi'l reisü'l-küttâbım olan Mehmed Raşid dâme uluvvûhu i'lâm itmeğın senki mîr-i mîran mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle reisü'l-küttâb mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi fermânım olduğı vechle aşîret-i mezbûr ahâlîleri ma'rifetiniz ve mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle buldukları mahalde ahz ve meclis-i şer'e ihzâr ve (...) hakh ve (...) iden husemâlarıyla terâfu'-u şer' ve ber-muktezâ-yı şer' (...) ve ba'de's-sübûtü'ş-şer'i icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra şer' ve mazarratların men' ve def' (...) ikdâm ve ihtimâm olunub şöyleki ibtâl-i hakka müceb ağmâz ve müsâmaha gûne ve men' ve hareketden (...) ihtirâz eylemeniz bâbında Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1202

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 40

Diyairebkr vâlisine ve Harput kadısına hüküm ki

Harput Kazâsı'na tâbi Belne (?) nâm karye sâkinlerinden İsmail ve Ömer nâm kimesne gelüb bunların kimesneye deyn ve kefâleti yoğiken kazâ-i mezbûrda sâkin Barçıkânlı Aşîreti eşkıyâsından Mehmed nâm şakî zuhûr ve babanız Ahmed beşe dimekle ma'rûf kimesne zimmetinde üçyüzyigirmi gurusş alacak hakkım vardur deyü da'vâya tasaddî ve

lede'l-muraâfaa babaları mezbûr fevt oldukda ism-i mâl ıtlak olunur bir nesnesi olmayub bunlar dahi (...) vaz'-ı yed itmedükleri huzûr-u şer'ide sâbit ve zâhir ve cevab virilmişken mezbûr yüzdoksan () senesinde avnesiyle karındaşı mezbûr Ömer'i harb-i şedîd ile zarb ve cebren ve kahren yüzelli guruş ahz eyledüklerinden mâadâ yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Çolak Hasan nâm kimesne dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak sekizyüz guruşların ahz ve gadr ve yine kazâ-i mezbûr sâkinlerinden mütegalibeden Mehmed nâm kimesne dahi fuzûlî ve tagallüben yüzelli guruş kıymetlü bir (...) kılıç ve bir atını takımıyla elli guruşunu min haysü'l-mecmû' binyüzelli guruşunu ahz ve gasb ve gadr-i küllî eyledüklerin ve mezbûrlar ziyâde mütegalibeden olmalarıyla ber vechle ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğun mukaddemâ ba arzuhal inhâ ve Diyarbekr beğlerbeğisi ma'rifetiyle âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylemekle âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında binyüzdoksanaltı senesi evâhir-i zilka'de Diyarbekr beğlerbeğisi ve Harput kadısına hitâben emr-i şerîf sâdır olmuşiken icrâ-yı hakk ve tenfiz-i emr-i âli mümkün olmaduğun bildürüb senki vezîr müşâr-ileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda ber vech-i muharrer tarîh-i merkûmda emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın senki vezîr müşâr-ileysin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak bâbında emr-i şerîf yazılmışdır

Fi Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 128

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 75

Diyarbekr vâlisî vezîre ve Çemişgezek kadısına hüküm ki

Çemişgezek Kazâsı'na tâbî (...) ve (...) nâm karyelerin müslim ve ehl-i zimmet reâyâları südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub ve üzerlerine dahi bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Çemişgezek Kazâsı sâkinlerinden cebâbireden ve mütegalibeden ve ekrâd tâifesinden sipâhî Kâsım dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve üzerlerine musallat ve hîle ve tezvîrâta sülûk birle her birlerini birer gûne tekrar eyledüğünden mâadâ on kise akçe (...) ve gadr-i küllî ve zulm-ü sarîh eyledüğün bildürüb senki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz merkum Kâsım'ın hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayir-i emr-i rızâ vâki taaddâsi men' ve def' ve himâyet ve sıyânet olunmaları bâbında size hitâben emr-i celilü'l-kadîrim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden sizki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhâsız hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf vâki olan taaddâsi men' ve reâyânın himâyet ve sıyâneti fermânım olmağın imdi (...) dâverânemde ahâlî-i reâyâ ve sâir hilâf-ı şer'-i şerîf (...) ve mugayir-i rızâ (...) olunduğuna kat'â rızâ u şahânem olduğı siz vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz ma'lûmunuz oldukda merkum Kasım'ın hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugayir-i rızâ ahâlî-i

fukarâya (...) vâki olan zulm ve taaddîsinin men' ve def' hâlâtının istihsâliyle himâyet ve sıyânet fukarâya ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında
Fi Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 95

Amid kadısına ve Diyarbekr mütesellimine hüküm (ki)

Medine-i Amid sükkânından Esseyyid Ahmed zîde şerîfe gelüb bunun babası kuzâtdan El-hâc Hasan nâm kimesne kendü hâlinde olub bî-vech-i şer' taaddî olunur hâli yoğiken Amid Kazâsı'nda sâkin aşâir tâifesinden (...) ve (...) Aşîreti eşkıyâlarından (...) ve (...) ve Mehmed kethüda ve Abdullah ve Molla Hasan ve Ali bin Resûl ve Hüseyin dimekle ma'rûf kimesneler binikiyüz () senesinde birbirleriyle yekdil ve yekcihet olarak hilâf-ı şer'-i şerîf babası merkumun olduğu mahalli basub babası mezbûr (...) bi-gayri hak katl eşyâ ve nukudlarını nehb ve garet ve gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb senki mütesellim mûmâ-ileyhsin mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ber-muktezâ-yı şer' () icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeğın senki mütesellim mûmâ-ileyhsin mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek bâbında
Fî Evâhir-i Rebi'u'l-evvel sene 1209

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 109

Amid kadısına ve Diyarbekr mütesellimine hüküm ki

Medîne-i Amid sükkânından Esseyyid Ahmed'in babası kuzâtdan El-hâc Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olub bî-vech-i şer'i taaddî olunur hâli yoğiken Amid Kazâsı'nda sâkin aşâir taifesinden (...) ve (...) Aşîreti eşkıyâlarından (...) Nebî ve (...) ve Mehmed kethüda ve Abdullah ve Molla Hasan ve Ali bin Resul ve Hüseyin dimekle ma'rûf kimesneler binikiyüz () senesinde birbirleriyle yekdil ve yekcihet olarak hilâf-ı şer'-i şerîf babası merkumun bulunduğu mahalli basub babası mezkûr ile (...) emmizâdelerini bi-gayri hak katl ve eşyâ ve nukudlarını nehb ve garet ve gadr-i küllî eyledüklerin mukaddemâ bâ-arzuhal inhâ ve inâyet istid'â eyledükde senki mütesellim mûmâ-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülmek bâbında sene-i mezbûre evâhiri rebi'u'l-evvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi bu def'a merkum Seyyid Ahmed ile diğer karındaşları Seyyid Hüseyin ve Seyyid Mehmed zîde şerîfihumânın südde-i saadetime takdim eyledükleri arzuhalleri mefhumunda ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim esnâ-yı râhda zâyi olduğun ve suretleri maktul-ü mezbûrların otuzbeş kiselik emvâl ve eşyâ ve hayvânâtlarını aşâir-i mezbûr yağma ve garet eyledüklerin inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve mezbûrların yağma ve garet eyledükleri olmikdâr kise emvâl ve eşyâ ve hayvânâtları herne ise tamamen tahsîl ve bî-kusûr alıvırılüb ve katl maddesi dahi ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum sudûrunu istid'â ve dîvân-ı

hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i merkumda emr-i şerîfim virüldüğü mestûr ve mukayyed bulunmağla sadr-ı azâm ikinci çukadarı Ali zîde kadruhû mübaşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebine amel ve hareket olunmak bâbında

Fî Evâil-i Muharrem sene 1210

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 206

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından olub mîr-i âhûr-u evvelim pâyesiyle ma'den-i hümâyûnum emini olan mîr Abdi dâme mecdûhuya ve zikr-i âtî kimesnelerin buldukları mahallin kadısına hüküm ki

Harperut Kazâsına tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden Mehmed nâm kimesne gelüb bu güherci tâifesinden olub karındaşı Ali nâm kimesne ile kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olarak sekiz re's katırlarına ma'lûmü'l-mikdâr mermerseng tahmîl ve Gümüşhane'ye gelürler iken eşkiyâ zümresinden (...) oğlu dimekle ma'rûf kimesne on nefer ma'lûmü'l-ism ekrâd ve (...)Ağa oğlu (...) Haleb ve Egin karyesi sâkinlerinden (...) nâm kimesneler ile müttefiken binikiyüzonuç senesinde Sarıçiçek nâm mahallde bunları basub karındaşı merkumu bi-gayri hak katl ve hayvânât-ı mezkûrlar ile bin guruslukdan mütecâviz nukud ve esliha ve emvâl ve eşyâlarını nehb ve garet idüb gadr eyledüklerin bildürüb ma'den emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetinle şer'le görölüb bermuktezâ-yı şer'i mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim ricâ ve husûs-u mezbûr hînn-i terâfu'da tezvîr idüğü inde's-şer' tahakkuk eyledüğü hâlde ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiriyesi mazlûm olan müddeâ aleyhden taleb olunmayub ber-müceb fetvâ-yı şerîfe husumet-i kazibe iden müddeâ mütemerridden tahsîl olunmak üzere senki ma'den emini mûmâ-ileyhsin mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Zilhicce sene 218

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 212

Diyarбекr vâlisine ve Amid nâibine hüküm ki

(...) zâde sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sâdâtü'l-kirâm Esseyyid Mustafa zîde şerîfe gelüb Amid Kazâsı sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden Hüseyin (...) ve Mehmed ve Ali ve Hasan sâirleriyle müttefiken binikiyüzonsekiz senesinde Diyarбекr kilesiyle yüzon keyl çeltüğünü hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak gasben ahz idüb gadr-i küllî eyledüklerin inhâ şer'le görölüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak aldıkları olmikdâr keyl çeltüğü tamamen tahsîl ve bi-kusûr alıvırılıb bi-vech-i şer'i taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve hînn-i terafu'da müddeânın hakkı şer'an (...) olmayub (...) ızrâr ve ta'cîz için da'vâya sülûk zâhir oldukda ücret-i mübâşiriye mazlum olan müddeâ aleyhden olunmayub ber-müceb fetvâ-yı şerîfe husumeti kâzibe iden müddeiden tahsîl olunmak üzere senki vezîr müşâr-ileyhsin mahallinde şer'le görölmek bâbında

Fî Evâil-i Rebi'ü'l-âhir sene 219

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 263

Bağdad monlasına hüküm (ki)

(...) ve Mehmed ve (...) nâm kimesneler gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareket ve deyn ve kefâletleri olmayub üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Bağdad'da (...) Aşîreti ahâlîlerinden Ali Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayub binikiyüzondokuz senesinde (...) nizâ ve bilâ murâfaa bunların beşyüz guruslarını hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasben ahz idüb gadr-i küllî eyledüğün bildürüb mahallinde şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak gasben ahz eyledüğü olmkidâr gurus alacakları tamâmen ve kâmilen tahsîl ve bî-kusûr kendülere alvırılüb bî-vech-i şer'taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek bâbında

Fî Evâhir-i Rebi'ul-âhir sene 220

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası . 282

Diyarбекr beğlerbeğisi () Paşa'ya dâmet meâlihiye ve Amid Kazâsı'na hüküm (ki)

Sadât-ı kiramdan Seyyid El-hâc Hafız Mehmed zîde şerîfe rikâb-ı hümâyûnuma arzuhal idüb bu kendü hâlinde ırzıyla (mukayyed) hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi yoğiken Amid Kasabası'nda sâkin aşâirden (...) Yusuf ve (...) Hüseyin ve İbrahim ve Zaza Hayrullah ve (...) dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâlinde olmayub binikiyüzyigirmi senesinde Diyarбекr Kazâsı muzâfâtından Göksu Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karyede vâki değirmenlerini basub kendünün ve âdemlerinin bi'l-cümle emvâl ve eşyâlarını ahz ve nehb ve garet eyledüklerinden mâadâ değirmen-i mezkûrları ihrâk idüb gadr-ı azam ve zulm-ü sarîh eyledüklerin bildürüb mahallinde şer'le görülüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve husus-u mezbûr hînn-i terâfu'da müddeânın hakkı rü'yet olunub mücerred ızrâr ve ta'cîz için olduğu lede's-şer' mütehakkık olundukda ücret-i mübâşiriye mazlûm olan müddeâ aleyhden talep olunmayub müddei mütemerridden alınmak üzere senki Diyarбекr beğlerbeğisi mûmâileyhsin mahallinde şer'le rü'yet olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Rebi'ü'l-âhir sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 318

Harperut Kazâsı naibine (hüküm ki)

Hâlâ Haleb vâlisi ve ma'den-i hümâyûnum emini sadr-ı esbak vezîrim El-hâc Yusuf Ziya Paşa iclâlehunun der-bâr-ı atûfetkarârıma vârid olan tahrîrâtda ma'den-i hümâyûnuma merbût kazâ-i merkuma tâbi (...) ve (...) ve (...) Karyeleri ahâlîleri kendü

hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u hareketleri yoğiken Harperut sükkânından (...) oğlu Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayub ekrâd tâifesi eşkiyâsından külliyetlü eşkiyâyı başlarına cem' birle kurâ-i merkumeye hücum ve zikr olunan (...) Karyesi ahâlîlerinin emvâl ve eşyâlarını ve sâlifü'z-zikr (...) ve (...) karyeleri ahâlîlerinin dahi ikiyüz re's koyun ve keçi ve hayvânâtlarını nehb ve garet ve olvechle gadr-i küllî ve zulm-ü sarîh eyledüğü bundan akdem bâ i'lâm lede'l-inhâ vel-istid'â âher husûsa me'mûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb hilâf-ı şer'-i şerîf merkumun gasb eyledüğü emvâl-i magsûbe tahsîl ve ashâbına redd ve teslim birle ihkâk-ı hakk olunmak bâbında bundan akdem müşâr-ileyhâ ve Harperut Kazâsı nâibine hitâben sâdır olan emr-i âlî mücebince müşâr-ileyh tarafından eşkiyâ-yı merkum üzerine asâkir ta'yîn olundukda tâb âver-i mütehammil olamadukları ve dâhil-i dâire-i istîmân oldukları ve emvâli magsûbe tamâmen tahsîl ve ashâbına redd ve teslim birle Herdi Aşâiri ve Barçikân ve (...) ahâlîleri ba'zı şurût ve uhûd ile (...) olunduğuna mübeyyen virilen hücec ve i'lâm derâliyyeme takdîm olunduğu derc ve iş'âr olunmuş mazmûnu virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüb senedât-ı mezkûre hıfz olunmağla (...) müş'ir işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi senki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsin vârid olan tahrîrât-ı mazmûnu virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüb takdîm olunan hücec ve i'lâm ve tahrîrât-ı mezkûre divân-ı hümâyûnum tarafından hıfz olunduğu ma'lûmun oldukda fi mâ ba'd keyfiyyeti aşâir-i merkum ve sâir iktizâ idenlere

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 349

Mîr-i mîran-ı kirâmdan ma'den emin vekili () dâme ikbalûhuya ve zikr-i âti kimesnelerin Keban Ma'deni merbûtâtında buldukları mahallin kadısı fazlûhuya (hüküm ki)

Hısn-ı Mansûr Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karyede vâki Şeyh Abdurrahman Erzincânî zâviyesinin başka başka berât-ı şerîfimle zâviyedâr ve vakfının mütevellileri olan sulehâdan Esseyyid Şeyh El-hâc Ömer ve Esseyyid Şeyh Mustafa ve elhâc Mehmed zîde (...) gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve umûrlarıyla meşgûl olub dahl olunmak icâb ider hareketleri yoğiken göçebe taifesinden (...) Aşîreti kethüdası (...) ve Mustafa ve Bekir nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayub birbirleriyle yekdil ve yekcihet olarak işbu sene-i mübâreke de zâviye-i mezkûrun döşeme ve sâir emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak ahz idüb gadr-i küllî eyledüklerin inhâ ve olbâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden husûs-ı mezbûr ricâl-i devlet-i âliyyemden hâlâ darb-hâne-i âmirem nâzırı olan Esseyyid İbrahim dâme mecdûhuya havâle olundukda Keban ma'deni merbûtâtında buldukları mahallde şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ısdârı (...) re'y idüğünü i'lâm itmekle husûs-ı mezbûr hînn-i terâfu'da tezvîr idüğü inde's-şer' tahakkuk eyledüğü hâlde tarafından ta'yîn olunan mübâşirin ücret-i mübâşiriyesi mazlûm olan müddeâ aleyhden talep olunmayub ber-müceb fetvâ-yı şerîfe husumet-i

kâzibe iden müddei mütemerridden tahsîl olunmak üzere senki mîr-i mîran mûmâ-ileyhsin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında
Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 226

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 7

Ma'den-i hümâyûnum emini vezîrim Hafız Mustafa Mustafa Paşa iclâlehuya ve Ergani Kazâsı nâibine hüküm (ki)

Ergani Kazâsı'na tâbi Ebu Tahir Kasabası ahâlîsinin südde-i saâdetime takdîm eyledükleri arzuhallerinde bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub dahl olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûrede sâkin zümre-i eşkiyâdan (...) Aşîreti ahâlîsinden (...) oğlu Osman ve Hüseyin Uşağı Aşîreti ahâlîsinden (...) oğlu Resûl ve (...) Aşîreti ahâlîsinden (...) Hüseyin ve Mehmed oğlu diğer Hüseyin nâm kimesneler kendü hâllerinde olmaduklarından kasaba-i mezbûr sâkinlerinden a'yânlık dâiyesinde olan Akbaş oğlu Hüseyin ve (...) oğlu Mehmed nâm kimesneler ile müttefiken ikiyüzyigirmisekiz senesinde bunların mâlik oldukları emvâl ve eşyâlarını hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak gasb ve garet eyledüklerinden başka nâhiye-i mezbûr ahâlîsinin altı nefer ma'lûmü'l-esâmî kesânı ba'dehak katl ve mâllarını gasb eyledükleri ve merkuların sâir bu misüllü vâki' olan zulm ve taaddîlerine fukarâ-yı raiyyet ve (...) memleket tâb-ı âver olamayub perâkende ve perişân olacakları beyanıyla olbâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda Ebu Tahir Kasabası ahâlîsi kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed iken kasaba-i mezbûrede sâkin (...) ve (...) Aşîretleri ahâlîsi kendü hâllerinde olmayub ahâli-i merkumenin bâğ ve bâğçe ve tarla ve mevrûatlarını zabt dâiyesinde olduklarından başka aşîret-i merkumeden (...) oğlu Osman ve Hacı Hüseyin oğlu Mehmed Ali ve Osman nâm kimesnelerin karındaşları (...) ve İbrahim oğlu Mürteza ve (...) oğlu Bekir nâm şakîlerin binikiyüzyigirmioç senesinde kazâ-i mezbûr kurâsı ahâlîsinden Hacı oğlu Hüseyin ve Latif oğlunun kız karındaşı Fatma ve (...) Karyesi'nden Emir Mustafa ve Karakullukçu oğlu ve (...) Karyesi'nden Mustafa ve (...) oğlu Hüseyin ve Hancı İsmail oğlu Mustafa ve (...) Karyesi'nden Molla Hüseyin'in (...) ile (...) Karyesi'nden Ahmed oğlu Ali'nin bir sıgar veledini hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak katl ve zevcesini ahz ve kabz idüb gadr-i küllî eyledüklerin kasaba-i mezbûr ahâlîsi mukaddemâ bâ arzuhal lede'l-inhâ vel-istid'â ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle husûs-u mezbûr mahallinde ber-vech-i hakkâniyet şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk ve madde-i katl dahi her kimin üzerine ber nehc-i şer'i sâbit olur ise kâtiler habsde ibkâ ve keyfiyyet der-saâdetime i'lâm ve inhâ olunmak bâbında ikiyüzyigirmioç senesi evâsıt-ı cemâziyel-âhirinde ve ba'de te'kîdi hâvi umde-i ricâl-i devlet-i âliyemden hâlâ darbhâne-i âmirem nâzırı olan Seyyid İbrahim (...) dâme mecdûhu i'lâmıyla ikiyüzyigirmisekiz senesi evâsıt-ı Zilka'desinde emr-i şerîfim virildüğü mestûr ve mukayyed olmağın husûs-u mezbûr nâzır mûmâ-ileyhe tekrar havâle olundukda mahallinde ma'rifet-i şer'le rü'yet ve iktizâsı dersaâdetime tahrîr ve

iş'ara mübâderet olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm itmekle senki vezîr müşâr-ileyhsin mübâşir ma'rifetiyle i'lâmı mücebince husûs-u mezbûr mahallinde şer'le rü'yet ve bî-vech ve hilâf-ı şer'-i şerîf vâki olan müdâhale ve taaddînin men' ve def'ine mübâderet ve (...) şahânemde fukarâyı (...) ileyhin emin ve asâyişleri (...) istihsâle mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve keyfiyyet etrâfiyla der-saâdetime tahrîr ve inhaya mübâderet olunmak fermânım olmağın imdi sizki vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz husûs-u mezbûr inhâ olduğu üzere olduğu hâlde ma'rifetiniz ve ta'yîn (olunan) mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle ber-vech-i hakkaniyyet şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakka ikdâm ve dikkat ve fi mâ ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf bu makule vâki olan zulm ve taaddînin men' ve def'iyile (...) olan fukarâ-yı raiyyetin emin ve asâyişleri (...) istihsâle mezîd-i ihtimâm ve mübâderet ve keyfiyyet etrâfiyla der-saâdetime tahrîr ve i'lâm ve ücret-i mübâşiriye şurût-u nizâmına hâvi mukaddemâ sudur iden emr-i âliyemindahi infâz ve icrasına mübâderet olunmak bâbında

Fî Evâil-i Şa'bân sene 229

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 60

Erzurum vâlîsi ve bilâd-ı istiklâl şark cânibi seraskeri ve ma'den-i hümâyûnum emini sadr-ı esbak vezîrim Mehmed Emin (...) Paşa'ya ve Harperut Kazâsı nâibine

Harperut Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi sâkinlerinden Halil tatar dimekle a'rif kimesne gelüb bu der-âliyemde ikâmet üzere iken kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden ekrâddan ma'lûmü'l-esâmî kimesneler kendü hâllerinde olmaduklarından bin ikiyüzotoziki senesinde bunun hânesi derûnunda mevcûd beşbinbeşyüz gurusluk eşyâsını hilâf-ı şer' şerîf serikaten ahz idüb gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb mahallinde şer'le görölüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' itmekden nâşî husûs-u mezbûr hînn-i terâfu'da tezvîr idüğü inde'ş-şer' tahakkuk eyledükde ücret-i mübâşiriye mazlûm olan müddeâ aleyhden taleb olunmayub ber-mûceb fetvâ-yı şerîf husumet-i kâzibe iden müddeâ mutemerridden tahsîl olunmak üzere senki vezîr müşâr-ileyhsin mahallinde şer'le görölmek bâbında

Evâhir-i Rebi'u'l-âhir sene 237

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 6

Musul beğlerbeğisine ve Musul nâibine hüküm ki

Musul tüccârından El-hâc Ahmed nâm kimesne gelüb bu ikiyüzkırkseki senesinde sekiz yük derûnunda mevcûd ve mâlik olduğu yüzbin gurus kıymetlü emvâl ve eşyâsıyla Erzurum'dan Musul'a gider iken Musul civârında Cezire nâm karyeye duhûlunda karye-i mezbûre sâkinlerinden ve ekrâd taifesinden (...) nâm kimesne kendü hâlinde olmaduğundan olmikdar gurus kıymetlü sâlifü'z-zikr emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer'-i şerîf gasben ahz idüb gadr-i küllî eyledüğün bildürüb mahallinde şer'le görölüb merkumun hilâf-ı şer'-i şerîf gasben ahz itmiş olduğu olmikdar gurus kıymetlü emvâl ve

eşyâsı kendüye alivirilüb icrâ-yı şer'-i şerif ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekden nâşî husus-u mezbur hînn-i terâfu'da tezvîr idüğü inde'ş-şer' tahakkuk eyledükde ücret-i mübâşiriye mutâlebesiyle olan müddeâ aleyhden talep olunmayub ber-mûceb fetvâ-yı şerîfe kâzibe iden müddeî mütemerridden tahsîl husûsuna ihtimâm ve dikkat ve da'vâ müzevver iken müddeâ aleyha ücret-i mübâşiriye talebiyle hilâf-ı şer'-i şerîf tazyik ve tecrîmden hazer ve mücânebet olunmak üzere senki paşa-yı mûmâ-ileyhsin mahallinde şer'le görülmek bâbında
Fî Evâsıt-ı sene 250

Defter Numarası : 8

Sayfa Numarası : 52

Eyâlet-i Diyarbekr müşîri ve ma'den-i hümâyûnum emini vezîrim İsmail Paşa edâmallahü teala iclâlehu Subadra naibine (hüküm ki)

Malatya Sancağı'nda Subadra Nâhiyesi'ne tâbi karye-i Kâhsil ekrâd tâifesi mütemekkin olup zirâat iderler hâsıl kısm mine'l-hums tahtında hinta ve şaîr ve resmi zemin yekün ma' gayruhu dokuzyüz akçe ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi mezra'-i Handerenzid karye-i Kâhsil hâsıl üçyüz akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle başka başka tahrîr ve defter-i icmâlde yazı-yı mezkûreleri ma' gayruhu bir görüleb üçbin otuzdokuz akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr tamâmen süvâri-i asâkir-i muntazama-i şahânem alaylarından mîralay Raşid'in birinci alayı üçüncü bölüğü altıncı onbaşısının beşinci neferi Mehmed veledî Ali'nin tımarı ve hâliyâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu defter-i hâkanîde mukayyed olmağla karye-i Kâhsil ve mezra'-i Hanû'l-merkume bermucêb-i defter-i hâkanî mezbûrun tımarı tarafından zabt ve karye-i merkume toprağında ziraât idenlerin ziraâtleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden beşde bir öşrleriyle Handerenzid karye-i Kâhsil mezra'sı toprağında ziraât idenlerin ziraâtleriyle hâsıl eyledükleri terekelerinden kanûn ve defter mücebince öşrleri müstakilen ahz ve kabz murâd olundukda dahl olunmak icâb itmez iken (...) Aşîreti ahâlîsinden İbrahim nâm kimesne fuzûlî müdâhale ve hâsılâtını bilâ sened tagallüben ahz idüb gadr-i küllî eyledüğü beyanıyla kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu süvâri-i merkum bu def'a bâ-arzuhal istid'â itmekden nâşî defter-hâne-i âmiremde mahfûz rûz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmuş ve tımar-ı mezbûr iltizâmât defterinde dâhil olmaduğu cevâbı yazılmış ve livâ-i mezbûrede kâin iltizâmâtdan şimdiye kadar dâhil-i defter olmayanların bundan böyle dahi iltizâme-i raiyyet olunur ise sahîbleri mahallerinde mevcûd olduğu hâlde hakîki (...) mevcûd değil ise yine mahallinde bedel-i sâbıkları ve hâsılâtı gadrden ârî olacak vechiyle tahakkuk veyahûd (...) bir sene mutasarrıflarına zabt ve ta'şîr eylemeğın hâsılâtın zâhire ihrâcına i'tinâ olunarak (...) bedel-i sâbık (...) ve (...) tarafından deruhde olunmak için (...) bi't-tahrîrât ve i'lâm dersaadetime inhâ olunmak ve talep ü raiyyet olunmaduğu sûretde ashâbı taraflarından zabt ve ta'şîr itdürülmesi husûsuna mübâderet kılınmak ve mukaddemâ bâ irade-i seniyye virilen nizâmı iktizâsından bulunmuş olmağla vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt sene 259

Defter Numarası : 8

Sayfa Numarası : 54

Eyâlet-i Diyarbekr müşiri ve ma'den-i hümâyûnum emini vezirim İsmail Paşa iclâlehuya ve Kuruçay Kazâsı naibine (hüküm ki)

(...) oğlu Ahmed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf hareket ve kimesneye vaz' ve deyni ve kefâleti olmayub üzerine şühûd u udûl ile bir nesne sâbit ve zâhir olmuş değil iken Kuruçay Kazâsına tâbi (...) Karyesi sâkinlerinden ve ekrâd taifesinden Koçkirlî Aşîreti ahâlîsinden Büyük (...) oğlu Timur nâm kimesne binyediyüzdoksanaltı ve yine aşîreti mekume ahâlisinden Karaca ve Piran Karyesi'nden (...) Küçük (...) oğlu Süleyman nâm kimesne yediyüz ve yine (...) torunları Kâsım nâm kimesne dokuzyüz ve İbrahim nâm kimesne yüzseksen ve yine aşîret-i mezkûre ahâlisinden Aruk (?) Karyesi'nde sâkin (...) oğlu Hasan nâm kimesne üçyüzaltmış guruşun cem'an üçbindokuzyüzotuzaltı guruşunu ikiyüzelliyedi senesinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî ahz idüb gadr-i küllî eyledükleri beyanıyla mahallinde şer'le rü'yet olunmak babında emr-i şerîfim sudûrunu merkum Ahmed bu def'a bâ arzuhal istid'â itmiş ve (...) (...) saltanat-ı seniyyemden büyük ve küçük bir kimesne (...) birisinin mal ve emlâkına bi-gayri hak taarruz ve tasallut ve müdâhele itmek ve yahud cebren almak ve satdırmak için bi'z-zât ve yahud bi'l-vâsıta icbâr eylemek misüllü şeyler vechen mine'l-vücûda câiz olmaması ve ba'de's-sübût ol makule madde-i memnû'a ve mekrûhaya cesâret iden olur ise farzâ birinin mâl ve emlâkına tasallut vuku'unda men' ve def' olunub şayet ber-takrîb ile zabt itmiş bulunur ise mazbût olan mâl ve emlâk mevcûd ise (...) değil ise (...) ref' itdirilmesi ahkâm-ı cezâiye muktezasından bulunmuş olmağla mahallinde şer'le rü'yet olunmak fermânım olmağın imdi sizki müşîr müşâr ve nâib mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile merkumunu mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve ber-nehc-i şer'i ferden-ferdâ terâfu'-u şer'i-şerîf iderek husûs-u mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu hâlde merkumûnun hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayri hak fuzûlî ahz eyledükleri meblağ-ı merkumeyi ba'de's-sübût hükm idüb merkum Ahmed'e alıvırilüb icrâ-yı şer'-i-şerîf ve ihkâk-ı hakka dikkat ve husûs-u mezbûr zımında müddeî-i merkum tarafından mübâşir ta'yîni matlûb olduğu hâlde muahharen irâde-i seniyye-i mülükânemle virilen nizâm mûcebince ta'yîn olunacak mübâşirin hizmet-i mübâşeret ve masarif-i sahîhası kendü tarafından te'diye itdürülüb müddeâ aleyh canibinden hizmet-i mübâşeret ve masarif mutâlebe olunmamasından ve zinhâr bu vesile ile kendüye gadr ve taaddî misüllü vaz' ve hâlet vuku'undan mübâderet olunmak bâbında

Fî Evâil-i sâfer sene 259

1.2.Konar-göçerlerin Vergilerini Ödememeleri İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 8

Diyarbekr vâlisine ve Amid monlasına ve Ruha ve () kadılarına ve Rakka monlasına hüküm ki

Medîne-i Amid sâkinlerinden (...) zâde Mustafa gelüb Diyarbekr voyvodalığı aklâmından Aşîret-i Rezkî Mukataası mûmâ-ileyhin ber vech-i mâlik-âne uhdesinde olub hâss-ı mezbûr defterde raiyyeti oğullarının üzerine edâsı lâzım gelen hâss mâlını cem' ve tahsîlinde muhâlefet itmeleri iktizâ itmez iken oymak kethüdâları Semdin (?) ve Abdullah ve (...) ve İsmail (...) kimesneler elliiki senesinden berü üç senelik hâss mâlını virmeyüb ve aşîret-i mezbûrenin bir mikdârını dahi Millü iskânına dahildür deyü kemâl-i mel' Janetlerinden nâşî Millü Aşîreti derûnuna idhâl idüb mukataa-i mezbûrenin ihlâl-i nizâmına bâis oldukların bildürüb olbâbda emr-i şerîfim virilmek için istirhâm ve senki vezîr müşâr-ileyh ve mütesellim mûmâ-ileyhsin buldukları mahalde ma'rifetiniz ile şer'le görölüb muhâlefet ve mel' Janetleri def' ve zimmetlerinde îcâb iden hass-ı mâlî tahsîl olunmak için emr-i şerîfim tahrîri bâbında bi'l-fi'l baş defterdârim Ali dâme uluvvûhu i'lâm itmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Receb sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 58

Diyarbekr vâlisi vezîre Siverek ve () kadılarına (hüküm ki)

Siverek Kazâ'sı ahâlîsi gelüb yine kazâ-i mezbûra tâbi (...) Nâhiyesi'nden Karakeçilü Cemâati'nden ba'zılarının (...) kasabaları toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı seferiyye ve hazariyye ve sâir emr-i şerîfimle vâki olan tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni taleb eyledüklerinde mezkûr Milli Cemâati eşkiyâsından maiyyet-i kesîreleri olmağla anlara istinâden hilâf-ı kanûn ve mugayir emr ve defter tekâlîflerin virmeyüb taallül ve muhâlefet üzere olduklarından mezkûrların dahi tekâlîflerin bunların üzerlerine tahmîl ile gadr eyledüklerin bildürüb zâbitleri ma'rifetiyle üzerlerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîfimle (vâki) tekâlîflerin bunlar maan edâ itdürölüb mezkûrelere hilâf-ı kanûn ve mugayir emr ve defter ber vech-i taallül ve muhâlefet itdürölmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Şevvâl sene 157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 158

Diyarbekr vâlisine Siverek kadısına (hüküm ki)

Senki Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Salih zîde fazlûhusun mektûb gönderüb Siverek voyvodasıyla medîne-i mezkûrenin ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve sâdât-ı kirâmı ve kazâ-i mezbûra tâbi' Uzun Ziyaret nâm karye ahâlîleri meclis-i şer'e varub Şeyhkânlı Aşîreti ahâlîlerinden ma'lûmü'l-esâmî kimesneler vatan-ı asliyeleri olan Şeyhkanlı tekyesi nâm mahallden kalkub karye-i mezkûreye gelüb yüz seneden mütecâviz tavattun ve karye-i mezbûre toprağında zabt ve tasarruflarında hâne-i avâriza

bağlu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve arâzileri olduğundan avâriz ve imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden a'lâ ve evsat ve edânî i'tibâriyle tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni bu ana dek karye-i mezkûre ahâlîsiyle maan edâ iderler iken içlerinden Topal Bayram nâm kimesne şimdi zuhûr ve tezvîrâta sülûk ve hevâsına tâbî' kimesneler ile yekdil ve yekcihet ve sâirlerini dahi tahrik ve ihtîlâl ve sâlifü'z-zikr tekye-i mezkûre ahâlîlerine tekâlîf tahmîl olunmamak üzere mukaddemâ Diyarbekr vâlîsi sadr-ı esbak müteveffâ Esseyyid Hasan Paşa tarafından yedlerimizde (...) vardur oltakdîrce karye-i mezkûreye vârid olan tekâlîfden (...) tarh olunan hissemizi virmezüz deyü mugayir-i kanûn tahammüllerine göre isâbet iden hisselerin bilâ şer' virmekde taallül ve muhâlefet ve da'vet-i şer' olunduklarında dahi itaât-i şer'-i şerîf itmeyüb olvechle karye-i mezkûre ahâlîlerine gadr sevdâsında olduklarından ahvâlleri dîger-gûn olmağla karye-i mezkûreye emr-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden a'lâ ve evsat ve edânî i'tibâriyle mezkûrların tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni fî mâ ba'd karye-i mezkûre ahâlîleriyle maan edâ itdürülüb mezkûrları hilâf-ı kanun taallül ve muhâlefet itdürülmemek (içün) hükm-ü hümâyûnum virilmek ricâsına vâki' hâli bi'l-iltimâs arz ve defter-hâne-i âmiremde mahfûz olan defter-i icmâl ve mufassala mürâcaât olundukda (...) Nâhiyesi'ne tâbî' otuzsekiz nefer reâyâ ve hâsıl-ı mine'l-hums hinta ve şâir yekün ma' gayruhu dokuzbindörtüzyüzyigirmi akçe yazı ile karye-i Uzun Ziyaret ma' (...) ve (...) ve (...) (...) defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma' gayruhu (...) (...) (...) mîr livâ-i Siverek mülhakatından olduğu mestûr ve mukayyed ve dîvân-ı hümâyûnum tarafından kanûn görüldükde bir karye toprağında kadîmden tekâlîf alınmak îcâb iden emlâk ve arâzi tasarruf idenler ol karyeye emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden tahammüllerine göre a'lâ ve evsat ve edânî i'tibâriyle hisselerine düşeni karyesi ahâlîsiyle maan edâ itmek kanûn olduğu derkenâr olunmağla der-kenârı mücebince kanûn üzere amel olunmak içün yazılmışdır

Fî Evâhir-i Rebi'ü'l-evvel sene 162

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 272

Diyarbekr vâlîsine Mardin nâibine hüküm ki

İsmail zîde kadrûhu gelüb mûmâ-ileyhânın ber vech-i mâlikâne hâliyâ berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu mâlikânesi karyelerinden Mardin Kazâsı'na tâbî (...) nâm karyede vâki (...) Aşîreti'nden defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından Ali ve karındaşı Mehmed bin Murad ve Resul bin Haydar nâm kimesnelerin üzerlerinde edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetlerin kanûn ve defter mücebince hâliyâ tarafından mültezimi olan Osman nâm kimesne varub taleb eyledükde mezbûrlar mücerred virmemek içün biz Şeyh (...) evlâdlarından ve sâdât-ı kirâmdan (...) rüsûm-u raiyyet virmeyüz deyü hilâf-ı kanûn ve defter taallül ve nizâ' ve bundan akdem murâfaa-i şer'i şerîf olduklarından mezburlar Şeyh-i mezbûr evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olduklarını dahi vech-i şer' önünde isbât idemeyüb mumâ-ileyhânın mâlikânesi karyesinin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından oldukları

şer'an sâbit ve kıbel-i şer'iyeden yeddine hüccet-i şer'ie virildiğün bildürüb hüccet-i şer'iyesi mücebince amel olunub rüsûm-u raiyyetleri kanûn ve defter mücebince alıvırmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 1167

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 32

Amid nâibine hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Ali nâm sipâhi gelüb Amid Sancağı'nda garb-i Amid Nâhiyesi'nde (...) ma' mezra'-i Karahan nâm karye ve gayriden ikibinikiyüzelliiki akçe tımara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olub karye-i mezbûre toprağında vâki' kadîmi otlak yerlerine hâricden gayri ve ekrâd tâifesi koyunlarıyla gelüb durub otundan ve suyundan intifâ itmeleriyle üzerine îcâb iden resm-i otlakların taleb eyledükde virmekte taallül eyledüklerin bildürüb resm-i otlakları kendüye alıvırlub hilâf-ı kanûn taallül ve muhâlefet itdürmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve defterhâne-i amiremde mahfûz olan ruznamçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcaât olundukda garb-i Amid Nâhiyesi'ne tâbi' reâyâ ve hâsıl mine'l-hums hinta ve şâir ve resm-i çift ve resm-i bennâk ve resm-i otlak ve mahsûl-ü çayır (...) (...) ma' gayriden binyüz akçe yazı ile karye-i (...) ma' mezra'-i Karahan defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde ma' (...) ikibinikiyüzelliiki akçe ber icmâl ce icmâl-i mezbûr tamamen mezbûr Ali'nin tımarı olduğu meztûr ve mukayyed ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn görüldükde karye-i mezbûre toprağında vâki' kadîmi otlak yerlerine zamânında hâricden koyunlarıyla gelüb durub otundan ve suyundan intifâ idüb öşr ve resm gibi bir nesne virmeyenlerin kanûn üzere îcâb iden resm-i otlakları karye-i mezbûre sipâhîsine edâ itdürülmek kanûn olduğu tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır Fî Evâil-i Receb sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 60

Diyanbekr vâlisine Mevlânâ Amid kadısına hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Hüseyin veledi Süleyman nâm sipâhi gelüb Amid Sancağı'nda ve Kazâsı muzâfâtından Saru Nâhiyesi'nde (...) nâm karye ve geyriden dokuzbin sekizyüz seksendört akçe berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu tımarının baş kalemi olan müşterekiyle (...) dâhil sâlifü'z-zikr (...) Karyesi'nde defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından Behramki Cemâati'nden Mustafa ve Resûl ve Yusuf ve Resûl ve Abbas ve (...) ve (...) ve (...) ve (...) demekle ma'rûf kimesneler karye-i mezbûre toprağında zirâat ve hirâset itmeleriyle zirâatleriyle hâsıl eyledükleri terekeleri öşrleri ile üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetlerin müşterekiyle taleb eyledükde mezbûrlar tuğyân üzere olduklarından hilâf-ı kanûn virmekte taallül ve muhâlefet eyledüklerinden gayri bunun dahi helâkına kasd ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin ve mezbûrlar ile ber-vechle mukâvemete iktidârı olmaduğün bildürüb mezkûrların

rüsüm-u raiyyetleriyle karye-i mezbûre toprağında zirâat ile hâsıl eyledükleri terekeleri öşrleri kanûn ve defter mücebince müşterekiyle kendüye alıvirilüb hilâf-ı kanûn ve taallül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz olan ruz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmâle mürâcaât olundukda (...) Nâhiyesi'nde altmışyedi nefer reâyâ ile karye-i (...) (...) cemâat-i Behramki ma' mezra' (...) ve hâsıl tahtında hinta ve şâir ve resm-i çift ve resm-i bennâk ve bâdı-hevâ yekün ma' gayriden beşbinaltıyüzkırkiki akçe yazu ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr ve ikibinyüzelli akçesi ... mahlûl-ü mufassal deyü Hüseyin veledi Süleyman'ın tımarı mülhakatı ve (...) müştereki kaydında olduğu mestûr ve mukayyed olmağın senki vezîr müşâr-ileyhsin mahallinde şer'le terâfu' ve ihkâk-ı hakk olunmak (içün) emr-i şerîf yazılmışdır
Fî Evâil-i Safer sene 1178

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 299

Musul kadısına hükümki

Musul'da vâki havâss-ı hümâyûnumdan Kara (...) Cemâati'nin hâlâ berât-ı şerîfimle mâlikâne mutasarrıfı olan Seyyid Ali ve ve oğlu Seyyid Ebubekir zîde kadruhû gelüb hass-ı merkume karyelerinden Musul Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) nâm karyelerinden defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarının üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetlerin kanûn ve defter mücebince taleb eyledükde ba'zıları hevâlarına tâbi' mütegalibeye istinâdları sebebiyle virmeyüb hass-ı merkume mahsûlünü kesr ve noksân terettübüne bâis oldukların bildürüb reâyâ-yı merkumların üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsûm-u raiyyetleri kanûn ve defter mücebince alıvirilüb hilâf-ı kanûn ve defter taallül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fi Evâsıt-ı Safer sene 191

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 1

Nusaybin kadısına (hüküm ki)

Saranlu (?) Cemâati'nin mîr-i aşîreti Seyyid Mustafa zîde şerîfe gelüb Nusaybin Nâhiyesi'nde sâkin olan Saranlu (?) Cemâati bâd-ı hevâların mîr-i aşîretleri almaduğuna defter-i hâkanîde mukayyed olmağla cemâat-i mezbûrenin icâb iden bâd-ı hevâların taleb ve almak murâd eyledükde hilâf-ı kanûn virmekde taallül ve muhâlefet ve gadr-ı murâd eyledüklerin bildürüb hilâf-ı defter-i hâkanî taallül ve muhâlefet itdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve defterhâne-i âmiremde mahfûz defter-i icmâl ve mufassala mürâcaât olundukda Nusaybin Sancağı'nda cemâat-i Saranlu (?) yazıldığı mahallde havâss karyelerinden nâhiye-i mezbûreye tâbi beş nefer reâyâ ile karye-i (...) tâbi cemâat-i mezbûre ve hasıl mine'l-hums (...) hinta ve şâir yekün gayr-i ez-rüsûm binaltıyüzkırksekiz akçe yazu ve kurâ-i sâire ve Saranlu (?) tâifesinden hayli kimesne mukaddemâ gelüb Nusaybin Nâhiyesi'nde ba'zı harâbeleri şenlendürüb temekkün

eylemişler hinn-i tahrîrde mezbûrlarda sâir reâyâ gibi rüsûm kayd olunmak taleb olundukda biz reâyâ gibi resm-i çift ve (...) virmeziz eğer kayd iderseniz perâkende oluruz ve nicemiz Şehrîzor'a gitmişdir biz dahi giderüz ve raiyyet yazılmamak için elimizde hükm-ü şer'iyemiz dahi vardır dedüklerinden fi'l-vâki ibrâz eyledükleri hükm-ü (...) raiyyet yazılmamaları (...) olub ve raiyyet yazıldıkları takdîrce perâkende olmaları muhakkak olmağın hükm-ü şerîf mücebince mezbûrlarda rüsûm-u raiyyet kayd olunmayub ve bâd-ı hevâların mîr-i aşîretlerin almak üzere kayd olundu lâkin zirâat iden (...) defter-i cedîdde her biri mahallinde kayd olunduğu üzere öşr sahib-i arza virilir deyü bi'l-fi'l defter emini olan Hasan dâme mecdûhu arz itmeğın arzı mücebince amel olunmak için yazılmışdır

Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 194

1.3. Kethüda Ta'yini İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 8

Çarsacak voyvodasına hüküm ki

Eyâlet-i Diyarbekr'de vâki Çarsacak Kazâları'ndan Pertek Kazâsı sâkinlerinden ve mîr livâ-i Sağman ve Mazgird ve mîr livâ-i Pertek mukataâtı mülhakatından Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti arzuhal ve âdem gönderüb üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve sâir hukuk ve rüsûmların öteden berü Çarsacak voyvodalarına ve imdâd-ı seferiye ve sâir emr-i şerîfîme vâki tekâliflerin dahi cem'ine me'mûra edâda kusûrları olmayub ve bu makûle umûr u husûsların sadâkat ve istikamet üzere rü'yet için taraflarından mu'temed ve muhtârları olan Musa nâm kimesne kethüda nasb ve tâ'yîn olunmak için istirhâm ve aşîret-i merkume kethüdalığı mukataa eminlerinin inhâsıyla virileğeldüğünden başka Kara Osman nâmında bir kimesne ber-takrîb ile berât itdürülüb aşîret-i merkume cemâatine güna-gün zulm itmekle merkumun zulmü def' ve kethüdalığı ref' ve cümlesin muhtârı olan Musa nâm kimesne kethüda nasb olunmak için istid'â itmeleriyle rahmanü'l-fukarâ (?) merkum Kara Osman'ın olan zulm ve taaddîsi def' ve kethüdalıktan azl olunub aşîret-i merkume cemâatleri mahallinde kethüdalığı kime münâsib ve müstahakk görürler ise senki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin i'lâm eylemek bâbında hâlâ darb-hâne-i âmirem emini olub mukataa-i merkume uhdesinde olan Sadullah zîde mecdûhu i'lâm itmeğın mûmâ-ileyhin i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Receb sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 113

Çarsacak voyvodasına hüküm ki

Musa zîde kadrûhu südde-i saâdetime arzuhal idüb eyâlet-i Diyarbekr'de vâki Çarsacak mukataâtı mülhakatından Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti ahâlîlerinin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve sâir hukuk ve rüsûmların Çarsacak voyvodalarına ve

imdâd-ı seferiye ve emr-i şerîfimle vâki olan tekâlîflerini dahi kabzına me'mûra edâda kusûrları olmayub ve bu makule umûr ve husûsâtların sadâkat ve istikamet üzere rü'yet için taraflarından mu'temed ve muhtârları olmağın üzerlerine kethüda nasb ve ta'yin olunmak için istirhâm ve aşiret-i mezbûre kethüdalığı mukataa eminlerinin inhâsıyla viregeldüğünden başka Kara Osman nâmında bir kimesne ber takrîb ile berât itdürüb aşiret-i merkume cemâatine gadr itmekle merkumun zulmü def' ve kethüdalığı ref ve cümlesin muhtârı olan merkum Musa kethüda olmak için bundan akdem aşiret-i mezbûre ahâlîsi der-âliyeme arzuhal birle istid'â-yı inâyet itmeleriyle merkum Osman kethüdalıktan azl ve cemâat-i mezbûre mahallinde kimi münâsib görürler ise i'lâm olunmak üzere emr-i şerîfim sâdır olmağla cemâat-i mezbûreye merkum Musa hüsn-ü ihtiyârlarıyla üzerlerine kethüda olmak için senki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin arz ve taraf-ı şer'iyyeden i'lâm olunmağla sâdır olan emr-i âlişân mücebince cemâatlerinin muhtârları olan mezkûr Musa üzerlerine kethüda nasb ve ta'yin ve yeddine emr-i âlişân i'tâ ve inâyet ve ihsân olunmak bâbında dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından olub hâliyâ darb-hâne-i âmirem emini olan iftihârü'l-emâcid vel-ekârim Mehmed Sadık dâme mecdûhu i'lâm itmeğın dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere bundan akdem emr-i şerîfimle virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın darb-hâne emini mûmâ-ileyhânın i'lâmı ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim müceblerince amel olunmak için emr-i şerîf sâdır olmuştur

Fî Evâil-i Rebi'u'l-âhir sene 1160

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 180

Çarsacak voyvodasına hüküm (ki)

Musa zîde kadrûhu gelüb eyâlet-i Diyarbekr'de vâki Çarsacak mukataâtı mülhakatından Zahoran-ı Büzürk Aşireti ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîri ve sâir hukuk ve rüsûmların Çarsacak voyvodalarına ve imdâd-ı hazariye ve emr-i şerîfimle vâki' tekâlîflerin dahi kabzına me'mûra edâ ve kusûrları olmayub ve bu makule umûr u husûsların sadâkat ve istikamet üzere rü'yet için taraflarından mu'temed ve muhtârları olmağın üzerlerine kethüda nasb ve ta'yin olunmak için istirhâm ve aşiret-i mezbûre kethüdalığı mukataa eminlerinin inhâsıyla virilegeldiğinden başka Kara Osman nâmında bir kimesne takrîb ile berât itdürüb aşiret-i merkume cemâatine gadr eylemekle merkumun zulmü def' ve kethüdalığı ref ve mahallin muhtârı olan merkum Musa kethüda olmak için bundan akdem aşiret-i mezbûre ahâlîsi der-aliyyeme arzuhal birle istid'â-yı inâyet eylemeleriyle merkum Osman kethüdalıktan azl ve cemâat-i mezbûre mahallinde kimi münâsib görürler ise i'lâm olunmak üzere emr-i şerîfim sâdır olmağla cemâat-i mezbûreye yine merkum Musa hüsn-ü ihtiyârlarıyla üzerlerine kethüda olmak için senki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin arz ve taraf-ı şer'iyyeden i'lâm olunmağla sâdır olan emr-i âlişânım mücebince cemâatlerinin muhtârları olan mezkûr (Musa) üzerlerine kethüda nasb ve ta'yin ve yeddine emr-i âlişânım i'tâ ve inâyet ve ihsân olunmak bâbında dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından olub hâliyâ

darb-hâne emini olan iftihârü'l-emâcid vel-ekârim Mehmed Sadık i'lâm itmeğin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim ve emin-i mûmâ-ileyhânın i'lâmı müceblerince amel olunmak için yüzaltmış senesi evâil-i Rebi'u'l-evvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken aşîret-i mezbûre perâkendesinde Osman ve oğlu (...) dimekle ma'rûf kimesneler bunun kethüdalığı umûruna müdâhale ve taaddîden hâli olmaduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebinece amel olunmak bâbında muharrerden hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere târih-i mezbûrda emr-i şerîfim virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebinece amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1163

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 39

Çarsacak voyvodasına hüküm (ki)

Musa zîde kadrûhu gelüb eyâlet-i Diyarbekr'de vâki Çarsacak Mukataası mülhakatından Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti ahâlîlerinin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîri ve sâir hukuk ve rüsûmât Çarsacak voyvodalarına ve imdâd-ı hazariye ve emr-i şerîfimle vâki tekâlîflerin dahi kabzına me'mûra edâda kusûrları olmayub bu makule umûr-u husûsların sadâkat ve istikâmet üzere rû'yet için taraflarından mu'temed ve muhtârları olmağın üzerlerine kethüda nasb ve ta'yîn olunmak için mukaddemâ istirhâm ve aşîret-i mezbûr kethüdalığı mukataa emininin inhâsıyla virile geldiğünden başka Kara Osman nâmında kimesne ma'rifetiyle berât itdürüb aşîret-i merkume cemâatine gadr itmekle merkumun zulmü def' ve kethüdalığı ref ve cümlesin muhtârı olan merkum Musa kethüda olmak için bundan akdem aşîret-i mezbûre ahâlisi der-âliyeme arzuhal birle istid'â-yı inâyet itmeleriyle merkum Osman kethüdalıktan azl ve cemâat-i mezkûre mahallinde kimesne münâsib görürler ise i'lâm olunmak üzere emr-i şerîfim sâdır olmağla cemâat-i mezbûreye merkum Musa'yı hüsn-ü ihtiyârlarıyla üzerlerine kethüda olmak için (...) Çarsacak voyvodası arz ve taraflarından i'lâm olmağla sâdır olan emr-i âlîşânım mücebinece cemâatlerinin muhtârları olan mezkûr üzerlerine kethüda nasb ve ta'yîn ve yeddine emr-i âlîşân i'tâ ve inâyet ve ihsân olunmak bâbında dergâh-ı muallâm kapucubaşilarından olub mukaddemâ darbhâne emini olan Mehmed Sadık i'lâm itmeğin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim ve emin mûmâ-ileyhânın i'lâmı müceblerince amel olunmak için binyüzaltmış senesi evâil-i Rebi'u'l-evvelinde emr-i şerîf sâdır olmuşiken aşîret-i mezbûre perâkendesinden Osman ve oğlu (...) dimekle ma'rûf kimesneler bunun kethüdalık umûruna müdâhale ve taaddîden hâli olmamağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebinece amel olunmak bâbında ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere târih-i merkumede emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed olunmağın mukaddemâ sâdır (olan) emr-i şerîfim mücebinece amel olunmak için hüdâvendigâr-ı sabık mağfur ve mağfurla Sultan Mahmud Han tâbe serâha zamânında emr-i şerîf virilmekle tecdîd için âstâneye gelür iken yeddinde olan emr-i şerîf zâyî eyledüğün

bildürüb (...) müceddeden virilmek için olbâbda istid'â ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki Çarsancak Mukataası'ndan Zahôrân Aşîreti ahâlîlerinin üzerlerine mezbûr kethüda olub âstâne'ye gelür iken yeddinde emr-i şerîf esnâ-yı râhda zâyi itmekle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince (...) müceddeden emr-i âlî sudûrunu istid'â eyledükde hâliyâ darbâne emini Hasan dâme mecdûhu dahi i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince (...) amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 164

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 188

Çarsancak voyvodasına hüküm ki

Kıdvetü'n-nüvvabü'l müteşeriin Sağman nâibi Mevlânâ Ebubekir südde-i saâdetime mektûb gönderüb Diyarbekr Eyâleti'nde vâki Çarsancak Mukataası mülhakatından Zahôrân-ı Büzürk Aşîreti'nin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrilerin cem' ve tahsîl ve Çarsancak voyvodasına imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki olan tekâlîflerin edâ ve bu makule umûr u husûsların istikamet üzere idâre ve rü'yet için mu'temed ve muhtârları olub dîvân-ı hümâyûn tarafından virilen emr-i şerîf ile üzerlerine kethüda nasb ve ta'yîn olunan Seyyid Musa nâm kimesne yeddinde olan emr-i şerîfi karındaşı Seyyid Mustafa'ya teslîm idüb kethüdalığından kasr-ı yed ve ferâgat itmekle merkur Seyyid Mustafa'nın dahi hizmet-i mezbûre istihkakını senki sancak voyvodası Hacı Mustafa zîde kadrûhusun takrîr ve inhâ ve Sağman nâibi dahi arzıyla i'lâm ve inbâ itmeğin baş muhâsebeden ihrâc olunan berât kaydı muktezasınca ber takrib ile Ardahan Kazâsı'nda vâki' aşîret-i Zahôrân-ı Büzürk kabîlesinin ihtiyarlığına ve bâ berât-ı âlîşân mutasarraf olanların umûruna bir dürlü müdâhale eylememek şartıyla mezbûr Seyyid Musa'nın kasr-ı yeddinden kethüdalığı hizmetine karındaşı mezbûr Seyyid Mustafa istihdâm için yeddine emr-i âlîşân i'tâ olunmasını hâliyâ darb-hâne-i âmirem nâzırı ve ma'den-i mîriye emini olan Hasan dâme mecdêhû i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince istihdâmıçün dîvân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfimle tahrîri bâbında bi'l-fî'l baş defterdârım olan İbrahim dâme uluvvûhu i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Rebi'u'l-evvel sene 1172

1.4. Alacak-Verecek Meselesi İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 12

Diyarbekr vâlisine ve Siverek kadısına hüküm ki

Ahmed zîde kadrûhu gelüb bunun kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Biziki Aşîreti'nden (...) Oymağı zimmetinde altıyüz guruş alacak hakkı olub taleb eyledükde dürlü illet ve bahâne ile edâda taallül ve muhâlefet ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb şer'le görölüb alıvirilüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden şer'le görölmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 56

Mardin kadısına Mardin voyvodasına hüküm (ki)

Diyarbekr sâkinlerinden (...) zâde Ahmed zîde kadrûhu gelüb hâlâ Mardin'de sâkin Kiki Aşîreti beği Yusuf zimmetinde binyüzelli () senesinden berü bir kıtâ' temessük mücebince beşyüzyetmiş guruş ve bir kıtâ' temessük mücebince dahi ikiyüzaltmış guruş alacağı olub defaâtle taleb eyledükde bugün yarın deyü avk ve te'hîr ile ibtâl-i hakka bâis olduğun bildürüb temessükleri mücebince merkumun zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr hakkı tahsîl ve alıvirilüb hilâf-ı şer'-i şerîf taallül itdürülmeyüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 72

Diyarbekr ve Rakka vâlilerine Amid ve Ruha ve () kadılarına (hüküm ki)

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Molla Ali dâme mecdûhu gelüb konar ve göçer ekrâd tâifesinden Karakeçilü Aşîreti'nden (...) nâm kimesnenin binyüzelli () senesinde ba'zı kimesnelere istikrâz eyledüğü üçbin guruşa mûmâ-ileyh kefil bi'l-mâl olub mezbûr (...) makulesinden olmağla meblağ-ı merkumun edâsında taallül ve muhâlefet üzere olduğundan (...) mezkûrlar meblağ-ı merkumu mûmâ-ileyhden taleb bu dahi kefâleten edâ ve teslim eyledüğünden sonra meblağ-ı merkumu mezbûr (...) defaâtle taleb eyledükde mezbûr (...) mütegalibeden olmağla taallül üzere olduğun ve mezbûr (...) taht-ı hükümet ve kazânızda mürur üzere olduğun bildürüb bulunduğu mahallde şer'le görüleb alıvirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden bulunduğu mahallde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 218

Pertek kadısına Pertek hâss voyvodasına (hüküm ki)

El-hâc Ahmed nâm kimesne gelüb konar ve göçer Türkmân tâifesinden Hacı Hamza aşîreti'nden mîr-i aşîret Süleyman nâm kimesne zimmetinde memhûr deyn temessüğü mücebince binyüzelliyedi senesinden karz-ı şer'i dokuzyüzelli guruş alacağı olmağla meblağ-ı mezbûrun edâsına oba kethüdaları Kâsım ve Ali Ağa ve (...) Ağa ve Abdurrahman Ağa ve Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesnelere kefil-i bi'l-mâl olmalarıyla defaâtle taleb eyledükde hilâf-ı şer'-i şerîf edâda taallül ve bundan akdem mezbûrlar ile murâfaa-i şer' olduklarından meblağ-ı mezbûr şer'an sâbit ve edâsını tenbîh birle kibel-i şer'idan i'lâm-ı şer'i mücebince (...) dahi virilüb edâ itmek üzere iken mezbûr Süleyman kibel-i edâda fevt olub terekesini oğlu Ahmed nâm kimesne ahz ve kabz

itmekle meblağ-ı mezbûr hakkını oğlu mezbûrdan talep eyledükde maiyyet-i kesîrelerine istinâden hilâf-ı şer'î şerîf taallül ve ibtâl-i hakk sevde'sinde oldukların ve mezbûrlar hâliyâ Pertek Kazâsı'nda sâkin oldukların bildürüb şer'le görülüb yeddinde olan deyn temessüğü mücebince edâsına kefil-i bi'l-mâl olan mezkûrlardan veyahud terekesinden vaz'ü'l-yed olan Ahmed'den (...) tahsîl ve alıvirilüb hilâf-ı şer'î şerîf taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır
Fî Evâil-i Safer sene 1165

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 147

Diyarбекr vâlisine sadr-ı esbak vezîr Abdullah Paşa'ya ve Erzurum ve Rakka vâlilerine Ruha ve () ve kadılarına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Cihanbeğ Aşîreti'nden Ak oğlu Mehmed dimekle ma'rûf kimesne gelüb göçebe Türkmân tâifesinden Badıllı Aşîreti'nden Hasan Beğ dimekle meşhûr kimesne zimmetinde yüzaltmış () senesinden berü yediyüz re's koyun alacağı olub ba'de'd- defaât talep eyledükde gûn-â-gûn illet ve bahâne ile bî-vech-i şer'î virmekde taallül ve muhâlefet birle gadr-i küllî eyledüğün ve bu bâbda da'vâsına muvafık şeyhü'l-islâm dan fetvâ-yı şerîfe virildüğün ve mezbûr Hasan taht-ı hükümet ve kazânızda mürur u ubûr üzere olduğun bildürüb mezbûr bulunduğu mahalde zâbiti ma'rifetiyle yeddinde olan fetvâ-yı şerîfe mücebince şer'le görülüb zimmetinde olan olmikdâr koyunları tamâmen kendüye alıvirilüb taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb ber-müceb fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin şer'le görülmek için fermân-ı âlîşânım yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 1171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 249

Diyarбекr vâlisine ve () kadısına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Erbâb-ı tımardan Osman ve Mahmud nâm sipâhîler gelüb berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları tımarları karyelerinden 2-Malatya Kazâsı'na tâbi' (...) ve (...) Karyeleri mahsûlünden olmak üzere ekrâd tâifesinden Amid Kazâsı'nda sâkin Barçıkânlı Cemâati'nden (...) oğlu Ali ve (...) ve Bekir ve Hüseyin ve (...) zimmetlerinde binyüzyetmiş senesinden berü ma'lûmü'l-keyl mahsûl alacakları olmağla virmeyüb gadr sevde'sinde oldukların bildürüb âher husûsa me'mûr sadr-ı a'zam ağalarından () zîde kadrûhu mübaşeretiyile şer'le görülüb icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için

Fî Evâsıt-ı Zilhicce sene 1174

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 22

Mevlânâ Amid kadısına Çermik ve Ergani ve Palu ve () kadılarına hüküm ki

Ekrâd tâifesiinden Abbas nâm kimesne sÛdde-i saâdetime arzuhal idÛb bunların yine ekrâd tâifesiinden (...) Aşîreti'nden konar ve göçer makulesinden Ali nâm kimesne zimmetinde binyüzyetmiş () senesinde cihet-i şer'iyeden üçyüzelli gurus alacak hakkı olub bi'd-defaât meblağ-ı merkumu taleb eyledükde virmekde bi-vech-i şer' taallül ve mezkûr taht-ı kazânızda mürûr u ubûr üzere olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virüldüğün bildürüb (...) şer'le görülüb mezkûrun zimmetinde olan olmikdâr gurus alacak hakkı tamâmen tahsîl ve bî-kusûr kendüye alıvirilüb bî-vech-i şer' taallül ve tereddüd ve muhâlefet itdürülmeyüb ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1177

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 16

Karaçor kadısına Keban Ma'deni eminine (hüküm ki)

Çerçici (...) nâm zîmmî gelüb bunun kazâ-i mezbûra tâbi (...) Karyesi'nde Yusuf nâm kimesne zimmetinde zevcesi Zeliha nâm hâtûnun kefâletiyle eşyâ bahâsından (...) biniki yüz senesinden berü ikiyüzdoksan gurus hakkı olmağla taleb ve almak için karye-i mezbûreye vardukda mezbûr hakkını virmekden mâadâ ma'lûmü'l esâmî ekrâd tâifesiyle ittifâk ve yanında mevcûd altıyüz gurusluk mâlını dahi yağma idüb gadr-i küllî eyledüğün ve bu vechle mukâvemete iktidârı olmaduğın bildürüb senki Keban Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin ma'rifetküllî mahallinde şer'le görülüb mezbûrun zimmetinde olan olmikdâr gurus hakkı ile yağma eyledükleri hakkı alıvirilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden senki Keban Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin mahallinde şer'le görülmek bâbında

Fi Evâsıt-ı Zilka'de sene 1206

1.5. Devlet Görevlilerinin Fazla Vergi Talebi ve Mâl Gasbları İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 14

Diyarбекr vâlisine hüküm ki

Milli Aşîreti ahâlîleri sÛdde-i saâdetime arzuhal idÛb bunlar Diyarбекr voyvodalığı aklâmından Milli Aşîreti'nden olub ma takaddümden berü Erzurum yaylağına ve (...) mürûr u ubûrlarında ber-vech-i mu'tâd viregeldükleri emvâl-i mîrilerin mâlikâne mutasarrıflarına ve Diyarбекr vâlislerine dahi mu'tâd üzere virilegelen kalemiyyelerin sayf ve şitâ hulûlunda ma' ziyâde edâda kusurları yoğiken birkaç seneden berü mâlikâne mutasarrıfları ve vâliler mu'tâd üzere alageldükleri emvâle kanâat itmeyüb cebren küllî mâlların ahza tasaddî eyledüklerinden dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid vel-ekârim Molla Ali dâme mecdûhu Erzurum cânibi seraskeri vezîrim Ahmed Paşa Erzurum'a geldiğünde bunları yerlerinden

kaldurub vatan-ı aslıyeleri olan Diyarbekr tarafına tavattun eyledükde yine ber-vech-i mu'tâd mâl-ı mîrilerin voyvodalarına ve vâli tarafına viregeldüklerin tamâmen edâ idüb Diyarbekr kurbunda kendü hâllerinde ikamet üzereler iken bazı müfsidlerin ilkasıyla bilâ mûcib senki vezir müşâr-ileyhsin süvâri baş ağan olan Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneyi (...) ve mezbûrların elliüç aded evlerinin emvâl ve eşyâların ve hayvânâtların gasb ve garet eyledüğünde bunlar dahi voyvodaları olan mumâ-ileyh Molla Ali zide mecdûhunun babası Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne ma'rifetiyle gasb ve garet olunan emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîlerin girü kendülere virilmek üzere taahhüdüne binâen kethüdâna ikibinüçyüzelli guruş virdüklerinden sonra emvâl-i magsûbelerin taleb eyledüklerinde tamâmen virmeyüb bin re's koyunların alıkoduğundan mâadâ baş ağan mezkûr Mehmed dahi altı re's at ve sekiz re's öküz ve zikr olunan emvâl ve eşyâların dahi bi'l-cümle zabt ve olvechle gadr-i küllî eyledüklerin bildürüb mezkûrların ba'dehak gasben aldıkları emvâl ve eşyâ ve devabb ve mevâşîleri girü ashâbına istirdâd olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden senki vezir müşâr-ileyhsin inhâları vâki ise ma'rifetinle mezbûrlardan tahsîl ve ashâbına istirdâd olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Zilhicce sene 1155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 25

Diyarbekr vâlisine ve Mardin kadısına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan Seyyid Ali ve Seyyid Ramazân zîde şerîfihum gelüb bunlar Mardin Kazâsı'na tâbi' Sürgücü Aşîreti'nden eben an cedd sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi temessükleri olub medâr-ı maîşetleri için besledükleri yüzellişer aded koyunların âdet-i ağnâm talebiyle dahl olunmak icab itmez iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar bunların sebab-i maîşetleriçün besledükleri koyunlarından resm-i ağnâm taleb eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Sâfer sene 1156

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 54

Amid kadısına hüküm ki

Ekrâd tâifesinden Şehriban Saliha nâm hâtûn südde-i saâdetime arzuhal idüb mezkûre (...) ve oğlu dahi vâli ve mîr-i mîrân ve sâir ümerânın (...) hizmetinde olmağla üzerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîfimle vâki' tekâlîfi dahi edâ idüb bir dürlü kusûru olmayub rencîde ve remîde olunmak îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle mezbûreyi rencîde ve dürlü dürlü bahâne ile taaddîden hâli olmamalarıyla bundan akdem tazallüm-i hâl eyledükde yeddine emr-i şer'if virilmişken yine memnû' ve ber-vechle itâat olunmayub olvechle ahvâli dîger-gûn ve merhamete muhtâc kalduğun bildürüb olvechle hilâf-ı şer-i şerîf ve

bilâ emr-i münîf rencîde ve remîde itdürülmeyüb zâhir olan taaddîleri men'-i ekîd ile men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 1157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 63

Kerkük ve () kadılarına hüküm ki

Konar göçer ekrâd tâifesinden Dâvûdî Aşireti beğzâdelerinden (...) ve Mürteza ve Hasan ve Mahmud ve Mehmed Kara (...) nâm kimesneler gelüb bunların Kerkük Kazâsı toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf îcâb ider emlâk ve yerleri olmaduğundan mâadâ havâss-ı hümâyûnumdan () havâssın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u raiyyet ve ve tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken kazâ-i mezbûr ahâlîleri avârız ve sâir emr-i şerîf ile vâki tekâlîfi maan bizimle virin deyü hilâf-ı kanûn tekâlîf ve hass-ı mezbûr voyvodaları dahi rüsûm-u raiyyet talebiyle varub sâkin oldukları evlerin üzerine konub müft ü meccânen yem ve yemek ve bal ve yağ ve koyun ve kuzu ve sâir me'kûlâtın alub bunun emsâli zulm ve taaddî ve tecâvüzlerinin nihâyeti olmayub ahvâlleri dîger-gûn ve ziyâde perişân ve mahall-i merhamet oldukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilhicce sene 1157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 70

Diyarбекr vâlisî vezire ve Amid kadısına hüküm ki

Şeyh Şems Han (...) evlâdlarından olub sulehâdan Muhammed ve Ahmed ve Hamza zîde (...) gelüb bunlar yine kazâ-i mezbûrda vâki ekrâd tâifesinden Hüveydâ Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u raiyyet ve yine kazâ-i mezbûrda vâki' resm-i defterde () Mukataası'na hâsıl yazılmış yaylak ve kışlak tasarruf itmeyüb ve ol yaylak ve kışlak yerlerine bunlar zamânında koyun ve sâir davarlarıyla çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ itdükleri olmayub hilâf-ı kanûn ve defter resm-i yaylak ve kışlak talebiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken cemâat-i mezbûr zâbiti olan () nâm kimesne hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet ve mukataa-i mezkûr emini tarafından dahi resm-i yaylak ve kışlak talebiyle taaddî itmeleriyle bundan akdem mezbûrların hilâf-ı kanûn ve defter olvechle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak için emr-i şerîfim virilmişken mezbûrlar ana mugayir yine olvechle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1158

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 79

Erzurum vâlisine ve Şehrizor Beğlerbeğisine ve Kerkük kadısına ve Erzurum Eyâleti'nde vâki () ve () kadılarına hüküm ki

Serdengeçti Halil ve Yusuf nâm kimesne gelüb bunların mûrisleri Kâvîli Aşîreti'nden Mehmed ve Hacı ve Muhammed nâm kimesneler tüccârdan olub ticâret ile kendü hâllerinde Kerkük Kazâsı'ndan mürûr u ubûr eyledükde Kerkük voyvodası olan Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayub mücerred ta'cîz ce celb-i mâl sevdâsıyla bunlar üzerlerine şer'an bir nesne sâbit olmadan sizler sâriksiz deyü ifk-i iftirâ ile binyüzelli () senesinde mezbûrları ahz ve bilâ cürm gadr kasdıyla âlet-i câriha ile zarb ve üzerlerinde mevcûd olan üç kise akçeleriyle bir kılıç ve bir tüfenk ve bir atların ahz ve katl ve ziyâde gadr ve taaddî ve zulm-ü sarîh eyledükde ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfeleri olduğun ve mezbûrlar taht-ı hükümet ve kazânızda mürûr u ubûr üzere oldukların bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince buldukları mahallde şer'le görülüb voyvoda-i mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak zulmen aldığı olmkidâr akçe ve tüfenk ve kılıç ve atını ve mûrisleri mezbûrun diyetleri ma'rifet-i şer'le tahsîl ve alıvırilüb taallül ve muhâlefet itdürülmeyüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 83

Diyarbekr vâlisi vezîre () kadısına ve Ergani nâibine hüküm ki

Ergani kazâsı'na tâbi (...) ve (...) nâm karyeler sâkinlerinden Seyyid bin Şerif ve () bin Şerif ile tizesi oğulları Seyyid (...) ve Seyyid Ali südde-i saâdetime gelüb bunlar Seyyid Hacı Mustafa'nın yeğenleri ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi temessükleri olmağla rûsûm-u raiyyet talebiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken karyeleri sipâhîsi aşâir beğleriyle yekdil sizden resm-i raiyyet aluruz deyü hilâf-ı kanûn ve defter rencîde ve remîde eyledüklerin bildürüb bu makule sahîhü'n-neseb sâdâtdan resm-i raiyyet talebiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn ve defter mücebince amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Rebi'u'l-evvel sene 159

Defter Numarası :1

Sayfa Numarası : 84

Diyarbekr vâlisi vezîre Amid monlasına hüküm ki

Diyarbekr Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden Dögerli Cemâati'nden Hasan bin Ramazan ve Hüseyin bin Hasan ve Mehmed bin (...) ve Mustafa bin Hasan ve akrabâlarından () ve () ve () ve dahi ba'zıları südde-i saâdetime gelüb karye-i mezkûrun defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olub üzerlerine edâsı

lâzım gelen hukuk ve rüsûmların kanûn ve defter mûcebince virmeğe râzılar olub ziyâde talebiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken karyeleri zâbiti olanlar kanûn ve defter mûcebince almağa kanâat itmeyüb kanûn ve defterden ziyâde mutâlebesiyle taaddî ve bunları rencîde itmekden hâli olmadukların bildürüb fi mâ ba'd ziyâde mutâlebesiyle bunları rencîde ve remîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn ve defter mûcebince amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel sene 1159

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 104

Diyanbeker vâlisine ve Amid Monlasına hüküm ki

Medine-i Amid sâkinlerinden Ahmed ve Mahmud ve Abdi ve Sinan nâm kimesneler gelüb bunlar havâss-ı hümâyûnumdan () mukataası aklâmından (...) Aşîreti'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u raiyyet talebiyle ber vechle dahl ve taarruz ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken aşîret-i mezburenin zâbitleri olanlar zuhûr ve siz bizim zâbiti olduğumuz aşîret-i mezbûre reâyâsındansız deyü mücerred ta'cîz ve celb-i mâl kasdıyla üzerlerine musallat ve hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mezbûrlara hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1160

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 125

Diyanbeker vâlisi sadr-ı esbak vezîr Hacı Ahmed Paşa'ya Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Harperut Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) nâm karyelerde sâkin Cihanbeğli Cemâati'nden Büyük Bayram oğlu Hasan ve Hüseyin ve Küçük Bayram oğulları Mehmed ve Ömer ve Murtazâ ve Mahmud ve bâğçeci (...) ve emmisi Bekir dimekle ma'rûf kimesneler gelüb bunlar kurâ-i mezbûrede sâkin ve reâyâları olub ve üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i raiyyet ve sâir hukuk ve rüsûmların kurâ-i mezkûre zâbitlerine ve emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden dahi hisselerine isâbet ideni cem'ine me'mûr olanlara edâ idüb Vanlı () dimekle ma'rûf kimesneye virecekleri olmayub ber-vechle dahl olunmak îcâb itmez iken ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken merkum mütegalibe ve cebâbireden olmağla zuhûra gelüb her-bâr bunları hilâf-ı şer'-i şerîf hakkım vardır deyü akçe talebiyle ta'cîz ve taaddîden hali olmaduğun ve bu bâbda da'vâlarına muvâfik fetvâ-yı şerîfeleri olduğun bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mûcebince amel olunub hilâf-ı şer'-i şerîf bunları akçe talebiyle taaddî ve rencide itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1160

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 172

Musul vâlisine ve Musul kadısına hüküm ki

(...) Aşireti'nden Seyyid İbrahim ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Hamid ve Seyyid (...) ve Seyyid (...) ve Seyyid Süleyman ve Seyyid (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub Musul Kazâsı toprağında bi'l-fî'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider hâne-i avârıza bağılu kadimi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle rencîde olunmaları îcâb itmez iken kazâ-i mezbûre ahâlîsi zuhûr ve birbirleriyle yekdil ve üzerimize vârid olan avârız ve sâir emr-i şerîfe ile vâki tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle dâimâ rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kasaba-i merkume ahâlîsine hilâf-ı kanûn-tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle bunları rencîde itdürülmeyüb zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Muharrem sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 173

Musul vâlisine ve Musul kadısına hüküm ki

(...) Aşireti'nden Seyyid (...) ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Mehmed ve Seyyid İlyas gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub Musul Kazâsı toprağında bi'l-fî'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider hâne-i avârıza bağılu kadimi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle rencîde olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi zuhûr ve birbirleriyle yekdil ve yekcihet ve üzerimize vârid olan avârız ve sâir emr-i şerîfe ile vâki tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle dâimâ rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kasaba-i merkume ahâlîsine hilâf-ı kanûn tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle bunları rencîde itdürülmeyüb zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1163

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 204

Diyyarbekr vâlisine Harperut kadısına hüküm ki

Herdi Cemâati'nden Harperut Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyede sâkin Seyyid Mehmed ve Ali ve sâirleri gelüb bunlar kendü hâllerinde ırlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i

şerîf kimesneye vaz' ve taaddîleri ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit ve zâhir olmayub ber vechle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken Harperut sâkinlerinden subaşları olan (...) oğlu Mahmud Ağa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayub binyüzaltmış (...) senesinde bunların hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak fuzûlî ve tagallüben üçyüz guruş mikdârı akçe ve yetmiş re's sığır ve sâir ma'lûmül-ism olmikdâr emvâl ve eşyâların gasb ve garet ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüğün bildürüb şer'le görülüb mebûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak fuzûlî gasb ve garet itdüğü sâlifü'z-zikr akçe ve hayvânât ve sâir emvâl ve eşyâları tamâmen tahsîl ve kendülere alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâil-i Receb sene 1164

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 207

Diyanbektir Eyâleti'nde vâki Mevlânâ () kadısına (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûr muzâfâtından Şarki Amid Kazâsı'na tâbi (...) ve Taraklu ve (...) ve (...) nâm karyelerde sâkin ma'lûmü'l-esâmî reâyâ tâifesi gelüb bunlar mukaddemâ Mardin mülhakatından (...) kabîlesinden olub on seneden mütecâviz kurâ-i mezbûrda sâkin ve ziraât ile meşgûl ve üzerlerine edâsı lâzım gelen hukuk ve rûsûmların zâbitlerine ve avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîfimle vâki' tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kurâ-i mezbûr ahâlîleriyle maan edâ idüb bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından siz (...) tâifesindesiz deyü bilâ emr-i münîf müft ü meccânen koyun talebi ve tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münîf zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 1164

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 272

Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Harperut Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi sâkinlerinden () ve () ve Mürteza ve Ömer nâm kimesneler gelüb bunlar karye-i mezbûrede yigirmi otuz seneden berü sâkin ve mütemekkin olub üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîflerin cem'ine me'mûra karye-i mezbûre ahâlîsiyle maan edâda kusûrları olmayub bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî ve rencide olunmak îcâb itmez iken (...) ekrâdı eşkiyâsından (?) () ve () nâm kimesnelerin tahrîk ve (...) ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle hilâf-ı kanûn taaddî ve rencideden hâli olmadukların ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfesi oldukların bildürüb mücebince amel olunub men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzrere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Receb sene 1167

Defter Numarası : 1**Sayfa Numarası : 273****Amid Kazâsı nâibine (hüküm ki)**

Senki Amid Kazâsı nâibi Mevlânâ Mehmed (...) zîde ilmûhusun mektûb gönderüb Amid Kazâsı muzâfâtından Hasankeyf Kazâsı'nda vâki (...) Nâhiyesi'nde Baba Mahmud Haydarî Zâviyesi evkâfının mütevellisi () nâm kimesne tama'-ı hamından nâşî nâhiye-i mezbûrda sâkin vakf-ı mezbûr reâyâsından olmayub sâir aşâir ve tavâifden olan ahâlî-i kurâdan talebe-i ulûm ve sâdât-ı kirâmdan sahîhün-neseb olanları ahz ve hilâf-ı kanûn rûsûm-u raiyyet mutâlebesiyle rencîde ve ızrâr ve emvâl-i ibâdı bi-vech gasb bu bahâne ile ahâlî-i kurânın nicesini ehl-i örfe (...) ve (...) eyledüğüne (...) huzûr-u şer'iyeden ihbâr ve nâhiye-i mezbûre sükkânından fi'l-asl (...) Aşîreti'nden olub siyâdetleri şühûd-u udûl ile (...) (...) muvâcehesinde (...) olan Esseyyid (...) ibn-i Esseyyid (...) ve Esseyyid İsmail ibn-i Esseyyid (...) ve Esseyyid Veli ibn-i Esseyyid Ali ve Esseyyid Ömer ibn-i Esseyyid Hasan ve Esseyyid Hacı Ahmed ibn-i Ömer ve Esseyyid Hamid ibn-i Esseyyid İbrahim nâm kimesnelerden âdet-i me'lûfesi üzere rûsûm-u raiyyet mutâlebe ve ızrârdan hâli olmayub bir dürlü emniyetleri olmaduğunu meclis-i şer'ide inhâ itmeleriyle merkumlar sahîhü'n-neseb sâdâtdan olmalarıyla mütevellî-i merkumun ber-minvâl-i muharrer taaddîsi üzerlerinden men' ve def' olunmak ve rûsûm-u raiyyet talebi ile rencîde olunmamaları için hüküm-ü hümâyûnum virilmek ricâsına vâki hâli bi'l-iltimâs der-devletmedârıma arz eyledüğün ecilden kanûn üzere amel olunmak için

Fî Evâhir-i Receb sene 167

Defter Numarası : 2**Sayfa Numarası : 64****Diyaibekr vâlisine ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki**

Medîne-i Amid sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan (...) sâdâtü'l-kirâm Seyyid Hüseyin bin Ali ve Seyyid (...) bin Alihan ve Seyyid Mustafa bin Seyyid Arslan ve Seyyid Hüseyin bin Ali ve Seyyid Ömer bin Ali ve Seyyid Yaşar bin Abdi ve Seyyid Şeyh Musa bin (...) ve Seyyid Mehmed bin Ömer ve Seyyid Ahmed bin (...) ve Seyyid (...) Mehmed ve Seyyid Abdi bin (...) ve Seyyid Nebi bin Ali ve Seyyid Şeyh Abdi bin (...) ve Seyyid Mehmed bin Ömer zîde şerîfihum gelüb bunlar fi'l-asl zeâmet mülhakatından Kiki Aşîreti'nden ve Şeyhanlu Oymağı'ndan ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine müş'ir yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olduğundan mâadâ mahallinde dahi yedlerinde üç kıt'a hüccet-i şer'iyeleri olub bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan rûsûm-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlif-i şâkka alınmaz iken zuamâdan hâliyâ Kiki zâimi ve () ve () nâm zâimler yedlerinde olan hüccet-i şer'iyeye ve senedâtlarına mugayir hilâf-ı kanun rûsûm-u raiyyet talebiyle bunları taaddî ve hevâsına tâbi ehl-i örfe istinâdlarıyla ahz ve habs ve tecrîm ve bunun emsâli zulm ve taaddîlerinin nihâyeti olmamağla men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve kanûn üzere amel olunmak için hüdâvendigâr-ı sâbık karındaşım merhûm ve mağfurla Sultân Mahmud Han tâbe serâhâ zamanında emr-i şerîf

virildüğün bildürüb tecdîdin ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1169

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 87

Kerkük ve () kadılarına hüküm ki

Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi'nden (...) Aşîreti'nden Seyyid (...) evlâdlarından sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hüseyin ve Seyyid Rüstem ve Seyyid Sefer ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid İsmail ve Seyyid () ve () Seyyid () ve Seyyid () zîde şerîfîhum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olub rüsûm-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde eyledüklerinden gayri müft ü meccânen yem ve yemek ve zahîre ve sâir bed ü mezâlim ve taaddiyât (...) ile rencîde ve remîdeden hâlî olunmayub ahvâlleri dîger-gûn perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların bildürüb karye-i mezbûre zâbiti mezkûre hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle bunları taaddî itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanun üzere amel olunmak için yazılmışdır

Evâil-i Cemâziyel-evve'l sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 88

Diyaarbekr vâlisine ve Amid kazâsı nâibine (hüküm ki)

Amid sâkinlerinden Ömer bin Mehmed ve Abuzer nâm kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar havâss-ı hümâyûnumdan Kiki Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyet-i oğullarından olmayub raiyyet talebiyle hilâf-ı kanûn taaddî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb itmez iken hass-ı mezbûr reâyâsından imişsiz resm-i raiyyetleri (?) (...) hilâf-ı şer' ve kanûn resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle taaddî ve rencîde ve remîdeden hâlî olmadukların bildürüb hass-ı mezbûr voyvodalarının hilâf-ı şer' ve kanûn resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki

Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 100

Diyaarbekr vâlisine Pavlu (?) ve Ergani ve () kadılarına hüküm ki

Pavlu (?) Kazâsı muzâfâtından Karaçor Nâhiyesi'nden (...) Aşîreti ahâlîsinden () ve () ve () ve dahi sâirleri gelüb bunlar koyun ve sâir davarlarıyla yaylaklarına Ergani Kazâsı'na tâbi mahallerden kışlaklarına gelürler iken kadîmden bâc-ı mürûr talebiyle taaddî olundukları yoğiken birkaç seneden berü Ergani Ma'deni emini taraflarından hilâf-ı kanûn bâc-ı mürûr nâmıyla koyun ve akçe talebiyle taaddîden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Receb sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 101

Eğil ve Ergani ve Çermik ve () kadılarına (hüküm ki)

Konar ve göçer tâifesinden Şeyh (...) Aşîreti ahâlîsi gelüb bunlar yaylaklarından avdetlerinde mîr livâ-i Diyarbekr hâss karyelerinden taht-ı kazâlarımızda karye topraklarında vâki resm-i defterde mîr livaya hâsil kayd olunan kadîmi kışlak yerlerine zamânında koyun ve sâir davarlarıyla varub kışlayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre kışlak resmlerin hâss-ı merkum zâbitine ve yine zikr olunan kazâlara tâbi mîr livâ-yı Eğil ve Ergani ve Çermik hâss karyeleri topraklarından olan evvelden yerlerine zamânında koyunlarıyla varub durub otundan ve suyundan intifâ ve kanûn üzere otlak resmlerin dahi zikr olunan mîr livâ-yı Eğil ve Çermik ve Ergani zâbitlerine tamâmen edâda kusûrları olmayub hilâf-ı şer' ve şerîf ve mugayir-i kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn (...) (...) mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken livâ-i mezkûrun mutasarrıfları olanlar kanûn üzere otlak resmlerin almağa kanaât itmeyüb mücerred bunları ta'cîz kasdıyla Ergani Ma'deni emininin hazînedârlarını tahrik birle hilâf-ı kanûn tama'-ı hâmlerinden nâşî (...) ile her bir haymelerinden yüzer pâre mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanûn olvechle akçe mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer'le görölüb hilâf-ı şer' ve kanûn taaddî ve rencîde itdürülmemek için fermân-ı âlişânım yazılmışdır

Fî Evâil-i Şa'bân sene 1170

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 142

Diyarbekr vâlisi sadr-ı esbak vezîr Seyyid Abdullah Paşa'ya ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Fî'l-asl Şam-ı şerîf sükkânından sonradan gelüb kazâ-i mezbûrda sâkin ve tavattun iden (...) kirâmdan Şeyh Said Kudsi (...) evlâdlarından sulehâdan Mehmed veledi Abdurrahman ve Receb ve Hüseyin ve () ve () ve () zîde (...) kazâ-i mezbûrda vâki havâss-ı hümâyûnumdan () Mukataası mülhakatından (...) Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u raiyyet talebiyle dahl ve rencîde olunmak îcâb itmez iken mukataa-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne zuhûr ve siz benim zâbiti olduğum mukataa-i mezbûr mülhakatından (...) Cemâati

reâyâlarındansız deyü mücerred ta'cîz ve ızrâr ve celb-i mâl sevdâsıyla üzerlerine musallat ve hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet talebiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ arzuhal ile istid'â ve kanûn üzere amel olunmak için hüdâvendigâr-ı esbak merhûm ve mağfurla (...) Sultân Mahmud Han tâbe serâha zamânında emr-i şerîfim virildüğün bildürüb tahrîrin ricâ itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Receb sene 1171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 142

Diyanbeker vâlisî sadr-ı esbak vezîr Seyyid Abdullah Paşa'ya Amid Kazâsı naibine hüküm ki

Şeyh Şems Han (...) evlâdlarından kazâ-i mezbûrede sâkin Mehmed ve Ahmed ve () zîde (...) kazâ-i mezbûrda vâki' havâss-ı hümâyûnumdan () Mukataası mülhakatından (...) Cemaati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u raiyyet ve yine kazâ-i mezbûrda resm-i defter-i hâkanîde mukataa-i mezbûreye hâsıl yazılmış kadîmi yaylak ve kışlak yerleri tasarruf itmeyüb ve ol yaylak kışlak yerlerine dahi bunlar zamânlarında koyun ve sâir davar ile çıkub ve yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ (...) olmayub hilâf-ı kanûn ve defter resm-i yaylak ve kışlak talebiyle dahi taaddî ve rencîde olunmaları icâb itmez iken mukataa-i merkum voyvodası ve cemâat-i mezbûrenin zâbiti olan () ve () nâm kimesneler zuhûr ve mücerred ta'cîz ve celb-i mâl sevdâsıyla üzerlerine musallat ve hilâf-ı kanûn ve defter resm-i raiyyet ve resm-i yaylak ve kışlak mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itmeleriyle bundan akdem mezbûrların hilâf-ı kanûn ve mugayir-i defter olvechle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak için kanûn üzere emr-i şerîf virilmişiken mezbûrlar (...) (...) olunmayub yine hilâf-ı kanûn ve defter ve mugayir-i emr-i âli olvechle bunları taaddî ve rencîdeden hâli olmamağla mezbûrlara hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet ve resm-i yaylak ve kışlak mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ arzuhâllerleriyle istid'â ve kanûn üzere amel olunmak için hüdâvendigâr-ı esbak (...) merhum ve mağfurla Sultân Mahmud Han tâbe serâha zamanında emr-i şerîf virildüğün bildürüb tecdîdin ricâ itmeğin vech-i meşrûh üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Receb sene 1171

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 162

Diyanbeker vâlisî vezîre Amid Kazâsı'nda nâibü's-şer olan Mevlânâ () zîde ilmûhûya hüküm ki

Çakırcı tâifesinden Mehmed ve Mustafa ve Asaf ve diğeri Mehmed ve () nâm kimesneler gelüb bunlar kazâ-i mezbûr muzâfâtından (...) Nâhiyesi'ne tâbi (...) Karyesi'nde sâkin çakırcı tâifesinden olub havâss-ı hümâyûnumdan Karakeçilü Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub rüsûm-u

raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb itmez iken hass-ı mezbûr voyvodası olanlar sizler cemâat-i mezbûrun reâyâsındansız resm-i raiyyet aluruz deyü hilâf-ı kanûn ve defter resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle taaddî ve rencîde ve remîdeden hâli olmadukların bildürüb hass-ı mezbûr voyvodalarının hilâf-ı kanûn ve defter resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddîlerinin men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanun üzere amel olunmak emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Rebi'ü'l-âhir sene 1172

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 186

Diyanbekr vâfisi sadr-ı esbak vezîr Esseyyid Abdullah Paşa'ya Ergani ve () kadılarına hüküm ki

Ergani Kazâsı sâkinlerinden göçebe tâifesinden olub Görân Aşîreti oğullarından sâdât-ı kirâmdan (...) Seyyid İsa ve Seyyid Ömer ve Seyyid Kâsım ve Seyyid Ali ve emmileri Seyyid Mehmed ve Seyyid İbrahim ve Seyyid (...) ve Seyyid İsmail ve Seyyid (...) oğulları Seyyid Mustafa ve Seyyid () zîde şerîfihum südde-i saadetime bâ arzuhal idüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccet-i şer'îyyeleri olub ve bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan rüsûm-u raiyyet alınmak hilâf-ı kanûn idüğü yine kasaba-i mezbûra tâbi () karyenin zâim ve sipâhîleri rüsûm-u raiyyet talebiyle taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet talebiyle bunları taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 1173

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 220

Amid naibine (hüküm ki)

Ekrâd taifesinden kazâ-i mezbûr (sakinlerinden) Görân Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Aziz bin Seyyid Maksud bin (...) ve Seyyid (...) bin Seyyid Hüseyin ve Seyyid (...) bin Mustafa ve Seyyid Kâsım bin Seyyid (...) ve karındaşı Seyyid İsmail ve Seyyid Mustafa bin Osman bin Saruhan ve Seyyid Şems bin Bahaeddin gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki olan tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni medîne-i Amid ahâlîsiyle edâ ve tasarruflarında kendü nefleriçün besledükleri yüzellişer re's koyunlarından mâadâsının cem'ine me'mûra edâda kusûrları olmayub âdet-i ağnâm resimlerim dahi müdâhale olunmaları îcâb eylemez (iken) âdet-i ağnâm tahsildârları olmıkdâr koyunlarınızdan dahi resm-i ağnâm aluruz deyü müdâhale eyledüklerinden mâadâ ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî olundukların bildürüb men' ve def' olunmak

bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâhir-i sene 1174

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 248

Diyarbakır vâlisine ve Harput ve () kadılarına hüküm ki

Harput Kazâsı'na tâbi (...) Aşîreti'nden (...) nâm karye sâkinlerinden sâdât-ı kirâmdan (...) Seyyid Monla Hüseyin bin Osman ve Seyyid () ve Seyyid () ve Seyyid () ve Seyyid () ve () zîde şerîfihum südde-i saadetime gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir evâmir-i şerîfimle vâki tekâlîfden a'lâ ve evsat ve edânî i'tibârîyle tahammüllerine göre hisselerine düşeni cem'ine me'mûra karye-i mezbûre ahâlîleri maan edâya râzîlar iken tahammüllerinden ziyâde tekâlîf mutâlebesiyle rencîde ve remîde olunmak hilâf-ı kanûn iken yine karye-i mezbûre sâkinlerinden içlerinden men' ve (...) olan ve () ve () nâm kimesneler kendü tekâlîflerin (...) için tahammüllerinden ziyâde bunların üzerlerine tekâlîf tahmîl ve cebren ve kahren tahsîl ve hilâf-ı kanûn zulm ve taaddîlerinden emin ve râhatları kalmayub ahvâlleri dîger-gûn olduğun ve bu bâbda da'vâlarına muvafık şeyhü'l-islâmından fetvâ-yı şerîfeleri virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince amel olunub mezkûrların hilâf-ı kanûn olvechle zulm ve taaddîleri üzerlerinden men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilhicce sene 174

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 300

Amid Monlasına (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûra tâbi () ve () nâm karyelerde sâkin ekrâd tâifesinden Zerkî Aşîreti'nden (...) ve () ve () ve dahi ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâir emr-i şerîf ile vâki olan (vaki olan) tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni karye-i mezbûr ahâlîsiyle maan edâ idüb zirâatleriyle hâsıl eyledükleri tereke oşrlarını karyelerinin zâbitlerine tamâmen virüb müdâhale olunmak icâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından koyun akçesi nâmıyla ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka mutâlebesiyle rencîde olundukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Rebi'u'l-evvel sene 176

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 20

Amid kadısına (hüküm ki)

Medîne-i Amid sâkinlerinden (...) Oymağı'ndan Kûranlu aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Kara Veli torunlarından Seyyid İlyas bin Seyyid Mehmed ve Seyyid (...) ve Seyyid (...) ve Seyyid Bektaş ve Seyyid (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub ve üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîfimle vâki' tekâlîfden tahammüllerine hisselerine düşeni medîne-i mezbûr ahâlîsiyle maan edâ ve bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan rüsum-u raiyyet talebiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken havâssı hümâyûnumdan () hass-ı zâbiti hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmaduğun bildürüb hass-ı merkume zâbiti rüsum-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmemek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Evâhir-i Muharrem sene 177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 29

Herpirt ve () kadılarına (hüküm ki)

Harpirt Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) ve (...) ve (...) nâm karyelerden (...) Uşağı'ndan Seyyid Ali (...) ve (...) oğlu Seyyid Hasan ve Seyyid Abbas ve Seeyid Hüseyin ve Seyyid (...) oğlu Seyyid Hasan ve diğeri Seyyid Mehmed ve Seyyid (...) nâm kimesneler arzuhal idüb bunlar eben an cedd yüz senesen mütecâviz karye-i mezbûrede sâkin ve avârız ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kurâ-i mezbûrun ahâlîleriyle maan edâ idüb yine kazâ-i mezbûra tâbi Herdi Nâhiyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf îcâb ider hâne-i avârıza bağılı kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmak iktizâ itmez iken nâhiye-i mezbûre ahâlîsiyle subaşılı zuhûr ve siz mukaddemâ nâhiye-i mezbûre ahâlîsinden idiniz vâki olan tekâlîfden bizimle dahi hisse viriniz deyü hilâf-ı kanûn taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb mezbûrlara hilâf-ı kanûn tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 43

Malatya kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karyede sâkin (...) Aşîreti'nden İbrahim ve oğulları Yusuf ve Hasan 2-ve Ömer ve Molla Ali oğulları Ebubekir ve Hasan ve Ahmed ve Eyüb oğlu (...) ve Hüseyin ve Mehmed ve Ali ve Osman ve (...) oğulları Hüseyin ve dahi sâirleri gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve sâir hukuk ve rüsumların karyeleri zâbitine ve imdâd-ı hazariye ve sâir evâmîr-i şerîfimle vâki' tekâlîfi dahi cem'ine me'mûra edâda bir dürlü kusûrları olmayub taaddî olunmaları îcâb itmez iken

karye-i mezbûre ahâlîlerinden (...) ve (...) kimesneler zuhûr ve kendü tekâlîflerin (...) için bunların üzerlerine ziyâde tekâlîf tahmîl ve cebren tahsîl ve ziyâde gadr ve taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden hilâf-ı şer'-i şerîf ve bilâ emr-i münif taaddî olundukları için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1177

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 86

() ve () kadılarına Mardin naibine (hüküm ki)

Konar göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Yusuf ve oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Hasan zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olub ve bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan kendü sebep-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm alınmak hilâf-ı kanûn iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar yüzellişer aded koyunlarınızdan dahi âdet-i ağnâm aluruz deyü taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka nâmıyla taaddîden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn ol vechle olan taaddîlerin men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fi Evâil-i Ramazân sene 1178

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 105

Mevlânâ Siverek kadısına (hüküm ki)

Bayezid bin Hüseyin nâm kimesne gelüb bu kimesnenin defterlü reâyâsından olmayub resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken havâss-ı hümâyûnumdan (...) Aşîreti Mukataası zâbiti olan Mehmed Emin nâm kimesne zuhûr ve sen benim zâbiti olduğum mukataa-i merkum karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi (...) Karyesi'nin reâyâsındansın senden resm-i raiyyet alurum deyü hilâf-ı kanûn fuzûlî mugayir-i defter taaddî ve murâfaa-i şer' olduklarında mezbûrun iddi'âsı (...) ve (...) ve hilâf-ı kanûn olduğu şer'an zâhir ve muârazadan men' birle cânib-i şer'iyyeden bunun yeddine hüccet-i şer'iyye virildüğün bildürüb hüccet-i şer'iyye mücebince amel olunub mezbûrun hilâf-ı kanûn olvechle resm-i raiyyet mutâlebesiyle zâhir olan taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 107

Amid ve Çermik Kazâları nâiblerine (hüküm ki)

Kıdvetu'n-nüvvabü'l-müteşerriin sâbıkâ Çermik nâibi Mevlânâ Lütfullah zîde ilmûhu südde-i saâdetime mektûb gönderüb Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan (...) Esseyyid İsmail bin Esseyyid Mehmed ve Esseyyid Abdullah ve Esseyyid Mehmed bin Esseyyid Ahmed ve Esseyyid Süleyman ve Esseyyid İsmail bin Esseyyid Mahmud ve Esseyyid Resul bin Esseyyid Abdullah ve Esseyyid Osman bin Esseyyid (...) ve Esseyyid Hüseyin ve Esseyyid Hasan bin Esseyyid Maksud ve Esseyyid Bayram ve Esseyyid Osman ve Esseyyid İsmail bin Esseyyid (...) zîde şerîfihum İmam Bâkır evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyâdet hücceti ve temessükleri olub bu âna gelince rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir mezâlim ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-i merkum zâbiti olan aşîret-i mezkûrun beği hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunlar resm-i defter-i hakânide mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak talebiyle rencîdeden hâli olmamalarıyla men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek ricâsına vâki' hali bi'l-iltimâs arz eyledüğü ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Amid ve Çermik Kazâları nâiblerine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Mehmed ve Esseyyid (...) ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Resul bin Seyyid (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar İmam Bâkır evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyâdet hücceti ve temessükleri olub rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir mezâlim ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-i mezbûr zâbiti olan aşîret-i mezkûre beği hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunlar resm-i defter-i hakânide mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak talebiyle rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Amid ve Çermik Kazâları nâiblerine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Yusuf Seyyid Hüseyin bin Seyyid Mehmed ve Seyyid İsmail bin Seyyid (...) ve Seyyid Abdullah ve Seyyid İsa bin Seyyid İsmail Beğ zîde şerîfihum gelüb bunlar İmam Muhammed Bâkırı evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyâdet hüccet ve temessükleri olub rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir mezâlîm ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-i merkume zâbiti olan aşîret-i mezkûre beği hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem veyiyecek talebiyle taht-ı kazânızda mürur u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunları resm-i defter-i hâkanîde mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak talebiyle dahi rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Amid ve Çermik Kazâları nâiblerine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Esseyyid İsmail ve Seyyid Osman ve Seyyid Hasan ve Seyyid (...) ve Seyyid Ahmed ve Ali bin (...) şerîfihum gelüb bunlar İmam Mehmed Bâkırı evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mûl siyâdet ve temessükleri olub rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir mezâlîm ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-i merkume zâbiti olan aşîret-i mezbûre beği hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunlar resm-i defter-i hâkanîde mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak talebiyle dahi rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 109

Amid ve Çermik Kazâları nâiblerine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve Seyyid Süleyman ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Hasan bin Seyyid Hüseyin Ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed ve Seyyid

Ahmed bin Seyyid Süleyman ve Seyyid Muhammed ve Seyyid (...) ve Seyyid İsmail ve Seyyid (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar İmam Muhammed Bâkiri evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mul bî siyâdet hücceti ve temessükleri olub rüsum-u raiyyet talebi ve sâir mezâlim ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-i merkum zâbiti olan aşîret-i mezkûre beği hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazânızda mürur u ubur eyledükleri mahallerde taaddî eyledüğünden gayri (...) resm-i defter-i hâkanîde mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub vekışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak talebiyle dahi rencideden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Muharrem sene 179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 151

Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Amid Kazâsı'nda sâkin göçebe tâifesinden Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) evlâdından Seyyid Ali ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid (...) ve Seyyid İbrahim ve Seyyid (...) ve Seyyid Osman ve Seyyid Yusuf ve Seyyid İsmail ve Seyyid Halil ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfim sūdde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar sahîhü'n-neseb sadât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi senedât ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kasaba ahâlîsiyle maan edâ idüb bilâ emr-i şerîf tekâlîfî şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf-ı şer'-i kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîfî şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fi Evâsıt-ı Şa'bân sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 152

Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Amid Kazâsı'nda sâkin göçebe tâifesinden Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) evlâdından Seyyid İsmail ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Osman ve Seyyid diğeri Süleyman ve Seyyid Ali ve Seyyid Veli ve Seyyid Mustafa ve Seyyid İsmail ve Seyyid Ali oğlu Seyyid Musa ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfim (?) gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde

ma'mûl bi senedât ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kasaba-i mezbûre ahâlîsiyle maan edâ idüb bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 152

Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Amid Kazâsı'nda sâkin göçebe tâifesinden Şeyhbizimli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) evlâdından (...) Seyyid Mehmed ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Bekir ve Seyyid (...) zîde şerîfim gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi senedât ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kasaba-i mezbûre ahâlîsiyle maan edâ idüb bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 152

Amid Kazâsı naibine (hüküm ki)

Amid Kazâsı'nda sâkin göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) evlâdından Seyyid Hüseyin oğlu Seyyid Musa ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Halil ve Seyyid Mehmed ve Seyyid diğeri Hüseyin ve Seyyid Yusuf zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mul bi senedât ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni kasaba-i mezbûre ahâlîsiyle maan edâ idüb bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından mücerred celb-i mâl sevdâsıyla hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i münif tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde

itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 154

Sivas kadısına ve Kütahya ve Amid kadılarına (hüküm ki)

Mardin Kazâsı'ndan Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Hasan ve Seyyid (...) ve Seyyid Ali zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olub ve bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan kendü sebep-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm alınmak hilâf-ı kanûn iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar yüzellişer aded koyunlarımızdan dahi âdet-i ağnâm aluruz deyü taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddîden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddîlerin men' ve def' olunmak bâbında hüküm ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır

Fî Evâil-i Ramazân sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 158

Amid Kazâsı nâibine hüküm (ki)

Konar göçer ekrâd tâifesinden Şeyhbizinli Cemâati'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Ahmed ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Musa zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyâdet ve hüccetleri olmağla sebep-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer re's ağnâmlarından âdet-i ağnâm talep olunub mâadâ tasarruflarında olan koyunlarından âdet-i ağnâmların edâya râzılar iken cem'ine me'mûr olanlar yüzellişer re's ağnâmlarından dahi âdet-i ağnâm talebiyle taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Şevvâl sene 1180

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 167

Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Bekir ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Mustafa zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessükve hüccet-i şer'iiyyeleri olub üzerlerine edâsı lâzım gelen imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîf ile vâki tekâlîflerin edâ idüb bu makule sâdât-ı kirâmdan olanların kendü sebep-i maîşetleri için besledükleri yüzelli aded koyunlarından resm-i ağnâm alınmak

hilâf-ı kanûn iken hâliyâ âdet-i ağnâm cem'ine me'mur olanlar cümle koyunlarından resm-i ağnâm ve ehl-i örf taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle dâimâ taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanun üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 1181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 167

Sivas kadısına ve Kütahya Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Mardin Kazâsı'ndan göçebe ve Şeyhbizinli tâifesinden sâdât-ı kirâmdan (...) (...) Seyyid Nebî ve Seyyid Musa ve Seyyid Veli ve Seyyid Ahmed ve Seyyid İbrahim zîde şerîfîhum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bî siyâdet hüccetleri olub tasarruflarında kendü sebab-i maişetleriçün besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm talebiyle hilâf-ı kanûn taaddî olunmaları îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mur olanlar tasarrufunuzda sebab-i maişetiniziçün olan yüzellişer aded koyunlarınızdan resm-i ağnâmı cebren alurum deyü taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka nâmıyla rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 1181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 168

Sivas kadısına ve Kütahya Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Mardin Kazâsı'nda göçebe ve Şeyhbizinli tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Osman ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Ömer ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Ali ve Seyyid (...) ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfîhum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bî siyâdet hüccetleri olub tasarruflarında kendü sebab-i maişetleriçün besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm talebiyle hilâf-ı kanûn taaddî olunmaları îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mur olanlar tasarrufunuzda sebab-i maişetiniziçün olan yüzellişer aded koyunlarınızdan resm-i ağnâmı cebren alurum deyü taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i (örf) tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka nâmıyla rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümayûnum ricâ eyledükleriecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfe yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 168

Sivas kadısına ve Kütahya Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Mardin Kazâsı'nda göçebe ve Şeyhbizinli tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) Mehmed ve Seyyid (...) ve Seyyid Yusuf ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Muhammed ve Seyyid Molla İsmail ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Resûl zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bî siyâdet hüccetleri olub tasarruflarında kendü sebeb-i maîşetleriçün besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm talebiyle hilâf-ı kanûn taaddî olunmaları îcâb itmez iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar tasarrufunuzda sebeb-i maîşetiniziçün olan yüzellişer aded koyunlarınızdan resm-i ağnâmı cebren alurum deyü taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde hilâf-ı kanûn taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka nâmıyla rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 181

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 212

Keban ve Ergani Ma'denleri emânetiyle Malatya Sancağı'na mutasarrıf olan Hafız Mustafa Paşa'ya Malatya kadısına hüküm ki

(...) Aşîreti fukarâsı gelüb bunlar üzerlerinde edâsı lâzım gelen hukuk ve rüsûmların edâ idüb üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit olmuş değil iken Malatya sâkinlerinden mütesellim Halil Ağa dimekle arîf kimesne kendü hâlinde olmayub işbu sene-i mübârekde hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak bunların binbeşyüz guruşların ahz eyledüğünden gayri cebren ve bilâ emr-i şerîf altı nefer âdemlerin dahi der-zincir ve hâlâ habsde oldukların bildürüb şer'le görülüb mezbûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak aldığı olmikdâr guruşlarıyla habsde olan âdemleri kendülere alıvrilüb ihkâk-ı hakk olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Evâil-i Şa'bân sene 182

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 222

Amid kadısına hüküm ki

Amid Kazâsı'nda sâkin Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) Paşa oğlu Seyyid Mehmed ve torunları Seyyid (...) ve Seyyid (...) ve Seyyid İbrahim zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal ibüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdâtı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub sebeb-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer re's ağnâmlarından mâadâsının resm-i ağnâmların âdet-i ağnâm tahsildârlarına edâya râzılar iken

cümlesinden alurum deyü hilâf-ı kanûn taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb sebep-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer re's ağnâmlarından resm-i ağnâm mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn rencîde itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kânun üzere amel olunmak emrim olmuştur

Evâil-i Receb sene 1188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 230

Erzurum ve Amid kadılarına Çermik kadısına (hüküm ki)

Konar göçer tâifesinden Şeyhbizimli Aşîreti'nden Seyyid (...) ve Seyyid Yaşar ve Seyyid Osman ve Seyyid (...) ve Seyyid (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub sâlifü'z-zikr kazâlara tâbi () ve () ve () ve () (nâm) karyeler topraklarında zabt ve tasarruflarında hâne-i avarıza bağı tekâlîf alınmak icâb ider reâyâ ve emlâk ve yerleri olmayub hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve tekâlîf mutalebesiyle rencîde olunmak icâb itmez iken kurâ-i merkume ahâlîleri avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir emr-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve kurâ-i mezbûre zâbitleri rüsûm-u raiyyet ve mîr-i mîran ve mütesellim ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir bed ü mezâlîm nâmıyla akçe talebi ile rencîde ve remîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle olan müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden kânun üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Ramazân sene 1188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 233

Amid kadısına ve Çermik Kazâsı nâibine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Bizimli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdâtı kirâmdan Seyyid İbrahim ve Seyyid Eyüb ve Seyyid Maksud ve Seyyid Murad ve Seyyid (...) ve Seyyid Resul ve Seyyid Ahmed ve Seyyid diğeri İbrahim zîde şerîfihim südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar İmam Muhammed Bâkırı evlâdından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyadet hücceti ve temessükleri olub bu âna gelince rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir mezâlîm ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-yı mezbûre zâbiti olan aşîret-i mezbûre beği ve hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazâlarınızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunlar resm-i defterde zâbit-i mezkûra hâsıl kayd olunan yaylak ve kışlak yerlerine zamanında varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resm-i yaylak ve kışlak mutâlebesiyle dahi rencîdeden hâli olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak

bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 233

Amid kadısına ve Çermik Nâhiyesi nâibine hüküm ki

Çermik Nâhiyesi'nde vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı tâifesinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Resul bin Ali ve Seyyid Yusuf bin Mehmed ve Seyyid Ahmed bin Hüseyin ve Seyyid Mehmed bin Osman Seyyid Abbas bin Abdi ve Seyyid İbrahim bin Hasan ve diğer Seyyid Resul bin Hasan ve Abdullah bin Hasan zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar kurâ-yı merkume sâkinlerinden ve İmam Muhammed Bâkırı evlâdlarından sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi siyadet hücceti ve temessükleri olub bu âna gelince rüsum-u raiyyet talebi ve sâir mezâlîm ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-yı mezbûre zâbiti olan aşiret-i merkume beği ve hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazâlarınızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri resm-i defterde zâbiti mezkûra hâsıl kayd olunan kadîmi yaylak ve kışlak yerlerine hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken resim mutâlebesiyle dahi rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 233

Amid monlasına ve Çermik nâibine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden Seyyid Hüseyin bin Seyyid (...) zîde şerîfe gelüb bu İmam Muhammed Bâkırı evlâdından sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi siyadet hücceti ve temessüğü olub bu âna gelince rüsum-u raiyyet mutâlebe olunduğu yoğiken kurâ-yı mezbûre zâbiti olan aşiret-i mezbûre beği hilâf-ı defter ve kanûn rüsum-u raiyyet talebi ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek mutâlebeyle taht-ı kazâlarınızda mürûr ve ubûr eyledüğü mahallde taaddî eyledüğünden gayri (...) defterde zâbiti mezkûra hâsıl kayd olunan kadîmi yaylak ve kışlak yerlerine zamânında koyun ve sâir davarlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken yaylak ve kışlak resmi mutâlebesiyle dahi taaddîden hâli olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak emrim olmuşdur

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 233

Amid mollasınave Çermik nâibine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdât-ı kirâmdan İmam Muhammede Bâkırı evlâdlarından Seyyid Musa bin Mehmed ve Şeyh Seyyid diğeri Musa bin Ali ve Seyyid Molla İbrahim bin Ahmed zîde şerîfihim gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyadet hücceti ve temessükleri olub bu âna gelince rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî olundukları yoğiken kurâ-yı mezbûre zâbiti olan aşîret-i mezbûre beği hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazâlarınızda vâki' mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri bunlar resm-i defterde zâbiti mezbûra hâsıl kayd olunan kadîmi yaylak ve kışlak yerlerine zamanında koyun ve sâir davarlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken yaylak ve kışlak resmi mutâlebesiyle dahi taaddî eyledüğün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 233

Amid monlasına ve Çermik nâibine hüküm ki

Çermik Kazâsı'nda vâki kurâ sâkinlerinden Şeyhbizinli Ekrâdı Aşîreti'nden göçebe tâifesinden sâdâtı kirâmdan Seyyid Molla Abdullah (?) ve Seyyid Molla Hasan ve Seyyid (...) ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Sadık ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Mehmed ve Seyyid İsmail ve Seyyid Yusuf zîde şerîfihim gelüb bunlar İmam Muhammed Bâkırı evlâdlarından sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyadet hücceti ve temessükleri olub bu âna gelince rûsum-u raiyyet talebi ve sâir mezâlîm ile taaddî olundukları yoğiken kurâ-yı mezbûre zâbiti olan aşîret-i mezbûre beği hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve müft ü meccânen arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve bal ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir yem ve yiyecek talebiyle taht-ı kazâlarınızda vâki' mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî eyledüklerinden gayri resm-i defterde zâbiti mezbûra hâsıl kayd olunan kadîmi yaylak ve kışlak yerlerine zamanında koyun ve sâir davarlarıyla varub yaylayub ve kışladukları yoğiken hilâf-ı kanûn yaylak ve kışlak mutâlebesi dahi taaddîden hâli olmaduğün bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfe yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 234

Erzurum ve Amid kadıları zidet fazluhumaya ve Mardin ve Palu kadıları zidet fazluhumaya (hüküm ki)

Konar ve göçer tâifesinden ve sâdât-ı kirâmdan Seyyid Aziz ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Cebrail ve Seyyid Yaşar ve Seyyid Hasan ve Seyyid Resûl ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfihum sütte-i saâdetime arzuhal idüb sahîhü'n neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub ve sâlifü'z-zikr kazâlara tâbi () ve () ve () ve () nâm karyeler topraklarında zabt ve tasarruflarında hâne-i avarıza bağı tekâlîf alınmak icâb ider reâyâ emlak ve yerleri olmayub hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve tekâlîf mutalebesiyle rencide olunmak icâb itmez iken kurâ-i merkume ahâlîleri avârız ve imdâd-ı hazariye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve kurâ-i merkume zâbitleri dahi rüsûm-u raiyyet ve mîr-i mîran ve mütesellim ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen koyun ve kuzu ve yağ ve yumurta ve yoğurt ve sâir bed ü mezâlîm nâmıyla akçe talebi ile rencide eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 188

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 261

Siverek Kazâsı nâibine hüküm ki

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden (...) Milli Aşîreti'nden olub sâdâtı kirâmdan Esseyyid Ali bin Ramazan ve (...) oğulları Esseyyid Hasan ve Esseyyid Hafız Kasım ve Esseyyid Mustafa zîde şerîfihum sütte-i saâdetime arzuhal idüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan (olub) isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olmağla rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn taaddî ve rencide olunmaları icâb itmez iken kasaba-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne zuhûr ve siz zâbiti olduğum aşîret-i mezkûrenin reâyâsındansız deyü rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn bunları taaddî ve rencide ve remîdeden hâli olmaduğun zâbitleri mezkûrun hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddisî men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 261

Siverek Kazâsı nâibine hüküm ki

Siverek Kazâsı'na tâbi () ve () nâm karyeler sâkinlerinden Beni Hatib Aşîreti'nden olub sâdât-ı kirâmdan Seyyid Abbas bin Kasım ve Seyyid Ali bin İrfan ve Seyyid (...) bin (...) zîde şerîfihum gelüb bunlar Hazret-i Şeyh (...) evlâdlarından olub sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde

ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olmağla rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde ve remîde olunmaları îcâb itmez iken zâbitleri olan () nâm kimesne zuhûr ve siz sâlifü'z-zikr Benî Hatîb Aşîreti reâyâsındansınız deyü rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn bunları taaddî ve rencîde ve remîdeden hâli olmaduğın bildürüb zâbitleri mezkûrun hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 261

Siverek Kazâsı nâibine hüküm ki

Siverek Kazâsı sâkinlerinden ve Milvanlı Aşîreti'nden olub sâdât-ı kirâmdan Esseyid Mustafa bin Ali zîde şerîfe gelüb bu sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi temessük ve hücceti olmağla rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûr zâbiti olan () nâm kimesne zuhûr ve sen zâbiti olduğum kasaba-i mezbûrenin reâyâsındansın deyü rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn bunu taaddî ve rencîde ve remîdeden hâli olmaduğın bildürüb kasaba-i mezbûre zâbiti olan mezkûrun hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ itmeğın kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 262

Siverek Kazâsı nâibine hükümki

Siverek Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden ve (...) Aşîreti'nden olub sâdât-ı kirâmdan Esseyid () ve karındaşı Seyyid Mehmed ve Seyyid Bayezid ve Seyyid (...) zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar Hazretî (...) evlâdlarından ve sahîhü'n-neseb sâdâtı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olmağla rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîde ve remîdeden hâli olmaduğın bildürüb zâbitleri mezkûrun hilâf-ı kanûn rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 262

Siverek Kazâsı nâibine hüküm ki

Siverek Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden Hatib (?) Aşîreti'nden olup sâdât-ı kirâmdan (...) Esseyyid Hüseyin zîde şerîfe gelüb bu Hazretî (...) evlâdından ve sahîhü'n- neseb sâdât-ı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi temessük ve hücceti olmağla rûsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddîden hâli olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 262

Siverek Kazâsı nâibine hüküm ki

Siverek Kazâsı'na tabi () nâm karye sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden Esseyyid (...) bin Esseyyid Şaban zîde şerîfe gelüb bu Hazretî Şeyh (...) evlâdından ve sahîhü'n- neseb sâdât-ı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi temessük ve hücceti olmağla rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle taaddîden hâli olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 262

Siverek Kazâsı nâibine hüküm (ki)

Siverek Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden ve (...) Aşîreti'nden olup sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Mahmud bin Şerif (...) zîde şerîfe gelüb bu Hazretî Şeyh Şahabeddin (?) evlâdından ve sahîhü'n-neseb sâdâtı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi temessük ve hücceti olmağla rûsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle bunu taaddîden hâli olmaduğun bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 262

Siverek Kazâsı nâibine hüküm (ki)

Siverek Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden ve (...) Aşîreti'nden olup sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Mehmed bin (...) zîde şerîfe gelüb bu Hazretî Şeyh Şahabeddin evlâdından ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olup isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi temessük ve hücceti olmağla rûsum-u raiyyet

mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti olan () nâm kimesne hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet mutâlebesiyle bunu taaddîden hâli olmaduğın bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûn ricâ eyledüğü ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 263

Siverek Kazâsı nâibine hüküm (ki)

Siverek Kazâsı'na tâbi Ağcaviran Karyesi sâkinlerinden ve Bizikî Aşîreti'nden Abdullah ve Mustafa ve diğeri Mustafa veledi İsmail ve diğeri Mustafa veledi Bekir ve () ve () nâm kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunların kazâ-i mezbûre muzâfâtından (...) ile kasabaları topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılı tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb ve iktizâ itmez iken zikr olunan kasabaları ahâlîleri zuhûr ve emr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizim ile maan hisse () deyü hilâf-ı kanûn hisse ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde ve remîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Zilka'de sene 1189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 266

Mardin kadısına hüküm ki

Mardin hâss karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve Seyyid Osman ve Seyyid Ramazan ve Seyyid () ve () zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub rûsum-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb (itmez) iken kazâ-i merkum zâbiti hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle kendülere taaddî itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1189

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 271

Amid kadısına hüküm ki

Karakeçilü Aşîreti'nden (...) Oymağı'ndan sâdât-ı kirâmdan Seyyid Yusuf ve Seyyid Nebî ve Seyyid Ebûbekir zîde şerîfihum südde-i saâdetime gelüb bunlar sahîhü'n-neseb

sâdât-ı kirâmdan olub isbâtı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub ve kazâ-i mezbûra tâbî () nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak icâb ider emlak ve yerleri olmağla avârız ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni ahâlî-i karye ile maan edâ idüb ve bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan resm-i raiyyet mutâlebesi hilâf-ı kanûn iken karye-i mezbûre zâbiti hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet taleb ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mezbûrların hilâf-ı kanûn olvechle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır

Evâil-i Muharrem sene 190

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 299

Musul kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbî (...) nâm karyeden Şuhudân Aşîreti'nden Şeyh (...) bin Tahir Ahmed ve (...) ve Abdullah ve Abdi oğlu Ali ve İlyas oğlu (...) bin Osman ve (...) Abdullah ve Hasan oğlu demekle ma'rûf kimesneler gelüb bunlar evâmîr-i şerîfimle karyelerine (...) olan tekâlîfi cem'ine me'mûra edâya râzılar olub bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle rencîde olunmaları icâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 302

Musul kadısına hüküm ki

Bacalan Aşîreti'nden hoş-nişîn reâyâlarından Musul sâkinlerinden Mustafa (...) ve sâir Bacalan Aşîreti reâyâları gelüb bunlar Musul karyelerinden Musul Kazâsı'na tâbî (...) ve (...) ve (...) nâm karyelerin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub bu âna gelince rûsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olundukları yoğıken bu esnâda kurâ-i merkume zâbitleri sizden baş harcı ta'bîr olunur otuz altmışar pâre resm-i raiyyet aluruz deyü hilâf-ı kanûn ve defter taaddî ve rencide eyledüklerinden gayri bed ü mezâlim-i muhdese mutâlebesiyle rencide eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn ve defter kurâ-yı merkume zâbitlerine resm-i raiyyet mutâlebesiyle kendülere taaddî ve rencide itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Safer sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 302

Musul kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) hâssı karyelerinde sâkin hoş-nişîn aşâir ve kabâil reâyâları gelüb bunlar aşâir ve kabâil reâyâları olub kurâ-i merkumenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddî olunmak icâb itmez iken Musul merkum zâbiti zuhûr ve siz benim karyelerimde sâkin olmanız ile reâyâm olmuş olursuz sizden resm-i raiyyet alurum deyü hilâf-ı kanûn ve defter resm-i raiyyet mutalebesiyle taaddî eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn ve defter rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle kendülere taaddî itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâhir-i Safer sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 320

Harput kadısına hüküm ki

Zeâmet karyelerinden Harput Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) nâm karyelerin ahâlî ve reâyâları südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar karyelerinin zâimi olan Süleyman nâm zâim her sene karyelerinin zâbiti zalemeden ekrâd tâifesinden Ali nâm kimesneye iltizâm ve mezkûr dahi başına cem' eyledüğü ekrâd tâifesiyle gelüb üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve sâir hukuk ve rüsûmların kanûn ve defter mûcebince almağa kanaât itmeyüb kanûn ve defterden ziyâde alub ve nice bed ü mezâlîm-i muhdese ile fukarâ-yı reâyâ ve ahâlîyi tecrîh itmekle bundan akdem men' ve def' için taraf-ı şer'iyeden i'lâm-ı şer'iyye virilmişiken (...) zulm ve taaddîsinden ahvâl-i fukarâ dîger-gûn olduğun bildürüb kanûn üzerezalemeden olan mezkûr subaşılıktan ref' ve reâyâyâ (...) ve müstakîm ve dîn-dâr bir kimesne subaşı nasb olunmak bâbında taraf-ı şerîfim sufûrunu istidâ' eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Evâil-i Ramazân sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 323

Harperut kadısına (hüküm ki)

Zeâmet karyelerinden Harperut Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) nâm karyelerin ahâlî ve reâyâları gelüb bunların karyelerinin zâimi () nâm zâim her sene karyelerinin zâbiti zalemeden ekrâd taifesinden Ali nâm kimesneye iltizâm ve mezkûr dahi başına cem' eyledüğü ekrâd eşkıyâsıyla gelüb üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve sâir hukuk ve rüsûmların kanûn ve defter mûcebince almağa kanaât itmeyüb kanûn ve defterden ziyâde alub ve nice bed' ü mezâlîm-i muhdese ile fukarâ-yı reâyâ ve ahâlîyi tecrîm ve perâkende ve perişân olmağa bâis olmağla bundan akdem zalemeden olan mezkûru subaşılıktan azl ve yerine müstakîm ve dîn-dâr kimesne nasb eyle deyü me'rifet-i şer'le tenbîh birle taraf-ı şer'idan i'lâm-ı şer'iyye virilmişiken (...) itmeyüb zulm ve taaddîsinden ahvâl ü fukarâ dîger-gûn olduğun bildürüb yedlerinde olan i'lâm-ı şer'iyye mûcebince amel olunub zalemeden olan mezkûru subaşılıktan ref' ve reâyâyâbir

müstakîm ve dîn-dâr subaşı nasb olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden mahallinde şer' ve kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 191

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 327

Siverek kadısına (hüküm ki)

Siverek Kazâsı'na tâbi () nâm karye sâkinlerinden (...) Aşîreti'nden olub (...) sâdât-ı kirâmdan Seyyid Mehmed ve Seyyid (...) ve Seyyid (...) ve Mehmed Tahir ve Seyyid (...) ve (...) zîde şerîfe gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccet-i şer'iyeleri (var iken) (...) üzerlerine edâsı lâzım gelen evâmîr-i şerîfe ile vârid tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni karye-i mezbûre ahâlîsiyle maan cem'ine me'mûra edâ idüb hilâf-ı kanûn taaddî olunmaları îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn karye-i mezbûre zâbiti rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Evâhir-i Muharrem sene 192

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 365

Amid kazâsı nâibine hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden (...) Cemâati'nden Seyyid Molla Hasan oğulları Seyyid Molla İbrahim ve Seyyid Cebrail ve Seyyid Mehmed ve diğer Seyyid Molla İbrahim ve oğlu Seyyid Timur ve Seyyid Ali zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub rüsûm-u raiyyet ve iskân teklifi ile hilâf-ı kanûn müdâhale ve taaddî olunmak îcâb itmez iken hâss karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi () nâm karyenin zâbiti zuhûr ve siz mukaddemâ benim zâbiti olduğum (...) karyede sâkin olmuşsuz (...) reâyam olmuş olursuz sizi kaldurub iskân (...) rüsûm-u raiyyet alurum deyü hilâf-ı kanûn cevır ve taaddî ve bundan akdem murâfaa-i şer' olundukda zâbit-i merkumun rüsûm-u raiyyet ve iskân teklifiyle zâhir olan taaddîsi men' birle cânib-i şer'iyeden hüccet-i şer'iyeye ve i'lâm-ı şer'i virilmişken mezbûr (...) olmayub mugayir-i hüccet-i şer'iyeye ve i'lâm-ı şer'i ve hilâf-ı kanûn taaddîden hâli olmaduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe virildüğün bildürüb fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri mücebince amel olunub hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve iskân teklifi ile taaddî ve rencide itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Evâhir-i Receb sene 1192

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 382

Amid ve Erzurum monlalarına ve eyâlet-i Diyarbekr ve eyâlet-i Erzurum'da vâki zikr-i âtî mürûrunun buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm (ki)

Konar ve göçer göçebe tâifesinden İmam Bâkiri ve Zeynelabidin evlâdlarından sâdât-ı kirâmdan Seyyid Musa ve Seyyid Mehmed ve Seyyid İsmail ve () ve () zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub taht-ı kazânıza tâbi kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde dahl îcâb itmez iken ahâlîleri siz dahi bizimle maan tekâlîfden hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle kasabât ve kurâ zâbitleri rüsum-u raiyyet talebi ile hilâf-ı kanûn rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddî ve tasallutları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Safer sene 194

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 389

Erzurum ve Amid kadılarına ve eyâlet-i Diyarbekr ve eyâlet-i Erzurumda vâki zikr-i âtî mürûrilerin buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm ki

Konar ve göçer tâifesinden İmam Bâkiri ve Zeynelabidin evlâdlarından sâdât-ı kirâmdan Seyyid (...) ve Seyyid Veli ve Seyyid İbrahim ve Seyyid (...) ve Seyyid Osman ve Seyyid Abdi ve Seyyid (...) ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Hasan ve Seyyid Mahmud ve Seyyid () ve Seyyid () zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub taht-ı kazânıza tâbi kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde dahl îcâb itmez iken ahâlîleri siz dahi bizimle maan tekâlîfden hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle ve kasabât ve kurâ zâbitleri dahi rüsum-u raiyyet talebi ile hilâf-ı kanûn rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddî ve tasallutları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Safer sene 194

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 389

Amid ve Erzurum kadılarına ve eyâlet-i Diyarbekr ve eyâlet-i Erzurum'da vâki zikr-i âtî mürûrunun buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm ki

Konar ve göçer taifesinden İmam Bâkiri ve Zeynelabidin evlâdlarından sâdât-ı kiramdan Seyyid Ömer ve Seyyid Nebî ve Seyyid İsa ve Seyyid İsmail ve Seyyid Abdi

ve Seyyid Osman ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Bekir ve Seyyid Veli ve Seyyid Kubad ve Seyyid (...) ve Seyyid () ve Seyyid () zîde şerîfihum bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub taht-ı kazânıza tâbi kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde dahl îcâb itmez iken ahâlîleri siz dahi bizimle maan tekâlîfden hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle kasabât ve kurâ zâbitleri dahi rüsum-u raiyyet talebiyle hilâf-ı kanûn rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddî ve tasallutları men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i âli yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Safer sene 194

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 391

Amid kadısına hüküm ki

Şeyhbizinli Cemâati'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Ali ve Seyyid İsmail ve Seyyid Hamza ve Seyyid (...) ve Seyyid (...) ve Seyyid Ömer ve Seyyid Halil zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Amid Kasabası'na tâbi (...) nâm karyeleri topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf olunmak îcâb ider kadîmi reâya emlâk ve yerleri olmayub hilâf-ı kanûn taaddî () îcâb itmez iken kasaba-i mezbûr ve kurâ-i merkum ahâlîleri tarafından avârız ve hazariye ve sâir evâmir-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden hisse viriniz deyü taaddî ve kasaba ve kuâ zâbitleri dahi resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle taaddî eyledüklerin ve bu bâbda da'vâsına muvafık şeyhü'l islâmdan fetvâ-yı şerîfe virildiğün bildürüb fetvâ-yı şerîfeleri mücebince kanûn üzere amel olunub hilâf-ı kanûn taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğün kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 1194

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 393

Amid monlasına eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âti mürûrilerin sâkin oldukları kazâların kuzât ve nevvâbına (hüküm ki)

(...) kirâmdan Zeynelabidin ve İmam Muhammed Bâkırı evlâdlarından Şeyhbizinli Aşîre'i'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Resûl ve Seyyid İsmail ve Seyyid Davud ve Seyyid (...) ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Ali ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Ömer ve Seyyid Şeyh Eyüb zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İslambol nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub bunların zikr olunub kazâlara bağılu kasabât ve

kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlîleri avâriz ve hazariye ve sâir evâmir-i şerife ile kasabât ve kurâmıza (...) olan tekâlîfden bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka mutâlebesiyle ve kasabât ve kurâ zâbitleri dahi rüsum-u raiyyet mutâlebesiyle taht-ı kazânızda mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde taaddî ve rencîde ve (...) hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddî ve tasallutları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 194

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 396

Amid kadısı (...) kadılarına eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âti mürûrunun buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına (hüküm ki)

İmam Bâkırı evlâdlarından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Esseyid Molla (...) ve Seyyid Ebûbekir ve Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Kazâsı'na tâbi Kafırdağı nâm mahallde eben an cedd mutasarrıf oldukları resimli yaylak ve kışlaklarına zamânında hayvânlarıyla varub çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ ve tahammüllerine göre resm-i yaylak ve kışlakların sâhib- arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlu emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlîsi zuhûr ve avâriz ve hazariye ve sâir evâmir-i şerife ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîfi şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek ve arpa ve saman ve yağ ve bal ve koyun ve kuzu ve tavuk ve sâir bunlar misüllü (...) ve mezâlim (...) mutâlebesiyle taaddî ve rencidelerinden ahvâlleri dîger-gûn ve mükerrerü'l-hâl oldukların ve sâdât hüccetleri ve temessükleri olduğun bildürüb yedlerinde olan senedâtları mücebince amel olunub hilâf-ı kanûn ziyâde talebi ve ahâlî-i kurâ taraflarında tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek ve sâir (...) ve mezâlim (...) mutâlebesiyle rencide itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-i hümâyûn kaleminden kanûn suâl olundukda mezkûrun sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan olduklarına yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl hüccet ve temessükleri olub resm-i defterde mukayyed kadîmi yaylak ve kışlaklarına zamânında koyun ve sâir davarlarıyla çıkub ve varub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre yaylak ve kışlak resimlerin sâhib-i arza edâda kusûrları olmayub esnâ-yı râhda vâki' yaylak ve kışlaklarına mürûr u ubûr eyledükleri kasaba ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avâriz hânesine bağlu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve

yerleri yoğsa kasaba ve kurâ ahâlîleri taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Rebi'ü'l-evvel sene 1197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 16

Amid kadısına ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âtî mürûrunun bulunduğu kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm ki

İmam Bâkiri evlâdından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Monla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Osman ve karındaşı Seyyid Abdi ve Seyyid Yusuf zîde şerîfihum sūdde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ma'den Kazâsı'na tâbi (...) nâm mahallde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimlü yaylakları resimlü yaylaklarına zamanında hayvânâtlarıyla varub çıkub yaylayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre resm-i yaylakların sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avâırza bağılu emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlîsi zuhûr ve avâırz ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve sâhib-i arz dahi hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen (...) mezâlim (...) mutâlebesiyle taaddî ve rencîdelerinden ahvâlleri dîger-gûn ve mükerrerü'l-hâl oldukların ve bu bâbda yedlerinde sâdât-ı hüccetleri ve temessükleri olduğun bildürüb yedlerinde olan senedâtları mücebince amel olunub hilâf-ı kanûn ziyâde talebiyle ve resm-i raiyyet ve tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft-ü meccânen yem ve yemek ve sâir (...) mezâlim (...) mutâlebesiyle rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda bunlar konar ve göçer tâifesinden ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avâırz hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri yoğise ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak içün emr-i şerîfim yazılmışdır

Fî Evâhir-i Muharrem sene 195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 25

Diyarbekr monlasına (hüküm ki)

Diyarbekr Kazâsı sâkinlerinden Görân Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan () ve () ve () ve () ve dahi sâir ma'lûmü'l-esâmî sâdât zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olub bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olanlar kendü sebeb-i maîşetleri için ve rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb ve iktizâ' itmez iken âdet-i ağnâm cem'ine me'mûr olanlar tama' hâllerinden nâşî kendü sebeb-i maîşetleri için besledükleri yüzellişer aded koyunlarından âdet-i ağnâm (aded koyunlarından) âdet-i ağnâm mutâlebesiyle ve (...) Kasabası zâbiti olanlar dahi hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve eh-li örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle (...) taaddî ve tekrîrden hâli olmadukların bildürüb mezbûrların hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Şa'bân sene 1195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 27

Siverek kadısına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan Siyanlı Aşîreti'nden Seyyid Abdullah ve Seyyid Hasan ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Eyüb zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi siyâdet-i hüccet ve temessükleri olub rüsûm-u raiyyet ve tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken Siverek Kasabası zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır
Fî Evâil-i Ramazân sene 1195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 31

Diyarbekr ve Erzurum ve Kütahya Eyâletleri'nde zikr-i âti sâdât-ı kirâmın mürûru ubûr eyledükleri mahallerin kuzât ve nevvâbına (hüküm ki)

Sâdât-ı kirâmdan kıdvetü's-sadatü'l-kirâm (...) Şeyh Hüseyin kızı Şerife Fatma ve oğlu Seyyid Halil ve Seyyid Osman ve Halil oğlu Seyyid Süleyman ve oğlu Ahmed ve Mehmed merkum Süleyman'ın karındaşı Seyyid Molla Musa ve oğlu Seyyid İbrahim ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed ve mezbûr Musa'nın karındaşı Molla Seyyid Hasan ve oğlu Seyyid Halil ve Seyyid İsmail ve Seyyid Yakub zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal idüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken havâss-ı hümâyûnumdan aşîret-i Şeyhbizinli Mukataası karyelerinin voyvodaları olanlar sizler mukataa-i

mezbûre karyeleri reâyâsındansız deyü mürûr u ubûr eyledükleri Amid ve Erzurum ve Erzincan ve Bayburd ve Kelkit ve Kütahya ve Kengiri taraflarından baş harcı nâmıyla resm-i raiyyet mutâlebesiyle ve sâir bed'ü mezâlîm ile taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir bed' ü mezâlîm ile zâhir olan müdâhale ve taaddî ve rencîdeleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi hüccet ve temessükleri varise bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olduklarından rüsûm-u raiyyet mutâlebesi hilâf-ı kanûn olub dahl iden has karyeleri zâbiti tarafından rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî itdürülmemek için kanûn üzere (emr-i) şerîf yazılagelmişdir deyü tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Zilka'de sene 195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 31

Diyarбекr ve Erzurum ve Kütahya eyâletlerinde zikr-i âti sâdât-ı kirâmın mürûr u ubûr eyledükleri mahallerin kuzât ve nevvâbına hüküm ki

Sâdât-ı kirâmdan (...) sadatü'l-kirâm Seyyid Reşid ve (...) Şeyh Hüseyin kızı Şerife Fatma ve mezbûr Seyyid Reşid'in oğlu Seyyid Mehmed ve Seyyid Ali ve İsmail ve oğlu Seyyid Haydar ve oğlu Seyyid Molla İsmail ve oğlu Seyyid Ali ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed ve Seyyid (...) ve mezbûr Molla İsmail'in karındaşı Mehmed ve oğulları Seyyid Mustafa ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Ahmed ve yine Seyyid Monla İsmail'in karındaşı oğlu Esseyyd Mahmud ve oğulları Seyyid Resûl ve Esseyyid (...) ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken havâss-ı hümâyûnumdan aşîret-i Şeyhbizinli Mukataası karyelerinin voyvodaları olanlar sizler mukataa-i mezbûre karyeleri reâyâsındansız deyü mürûr u ubûr eyledükleri Amid ve Erzurum ve Erzincan ve Bayburd ve Kelkit ve Kütahya ve Kengiri taraflarından baş harcı nâmıyla resm-i raiyyet mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlîm ile taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn mürûr u ubûr eyledükleri mahallerde rüsûm-u raiyyet talebi ve sâir bed' ü mezâlîm ile zâhir olan müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi hüccet ve temessükleri varise bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olduklarından rüsûm-u raiyyet mutâlebesi hilâf-ı kanûn olub dahl iden has karyeleri zâbiti tarafından rüsûm-u raiyyet mutâlebesiyle taaddî itdürülmemek için kanûn üzere emr-i şerîf yazılageldüğü tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak için emrim yazılmışdır

Evâil-i Zilka'de sene 1195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 34

Amid monlasına ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âfî mürûrunun bulunduğu kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm ki

İmam Basri evlâdından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Esseyyid Molla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Osman ve karındaşı Cebraîl ve Seyyid Abdi ve Seyyid Yusuf zîde şerîfîhum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ma'den Kazâsı'na tâbi Kafırdağı nâm mahallde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimli yaylakları resimli yaylaklarına zamanında hayvânâtlarıyla varub çıkub yaylayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre resm-i yaylakların sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları icâb itmez iken ahâlîsi zuhûr ve avârız ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan viriniz deyü taaddî ve sâhib-i arz dahi hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen bed ü mezâlim-i muhdese mutâlebesiyle taaddî ve rencîdelerinden ahvâlleri dîger-gûn ve mükerrerü'l-hâl oldukların ve bu bâbda yedlerinde sâdât-ı hüccetleri ve temessükleri oldukların mukaddemâ inhâ ve yedlerinde olan senedâtları mücebine amel olunub hilâf-ı kanûn ziyâde talebiyle ve resm-i raiyyet ve tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft-ü meccânen yem ve yemek ve sâir bed ü mezâlim-i muhdese mutâlebesiyle rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında mukaddemâ istid'â ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda bunlar konar ve göçer tâifesinden ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağılu tekâlîf alınmak icâb ider emlâk ve yerleri yoğise ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak için binyüzdoksanbeş senesi evâhir-i muharreminde emr-i şerîfim sâdir olmuşiken mugayir-i emr-i âli ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı şer' ve kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn (...) ve (...) ile akçe mutâlebesiyle rencîdelerinden hâlleri dîger-gûn olduğun bildürüb mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebine amel olunmak bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda târîh-i mezburda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed olmağın mukaddemâ sâdir olan emr-i şerîfim mücebine (amel) olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 35

Amid monlasına ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âtfi mürûrunun bulunduğu kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm ki

İmam Bâkiri evlâdından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Molla Osman ve oğulları Seyyid Ahmed ve Molla Mehmed ve Seyyid Ali ve Seyyid Veli ve (...) oğlu Ömer ve Ramazan zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Kazâsı'na tâbi' Kafirdağı nâm mahallde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimlû yaylakları resimlû yaylaklarına zamânında hayvânâtlarıyla varub çıkub yaylayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre resm-i yaylakların sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlu emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlîsi zuhur ve avârız ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve sâhib-i arz dahi hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerif tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen bed ü mezâlîm-i muhdese mutâlebesiyle taaddî ve rencîdelerinden ahvâlleri dîger-gûn ve (...) oldukların ve bu bâbda yedlerinde sâdât-ı hüccetleri ve temessükleri oldukların bildürüb yedrinde olan senedâtları mücebince amel olunub hilâf-ı kanûn ziyâde talebi ve resm-i raiyyet ve tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yemek ve sâir bed ü mezâlîm-i muhdese mutâlebesiyle rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak içün yazılmışdır

Fî Evâhir-i Zilka'de sene 195

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 57

Siverek kadısına hüküm (ki)

Kazâ-i mezbûrda sâkin (...) Aşîreti'nden Seyyid Ömer nâm kimesne gelüb bu sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından yeddinde ma'mûl bi siyâdet hücceti olub ve üzerine dahi bâ emr-i âli vârid olan tekâlîfi edâda kusûru olmaduğundan ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı kanûn tekâlîf-i şâkka talebiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi mezkûrlar hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka talebi ile müft ü meccânen yem ve yemek ve sâir mezâlîm (...) ile taaddî ve müdâhaleden hâli olmayub mağdur olduğun bildürüb kanûn üzere amel olunub mezkûrların hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka talebi ve mezâlîm-i sâire ile buna vâki' olan taaddî ve müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin kanûn üzere emr-i âli yazılmışdır

Fî Evâhir-i Ramazân sene 196

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 58

Musul kadısına hükümki

(...) Aşîreti ahâlîsinden Seyyid Abdi oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Abdullah ve Seyyid () ve Seyyid () ve Seyyid () zîde şerîfîhim gelüb bunların Musul Kazâsı toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâneye bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub bu anâ gelince tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olundukları yoğıken kasaba-i mezbûr ahâlîleri evâmîr-i şerîfe ile vârid olan avârız ve hazariyye ve sâir tekâlîfden siz dahi bizimle maan salyâne viriniz deyü hilâf-ı kanûn taaddî ve kazâ-i mezbûrda nakibü'leşraf kaim-makamı olanlar dahi müft ü meccânen (...) akçesi nâmıyla bed ü mezâlîm-i muhdese ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdelerinden ahvâlleri dîger-gûn oldukların bildürüb hilâf-ı kanûn fi mâ ba'd tekâlîf mutâlebesiyle kendülere taaddî itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak (içün) emr-i âlişânım yazılmışdır

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 196

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 63

Eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zîkr-i âtî mürûrilerin buldukları kazâların kuzât ve nevvâbına hüküm (ki)

İmam Bâkîri evlâdlarından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Ahmed ve karındaşı Seyyid Mehmed ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Ali zîde şerîfîhum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider emlak ve yerleri olmayub tekâlîf ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlî zuhûr ve avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hilâf-ı kanûn ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve sâir bed ü mezâlîm ile (...) mutâlebesiyle rencîde ve ahvâlleri dîger-gûn ve mükerrerü'l-hâl buldukların ve yedlerinde sâdât-ı hüccet ve temessükleri oldukların bildürüb yedlerinde olan senedâtları mücebince amel olunub hilâf-ı kanûn tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve sâir bed' ü mezâlîm ile rencîde itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak içün yazılmışdır

Fî Evâhir-i Safer sene 197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 66

Amid kadısına hüküm (ki)

Amid Kazâsı'ndan ve göçebe tâifesinden Şeyhbizinli Aşîreti'nden Zeynelabidin neslinden Seyyid Mehmed ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Bekir ve Seyyid (...) ve

Seyyid Ali ve Seyyid Hüseyin zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessükleri ve hüccetleri olmağla üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir evâmir-i şerîfimle vâki tekâlîflerini cem'ine me'mûra edâ idüb mugayir-i kanûn taaddî olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn taaddîden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn ehl-i örf taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî itdürülmeyüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için fermân-ı âlî yazılmışdır
Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 67

Amid kadısına hüküm (ki)

Amid Kazâsı'nda Zeynelabidin neslinden ve göçebe tâifesinden Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan (...) Seyyid Abdal ve Seyyid Halil ve Seyyid Yusuf ve Seyyid Osman ve Seyyid Mehmed ve Seyyid İsmail zîde şerîfihum gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir evâmir-i şerîfimle vâki olan tekâlîfî cem'ine me'mûra edâ idüb ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi temessük ve hüccetleri olub rüsûm-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve (...) Kasabası voyvodaları taraflarından dahi hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeğın kanûn üzere amel (olunmak için) yazılmışdır
Fî Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 197

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 79

Amid monlasına zikirleri âtî kimesnelerin eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri kazâların kuzât ve nevvâbına (hüküm ki)

Sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hasan ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Ali zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer tâifesinden olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Amid Kazâsı ve eyâletinde vâki kasabât ve mürûr u ubûr eyledükleri kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub taaddî ve rencîde olunmaları îcâb itmez iken eyâlet-i mezbûrede mürûr u ubûr eyledükleri kasabât ve kurâ ahâlîleri zuhûr ve avârız ve imdâd-ı hazariyye ve sâir emr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencideden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı şer'-i şerif ve

mugayir-i kanûn olvechle olan taaddîlerin men' ve def' itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır Fî Evâsıt-ı Safer sene 198

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 79

Amid monlasına ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zıkr-i âtî mürûrunun bulunduğu kazâların kuzât ve nevvâbına küküm ki

İmam Bâkiri evlâdından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Monla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Osman ve karındaşı Seyyid Cebrail ve Seyyid Yusuf zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Ma'deni Kazâsı'na tâbi Kafırdağı nam mahallde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimli yaylak ve kışlak yerlerine zamânında hayvânâtlarıyla varub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre resm-i yaylakların sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri ba'zı kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken ahâlîsi zuhûr ve avârız ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi maan bizimle viriniz deyü tekâlîf talebiyle taaddî ve sâhib-i arz tarafından dahi hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft-ü meccânen bed ü mezâlîm-i muhdese mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden ahvâlleri dîgergûn oldukların yedlerinde olan sâdât-ı hüccet ve temessükleri ibrâzıyla mukaddemâ inhâ ve yedlerinde olan senedâtları müceblerince amel olunub hilâf-ı kanûn olvechle zâhir olan taaddînin men've def' olunmasın istidâ' eyledüklerinden dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn lede's-suâl bunlar konar ve göçer tâifesinden ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri yoğise ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûn idüğü ba'de't-tahrîr kanûn üzere amel bâbında binyüzdoksanbeş senesi evâhir-i muharreminde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mugayir-i emr-i âlî ehl-i örf tâifesi taraflarından hilâf-ı kanûn ve bilâ em-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve (...) bahâne ile akçe mutâlebesiyle rencîdelerinden hâlleri dîgergûn olduğun tekrar inhâ ve istidâ' ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak için doksanbeş senesi evâsıt-ı Zilka'de'sinde dîger bir kıt'a evâmîr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezkûrlar bir dürlü (...) ve mündefi' olunmayub mugayir-i emr-i âlî ahâlî-i merkume taraflarından hisse-i tekâlîf talebi ve sâhib-i arz taraflarından rûsûm-u raiyyet ve ehl-i örf câniblerinden dahi hilâf-ı kanûn ve emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebi ve müft ü meccânen yem ve yemek ve sâir bed ü mezâlîm ile akçe mutâlebesiyle (...) taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bu def'a dahi inhâ ve

mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i şerîf olvechle zâhir olan mezâlim ve taaddînin üzerlerinden men' ve def' olunması bâbında müceddeden hükm-ü hümâyûnum istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh tevârih-i mezbûrede evâmir-i şerîfim virildüğü mestûr ve mukayyed bulumağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîfim yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Safer sene 198

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 113

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Konar ve göçer (...) ve Şeyh Abdülkadir Geylani sûfilerinden sûfi İbrahim ve sûfi Resûl ve sûfi Süleyman ve sûfi Mehmed ve sûfi Ahmed zîde (...) gelüb bunların Kerkük kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kazâ-i mezbûre ahâlîsi zuhûr ve evâmir-i âliyemle vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yemek ve koyun ve kuzu ve arpa ve saman ve sâir bed' ü mezâlim ile rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' def' itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve kanûn suâl olundukda mezkûrların Kerkük kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğise kazâ-i mezbûre ahâlîsi taraflarından evâmir-i âliyemle vârid olan tekâlîfden hisse taleb ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûn idüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Muharrem sene 99

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 114

Kerkük kadısına (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden Abbas ve (...) ve Tahir ve Kerim ve (...) ve Osman ve Hüseyin ve diğêr Hüseyin ve Yusuf ve Kenan ve (...) nâm kimesneler gelüb bunların Kerkük kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle rencide olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri zuhûr kasabamıza evâmir-i âliye ile vârid olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yemek ve arpa ve saman ve tavuk ve koyun ve kuzu ve sâir bed ü mezâlim ile rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' itdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve kanûn suâl olundukda mezkûrların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve

yerleri yoğsa kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûn idüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 69

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 119

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Davudan Aşîreti'nden Sûfi oğulları Ömer ve (...)ve Sûfi (...) nâm kimesneler gelüb bunların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi zuhûr avâriz ve sâir evâmîr-i şerîfim ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü rencîde ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yemek ve arpa ve saman ve koyun ve kuzu ve tavuk ve yumurta ve bal ve yağ ve sâir bed ü mezâlim ile taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn olvechle taaddîleri men' ve def' itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Şevvâl sene 199

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 132

Harperut Kazâsı nâibine hüküm ki

Harperut Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sükkânından (...) Mehmed'in oğulları Mustafa ve Mahmud ve Hüseyin ve Öküz Uşağı Yusuf (...) oğulları Abdullah ve Mustafa ve (...) nâm karyede sâkin (...) Oymağı'ndan Hüseyin oğlu Resûl ve (...) nâm karyede sâkin Abbas oğlu Hasan ve Yusuf demekle meşhûr kimesneler gelüb bunlar sâkin oldukları yerlerde üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfimle vârid olan tekâlîflerini sâlifü'z-zikr kurâ ahâlîleriyle maan cem'ine me'mûra edâ idüb Harperut Kazâsı muzâfâtından Herdi karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğiken sâlifü'z zikr Herdi Karyesi ahâlîleri zuhûr ve siz yigirmibeş sene mukaddem Herdi Karyesi'nde sâkin olub kalkub varub zikr olunan karyede sâkin olmuşsuz avâriz ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile Herdi Karyesi'ne te'diye olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse-i tekâlîf viriniz deyü taaddî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle rencide ve remîde eyledüklerinden emin ve râhatları olmaduğun ve taraf-ı şer'iyeden i'lâm-ı şer'ie virildüğün bildürüb hilâf-ı kanûn ve mugayir-i i'lâm-ı şer'ie olvechle zâhir olan müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim (içün) yazılmışdır

Fî Evâil-i Rebi'u'l-evvel sene 1200

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 36

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye sâkinlerinden (...) Aşîreti tâifesinden Hüseyin veledi Mehmed ve Ali Beğ ve Abbas Beğ dimekle ma'rûf kimesneler südde-i saâdetime gelüb bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı hazariye ve sâir evâmîr-i şerîfimle vârid olan tekâlîfden hâl ve tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni karye-i mezbûr ahâlîleriyle maan cem'ine me'mûra tamâmen edâ idüb ziyâde talebi ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle ve sâir güne bed ü mezâlîm ile taaddî olunmaları îcâb itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri taraflarından hilâf-ı kanûn tahammüllerinden ziyâde hisse tarh ve tahmîli ve ehl-i (örf) tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlîm ile taaddîden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istîd'â ve dîvân-ı hümâyûnumda kanûn suâl olundukda mezkûrlar karye-i mezbûre sâkinlerinden olub üzerlerine edâsı lâzım gelen emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine isâbet ideni ahâlî-i karye ile maan cem'ine me'mûra tamâmen edâ eyledüklerinden sonra ahâlî-i karye taraflarından tahammüllerinden ziyâde hisse tarh ve tahmîli ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle ve sâir bed' ü mezâlîm ile taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Rebi'u'l-evvel sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 38

Kerkük kadısına (hüküm ki)

(...) Aşîreti tâifesinden Hüseyin veledi Mehmed ve Ali Beğ ve Abbas Beğ dimekle ma'rûf kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunların Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avâriza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider reâyâ emlak ve arâzileri olmayub ahâlî-i karye taraflarından emr-i şerîfim ile vârid olan tekâlîfden hisse ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri taraflarından evâmîr-i âliyye ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm ile taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istîd'â ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûrların Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avâriz hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm ile taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 41

Kerkük kadısına hüküm ki

Şahmansur Aşireti tâifesinden Mustafa ve Osman (...) ve İsmail (...) demekle ma'rûf kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunların Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak icâb ider reâyâ emlak ve arâzileri olmayub ahâlî-i keryeler tarafından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden hisse ve ehl-i örf taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi (ile) taaddî ve rencîde olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîsi taraflarından evâmîr-i âliye ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlim ile taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda merkuamların (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağlı tekâlîf alınmak icâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri yoğsa ahâlî-i karye taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlim ile taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında
Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 42

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Şahmansur Aşireti tâifesinden Seyyid Mustafa ve Seyyid Mürteza ve Abbas ve Seyyid (...) ve Hüseyin Beğ ve Ahmed Beğ nâm kimesneler gelüb bunların Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak icâb ider reâyâ emlak ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve ehl-i örf taifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlim ile taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeleriyle kanûn üzere amel olunmak bâbında
Fî Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 46

Kerkük kadısına hüküm ki

Şahmansur evlâdı Aşireti'nden Derviş Osman ve Derviş Mustafa evlâdı Şahmansur ve Süleyman ve Mehmed (...) ve Ali veledi Abdullah aşiret-i Şahmansur ve (...) veledi Yakub () nam kimesneler südde-i saâdetime gelüb bunlar hoş-nişîn Şahmansur

Aşîreti'nden olub Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub ahâlî-i karye tarafından tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken ahâlî-i karye taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmayub ahvâlleri dîger-gûn oldukların bildürüb karye-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle ve sâir bed ü mezâlîm ile taaddîlerinin men've def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda bunların karye-i mezbûre toprağında vâki bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğsa karye-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed ü ve mezâlîm ile taaddî ve rencîde itdürülmemek için emr-i şerîfim i'tâ'sı (...) kanûndur deyü tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı Receb sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 48

Kerkük kadısına hüküm ki

(...) ve Mehmed ve Derviş Abdurrahman ve Osman ve Rüstem ve Mahmud nâm kimesneler gelüb bunlar (...) (...) ve konar göçer tâifesinden olub Kerkük Kazâsı'na tâbi (...) nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub ahâlî-i karye taraflarından tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi hilâf-ı kanûn ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka talebi ve sâir bed ü mezâlîm ile taaddî ve rencîde oldukların bildürüb ahâlî-i karye taraflarından emr-i şerîf (ile) vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ile taaddî ve rencîde olunmamak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûrların (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ ve emlâk ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîsi tarafından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi hilâf-ı kanûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesi ve sâir bed' ü mezâlîm ile taaddî ve rencîde itdürülmemek için emr-i şerîf i'tâ'sı (...) kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak için emrim olmuştur

Fî Evâsıt-ı Receb sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa numarası : 63

Kerkük kadısına hüküm (ki)

Dâvûdî Aşîreti beğzâdelerinden Abdülkadir ve Cebrail ve İsmail ve Ali ve Mirzad ve Mehmed ve diğer Ali ve Haydar ve (...) nâm kimesne gelüb bunların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve arâzileri olmayub hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken kazâ-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse-i tekâlîf virin deyü hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesi hilâf-ı kanûn taaddîden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından hisse-i tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle vâki olan müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâil-i Safer sene 1208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 63

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Dâvûdî Aşîreti beğzâdelerinden Abdülkadir ve Ali nâm kimesne gelüb bunların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub taaddî olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûr ahâlîsi taraflarından hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle hilâf-ı kanûn taaddî ve rencideden hâli olmadukların inhâ ve kanûn zere amel olunub hilâf-ı kanûn olvechle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı () sene 1208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 64

Kerkük kadısına hüküm (ki)

Dâvûdî Aşîreti beğzâdelerinden (...) ve Mustafa ve Hasan ve Abbas ve Rıza ve Mehmed ve (...) nâm kimesne gelüb bunların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse-i tekâlîf viriniz deyü hilâf-ı kanûn hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle vâki olan müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâil-i Muharrem sene 1208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 67

Ruha kadısına (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Mustafa bin Seyyid İlyas zîde şerîfe gelüb bu sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüğüne İstanbul nükebâsından bi hüccet ve temessüğü olub ve Ruha Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda avâriz hânesine bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken Ruha Kasabası ahâlîleri zuhûr ve evâmir-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden sendahi bizimle maan hisse vir deyü hisse ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb men' ve def' itdürülmek bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve kanûn suâl olundukda mezbûr sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüğüne yeddinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessüğü varise ve Ruha Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda avâriz hânesine bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğise kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden hisse ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûn idüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Safer sene 208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 69

Amid kadısına hüküm ki

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Ahmed ve Seyyid Resûl ve Seyyid Musa zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Amid Kazâsı toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarında dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka ve yem ve yiyecek mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub merkuamların hilâf-ı kanûn olvechle olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bunların Amid Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğsa kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şakka mutâlebesiyle taaddîlerinin men' iicün

emr-i şerîf i'tâ'sı kanûndandır deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Evâsıt-ı (...) sene 208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 70

Amid kadısına hüküm ki

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Abdullah ve Seyyid Sadık veledi Alihan zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Amid Kazâsı toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarında dahi bilâ emr-i şerîf (tekâlîf-i) şâkka ve yem ve yiyecek mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub merkuamların hilâf-ı kanûn olvechle vâki' olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bunların Amid Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğsa kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîlerinin men' için emr-i şerîf i'tâ'sı kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Evâsıt-ı Receb sene 208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 106

Kerkük kadısına hüküm (ki)

Mîr Mehmed ve mîr Ebûbekir ve Osman ve Hasan ve (...) ve Yusuf ve Abdullah nâm kimesneler gelüb bunlar (...) Aşîreti'nden olub Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğiken kasaba-i mezbûr ahâlîleri zuhûr ve birbirleriyle yekdil ve emr-i âlî üzerimize vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü taaddî ve ehl-i örf taifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle rencîde olundukların bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda mezbûrların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ ve emlâk ve yerleri yoğise kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden hisse ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Zilka'de sene 1209

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 196

Amid kadısına ve eyâlet-i Diyarbekr'de vâki' zikr-i âti merkumların buldukları kazâ ve nevâhînin kuzât ve nevvâbına (hüküm ki)

Bâkırı evlâdından sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Molla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Osman ve Seyyid Yusuf sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Ma'deni Kazâsı'na tâbi' Kafırdağı nâm mahalde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimli yaylak ve kışlak yerlerine zamânında hayvânâtlarıyla varub çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ' ve tahammüllerine göre resm-i yaylak ve kışlağı sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubur eyledükleri kasabât ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avarıza bağılu tekâlîf olunmak icâb ider reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları icâb itmez iken ahâlîsi zuhûr ve avâriz ve hazariyye ve sâir evâmir-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan viriniz deyü tekâlîf talebiyle taaddî ve sâhib-i arz tarafından hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek mutâlebesiyle rencîdeden hâlleri dîger-gûn olduğı bâ arzuhal inhâ ve inâyet istid'â eyledüklerinden dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl lede't-tahrîr kanûn üzere amel olunmak bâbında binyüzdoksanbeş senesi evâhir-i Muharrem'inde bir kıt'a ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için doksan senesi evâsıt-ı Zi'l-ka'de'sinde virilen evâmir-i şerîfemin ihrâcıyla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince kanûn üzere amel olunmak için binyüzdoksansekiz senesi evâsıt-ı Sâfer'inde dîvân-ı hümâyûnum tarafından Molla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Osman ve Seyyid Abdi ve Seyyid İbrahim zîde şerîfihumun südde-i saadetime takdîm eyledükleri arzuhallerinde ber-vech-i muharrer emr-i âlî sâdır eylemişken yine ehl-i örf tâifesi taraflarından kendülerine rencîde ve taaddî ve cevri ve cefâ olunduğun inhâ ve yedlerinde mevcûd emr-i âlî ve hüccet-i şer'iyye mücebince fi mâ ba'd kimesne tarafından taaddî ve rencîde olunmamak bâbında müceddeden bir kıt'a emr-i şerîfim sudûrunu istidâ' eyledüklerinden husûs-u mezbûr için ber-vech-i muharrer târih-i mezkûrede emr-i şerîfim virilmiş olmağıla inhâ olunduğı üzere idüğü sûrette (...) (...) ve öteden berü neseb-i şerîfden idüğü ma'lûm (...) olanlar cevri ve taaddîden himâyet ve sıyânet olunmaları bâbında yedlerine (...) mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mantûkunca amel olunmak için emr-i şerîfim i'tâ'sını bi'i-fi'l (...) olan Mahmud (...) dâme mecdûhu i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 218

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 248

Musul vâlisine ve Musul kadısına (hüküm ki)

(...) Aşireti ahâlîlerinden Mehmed ve Hüseyin ve Ali ve Abdullah ve Ahmed nâm kimesneler gelüb bunların kasaba-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından hilâf-ı kanûn hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb senki vezîr müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîlerinin hilâf-ı kanûn hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle vâki olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanun suâl olundukda merkumûnun kasaba-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri yoğise kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından bâ emr-i âlî vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmamak için kanûn üzere emr-i şerîf yazılagelmüşdür deyü tahrîr olunmağla senki vezîe müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâil-i Receb sene 220

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 284

Amid monlasına (hüküm ki)

(...) kirâmdan merhum Ahmed el-Bâkırı evlâdlarından Şeyhbizinli Aşireti'nden konar ve göçer taifesinden ve sâdât-ı kirâmdan Seyyid Yusuf ve Seyyid Salih ve Seyyid İbrahim ve Seyyid Ali ve diğer Seyyid Molla Yusuf ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Molla Bekir ve Seyyid Halil ve diğer Seyyid Molla Yusuf ve diğer Seyyid Molla Bekir ve Seyyid Molla Osman ve Seyyid (...) zîde şerîfihum rikâb-ı hümâyûnuma gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub kasaba-i Amid toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından bâ emr-i âlî vârid olan avârız ve imdâd-ı hazariyye ve seferiyye ve sâir evâmîr-i âliyye ile vârid olan tekâlîfden hisse-i tekâlîf ve eh-li örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarında dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb hilâf-ı kanûn kasaba-i mezbûre ahâlîleri taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle zâhir olan müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve

temessükleri olub ve Amid Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avarıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğıse kasaba-i merkume ahâlîleri taraflarından bâ emr-i âlî vârid olan avâriz ve imdâd-ı hazariyye ve seferiyye ve sâir evâmîr-i âliyye ile vârid olan tekâlîfden hisse-i tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları hilâf-ı kanûndur deyü tahrîr olunmağıla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 284

Amid monlasınave eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âti kimesnelerin buldukları kasaba ve nevâhînin kuzât ve nevvâbına hüküm (ki)

İmam Bâkîri evlâdından ve sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Molla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Eyüb ve Seyyid Osman ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Halil sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Ma'deni Kazâsı'na tâbi' Kafırdağı nâm mahalde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimli yaylak ve kışlak yerlerine zamânında hayvânlarıyla varub çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ ve tahammüllerine göre resm-i yaylak ve kışlağı sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürû u ubur eyledükleri kasaba ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avarıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri zuhur ve avâriz ve hazariyye ve sâir evâmîr-i şerîfe ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan tekâlîf viriniz deyü tekâlîf talebiyle taaddî ve sâhib-i arz tarafından hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek mutâlebesiyle rencîdeden hâlleri dîger-gûn olduğun mukaddemâ bâ arzuhal inhâ ve inâyet istid'â eyledüklerinden dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl ve lede't-tahrîr kanûn üzere amel olunmak bâbında binyüzdoksanbeş senesi evâhir-i Muharrem'inde bir kıt'a ve ba'de mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mücebince amel olunmak için doksanaltı senesi evâsıt-ı Zilka'de'sinde virilen emr-i şerîfenin ihrâcıyla sâdır olan emr-i şerîf mücebince kanûn üzere amel olunmak için binyüzdoksansekiz senesi evâhir-i Safer'inde başka ber vech-i muharrer emr-i âlî sâdır olmuşiken ehl-i örf tâifesi taraflarından kendülerine taaddî ve rencîde ve cevri ve cefâ olduğun merkumün tekrar bâ arzuhal lede'l-inhâ ve'l-istid'â yedlerinde mevcûd emr-i âlî ve hüccet-i şer'iyye mücebince fî mâ ba'd kimesne tarafından taaddî ve rencîde olunmamak bâbında târih-i mezkûrede başka emr-i şerîf virilmiş olmağıla inhâ olduğun üzere bulunduğun (...) (...) meşhur ve öteden berü neseb-i şerîfden idüğü ma'lûm (...) olanlar cevri ve taaddîden himâyet ve sıyânet olunmaları bâbında neseblerine hürmet yedlerinde mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mantûkunca amel olunmak için emr-i şerîf (...) i'lâm itmeğün i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında hüdâvendigâr-ı sâbık zamânında ikiyüzonsekiz senesi evâhir-i Rebiü'l-âhirinde emr-i şerîf sâdır olmuşiken bu def'a

cülûs-u hümâyûn (...) vâki' olduğundan tecdîdi hâvi emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâcaât olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i merkumda emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında
Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 285

Bağdad monlasına (hüküm ki)

Göçebe taifesinden (...) Ali bin Derviş dimekle ma'rûf kimesne gelüb bunun Bağdad Kazâsı'na tâbi (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmak îcâb ve iktizâ itmez iken (...) Karyesi ahâlîleri meliki taraflarından âdet-i belde mugayir hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunmak karye-i mezbûre ahâlîleri meliki taraflarından âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle ve vâki' olan taaddî ve rencideleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûr (...) Ali'nin (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri yoğise (...) Karyesi ahâlîleri meliki taraflarından âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf mutalebesiyle taaddîleri men' için kanûn üzere emr-i şerîf yazılmışdır deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında
Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 321

Kerkük kadısına (hüküm ki)

Taht-ı (...) Osmanî üzere cülûs-ı hümâyûn (...).makrunum vâki' olub umûmen tecdîd-i ahkâm fermânım olmağın (...) Aşîreti'nden (...) evlâdından sâdât-ı kiramdan Esseyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Ali zîde şerîfihum sūdde-i saâdetime gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdam olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tadarruflarında avarız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâya emlâk ve yerleri olmayub kasaba-i mezbûr zâbiti taraflarından rüsûm-u raiyyet ve ahâlîsi taraflarından emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden sizdahi bizimle maan hisse-i tekâlîf viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek ve koyun ve kuzu ve sâir gûne bed ü mezâlîm ile taaddîden hâli olmadukların ve bu bâbda da'vâlarına muvafik şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfeleri olduğu merkumân ba arzuhal lede'l-inhâ vel-istid'â dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn lede'l-suâl bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri varise ve kasaba-i mezbûr toprağında bi'l-fi'l zabt ve

tasarruflarında avâriz hânesine bağlı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğise kasaba-i mezbûr zâbiti taraflarından rûsum-u raiyyet ve ahâlîsi taraflarından dahi emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse-i tekâlîf viriniz deyü hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında binikiyüzdokuz senesi evâhiri Sâferinde hüdavendigâr-ı esbak zamânında sudûr iden emr-i şerîfi ibrâz ve tecdîdin ricâ ve niyâz itmeleriyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım

Fî Evâhir-i Zilka'de sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 327

Amid Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Amid Kazâsı sâkinlerinden (...) Ali ve (...) ve Resûl bin Mehmed ve diğêr Resûl bin Maksud ve Yusuf bin Hüdavirdi ve İbrahim bin Yusuf nâm kimesneler gelüb bunlar Amid Kazâsı'nın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olub Rakka Aşâiri'nden (...) Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değîller iken cemâa-ti mezkûre zâbiti Mahmud nâm kimesne zuhûr ve sizler cemâati mezkûre ahâlîsindensiz deyü resm-i raiyyet talebiyle taaddî ve rencide ve lede'l-murâfaa cemâat-i mezkûre reâyâsından olmaduklarını zâbit-i merkuma isbât idemeyüb olvechle vâki' olan müdahalesinin men'içün cânib-i şer'iden yedlerine hüccet-i şer'ie i'tâ olunmuşiken yine müdahalesinden ızrâr birle taaddîden hâli olmaduğın bildürüb hüccet-i şer'ie mûcebince kanûn üzere amel olunub cemâat-i mezkûre zâbiti merkumun hilâf-ı kanûn ve mugayir-i hüccet-i şer'ie olvechle vâki olan müdâhale ve taaddîsi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda merkumun Rakka Aşâiri'nden (...) Cemâati'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmamalarıyla cemâat-i mezkûre zâbiti resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddî ider olmayub fi'l-vâki amid Kasabası'nın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından iken cemâat-i mezkûre zâbiti zuhûr ve siz cemâat-i mezkûre (isbât idemeyüb) ve ahâlîsindensiz deyü resm-i raiyyet talebiyle taaddî ve lede'l-murâfaa cemâat-i mezkûre ahâlîsinden olmaduklarını isbât idemeyüb muârazası men' birle hüccet-i şer'ie virilmişken (...) ve mündefî olmayub yine olvechle taaddî eyledüğü vâki ise men' ve def' olunmak için kanûn üzere emr-i şerîf i'tâ'sı muvafık-ı kanûndur deyü tahrîr olmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir sene 224

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 340

Amid monlasına (hüküm ki)

Amid Kazâsı sâkinlerinden ve sâdât-ı kiramdan Seyyid Ömer ve Seyyid Hasan ve Seyyid Süleyman zîde şerîfihum rikâb-ı hümâyûnuma gelüb merkumlar Şeyh

(...)Aşîreti Cemâati'nden ve sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyadet-i hüccet ve temessükleri olub ve kimesnenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub taaddî olunmaları icâb itmez iken kazâ-i mezbûr zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub hilâf- kanûn vâki olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ itmeleriyle ve dîvân-ı hümâyûnumdan kânun suâl olundukda merkumlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyadet-i hüccet ve temessükleri olub kimesnenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve bilâ emr-i hümâyûn tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olundukları vâki ise men' ve def' için kanûn üzere emr-i şerîf yazılageldüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Receb sene 225

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 366

Musul kadısına (hüküm ki)

Musul'da vâki (...) Aşîreti ahâlîsinden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Ali ve Seyyid Süleyman ve Seyyid Abdullah ve oğulları Seyyid (...) ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Mehmed ve diğer Seyyid Ahmed zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub resm-i raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmak icâb itmez iken Musul Kasabası zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub merkumların hilâf-ı kanûn olvechle vâki müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olanlar resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmak hilâf-ı kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fi () Cemâziye'l-âhir sene 1227

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 370

Harperut kadısına (hüküm ki)

Harperut sâkinlerinden Dudikân Cemâati'nden (...) mürîdlerinden ve sâdât-ı kirâmdan Seyyid Osman bin Ebûbekir ve karındaşı Seyyid El-hâc Ömer şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı (neseb) eyledüklerine İstanbul

nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub resm-i raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken Harperut Kasabası zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve eh-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukların inhâ ve men' ve def'i bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekden (nâşî) eyledüklerine binâen merkumların sâdâtdan olub yedlerinde ma'mûl bi siyâdet hücceti ve temessükleri var mıdır yok mudur ba'de't-tahkîk keyfiyyetleri sahîha üzere derâliyyeye i'lâm olunmak bâbında

Fî Evâil-i Şa'bân sene 27

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 380

Çermik kadısına hüküm ki

Çermik Kasabası sâkinlerinden Şeyhbizinli ve (...) ve Şeyh (...) evlâdından sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Hüseyin ve Seyyid Mahmud ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Osman zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn rüsûm-u raiyyet ve ehli-örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların merkumûn mukaddemâ bâ arzuhalleri lede'l-inhâ ve'l-istid'â dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn lede's-suâl mezkûrlar sâdât-ı kirâmdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından ma'mûl bi sened ve temessükleri varise bu makule sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan olanlardan rüsûm-u raiyyet ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olunmak hilâf-ı kanûn olmağla men' ve def'içün kanûn üzere emr-i şerîf yazılageldüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında ikiyüzbeş senesi evâhir-i Zilhiccesinde emr-i şerîf sâdır olmuşiken bu esnâda mugayir-i emr-i âlî taaddîden hâli olmadukların inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvi emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere tarîh-i mezbûrede emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 228

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 380

Çermik kadısına (hüküm ki)

Bizinlü Aşîreti ahâlîsinden Şeyh (...) evlâdından sâdât-ı kirâmdan Seyyid Sarı Mehmed ve Seyyid Süleyman bin Seyyid Ali ve Seyyid Osman bin Seyyid (...) ve Seyyid Hâlid ve Seyyid (...) ve Seyyid Mehmed zîde şerîfihum gelüb bunlar sahîhü'n-neseb sâdât-ı kirâmdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi siyâdet-i sened ve temessükleri olub taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i

mezbûre zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn rûsum-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre zâbiti tarafından hilâf-ı kanûn rûsûm-u raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf takâlîf-i şâkka mutâlebesiyle vâki olan müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmekden nâşî kanûn üzere amel olunmak bâbında Evâil-i Receb sene 228

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 23

Bağdad vâlisi vezîre ve Bağdad monlasına (hüküm ki)

Karaulus Aşîreti'nden Musa ve (...) ve Receb Rıza nâm kimesnelerin rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsvre-âneme takdîm eyledükleri arzuhallerinde bunların Bağdad muzâfâtından (...) Nâhiyesi'ne tâbi (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi emlak ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken karye-i mezbûre zâbiti âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olundukların inhâ ve kanûn üzere amel olunub karye-i mezbûre zâbitinin âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîdesi men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle senki vezîr müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâhir-i Şa'bân sene 231

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 33

Bağdad vâlisi vezîre ve Kerkük nâibine hüküm (ki)

Zikr-i âtî karye ahâlisinden (...) Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb Kerkük Sancağı'nda ve nâhiyesine tâbi neferât ile karye-i (...) ma' mezra'-i (...) ve hâsıl tahtında resm ve hınta ve şâir yekün ma' gayriden beşbin yüzdoksan akçe yazı ile defter-i mufassalda muharrer kalemiyle tahrîr ve defter-i icmâlde yazı-yı mezkûre tamâmen ber icmâl ve icmâl-i mezbûrun beşbinyüzdoksan akçesi Ebû Bekir veledi Musa'nın tımarı ve hâlâ berât-ı şerîfimle üzerinde olduğu defter-i hâkanîde mukayyed olmağın bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve sâir hukuk ve rûsûmlarını karyeleri zâbitine edâda kusurları olmayub ziyâde mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken zâbit-i merkum adem-i kanaât birle kanûn ve defterden ziyâde öşr talebiyle taaddî itmekle men'içün yedlerine buyruldu virilmişiken yine (...) olmayarak nîzâdan hâli olmaduğın bildürüb defter-i hâkanî mücebince kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle defterhâne-i âmiremde mahfûz ruz-namçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassala mürâcaât olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda merkumun üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr ve sâir hukuk ve rûsûmların karyeleri zâbitine edâ eyledüklerinden sonra ziyâde mutâlebesiyle vâki olan taaddînin men' ve def'içün kanûn üzere emr-i şerîfim i'tâ'sı

iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla senki vezîr müşâr-ileyhsin defter-i hâkanî mücebince kanun üzere amel olunmak bâbında
Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1233

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad vâlisi zîdet fazlûhuya (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûrda sâkin (...) Aşîreti'nden Halil ve Ömer ve Abdülkadir ve Abdurrahman ve Salih nâm kimesneler gelüb bunlar (...) ve (...) ve (...) aşîretleri mukataasının defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken (...) ve (...) ve (...) Mukataası'nın zâbitleri taraflarından mücerred celb-i mâl için siz bizim aşiretimiz reâyâsındansız deyü fuzûlî baş harcı ve resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm-i muhdese ile taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mukataa-i mezbûr zâbitlerinin beş harcı ve resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm-i muhdese ile hilâf-ı kanûn ve defter zâhir olan taaddîleri men' ve def olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle kanûn üzere amel olunmak bâbında

Evâil-i Muharrem sene 234

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad monlasına (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûrede sâkin (...) Aşîreti'nden Mehmed veledi Zülfikâr ve Hüseyin ve Murad oğlu (...) ve (...) Hüseyin nâm kimesneler gelüb bunlar (...)ve Bacalan Aşîretleri Mukataası'nın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken (...) ve (...) ve Bacalan Mukataası'nın zâbitleri taraflarından mücerred celb-i mâl için siz bizim aşiretimiz reâyâsındansız deyü fuzûlî baş harcı ve resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm-i muhdese ile taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mukataa-i mezbûr zâbitlerinin baş harcı ve resm-i raiyyet nâmıyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlîm-i muhdese ile hilâf-ı kanûn zâhir olan taaddîleri men' ve def olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle kanûn üzere amel olunmak bâbında

Evâsıt-ı Muharrem sene 234

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 34

Bağdad monlasına (hüküm ki)

Kazâ-i mezbûrede sâkin (...) Aşîreti'nden Süleyman veledi Budak ve Mustafa ve Nebî ve Abbas veledi Eyüb ve (...) ve Mehmed nâm kimesneler gelüb bunlar (...) ve Baba ve Bacalan Aşîretleri Mukataası'nın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değiller iken (...) ve Baba ve Bacalan Mukataası'nın zâbitleri taraflarından mücerred celb-i mâl için siz bizim aşiretimiz reâyâsındansız deyü fuzûlî baş harcı ve resm-i

raiyyet nâmiyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlim-i muhdese ile taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mukataa-i mezbûr zâbitlerinin baş harcı ve resm-i raiyyet nâmiyla akçe mutâlebesi ve sâir bed ü mezâlim-i muhdese ile hilâf-ı kanûn zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle kanûn üzere amel olunmak bâbında

Sene 234

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 51

Amid nâibiyle eyâlet-i Diyarbekr'de vâki zikr-i âti kimesnelerin buldukları kazâ ve nâhiyelerin kuzât ve nevvâbı zîde fazlûhuya

İmam Bâkırı evlâdından ve sâdât-ı kirâmdan konar ve göçer Şeyhbizinli Aşîreti'nden Seyyid Molla Ahmed ve oğulları Seyyid Hasan ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Eyüb ve Seyyid Osman ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Halil sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine yedlerinde İstanbul nükebâsından ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub Ergani Ma'deni Kazâsı'na tâbi Kafırdağı nâm mahallde vâki eben an cedd mutasarrıf oldukları resimlû yaylak yerlerine zamânında hayvanlarıyla varub çıkub yaylayub ve kışlayub otundan ve suyundan intifâ ve tahammüllerine göre resm-i yaylak ve kışlağı sâhib-i arza edâ idüb eyâlet-i Diyarbekr'de mürûr u ubûr eyledükleri kazâ ve kurâ topraklarında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kazâ ve kurâ ahâlîsi zuhûr birle avârız ve hazariyye ve sâir evâmir-i şerîfe ile vâride olan tekâlîfden siz dahi bizimle maan tekâlîf viriniz deyü tekâlîf talebiyle taaddî ve sâhib-i arz tarafından hilâf-ı kanûn resm-i raiyyet ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka ve müft ü meccânen yem ve yiyecek mutâlebesiyle rencîde olunduğun mukaddemâ bâ arzuhal inhâ ve inâyet-i istid'â eyledüklerine binâen kanûn üzere amel olunmak bâbında binyüzdoksanbeş senesi evâhir-i Muharreminde (...) tevârih-i muhtelifle ile sudûr iden evâmir-i âliye mücebince teceddüden ikiyüzyigirmiiki senesi evâhir-i Cemâziye'l-evvelinde emr-i âlî sâdır olmuşiken bu esnâda mugayir-i emr-i âlî taaddî ve rencîde olunduğun İmam Bâkırı evlâdından Seyyid Osman ve Seyyid Bekir inhâ ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i âliye müceblerince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvi emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm-ı kuyûddan tebliğ itdürüldükde ber-vech-i muharrer tevârih-i merkumede evâmir-i âliyesi virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim i'tâ'sını bi'l-fi'l baş defterdârım olan iftihârü'l-ümerâ-i vel-ekârim Yusuf dâme uluvvûhu bâ takrîr ifâde itmekle mukaddemâ sâdır olan evâmir-i âliyem mücebince amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Cemaziyel-evvel sene 236

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 60

Siverek nâibine hükümki

Karakeçilü Aşîreti'nden Halid bin Yusuf nâm kimesne ile oğulları Hüseyin ve Mustafa nâm kimesnelerin Siverek Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi üzerlerine bâ evâmir-i âliye vârid olan tekâlîfden hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olundukları beyânıyla merkumun hilâf-ı kanûn vâki olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru Amid nâibi El-hâc Hüseyin (...) zîde ilmûhunun sūdde-i saâdetime vârid olan i'lâmında istid'â veistirhâm olunmaktan nâşî dîvân-ı hümâyûnumdan muktezâsı suâl olundukda merkumların Siverek Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu kadîmi tekâlîf alınmak (icab ider) emlâk ve yerleri yoğıken kasaba-i mezbûre ahâlîsi üzerlerine bâ evâmir-i âliye vârid olan tekâlîfden hisse ve ehl-i örf tâifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunduğu vâki ise men' ve def' içün emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eyledüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı Rebi'ü'l-âhir sene 37

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 130

Kerkük Kazâsı naibine hüküm ki

Kerkük Kazâsında sâkin (...) Aşîreti'nden Baba Rezvan evlâdından ve sâdât-ı kirâmdan Esseyyid Abdullah ve Seyyid Abdülkerim ve Seyyid Osman ve Seyyid Halid sahîh'ün-neseb sâdât-ı kiramdan ve isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından yedlerinde ma'mûl bi hüccet ve temessükleri olub ve kazâ-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avarız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub kazâ-i mezbûre zâbiti tarafından resm-i raiyyet ve ahâlîsi taraflarından dahi emr-i şerîfe ile vâride olan tekâlîfden hisse-i tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukları merkumûn mukaddemâ bâ arzuhâl lede'l-inhâ vel-istid'â kanûn üzere amel olunmak bâbında ikiyüzdokuz senesi evâhir-i sâferinde sâdır olan emr-i âliyye mugayir merkum Seyyid Abdullah'ın oğulları Seyyid Abdülkadir ve Seyyid Cum'a ve Seyyid Osman ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Han ve Seyyid Abdülkerim'in oğulları Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Halid'in oğulları Seyyid Abdülaziz ve Seyyid Hasan ve Seyyid Mustafa zide şerifihumdan resm-i raiyyet ve tekâlîf ve bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukları beyânıyla (...) virilen emr-i âli mücebince kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerifim sudûru niyâzında oldukları senki nâib mûmâ-ileyhsin sūdde-i saâdetime vârid olan i'lâmında derc ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma (...) itdüğü ber vech-i tahrir târih-i merkumda emr-i âli virildiği mestûr ve mukayyed olub kanûn-u kadîmi suâl olundukda merkumûn Seyyid Abdülkadir ve Seyyid Cum'a ve Seyyid Osman ve Seyyid Ahmed ve Seyyid Han ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve Seyyid Abdülaziz ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Mustafa sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan olub isbât-ı neseb eyledüklerine İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi temessükleri olduğu Kerkük Kazâsı

toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avâriz hânesine bağı tekâlîf alınmak icab ider emlak ve yerleri olmaduğı hâlde kazâ-i mezbûre zâbiti tarafından resm-i raiyyet ve ahâlîsi câniblerinden hisse-i tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî olunmak hilâf-ı kanûn-ı kadîm idüğü tahrîr olunmağıla mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi husûs-ı mezbûre mukayyed olub göresin merkumûn sahîhü'n-neseb sâdât-ı kiramdan olub isbât-ı neseb eyledüklerin yedlerinde İstanbul nükebâsından memhûr ve ma'mûl bi temessükleri olduğı ve Kerkük kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avarız hânesine bağı tekâlîf alınmak icab ider emlak ve yerleri olmaduğı halde kasaba-i mezbûre zâbiti tarafından resm-i raiyyet ve ahâlîsi câniblerinden hisse-i tekâlîf ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî itdürülmeyüb men' ve def'i husûsuna mübâderet olunmak bâbında
Fi Evâsıt-ı Zilhicce sene 256

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 131

Kerkük nâibine hüküm ki

Kerkük Kazâsı'nda sâkin (...) Aşîreti'nden Cum'a ve Ahmed ve Mehmed ve Mahmud nâm kimesneler (...) ve Baba ve Bacalan Aşîretleri mukataasının defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değıller iken mukataa-i mezbûre zâbitleri taraflarından mücerred celb-i mâl için siz bizim aşîretimiz reâyâsındansız deyü resm-i raiyyet nâmiyla akçe mutâlebesiyle taaddîden hâli olmadukların beyânıyla olbâbda emr-i şerîfim sudûru niyâzında oldukları senki nâib mûmâ-ileyhsin südde-i saâdetime vârid olan i'lâmında derc ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn-u kadîmi suâl olundukda merkumûn Cum'a ve Ahmed ve Mehmed ve Mahmud (...) ve Baba ve Bacalan Aşîretleri Mukataası'nın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmadukları hâlde mukataa-i merkume zâbiti tarafından resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddî olundukları muvafık-ı nefsu'l-evâmîr olunduğı hâlde men' ve def'i muvafık-ı kanûn-u kadîm idüğü tahrîr olunmağıla kanûn üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi husûs-u mezbûre mukayyed olub göresin inhâ olunduğı üzere merkumûn (...) ve Baba ve Bacalan Aşîretleri Mukataası'nın defter(de) mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından değıller ise mukataa-i merkum zâbiti tarafından resm-i raiyyet mutâlebesiyle taaddî olundukları muvafık-ı nefsu'l-evâmîr olunduğı hâlde men' ve def'i husûsuna mübâderet olunmak bâbında
Fî Evâhir-i Zilhicce sene 256

1.6.Konar-göçerler Ve Yerleşikler Arasındaki İlişkilerle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 17

Diyyarbekr vâlisine Siverek ve () kadılarına hüküm ki

Siverek Kazâsı ahâlîsi gelüb tımar karyelerinden Siverek Kazâsı'na tâbi Kavaklı nâm karye sipâhîsi olan Ahmed Badılı Aşîreti'nden (...) kendü hâllerinde olmayub (...) nâşî (...) onbeş mikdârı âdem ile (...) tımarı karyesine geldüğünden mâadâ koyun ve sığır ve deve ve sâir hayvânların muhkem zabt itmeyüb bunların bâğ ve bâğçe ve sâir mahsûlât ve mevrûatları arasına salıvirüb yedürüb ve çîğnedüb zarar ve ziyân idüb ber vechle zulm ve taaddîleri hadden bîrûn olmağla bundan akdem mezbûrların zulm ve taaddîleri men' ve def' olunmak için Ruha tarafından (...) ta'yin olunmuşiken yine ber- vechle mündefî ve itâat-i şer' itmeyüb bunların hâneleri üzerine konub hadden (...) cevı ve eziyet ve bunun emsâli nice gûne zulm ve taaddî ve tecâvüzlerin nihâyeti olmayub perâkende ve perîşân olmalarına bâis ve bâdî ve ahvâlleri dîger-gûn olduğun bildürüb mahallinde şer'le görülüb zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümyûnum ricâ eyledüğü ecilden mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır Fî Evâil-i Zilhicce sene 155

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 180

Diyarбекr vâlisine () Amid monlasına hüküm ki

Karakeçilü Aşîreti'nden Süleyman bin Hüseyin ve Ömer bin Mahmud ve Ahmed bin Sinan nâm kimesneler südde-i saâdetime arzuhal idüb bunların Amid Kazâsı toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf icâb ider hâneye bağılu kadimi reâyâ emlâk ve yerleri yoğıken kasaba-i mezbûre ahâlîsi gayriden ba'zılarıyla yekdil ve hilâf-ı kanûn tekâlîf mutâlebesiyle bunları taaddî ve rencîde eyledüklerin bildürüb hilâf-ı kanûn tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb olvechle olan taaddîlerin men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ (rica) eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak emrim olmuştur.

Fî Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 1163

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 22

Diyarбекr vâlisine ve Siverek kadısına (hüküm ki)

Seyyid Mustafa gelüb bu kendü hâlinde iken kazâ-i mezbûrdan Hacı Mustafa nâm kimesne zuhûr ve Milli Aşîreti'nden Eyüb nâm kimesnenin ma'lûmü'l-mikdar mâlı bende emânet idi serikâ olunmağla sen aldın deyü ifk ve iftiradan (...) binyüzaltmış () senesinde hilâf-ı şer'-i şerif ehl-i örf taifesine istinâden ba'dehak altıyüz guruşun (...) ve alduktan sonra serikâ olunan mâl-ı mezbûr âher kimesnenin yeddinde bulunmağla buna ziyâde gadr ve taaddî olduğun bildürüb şer'le görülüb mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf aldığı olmikdâr guruş hakkı alıvirilmek bâbında hükm-ü hümyûnum ricâ itmeğın mahallinde şer'le görülmek için yazılmışdır

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 1168

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 27

Diyarbekr vâlisine ve Harperut ve () kadılarına hüküm ki

Hasan nâm kimesne gelüb bu Harperut Kazâsı'na tâbi (...) nâm karyede sâkin ve üzerine edâsı lâzım gelen avârız ve sâir hazariyye ve emr-i şerîfimle vâki tekâlîfden tahammüllerine göre hissesine düşeni edâda kusûru olmayub ve Barçıkân ekrâdı sâkin oldukları kurâ topraklarında bi'l-fi'l bunun tasarrufunda hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken ekrâd-ı mezbûrlar zuhûr ve bizimle maan tekâlîf vir deyü bunu hilâf-ı şer'-i şerîf rencîde ve remîdeden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub hilâf-ı kanûn mezbûrların taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum ricâ itmeğin kanûn üzere amel olunmak emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Şevvâl sene 1168

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 212

Diyarbekr vâlisine () kadısına ve Harperut nâibine (hüküm ki)

Senki Harperut Kazâsı nâibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ömer zîde ilmûhusun sütte-i saâdetime mektûb gönderüb Harperut Kazâsı'nda sâkin zuamâdan Ahmed zîde kadrûhu meclis-i şer'e varub mûmâ-ileyhânın berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu zeâmeti karyelerinden Harperut Kazâ'sına tâbi' (...) nâm karyeleri topraklarında Sur sâkinlerinden Ömer Ağazâde demekle ma'rûf Bekir ve İsmail ve Mehmed Ağa nâm kimesneler bir mikdâr arâziye mutasarrıf olmalarıyla (...) arâzi-i mezkûrelerinin zabtına taraflarından emâneten ekrâd tâifesinden ve âher kurâ ahâlîlerinden (...) zaleme ve mütegalibeye sipâriş ve anlar ve mezkûrlar dahi sekenâtlarıyla karyelerine geldüklerinde âlet-i harb ile gidüb karye-i mezbûrenin reâyâsına musallat ve güna gün cevr ve (...) taaddî ve ihtilâl-i nizâmlarına (...) fesâd ve şekavetlerinin nihâyeti olmayub şer' ve mazarratlarından ekseri perişân ve vâki' olan tekâlîfleri (...) (...) tahmîl olunarak sâirleri dahi bir taraftan etrafa dağılub olvechle mûmâ-ileyhin zeâmeti mahsûlün küllî kesr ve noksan (...) bâis olmalarıyla vech-i meşrûh üzere olan zulm ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hüküm-ü hümâyûnum virilmek ricasına vâki hâli bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden mahallinde şer' ve kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır

Fî Evâil-i Muharrem sene 1174

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 119

Amid nâibine hüküm ki

Zeyn el-Âb-ı Dîn evlâdlarından ve Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmından Seyyid Halil ve Seyyid Hüseyin ve Seyyid Şeyh Musa ve Seyyid Osman ve Seyyid Abdullah ve Seyyid Mehmed zîde şerîfihum gelüb bunlar Amid Kazâsı'na tâbi Şeyhbizinli nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub bu âna gelince tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde oldukları yoğıken karye-i mezbûre ahâlîleri birbirleriyle yekdil ve

yekcihet ve üzerlerine vârid olan avâriz ve imdâd-ı hazariyye ve sâir evâmir-i şerîfe ile vâki tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve ehl-i örf tâifelerinden dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle rencîde eyledüklerin bildürüb karye-i mezbûre ahâlîlerine hilâf-ı kanûn olvechle tekâlîf mutâlebesi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle taaddî ve rencîde itdürülmeyüb hilâf-ı kanûn zâhir olan taaddî ve tasallutları men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene 179

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 209

Çermik kadısına (hüküm ki)

Şeyhbizinli Aşîreti'nden sâdât-ı kirâmdan Seyyid Hüseyin bin İsmail ve Seyyid Osman bin İsmail zîde şerîfihum südde-i saâdetime arzuhal idüb bunların kasaba-i Çermik toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında hâne-i avâriza bağılu tekâlîf alınmak icâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmak icâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi zuhûr ve üzerimize evâmir-i âliye ile vârid olan tekâlîfi siz dahi bizimle maan viriniz deyü hilâf-ı kanûn tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîdeden hâli olmadukların bildürüb mezbûrların hilâf-ı kanûn tekâlîf talebiyle vâki' olan taaddîlerinin men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden kanûn üzere amel olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır
Fi Evâhîr-i Rebi'u'l-âhir sene 182

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 285

Keban Ma'deni emini Arabgir Kazâsı nâinibe (hüküm ki)

Senki Arabgir Kazâsı nâibi Mevlânâ-yı mûmâ-ileyh Ahmed zîde ilmûhusun südde-i saâdetime mektub gönderüb medine-i Arabgir'de sâkin ulemâ ve sulehâ ve eimme ve a'yân ve zâbitân ve kurâ ihtiyârları ahâlîleri bi'l-cümle meclis-i şer'e varub Diyarbekr Eyâleti mülhakatından Herperut ve Çemişgezek kazâları sâkinlerinden Cihanbeğ Aşâiri'nden Barçıkânlı Sarı Halil oğlu (...) ve Hüseyin Ağa ve (...) Uşakları ve (...) Aşâirlerinin an-asl bunların kazâlarında yaylakları olmayub birkaç seneden berü bertakrîb oymakları mevâşîleriyle kurâlarına ubûr idüb Sarıçiçek dimekle ma'rûf yaylağa çıkub mürûr u ubûrlarında bunların mevrûatlarına hasâret-i azam eyledüklerinden nâşî gûna-gûn (...) tekâlîf ile reâyâyâ (...) zulm ve taaddîlere tâb-ı âver idemeyüb perâkende ve perişân olmak (...) olmağın ba'de'ı-yevm taaddîleri men' olunmak bâbında senki emin mûmâ-ileyhsin sana hitâben emr-i âlîşânım sudûru ricâsını istid'â veistirhâm itmeleriyle olbâbda hükm-ü hümâyûnum virilmek ricasını bi'l-iltimâs arz eyledüğün ecilden senki Keban Ma'deni emini mûmâ-ileyhsin merkumların vâki olan taaddîyâtını men' ve def' olunmak emrim olmuşdur
Fî Evâil-i Şa'bân sene 191

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 21

Kerkük kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûre tâbi Sambasne (?) nâm karyede vâki Rümâne (?) zâviyesinde sâkin Seyyid Şeyh Mustafa ve Seyyid Şeyh Ahmed (...) zîde gelüb bunlar karye-i mezbûre toprağında vâki mutasarrıf oldukları tarlalarına câri ve mevrûatların saky ve intifâ idegeldükleri mahsûs müstakill kadîmi sularında âherin ulûfesi olmayub dahl olunmak icâb itmez iken Şeyhan Aşîreti'nden Şeyh Mehmed ve Abdi (?) nâm kimesneler zuhûr ve şirrete sülûk ve ol su yigirmi sene mukaddem bizim harâb olan değirmenimize cereyân ider idi deyü hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî müdâhale ve bunların tarlalarına cereyânın men' ve gadr murâd eyledüğün bildürüb şer'le görölüb zikr olunan su kadîmisi üzere bunların tarlalarına icrâ ve mevrûatların saky ve intifâ itdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminde suâl olundukda münâzaun-fih olan su dahl iden mezbûrların mahsûs ve müstakill kadîmi suları olmayub fi'l-vâki bunların mutasarrıf oldukları tarlalarına câri ve mevrûatların saky ve intifâ idegeldükleri mahsûs ve müstakill kadîmi suları iken ecânibden olan mezkûrlar ol su yigirmi sene mukaddem bizim hârab olan değirmenimize câri olagelmişidi deyü fuzûlî müdâhale eyledükleri vâki ise ba'de's-sübut ol su kadîmden bunların tarlalarına ne mahalliden ve nevechle câri ve mevrûatların ve intifâ idgelmişler ise kadîmisi üzere icrâ itdürülmek için mahallinde şer'e havâle ile emr-i şerîfim virilegeldüğü derkenâr olunmağla derkenârı mücebince mahallinde şer'le görölme bâbında Evâsıt-ı Zilhicce sene 206

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 39

Bağdad monlasına (hüküm ki)

Şeyh Abdülaziz (...) ve aşîreti tâifesinden Şeyh Abdülaziz ve Şeyh Mustafa ve İbrahim ve Veli ve Mirza ve İsmail ve Ahmed nâm kimesneler gelüb bunların Bağdad Kazâsı'na tâbi Karahasan karyelerinden (...) nam-ı diğeri (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak icâb ider emlâk ve arâzileri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri âdet-i kadime-i belde üzere siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve sâir bed ü mezâlim ile taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûrların karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak icâb ider emlâk ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîsi âdet-i kadime-i belde üzere viregeldükleri tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1207

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 39

Bağdad monlasına (hüküm ki)

Şeyh Abdülaziz tevabi ve aşireti tâifesinden Ahmed ve (...) ve Hasan ve Mustafa ve (...) ve Mehmed ve Resul nam kimesneler gelüb bunların Bağdad Kazâsı'na tâbi Karahasan karyelerinden (...) nâm-ı diğer (...) Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve arâzileri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri âdet-i kadime-i belde üzere siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve sâir gûne bed ü mezâlîm ile taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûrların karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîsi âdet-i kadime-i belde üzere viregeldükleri tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 1207

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 40****Bağdad monlasına (hüküm ki)**

Şeyh Abdülaziz tevâbi ve aşireti tâifesinden Mahmud ve Hüseyin ve Ferran Sahban (?) ve Siyahan (?) demekle ma'rûf kimesneler gelüb bunların Bağdad Kazâsı'na tâbi Karahasan karyelerinden Niyazabad nâm-ı diğer Güdederesi Karyesi toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri âdet-i kadime-i belde üzere siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ve sâir bed ü mezâlîm ile taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda mezbûrların karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında tekâlîf alınmak îcâb ider emlâk ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîsi âdet-i kadime-ibelde üzere viregeldükleri tekâlîfden siz dahi bizimle maan hisse virin deyü hisse mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında Fî Evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene 207

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 64****Bağdad kadısına (hüküm ki)**

(...) Aşireti tâifesinden Ali nâm kimesne gelüb bunun Bağdad Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve arâzisi olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri âdet-i kadîmi belde üzere viregeldükleri tekâlîfden sen dahi bizimle maan hisse ver deyü hisse-i tekâlîf talebi (ile) taaddî ve rencîdeden hâli olmaduğun bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîleri hilâf-ı kanûn âdet-i belde üzere viregeldükleri tekâlîfden sen dahi bizimle hisse vir deyü hisse mutâlebesiyle vâki olan

müdâhale ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden kanûn üzere amel olunmak bâbında
Fî Evâil-i Muharrem sene 1208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 75

Kerkük kadısına (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden Derviş Rıza ve Derviş Mehmed Kadri gelüb bunların Kerkük Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîleri birbirleriyle yekdil ve siz dahi üzerimize vârid olan tekâlîfden bizimle maan hisse virin deyü ta'cîz ve taaddîden hâli olmadukların bildürüb ahâlî-i mezbûrenin mugayir-i kanûn hisse-i tekâlîf talebiyle zâhir olan ta'cîz ve taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûna göre (...) Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında avârız hânesine bağılu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri yoğsa kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından emr-i şerîfim ile vârid olan tekâlîfden siz dahi bizimle hisse virin deyü hisse mutâlebesiyle taaddîleri mugayir-i kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında
Evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene 208

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 187

Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından mîrahûr-u evvelim pâyesiyle Keban Ma'deni eminine ve Palu beği dame izzûhuya ve Palu naibine (hüküm ki)

Hâssa silahşörlerimden Mehmed Beğ zîde mecdûhu gelüb bunun Palu Kazâsı'na tâbi Gökdere Nâhiyesi toprağında vâki Tul Dervişan dimekle a'rif köy ta'bîr olunur eben an cedd mutasarrıf olduğu ma'lûmü'l-hudûd emlâkında âherin ulûfesi olmayub dahl olunmak îcâb itmez iken Palu Kazâsı sâkinlerinden ekrâd tâifesinden Hamu'nun (?) oğlu Bekir nâm kimesne fuzûlî müdâhale birle zâbtına muhâlefet ve gadr eyledükde sizki ma'den emini ve Palu Beği mûmâ-ileyhsiz mahallinde şer'le görülüb mezbûrun bi-vech-i şer' zâhir olan müdâhalesi men' ve def' olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve husûs-u mezbûr hînn-i terâfu'da tezvîr idüğü inde's-şer' tahakkuk eylediği hâlde ta'yîn olunacak mübâşirin ücret-i mübâşiriyesi mazlûm olan müddeâ aleyhden talep olunmayub ber-mûceb fetvâ-yı şerîfe husumeti kâzibe iden müddeî mütemerridden tahsîl ve mübâderet olunmak üzere sizki ma'den emini ve Palu beği mûmâ-ileyhsiz mahallinde şer'le görülüb merkumun bi-vech-i şer'i vâki olan müdâhalesi men' ve def' olunmak bâbında
Fî Evâsıt-ı Receb sene 217

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 244

Musul kadısına (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden İsmail nâm kimesne gelüb bunun kazâ-i mezbûra tâbi Şehvan (?) nâm karye toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri zuhûr ve üzerimize vârid olan tekâlîfden sendahi bizimle maan hisse vir deyü hisse talebiyle hilâf-ı kanûn taaddîden hâli olmadukların bildürüb mezbûrların hilâf-ı kanûn olvechle tekâlîf mutâlebesiyle zâhir olan taaddîleri men' ve def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl olundukda bunun karye-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bağı tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlak ve yerleri yoğise karye-i mezbûre ahâlîlerinin sendahi vârid olan tekâlîfden bizimle maan hisse vir deyü tekâlîf mutâlebesiyle taaddîleri hilâf-ı kanûndur deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak bâbında

Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 220

Defter Numarası : 5**Sayfa Numarası : 289****Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından ma'den-i hümâyûnum emini () dâme mecdûhuya ve Harperut Kazası nâibine hüküm (ki)**

Harperut Kazası muzâfâtından Ebu Tahir Nâhiyesi ve kurâsı ahâlîleri gelüb bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri yoğiken bir müddeden berü nâhiye-i mezbûre kurâsında ikamet üzere olan (...) Kürdü dimekle ma'rûf Canbeğli Aşîret'i ahâlîlerinden Osman ve Hüseyin ve Mürteza ve sâir ma'lûmü'l esâmî kimesneler kendü hâllerinde olmaduklarından ikiyüzyigirmi senesinde bunların nâhiye-i merkume ve kurâsında ra'y olunan hayvânâtlarını serika eyledüklerinden başka eben an cedd mutasarrıf oldukları bâğ ve bâğçelerini hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt ve üzerlerine binâ ihdâs ve nâhiye-i mezbûre ahâlîlerinden yedi nefer bî-cürm kimesneleri ba'dehak katl ve sâir bunun emsâli vâki olan zulm ve taaddîlerinden ahâlî-i fukarânın râhatları meslûb olub olvechle perâkende ve perişân olmalarına bâis ve bâdî oldukların ve merkumlar ile mahallinde mukavemet ve ihkâk-ı hakk mümkün olmaduğun inhâ ve (...) inâyet ve merhamet istid'â itmeleriyle senki ma'den-i hümâyûnum emini müşâr-ileyhsin husûs-u merkum ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le mahallinde kemâl-i hakkaniyyet ve dikkatle rü'yet ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyyet deraadetime arz ve inhâya mübâderet birle ahâlî-i fukarânın asâyış ve râhatlarına müceb olur hâlâtın istihsâline dikkat olunmak fermânım olmağın imdi sizki ma'den emini ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileysiz ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle husûs-u mezbûru mahallinde kemâl-i hakkaniyyet vechle şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ber muktezâ-yı şer' (...) icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hakka dikkat ve keyfiyyeti der-âliyeme arz ve inhâya müsâraat ve bu vesile ile kasabada müdâhale olmamak bî-cürm makulesine (...) ve isnâd-ı kabâhat ile taaddî ve tecrimden (...) ve ücret-i mübâşiriye şürûtu nizamına hâvi mukaddemâ sudur iden emr-i münîfin dahi infâz ve icrasına mübâderet olunmak bâbında

Evâsıt-ı Muharrem sene 222

Defter Numarası : 5

Sayfa Numarası : 313

Ma'den-i hümâyûn emini sadr-ı esbak vezîrim El-hâc Gazi Yusuf Ziya Paşa iclâlehu ve Ergani Kazâsı nâibi () zîde ilmûhuya (hüküm ki)

Ergani Kazâsı'na tâbi Ebu Tahir Kazâsı ahâlîlerinin rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledükleri arzuhallerinde bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub dahl olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûrede sâkin (...) ve Öksüz Aşîretleri ahâlîleri kendü hâllerinde olmayub dâima fesâdât ve hasâret ve hetk-i ırza ictisâr ve bâğ ve bâğçe ve tarla ve mer'alarını zabt dâiyesinde olduklarından başka aşîret-i merkumeden (...) oğlu Osman ve Hacı Hüseyin oğlu Mehmed Ali ve Osman nâm kimesnenin karındaşı Feyzullah ve İbrahim oğlu Mürteza ve (...) oğlu (...) nâm şakîler işbu sene-i mübârekede kazâ-i mezbûr kurâları ahâlîlerinden Hacı oğlu Hüseyin ve (...) oğlunun kız karındaşı Fatma ve (...) Karyesi'nden Emir Mustafa ve Karakullukçu oğlu ve (...) Karyesi'nden Mustafa ve (...) oğlu Hüseyin ve (...) İsmail oğlu Mustafa ve (...) Molla Hüseyin'in gelini Meryem ile (...) Karyesi'nden Ahmed oğlu Ali'nin bir sagîr veledin hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak katl ve (...) ahz ve zabt idüb gadr-i küllî eyledüğün inhâ ve senki ma'den-i hümâyûnum emini vezîr müşâr-ileyhsin ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ber-muktezâ-yı şer'i mutahhar icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekle sizki ma'den-i hümâyûnum emini vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz eşkiyâ-yı merkume ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde ber-vech-i hakkaniyyet şer'le rü'yet ba'de's-sübût ihkâk-ı hak ve madde-i katl dahi her kimin üzerine ber-nehc-i şer' sâbit olur ise fâilleri habsde ibkâ ve keyfiyyet dersaadetime i'lâm ve inhâ olunmak fermânım olmağın imdi sizki ma'den-i hümâyûnum emini vezîr müşâr ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle husûs-u mezbûru ber-vech-i hakkaniyyet şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak ve madde-i katl dahi her kimin üzerine ber-nehc-i şer'i sâbit olur ise fâilleri habsde ibkâ ve keyfiyyet dersaadetime i'lâm ve inhâya mübâderet ve ücret-i mübâşiriye şurûtu nizâmını hâvi mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin dahi infâz ve icrasına dikkat ve hilâf-ı fermân ve mugayir-i rızâ vaz' u hâlet vukûundan hazer ve mücânebet olunmak bâbında Fî Evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 223

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 1

Mîr-mîran-ı kirâmdan ma'den-i hümâyûnum emini () dâme ikbalûhuya ve Ergani Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Ergani Kazâsına tâbi Ebu Tahir Kasabası ahâlîsinin rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledükleri arzuhâllerinde bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olub hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketleri olmayub dahl olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i

mezbûrede sâkin (...) ve Öküz Aşîretleri ahâlîsi kendü hâllerinde olmayub dâimâ fesadât ve hasârate ibtidâr ve hetk-i ırza ictisâr ve bağ ve bağçe ve tarla ve mezrûâtlarını zabt dâiyesinde olduklarından başka aşîret-i merkumeden (...) oğlu Osman ve Hacı Hüseyin oğlu Mehmed Ali ve Osman nâm kimesnenin karındaşı Feyzullah ve İbrahim oğlu Mürteza ve (...) oğlu Bekir nâm şakîler binikiyüzyigirmiüç senesinde kazâ-i mezbûr kurâsı ahâlîsinden Hacı oğlu Hüseyin ve Latif oğlunun kız karındaşı Fatma ve Çavlak (?) Karyesi'nden Emir Mustafa ve Kara Kullukçu oğlu ve (...) Karyesi'nden Mustafa ve (...) oğlu Hüseyin ve sütçü İsmail oğlu Mustafa ve (...) Karyesi'nden Molla Hüseyin'in gelini Meryem ile ve (...) Karyesi'nden Ahmed oğlu Ali'nin bir sığar veledini hilâf-ı şer'-i şerîf ve ba'dehak katl ve zevcesini ahz ve zabt idüb gadr-i küllî eyledüklerin kasaba-i mezbûre ahâlîsi mukaddemâ arzuhal lede'l-inhâ vel-istid'â eşkiyâ-yı merkume ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde ber vech-i hakkaniyyet şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk madde-i katl dahi her kimin üzerine ber nehc-i şer'i sâbit olurise katiller habsde ibkâ ve keyfiyyet dersaadetime i'lâm ve inhâ olunmak bâbında sene-i mezbûre evâsıt-ı cemâziye'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerîfim tenfîz ve icrâsı mümkün olmaduğun inhâ ve mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak bâbında te'kîdi hâvi müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-u ahkâma mürâcaât olundukda ber vech-i muharrerince mezbûra emr-i şerîfim virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın husûs-u mezbûr (...) ricâl-i devlet-i âliyemden darbhâne-i âmirem emini olan iftiharü's-seyyid İbrahim Sadem (?) dâme mecdûhuya havâle olundukda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince te'kîdi hâvi emr-i şerîfim ısdârını i'lâm itmekle senki ma'den-i hümâyûnum emini mûmâ-ileyhsin i'lâmı mücebince ta'yîn olunan () zîde kadrûhu ma'rifetiyle mahallinde şer'le rü'yet ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunub madde-i katl dahi her kimin üzerine ber nehc-i şer'i sâbit olurise habsde ibkâ birle keyfiyyet dersaadetime inhâ olunmak fermânım olmağın imdi sizki ma'den-i hümâyûnum emini ve Mevlânâ-yı mûmâ-ileyhsiz husûs-u mezbûr inhâ olunduğu üzere olduğu hâlde ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir mûmâ-ileyh ma'rifetiyle merkumları mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve iddiâ-yı hukuk ve (...) iden husemâsıyla ferden-ferdâ terâfu'-u şer' ve ba'de's-sübût ihkâk-ı hakk olunub ve madde-i katl dahi her kimin üzerine ber nehc-i şer'i sâbit olurise habsde ibkâ birle keyfiyyet der-saadetime inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer' gadr-i müceb ve (...) (...) ve ücret-i mübâşiriye şurûtu nizâmına hâvi mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim dahi icrâsına dikkat olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Zilka'de sene 1228

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 2

Ma'den-i hümâyûn emini vezîre ve Ergani kazâsı nâibine (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden Mustafa nâm kimesne gelüb bunun Ergani Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarrufunda hâne-i avârıza bağlu tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi reâyâ emlâk ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmak îcâb itmez iken kasaba-i

mezbûre ahâlîsi zuhûr birle üzerlerine vâride olan tekâlîfden sendahi bizimle maan hisse vir deyü tekâlîf talebiyle hilâf-ı kanûn taaddîden hâli olmadukların bildürüb kanûn üzere amel olunub hilâf-ı kanûn vâki olan taaddîlerin men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekden nâşî senki vezîr müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i Zilhicce sene 228

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 5

Bağdad kadısına (hüküm ki)

Göçebe tâifesinden Mustafa ve Yusuf ve Ahmed Sakulu (?) ve Ferban (?) nâm kimesneler gelüb bunların Bağdad Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider emlak ve arâzileri olmayub tekâlîf mutâlebesiyle taaddî olunmaları iktizâ itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi âdet-i kadîm-i belde üzere sizdahi bizimle maan hisse virin deyü hisse talebi ile taaddî eyledüklerin bildürüb men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Rebi'u'l-âhir sene 229

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 9

Bağdad vâlisi vezîre ve Bağdad kadısına (hüküm ki)

Karaulus Aşîreti ahâlîsinden Hüseyin ve Abbas nâm kimesneler gelüb bunların Bağdad muzâfâtından Mendeli Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi emlak ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olundukların bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîsinin âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf talebiyle taaddî ve rencîdeleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle senki vezîr müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 229

Defter Numarası : 6

Sayfa Numarası : 11

Bağdad vâlisi vezîre ve Bağdad monlasına (hüküm ki)

(...) Aşîreti'nden Mürteza ve Seyyid Mehdi Rıza ve Derviş Cum'a nâm kimesneler gelüb bunların Bağdad muzâfâtından Mendeli Kasabası toprağında bi'l-fi'l zabt ve tasarruflarında âdet-i belde üzere tekâlîf alınmak îcâb ider kadîmi emlak ve yerleri olmayub tekâlîf talebiyle taaddî olunmaları îcâb itmez iken kasaba-i mezbûre ahâlîsi taraflarından âdet-i beldeye mugayir hisse-i tekâlîf mutâlebesiyle taaddî ve rencîde olundukların bildürüb kanûn üzere amel olunub kasaba-i mezbûre ahâlîsinin âdet-i beldeye (mugayir) hisse-i tekâlîf talebiyle vâki olan taaddî ve rencîdeleri men' ve def'

olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmeleriyle senki vezîr müşâr-ileyhsin kanûn üzere amel olunmak bâbında
Fî Evâil-i Şevvâl sene 229

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 6

Palu ma' Şure Kazâsı nâibine (hüküm ki)

Senki nâib mûmâ-ileyhsin sūdde-i saâdetime vârid olan i'lâmında arâzi tasarruf idenlerden Mehmed Beğ nâm kimesne Palu Kazâ'sına tâbi Tul Dervişân Karyesi toprağında vâki eben an (cedd) tapulu ve temessüklü mutasarrıf olduğu ma'lûmetü'l-hudûd yerlerini beher sene zabt ve ziraât ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ ider iken fevt oldukda olyerler bî-hasbe'l-kanûn meccânen oğulları Hasan Beğ ve Mustafa Beğ nâm kimesneler intikâl idüb merkumân dahi ol yerleri iştirâken zabt ve beher sene ziraât ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ idegelüb âherden dahl olunmak îcâb itmez iken ecânibden ekrâd tâifesinden ma'lûmetü'l-esâmî kimesne hilâf-ı kanun fuzûlî müdâhale ve taarruzdan hâli olmadukların bâbında kânun üzere amel olunub merkumların hilâf-ı kanûn olvechle vâki olan müdâhaleleri men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu (...) ve iş'âr olunmuş olmakdan nâşî imdi münazâun-fih olan yerleri merkumânın babaları merkum Mehmed'in hâli hayâtında zabt ider iken ziraât itmeyüb üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni boz ve hâli koyub kanûn üzere müstahakk tapu olmağla (?) dahl iden kimesneler bundan ve sâhib-i arzdan resm-i tapu ile alub yedlerine temessük virilmiş ise müdâhaleleri bî-hasbe'l-kanûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakika babaları merkum yerleri zabt ve beher sene ziraât ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ ider iken fevt oldukda olyerler bî-hasbel-kanûn meccânen oğulları merkumâna intikâl itmiş ise olvakitte merkumların müdâhaleleri bî-vech ve hilâf-ı kanun olacağına binâen bu bâbda kanûn üzere amel olunmak bâbında
Sene 250

Defter Numarası : 7

Sayfa Numarası : 57

Hüveydan ma' Mazgird Kazâsı nâibine (hüküm ki)

İsmail veledi Ömer nâm kimesne gelüb bu Mazgird Kazâsı'na tâbi Seyyidler nâm karye toprağında vâki tapulu ve temessüklü mutasarrıf olub beher sene zabt ve ziraât ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ idegeldüğü ma'lûmü'l-hudud yerlerinde âherin ulûfesi olmayub dahl olunmak îcâb itmez iken aşâir tâifesinden Memiş nâm kimesne olyerler için mülkümdür deyü fuzûlî müdâhale ve taarruzdan hâli olmaduğun bildürüb kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â itmekden nâşî dîvân-ı hümayûnumdan kanûn suâl oldukda münazâun-fih olan mahall-i mezbûr Memiş'in mekseb-i meşrû'u olmayub fi'l-vâki merkum İsmail ve tapulu ve temessüklü mutasarrıf olarak zabt ve beher sene ziraât ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ idegeldüğü yerlerden eğerçe merkum olyerler benim mülkümdür deyü fuzûlî müdâhale eyledüğü vâki ise men' ve def' birle olyerler yeddinde olan sâhib-i arz temessüğü mücebince ber-karâr-ı

sâbık merkur İsmail'e zabt ve ziraât itdürülmek muvafık-ı kanûn idüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel bâbında
Fî Evâhir-i Zilka'de sene 252

Defter Numarası : 8

Sayfa Numarası : 105

Eyâlet-i Diyarbekr müşiri ve ma'den-i hümâyûnum emini vezîrim İsmail Paşa iclâlehuya ve Çemişgezek Kazâsı nâib ve müftisi zîde ilmûhuya ve müdir-i kazâ ve voyvoda-i memleket zîde kadrûhuma (hüküm ki)

(...) ve Kumraşlı Aşireti ahâlîsinden ma'lûm'ül-esâmî kesân hayvanları muhkem zabt itmeyüb Çemişgezek Kazâsı'na tâbi (...) ve (...) ve Tatar karyeleri ahâlîsinin kurâ-i merkume topraklarında vâki mutasarrıf oldukları tarla ve çayır ve sâir mevrûâtları arasına salıvirüb yedirüb ve çiğnedüb küllî zarar ve ziyân eyledükleri beyanıyla kanûn üzere amel olunmak babında emr-i şerifim sudûrunu kurâ-i merkume ahâlîleri bu def'a bâ arzuhal istid'â itmeleriyle dîvân-ı hümâyûnumdan kanûn suâl üzere olundukda göğ tereke ve sâir mevrûât arasında davar gezmek câiz olmamağla zikr olunan aşiret ahâlîsinden ma'lûm'ül-esâmî kesânın hayvanları kadimden olmahalde gezegelmiş değil ise min ba'd gezdürülmemek ve eğer kadimden gezegelmiş isede zarar-ı kadim olmamağla mahsûl kalkıncaya değin davarların muhkem zabt itmek ve mahsûl kalkdıktan sonra dahi merkurların hayvanları nemahalde gezegelmiş ise yine olmahalde gezdürülmek üzere tenbîh olunub ba'de't-tenbîh zarar iderler ise şer'le tazmîn olunmak üzere tenbîhi hâvî emr-i şerifim i'tâsı muvafık-ı kanûn idüğü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak fermânım olmağın imdi sizki müşir müşarileyh ve sâir muma-ileyhsiz göğ tereke ve sâir mevrûât arasında davar gezmek câiz olmamağla marû'z-zikr (...) ve Kumraşlı aşireti ahâlîsinden olan merkurların davarları kadimden olmahalde gezegelmiş değil ise min ba'd gezdürülmemesi ve eğer kadimden gezegelmiş ise dahi zarar-ı kadim olmaduğu zâhir ve bu makule ızrâr-ı mûcib hareket-i vuku'u rızâ-yı hümâyûnuma mugayir idüğü emr-i bâhir olmağla mahsûl kalkıncaya değin davarların muhkem zabt eylemeleri ve mahsûl kalkdıktan sonra dahi nemahalde gezegelmiş ise yine olmahalde gezdürüb ber vechle zarar ve ziyân itmemeleri husûsunu merkurılara ekîden tenbîh-i dikkat ve ba'de't-tenbîh vech-i mevrûh üzere zarar ve ziyân eyledükleri inde'ş-şer' vel-meclis tebeyyün ve tahakkuk eyledüğü halde vâki olan zararlarının ba'de's sübütü'ş-şer'i tazmîn itdürülmesi husûsuna mübâderet ve husus-u mezbûr zımnında müddeî merkurun taraflarından mübâşir ta'yini matlûb olunduğu halde (...) irâde-i seniyye-i mülûkânemle virilen nizâm mûcebince ta'yin olacak mübâşirin hizmet-i mübâşiriye-i masârifî sahihse kendü taraflarından te'diye itdürülüb müddeâ aleyh canibinden hizmet-i mübâşiriye-i masârif mutâlebe va ahzı ve zinhâr bu vesile ile kimesneye gadr ve taaddî misüllü vaz' ve ve hâlet vuku'a getürülmemesi husûsuna dikkat olunmak bâbında

Fi Evâhir sene 61

Defter Numarası : 8

Sayfa Numarası : 177

Mülhakatıyla eyâlet-i Harput vâlisi vezîrim Yusuf iclâlehu ve Harput Kazâsı nâib ve müftisine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete (hüküm ki)

Hasan nâm kimesnenin babası Ali'nin Harput Kazâsı'na tâbi Turtana (?) Karyesi'nde kâin hüccet-i şer'îye mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu bir bâb menzil ve harmen arsası ve kürûm ve eşcârı mevcûd bâğ ve bâğçesinde âherin ulûfesi yoğiken karye-i mezbûr sâkinlerinden ekrâd tâifesinden Boz oğulları Mehmed ve İbrahim'in oğulları Ali ve Hasan ve diğer Ali ve Hüseyin ve Mehmed nâm kimesnelere zikr olunan emlakı hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt idüb taleb olmak üzere iken merhum Ali fevt olmağla el-hâletü hâzihi emlak-ı mezkûreyi müteveffâ-yı merhumun oğlu mezbûr Hasan merhumlardan taleb eyledükde virme-yüb gadr eyledükleri beyânıyla mahallinde şer'le rü'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru merhum Hasan tarafından bu def'a bâ arzuhal iatid'â olunmuş olmağla sizki vâlî müşâr-ileyh ve nâib ve sâir mûmâ-ileyhsiz ma'rifetiniz ile merhumun mahallinde meclis-i memlekete ihzâr ve mezbûr Hasan ile (...) ber-nehc-i şer'î terâfu iderken husûs-u mezbûr inha olunduğu üzere olduğu ve bilâ gadr-i şer' onbeş sene mürûr eylemediği inde's-şer' vel-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği halde merhumun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûlî zabt eyledükleri emlak-ı mezkûreyi ba'de's-sübût hükm idüb bi'l-verâse merhum Hasan'a alıvirilüb icrâ-yı şer'-i şerîf ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve husûs-u mezbûr (...) dikkat ve keyfiyyetin kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülükâneme inhâ ve iş'ârına müsâraat eylemeniz bâbında Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 66

Defter Numarası : 8

Sayfa Numarası : 178

Mülhakatıyla eyâlet-i Harput vâlisi vezîrim Yusuf Paşa iclâlehuya ve Harput Kazâsı nâibine ve müftisine ve a'zâ-yı meclis-i memlekete (hüküm ki)

Hasan nâm kimesnenin babası Ali Harput Kazâsı'na tâbi Turtana (?) Karyesi toprağında vâki ma'lûm'ül-hudud tarlalara tapu senediyle mutasarrıf olarak müstakill zabt ve beher sene zirâat ve öşrün edâ idegelür iken fevt oldukda ol yerler hasbe'l-kanûn meccânen oğlu merhum Hasan'a intikal itmişiken ekrâd tâifesinden Boz oğulları Mehmed ve İbrahim'in oğulları karye-i mezbûre sâkinlerinden Ali ve Hasan ve diğer Ali ve Hüseyin ve Mehmed zikr olunan tarlaları fuzûlî zabt idüb gadr-ı küllî eyledükleri beyânıyla kanûn üzere amel olunmak babında emr-i şerîfim sudûru merhum Hasan tarafından bu def'a bâ arzuhal istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda münâzaun-fih olan tarlalar merhum Hasan'ın mezbûr Ali bâ tapu mutasarrıf olarak zabt ider iken zirâat itmeyüb üç sene ale't-tevâlî bilâ-mânî boz ve hâli bıragub müstahikk tapu olmuş ve merhumun yüz hâne sâhib-i arzdan tapuyı misliyle almış ve yedlerine sened virilmiş ise zabt eylemeleri hasbe'l-kanûn yolunda olub eğer böyle olmayubda fi'l-hakika merhum Ali ol yerlere tapu senediyle mutasarrıf olarak zabt ve beher sene raiyyet ve öşrün edâ idegelür iken fevt oldukda ol yerler meccânen oğlu merhum Hasan'a intikâl itmişiken merhumun fuzûlî zabt eyledükleri muvafık-ı

nefs-i evâmir olduğu ve zabt olunalı bilâ gadr-i şer' on sene geçmediği hâlde vech-i meşrûh üzere olan yerler merkum Hasan'a alıvırilüb zabt ve ziraât itdürülmek muvafık-ı kanûn idüğü kalem-i mezbûrdan tahrîr kılınmış olmağla sizki vâli müşâr-ileyh ve nâib ve sâir mûmâ-ileyhsiz husûs-u mezbûru şer'-i şerîf bâlâda muharrer kanûn-u münîfe tatbik iderek ber vech-i hakkaniyyet rü'yet birle fi'l-hakika merkumun ol yerleri zabt itmeleri bî-vech ve hilâf-ı kanûn idüğü ve bilâ gadr-i şer' on sene geçmediği inde's-şer' vel-meclis tebeyyün ve tahakkuk eylediği hâlde vech-i meşrûh üzere olan yerler merkum Hasan'a alıvırilüb zabt ve ziraât itdürülmesi hususûna mübâderet ve husûs-u mezbûr (...) dikkat ve keyfiyyetin kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ ve iş'ârına müsâraat eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 266

Defter Numarası : 9

Sayfa Numarası : 28

Eyâlet-i Harput vâlisi vezîrim Ömer Paşa iclâlehuya ve Harput Kazâsı nâibi ve müftisine ve a'zâ-yı meclis-i memleket zîde kadrûhuma (hüküm ki)

Harput Kazâsı toprağında sâkin Alacahan ve Sofular Aşîreti ahâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî kesân mâlik oldukları hayvânâtlarını muhkem zabt itmeyüb kazâ-i mezbûra tâbi Hasan Çelebi Karyesi ahâlîsinin karye-i mezbûre toprağında vâki mutasarrıf oldukları tarla ve sâir mevrûâtları arasına salıvirüb yedürüb ve çiğnedüb küllî zarar ve ziyân eyledükleri beyânıyla kanûn üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru karye-i mezbûre ahâlîsi taraflarından bu def'a bâ arzuhal istid'â olunmuş olmağla sizki vâli müşâr-ileyh ve nâib ve müfti ve sâir mûmâ-ileyhsiz göğ tereke ve sâir mevrûât arasında davar gezmek câiz olmaduğuna binâen merkumûnun hayvanları kadimden ol mahalde gezegelmiş değil ise min ba'd gezdürülmemesi ve eğer kadimden gezegelmiş ise dahi zarar-ı kadîm olmaduğuna binâen mahsûl kalkıncaya değin davarların muhkem zabt eylemeleri ve mahsûl kalkdıktan sonra dahi kadimden ne mahalde gezegelmiş ise yine olmahalde gezdürülüb ber-vechle zarar ve ziyân eylemeleri husûsun ekîden merkumûna tenbîhe dikkat ve ba'de't-tenbîh yine zarar ve ziyân itdükleri inde's-şer' vel-meclis sâbit ve tahakkuk eylediği hâlde ba'de's-sübût ma'rifet-i şer'le tazmîn itdürülmesi husûsuna mübâderet ve husûs-u mezbûr zımnında müddei merkumûn câniblerinden oltarafda mübâşir ta'yîni matlûb olunduğu hâlde irâde-i seniyye-i mülûkânemle (...) olan nizâmı mücebince ta'yîn olunacak mübâşirin hidmet-i mübâşiriye ve masârif-i sahîhası kendü taraflarından te'diye itdürülüb müddeâ aleyh câniblerinden hidmet-i mübâşiriye ve masârif mutâlebe ve ahzı zinhâr bu vesile ile kimesneye gadr ve taaddî misüllü vaz' ve hâlet vuku'a getirülmemesi hususûna ve keyfiyyetin kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere der-bâr-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme inhâ iş'ârına müsâraat eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i Sâfer 269

Defter Numarası : 9

Sayfa Numarası : 84

Behisni Kazâsı nâibine ve müftisine ve müdür-i kazâ ve voyvoda-i memlekete hüküm ki

Behisni Kazâsı ahâlîsinden kazâ-i mezbûr toprağında vâki mutasarrıf oldukları mevrûâtları arasına Çakallı ve Mahanlı ve Köse Tatlı Aşîreti ahâlîsinden ma'lûm'ül-esâmî kesân mâlik oldukları hayvânâtlarını salıvirüb yedirüb ve çiğnedüb küllî zarar ve ziyân eyledikleri beyânıyla kânun üzere amel olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru kazâ-i mezbûr ahâlîsi tarafından bu def'a bâ arzuhal istid'â olunmuş ve dîvân-ı hümâyûnum kaleminden kanûn suâl olundukda göğ tereke ve bâğ ve bâğ-çe arasında hayvânât gezdürmek câiz değildir kadîmden gezdirilegelmiş olsa dahi zarar-ı kadîm olmaz mahsûl kalkıncaya dek hayvânâtını muhkem zabt itmek üzere sâhiblerine tenbîh olunur ba'de't-tenbîh sâhiblerinin sevk ve irsâliyle yine zarar iderler ise tazmîn itdürülüb mahsûl kalkdıktan sonra dahi kadîmden nerelerde gezegelmiş ise yine ol arâzide gezdürülür deyü kanûn-u cedîd-i hümâyûnumun yüz yigirmi beşinci mâddesinde mûnderic olmağla sizki nâib ve müfti ve sâir mûmâ-ileyhsiz göğ tereke ve sâir mevrûât arasında davar gezmek câiz olmaduğundan zikr olunan Çakallı ve Mahanlı ve Kösetatlı Aşîretleri ahâlîsinden merkumûnun hayvanları kadîmden ol mahallden gezegelmiş değil ise min ba'd gezdürülmemesi ve eğer kadîmden gezegelmiş ise dahi zarar-ı kadîm olmaduğundan mahsûl kalkıncaya değin davarlarını muhkem zabt itmek üzere sâhiblerine tenbîh olunub ba'de't-tenbîh sâhiblerinin sevk ve irsâliyle zarar ve ziyânları inde'ş-şer vel-meclis sâbit olduğu hâlde ma'rifet-i şer'le tazmîn itdirilmesi ve mahsûl kalkdıktan sonra dahi kadîmden nerelerde gezegelmiş ise yine ol arâzide gezdirilmesi husûsuna mübâderet ve keyfiyyetin kaydı bâlâsına şerh virilmek üzere derbâr-ı şevket-karâr-ı mülük-âneme inhâ ve iş'ârına müsâraat eylemeniz bâbında Fî Evâhir-i Rebiü'l-âhir sene 77

1.7. Konar-göçerlerin Tımar Köylerini Terketmeleri İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 275

Ergani ve () ve () kadılarına hükümki

Erbâb-ı tımarlı Şeyh Osman nâm sipâhîler gelüb Ergani Sancağı'nda ve nâhiyesinde cemâat-i Badıllu tâbi Şah Hüseyin (...) aşîret-i mezbûr ve Abbas ve Karaca Rüstem ve Şeyh Ali ve Bayram ve (...) kethüdayân cemâat-i mezbûr ve gayriden berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları tımarlarının baş kalemi olan cemâat-i mezbûrenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olanları kadimi sâkin oldukları cemâat-i mezbûr derûnundan kalkub varub hâliyâ taht-ı kazânızda vâki ba'zı kasabât ve kurâda ve sâir mahallerde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla olvechle tımarları mahsûlünün küllî gadr ve noksanına bâis ve bâdî oldukların bildürüb cemâat-i mezbûrenin ol makule defterlü reâyâsı kanûn üzere bukindükleri yerlerden kaldırılıub kadimi sâkin oldukları cemâatleri derûnuna nakl ve iskân itdürülmek bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın kanûn üzere iskân itdürülmek emrim olmuştur

Fî Evâhir-i Şa'bân sene 167

Defter Numarası : 2

Sayfa Numarası : 222

() ve () kadılarına ve Amid Kazâsı nâibine hüküm ki

Beşir ve Osman zîde kadrûhuma gelüb Diyarbekr voyvodalığı aklâmından olub havâss-ı hümâyûnumdan ber-vech-i mâlikâne-i iştirâk berât-ı şerîfimle mutasarrıf oldukları mâlikâneleri karyelerinden Amid Kazâsı'na tâbi cemâat-i Karaçoban voyvodalığı karyelerinden defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından ba'zıları bundan akdem kadîmi karyelerinden kalkub varub taht-i kazâlarınızda vâki kasabât ve kurâ ve askeri çiftliklerinde sâkin ve mütemekkin olmalarıyla bunlar dahi olmakule defterlü reâyâların buldukları mahallerden kaldurub kadîmi karyelerine nakl ve iskân murâd eyledüklerinden hilâf-ı kanûn ve defter taallül ve muhâlefet ve olvechle mukataa-i mezbûr mahsûlünün küllî kesr ve noksân terettübüne bâis ve mâl-ı mîrinin terettübüne bâdî oldukların bildürüb defterlü reâyâları buldukları mahallerden kaldurulub kadîmi karyelerine nakl ve iskân itdürülüb hilâf-ı kanûn ve defter taallül ve nîzâ itdürülmemek bâbında emr-i şerîfim ricâ ve kanûn suâl olundukda hâss mülhakatından bir karye ve yahud kasabanın defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından ol karye ve kasabadan kalkub âher mahalde sâkin olanlar hâliyâ oturdukları yerlerde avâriz hânesine kayd olunmayub ve sâkin olalı on sene geçmiş değil ise kaldurulub kadîmi karyelerine ve kasabalarına nakl ve iskân itdürülmek kanûndur ammâ oturdukları yerlerde avâriz hânesine kayd olunub ve sâkin olalı on sene geçmiş ise olmakule reâyâyı kaldurmaz oturdukları yerlerde üzerlerine edâsı lâzım gelen müslim ise rüsum-u raiyyet ve zîmmi ise resm-i ispençelerin kanûn ve defter mücebince asl raiyyet kayd olundukları karye ve kasaba zâbitine edâ itmeleri dahi kanûndur deyü dîvân-ı hümâyûnum kaleminden derkenâr olunmağla derkenârı ve kanûn üzere amel olunmak içün yazılmışdır

Fî Evâil-i Cemâziye'l-evvel sene 1174

Defter Numarası : 4

Sayfa Numarası : 49

Amid monlasına (hüküm ki)

Tavar (?) zâde Hacı Ali ve Süleyman Ağa ve Hasan Efendi ve Ali Ağa ve Hacı Abdülhey Ağa ve (...) zâde Mehmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneler gelüb havâss-ı hümâyûnumdan ber vech-i mâlikâne uhdelinde olan has karyelerinden Amid Kazâsı'na muzâfâ Telgüran (?) Nâhiyesi'ne tâbi (...) nâm karyelerinin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından ekserîsi Millü eşkıyâsının istîlâ'sı hasebiyle kadîmi karyelerinden kalkub vakf karyelerinden kazâ-i mezbûra tâbi Aliberkar (?) nâm karyede temekkün ve tavattun itmeleriyle bunlar dahi olmakule defterlü reâyâsının üzerlerine edâsı lâzım gelen rüsum-u raiyyetlerin kanûn ve defter mücebince ahz ve kabza murâd eyledüklerinden Aliberkar (?) mütevellîsi zuhûr ve zikr olunan reâyâ benim karyemde sâkin olmalarıyla benim reâyâm olmuş olur ben alurum deyü fuzûlî müdâhale ve ahz u kabza muhâlefet ve gadr (...) olduğun ve bu bâbda da'vâsına muvâfık fetvâ-yı şerîfe ve taraf-ı şer'iyeden i'lâm-ı şer'iyeye virildiğün bildürüb men' ve

def' olunmak bâbında hükm-ü hümâyûnum ricâ ve dîvân-ı hümâyûnumda kanûn suâl olundukda resm-i raiyyetlerin nizâ olunan reâyâ ve vakf karyelerinden Aliberkar (?) Karye'sinin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub fi'i-hakika hâss karyelerinden (...) Karyesi'nin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından iken kalkub vakfin karyesinde sâkin ve mütemekkin oldukları vâki ise üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i raiyyetlerin kanûn ve defter mücebince hâss-ı mezbûr tarafından ahz ve kabz itdürülmek muvâfık-ı (...) deyü tahrîr olunmağla kanûn üzere amel olunmak emrim olmuşdur

Evâil-i Cemâziye'l-âhir sene 196

1.8.İran İle İlgili Hükümler

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 57

Bağdad vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki

Şehrîzor Eyâleti'nde vâki Dâvûdî Cemaâti'nin ulema ve beğzâdelerinden (...) ve Hasan ve Abdülkerim evlâdlarından ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb binyetmiş târîhinde tekâlîf-i örf ve şâkkadan yedlerine muâf-nâme ve berât-ı âlîşân mücebince bir kimesnenin defter(de) mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub muâf ve müselleme ve hînn-i iktizâda aşîretleri ricâliyle dahi vuku bulan sefer-i hümâyûnumda mevcûd ve (...) hümâyûn (...) bezl-i vücud idgelmişler iken beş on seneden mütecâviz kızılbaş a'câmın hücumu sebebiyle ol havâlîler harâb ve ekser ricâli esnâ-yı harb ve kîtâlde zâyî ve telef olarak akall-ı kalîl kalub evvelki gibi aşîretleri halkıyla geşt ü güzâra kudretleri olmayub ve mahsûs bir kimesnenin sâye-i iltizâm-ı himayesinde dahi olmaduklarından nâşî etrâf-ı civârlarında vâki sâir aşîretlerden her biri mezbûrlardan muafiyetlerine mugayir rûsûmât talebiyle rencîde ve derakâb bir âher aşîret beği tarafından dahi yedlerinde bulunan emvalleri ahz ve gasb olunarak ber-vechle havâlî-i merkumede ikamet mümkün olmayub kimi Rakka ve kimi âher mahalde perişân olmağla el-hâletü hâzihi evlâd ve iyâlleri dağlarda perâkende ve ahvâlleri dîger-gûn olduğun inhâ ve evlâd ve iyâllerine merhameten senki vezîr müşâr-ileyhsin mezbûrları aşîreti halkıyla kethûdan hidmetine ta'yîn olunmağın bi-vech hînn-i iktizâda sefere (...) yahûd müceddeden raiyyet defterine tahrîriyle bir mahalle ivâ ve iskânları (...) haklarında her ne gûne re'y olunur ise (...) üzere hareket itmeleriçün sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu iltimâs ve istirhâm itmeleriyle defter-hânesi görüldükde Musul Nâhiyesi'nde zikr olunan Dâvûdî Cemaâti Hazreti Yunus el-Nebi aleyhü's-selâmın evkâf-ı şerîfelerinden olduğu defter-i hâkanîde mukayyed ve bu makule Türkmân ve ekrâd cemaâtleri reâyâsından mâl-ı mîrileri tahsîl için mukataa mutasarrıflarından ve cemâat zabitlerinden sahih sûret-i defter taleb olunub kendülerinin ve babalarının isimleriyle mukayyed olanlardan kanûn üzere ahz ve defterde isimleri olmayub raiyyet kayd olunmayanlardan bir akçe taleb olunmamak iktizâ itmekle merkumlar sâlifü'z-zikr Dâvûdî Cemaâti'nden şâyeste-i merhamet olub lâkin el-hâletü hâzihi yedlerinde olan muâf-nâmeleri tecdîd olduğun sûretde dahi mahallinde ibrâz ve izhâr ile mantûkunca tenfîz ve icrâyâ iktidârları olmaduğun vâzih ve âşikâr olmağla (...) üzere senki vezîr

müşâr-ileyhsin mezbûrların keyfiyetlerine inâyet ile nazar ve oltarafda câri olan kâide-i kadîm üzere kethüdan himâyesine ta'yîn ve iktizâ iden hidemâtda istihdâm olunmaları istihsân görölüb bi-vech bir âher münâsib mahallde iskânlarıyla zalemeden himâyet ve sıyânetleri istisvâb olunur her ne vechle tanzîm ve terakkiye hâlleri imkân-pezîr olurise oltarikle hüs-ü nizâm-ı hâllerine (...) eylemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu iftihârü'l-emâcid vel-ekârim bi'l-fi'l reisü'l-küttâbım olan el-hâc Mustafa dâme mecdûhu i'lâm itmeğın bunlar Musul Nâhiyesi'nde Yunus el-Nebi alıyyü'l-islamın vakfı olan Dâvûdî Cemâati ahâlîsinden olmayub Turharma (?) ve Darboğaz'da sâkin âher cemâat ahâlîlerinden olub bir mahalle dâhil kayd olmamış başıboş reâyâ olduğu vâki' ise mûmâ-ileyhâ i'lâmı mûcebince nizâm-ı hâl ve tensîk-i ahvâllerine mûmâşât eylemek bâbında fermân-ı âlîşân yazılmışdır

Fî- Evâil-i Ramazân sene 157

Defter Numarası : 1

Sayfa Numarası : 277

Bağdad vâlisine (hüküm ki)

Eyâlet-i Şehrîzor'da vâki Dâvûdî Cemâati'nin ulemâ ve beğzâdelerinden Monla Abdullah bin Abdülkerim ve sâir ma'lûmü'l-esâmî kimesneler gelüb bundan akdem binyetmiş târihinde tekâlîf-i örfî ve şâkkadan muâfiyetlerin müş'ir yedlerinde muâf-nâmeleri olub kimesnenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub muâf ve müsellemin hînn-i iktizâ'da aşîretleri ricâliyle vuku bulan sefer-i hümâyûnumda bezl-i vücûd idegelmişler iken kızılbaş tâifesi hücûmu sebebiyle ol havâlîler harâbe ve ekser ricâli esnâ-yı harb ve kıtâlda zâyî ve telef olarak kalîl kalub evvelki gibi aşîretleri halkıyla geşt ü güzâra kudretleri olmayub ve mahsûs bir kimesnenin sâye-i (...) himâyesinde dahi olmaduklarından nâşî etrâf-ı civârlarında vâki sâir aşîretlerden her biri mezbûrlardan muâfiyetlerine mugayir rusûmât talebiyle rencîde ve derâkab bir âher aşîret beği tarafından dahi yedlerinde bulunan emvalleri ahz ve gasb olunarak bir vechile havâlî-i merkumede ikamet mûmkün olmayub kimi Rakka ve kimi âher mahalle perişân olmağla evlâd-ı iyâlleri dağlarda perâkende ve ahvâlleri dîğîr-gûn olduğun mukaddemâ inhâ ve Musul Nâhiyesi'nde zikr olunan Dâvûdî Cemâati Hazreti Yunus el-nebi aleyhü's-selâmın evkâf-ı şerîfelerinden olduğu defter-i hâkanîde mukayyed ve bu makule Türkman ve ekrâd cemâatleri reâyâsından mâl-ı mîrileri tahsîliçün mukataa-i merkumlarından ve cemâat zâbitlerinden sahih-i suret-i defter talep olunub kendülerinin isimleriyle mukayyed olanlardan kanûn üzere ahz ve defterde isimleri olmayub raiyyet kayd olunanlardan bir akçe talep olunmamak iktizâ itmekle mezbûrlar sâlifü'z-zikr Dâvûdî Cemâati'nden şâyeste-i merhamet olub lâkin yedlerinde olan muâf-nâmeleri tecdîd olduğun sûretde mahallinde ibrâz ve izhâr ile mantukça tenfiz ve icrâyâ iktidârları olmaduğu vâzıh olmağla sâbıkâ Bağdad vâlisi vezîr Ahmed Paşa mezbûrların keyfiyetlerine nazar ve oltaraflarda câri olan kâide-i kadîme üzere kethüdası himâyesine ta'yîn ve iktizâ iden hidmatda istihdâm olunmaları istihsân (...) bir âher münâsib mahallde iskânlarıyla zalemeden himâyet ve sıyânetdahi istisvâb olunur herne vechle tanzîm ve terakkiye hâlleri imkân-pezîr olunur ise oltarikiyle hüs-ü nizâm hâllerine

bezl-i cell-i himmet olunması ba'de'l-i'lâm mezkûrlar Musul Nâhiyesi'nde Yunus el-nebi aliyyü'l-islâmın vakfi olan Dâvûdi Cemâati ahâlîsinden olmayub Turharma (?) ve Darboğaz'da sâkin âher cemâat ahâlîlerinden olub bir mahalle kayd olunmamış boş reâya olduğu vâki ise nizâm-ı hâl ve (...) ahvâllerine mümaşât olunmasını müş'îr elliyedi târîhinde sâbıka Bağdad vâlisi müteveffâ-yı müşâr-ileyh vezîr Ahmed Paşa'ya hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşiken ber-takrîb ile zâyi olduğun bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müceddeden hükm-ü hümayûnum ricâ ve dîvân-ı hümayûnumda mahfûz olan kuyûd-ı ahkâma müracâat olundukda vech-i mesrûh üzere emr-i şerîfim virildüğü mestûr ve ve hilâfına emir virildüğünün kayd bulunmadığı dahi işâret olunmağla bu sûretde mezkûrların (...) kaydı mücebince müceddeden istid'â eyledükleri emr-i şerîf sâbıka Bağdad vâlisi vezîr müteveffâ Ahmed Paşa'ya hitâben olmağla bu husus senki hâliya Bağdad vâlisi vezîr müşâr-ileyhsin sana havâle olunmak için iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'l reisü'l-küttâbım olan El-hâc (...) dâme mecdûhu i'lâm itmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak için yazılmışdır Fî Evâsıt-ı Ramazân sene 1167

Defter Numarası : 3

Sayfa Numarası : 94

Bağdad vâlisine (hüküm ki)

Eyâlet-i Şehrîzor'da vâki Dâvûdî Cemâati'nin ulemâ ve beğzâdelerinden Molla Abdullah ve karındaşı Kubad ve sâir ma'lûmü'l-esâmî kimesneler kimesnenin defterde mukayyed raiyyet ve raiyyeti oğullarından olmayub hînn-i iktizâ'da aşîretleri ricâliyle vuku bulan sefer-i hümayûnumda bezl-i vücûd idegelmişler iken kızılbaş tâifesi hücumu sebebi ile ol havâlîde dâbbe ve ekser ricâli esnâ-yı harb ve kıtâlde zâyi ve telef olarak akall-i kalîl kalub ve evvelki gibi aşîretleri halkıyla geşt ü güzâra kudretleri olmayub ve mahsûs bir kimesnenin sâye-i iltizâm ve himâyesinde dahi olmaduklarından nâşî etrâf-ı civârlarında vâki sâir aşîretlerden her biri mezbûrlardan rüsûm talebiyle rencîde ve derakab bir âher aşîret beği tarafından dahi yedlerinde bulunan emvalleri ahz ve gasb olunarak bir vechile havâlî-i merkumede ikamet mümkün olmayub kimi Rakka ve kimi âher mahalle perişân olmağla evlâd ve iyâlleri dağlarda perâkende ve ahvâlleri dîgergûn olduğun mukaddemâ inhâ ve Musul Nâhiyesi'nde zikr olunan Dâvûdî Cemâati Hazreti Yunus Nebi aleyhü's-selâmın evkâf-ı şerîfelerinde defter-i hâkanîde mukayyed ve bu makule Türkmân ve ekrâd cemâatleri reâyâsından mâl-ı mîrileri tahsîliçün mukataa mutasarrıflarından ve cemâati zabitlerinden sahih sûret-i defter talep olunub kendülerinin ve babalarının isimleri mukayyed olanlardan kanûn üzere ahz ve defterde isimleri olmayub raiyyet kayd olunmayanlardan bir akçe talep olunmamak iktizâ itmekle merkumlar sâlifü'z-zikr Dâvûdî Cemâati'nden şâyeste-i merhâmet olmalarıyla sâbıka Bağdad vâlisi vezîr müteveffâ Ahmed Paşa mezbûrların keyfiyyetlerine nazar ve oltarafda câri olan kâide-i kadîm üzere kethüdası himâyesine ta'yîn ve iktizâ iden hidemâtda istihdâm olunmaları istihsân görülmü yohsa bir âher mahallde iskânlarıyla gelmeden himâyet ve sıyânetlerin istisvâb olunur her ne vechle tanzîm ve terakkiye hâlleri imkân-pezîr olunur ise ol tarîkiyle hüsn-ü nizâm hâllerine bezl-i cell-i himmet

olunması ba'de'l-i'lâm mezkûrlar Musul Nâhiyesi'nde Yunus Nebi aliyyü'l-islâmın vakfi olan Dâvûdî Cemâati ahâlîsinden olmayub Turharma (?) ve Darboğaz'da sâkin âher cemâat ahâlîlerinden olub bir mahalle kayd olunmamış nâşî boş reâyâ olduğu vâki ise nizâm-ı hâl ve terakkiye ahvâllerine mûmâşât olunmasını müş'ir elliye târîhinde sâbika Bağdad vâlîsi müteveffâ-yı müşâr-ileyh vezîr Ahmed Paşa'ya hitâben sâdir olan emr-i şerîf ber-takrîb ile zâyî olduğun reâyâ-yı merkumun mukaddemâ arzuhalleriyle inhâ ve (...) kaydı mûcebince bâ i'lâm bin yüzaltmışyedi senesi evâsıtı ramazânında emr-i şerîf virilmekle emr-i şerîf-i mezbûrun tecdîdini senki vezîr müşâr-ileyhsin bir kıt'a arzınla iltimâs itmekle kaydı mûcebince iktizâ'sına göre emr-i şerîf-i merkumun tecdidi bâbında bi'l-fi'l reisü'l-küttâbım olan el-hâc Mehmed Emin dâme mecdûhu i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak için yazılmışdır
Fî Evâil-i Zilka'de sene 178

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin kayıt tutma geleneğini sayesinde, ortaya zengin bir arşiv malzemesi çıkmıştır. Bunlardan biri de Ahkâm Defterleri olarak bilinen seridir. Defterlerdeki şikâyetlerde Müslüman, gayr-i Müslim, kadın, erkek, devlet görevlisi gibi her kesimden kişinin şikâyetlerine rastlanmaktadır. Bu ise devletin toplumun her kesimine karşı adaletli olduğunu veya en azından adaleti tesis etmeye yönelik çalışmalar içinde bulunduğunu göstermektedir.

Ahkâm defterleri, alacak-verecek davaları, boşanmadan sonra ortaya çıkan anlaşmazlıklar, vasilik, vakıf, diyet talebi, mala ve cana kastedilmesi, miras paylaşılırken düşülen anlaşmazlıklar, ticari anlaşmazlıklar, tımar tevcihi konusunda karşılaşılan problemler, vergi ve toprak ile ilgili anlaşmazlıklar gibi pek çok şahsi ve toplumsal şikâyetleri içermektedir. Diğer taraftan defterlerde bütün bir kaza halkının şikâyetlerine rastlanıldığı gibi, bireysel şikâyetler de görülmektedir. Çalışmamızda Diyarbakır Ahkâm Defterleri'nde yer alan konar-göçerlerle ilgili hükümler yer almaktadır. Bu çerçevede elde edilen bulgular şu şekilde sıralanabilir: Öncelikle bu hükümlerde yer alan başlıca şikâyet konuları; konar-göçerlerin eşkıyalık faaliyetleri, mala ve cana kastetmeleri, hırsızlık, vergi, yerleşiklerle olan anlaşmazlıklar gibi hususlardır. Bunların arasında en çok rastlanan şikâyetler, konar-göçerlerin eşkıyalık faaliyetleridir. Osmanlı Devleti'nin çözülmeye başlamasıyla birlikte, ortaya çıkan otorite boşluğu ve devletin, merkeze uzak bölgelerde asayişî yeterince sağlayamaması, eşkıyalık olaylarının artmasına neden olmuştur. Ekonominin bozulması da bu hususu etkileyen bir diğer faktör olarak sayılabilir. Geçimlerini sağlayamayanlar bu faaliyetlere girişmiş, halkın yiyecek, giyecek ve hayvanlarını gasp etmişlerdir. Bu bağlamda bazı

hükümlerde, bunlardan başka cana kastettikleri ya da bütün bir köyü yaktıkları görülmektedir. Konar-göçerler arasından birkaç kişi bu faaliyetlerde bulunduğu gibi, kalabalık gruplar halinde de eşkıyalık yapanlara rastlanmaktadır. Bununla birlikte bölgede yaşayan bütün konar-göçerleri eşkıya olarak nitelendirmek doğru olmaz. Eşkıyalıktan uzak duran pek çok aşiret de mevcuttur.

Hükümlerde en çok rastlanılan şikâyet konularından biri ise devlet görevlilerinin konar-göçerlerden fazla vergi talep etmesidir. Konar-göçerler devlet tarafından belirlenmiş vergilerini ödeme konusunda sorun çıkarmazlarken, devlet görevlilerinin onlardan farklı isimler altında zorla vergi talep etmelerini merkeze şikâyet etmişlerdi. Merkezi hükümet ise bu hususların incelenmesinde son derece titiz davranmıştır. Ayrıca hükümler arasında konar-göçerlerin birbirleriyle ve yerleşiklerle olan anlaşmazlıklarını içeren hükümler de mevcuttur. Kalabalık hayvan sürüleriyle yaylak ve kışlak yerleri arasında gidip gelen göçebelerin, geçtikleri yerlere zarar vermişlerdir. Bu yüzden yerleşikler ile konar-göçerler arasında pek çok olay meydana gelmiştir. Sonuç itibariyle çalışmamızda yukarıda belirtilen konularla ilgili pek çok belge yer almaktadır.

EKLER

KAYNAKÇA

A.ARŞİV KAYNAKLARI

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 1.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 2.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 3.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 4.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 5.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 6.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 7.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 8.

BOA, A_{DVNS.AHK_DB_d 9.

B.ARAŞTIRMA ESERLER

AHISKALI, Recep, “Ruûs”, *DİA*, İstanbul 2008, s. 272-273.

----- “Tahvîl”, *DİA*, İstanbul 2010, s. 440-441.

AKTAŞ, Necati, “Atik Şikayet Defteri”, *DİA*, cilt 4, İstanbul 1991, s. 68.

ALKAN, Mustafa, *Osmanlı Teşkilat Tarihi El Kitabı*, (Edt.Tufan Gündüz), Grafiker Yayınları, 2. Baskı, Ankara 2013.

ARMAĞAN, A.Latif, “XVI. Yüzyılda Teke Sancağı’ndaki Konar-Göçerlerin Demografik Durumu Üzerine Bir Araştırma”, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, cilt. XIX, sayı. 30 , Ankara 1998.

----- - “Osmanlı Devleti’nde Konar-göçerler”, *Osmanlı*, cilt 4, YTY, Ankara 1999.

BEŞİRLİ, Mehmet, “XIX. Yüzyılın Başlarında Tokat Voyvodalığı’na Bağlı Bazı Türkmen Kabilelerinin Sorunları”, *C.Ü.Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 27, no.2, 2013.

BEYSANOĞLU, Şevket, *Kültürümüzde Diyarbakır*, San Matbaası, Ankara 1992.

CANBOLAT, Atilla, “Hatay Türkmen Aşiretleri ve Bu Aşiretlerin İskanı (18. ve 19. Yüzyıllar)”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş 2006.

ÇAĞATAY, Neşet, “Osmanlı İmparatorluğunda Reayadan Alınan Vergi ve Resimler”, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, cilt 5, sayı 5, 1947.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, 31. Baskı, Ankara 2015.

“Diyarbakır”, *Diyarbakır Ansiklopedisi*, (Ed. İhsan Işık), cilt 1, Yelkovan , Ankara.

“Diyarbakır”, *Yurt Ansiklopedisi*, cilt 3, Anadolu Yayıncılık, 1982.

EMECEN, Feridun M., “Ağıl Resmi”, *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, 467-468.

----- “Ağnam Resmi”, *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, s. 478-479.

----- “Osmanlı Divanının Ana Defter Serileri: Ahkam-ı Miri, Ahkam-ı Kuyud-ı Mühimme ve Ahkam-ı Şikayet”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, cilt 3, sayı 5, 2005.

ERİNÇ, Tuğçe, “XVI. Yüzyıl Karadeniz Sahil Sancaklarında Konar-Göçerler”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı, Ankara 2013.

FAYDA, Mustafa, “Ahidname”, *DİA*, cilt 01, İstanbul 1988, s. 535-536.

GENÇ, Mehmet, “Osmanlı Arşivlerinden Yararlanma Yöntemi”, *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1986.

GÖYÜNÇ, Nejat, “Diyarbakır”, *DİA*, cilt 9, İstanbul 1994, s. 464-469.

GÜLTEN, Sadullah, “XVI. Yüzyılda Kütahya Sancağı’nda Yörükler”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı 28, 2010.

GÜMRÜKÇÜOĞLU, OKUR, Saliha, “Şikayet Defterlerine Göre Osmanlı Teb’asının Şikayetleri”, *AUHFD*, 61 (1), 2012.

GÜNAY, Ramazan, “Diyarbakır Ahkam Defterleri ve Muhtevaları”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt 12, sayı 45, 2013.

-----“XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır’da Sosyal ve Ekonomik Hayat (Ahkam-ı Şikayet Kayıtlarına Göre)”, *Doktora Tezi*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri 2009.

-----“Osmanlı Arşiv Kaynakları İçerisinde Ahkam Defterleri: Gelişim Seyri, Muhtevası ve Önemi”, *S.D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 17, 2013. s. 9-29.

GÜNDÜZ, Tufan, “Konar göçer”, *DİA*, cilt 26, Ankara 2002, s. 161-163.

HALAÇOĞLU, Yusuf, *XIV-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, TTK, Ankara 1991.

-----*XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskan Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, TTK, Ankara 1997.

İNALCIK, Halil, “Şikayet Hakkı: ‘Arz-ı Hal ve ‘Arz-ı Mahzarlar”, *Osmanlı Araştırmaları VII-VIII*, İstanbul 1988.

KASABA, Reşat, *Bir Konargöçer İmparatorluk Osmanlıda Göçebeler, Göçmenler ve Sığınmacılar*, (Çev. Ayla Ortaç), Kitap Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul 2012.

KIZIL, Hayreddin, “Diyarbakır Şehir Merkezinin Kısa Bir Tarihçesi”, *Diyarbakır Sosyokültürel Tarihi I*, (Ed. Kenan Haspolat-Nizamettin Hamidi), Uzman Matbaacılık, 1. Baskı, İstanbul 2013.

KUZUCU, Serhat ve ÇITIRIK, Hacer, “Osmanlı Tarih Yazımında Önemli Bir Kaynak: Nâme-i Hümayûn Defterleri ve 4 Numaralı Nâme-i Hümayûn Defterinin Belge Özetleri”, *OTAM*, 40, 2016, s.s., 145-166.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Ahidname”, *DİA*, cilt 01. İstanbul 1988, s. 536-540.

----- “Mühimme Defteri”, *DİA*, cilt 31, İstanbul 2006. s. 520-523.

ORHONLU Cengiz, *Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretleri İskan Teşebbüsü (1691-1696)*, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul 1963.

PAY, Salih, “Diyarbakır Fetihlerinde ilk Müslümanlardan Saîd b. Zeyd”, *İslam Tarihinin İlk Asrında Diyarbakır ve Çevresi*, Diyarbakır Valiliği Kültür Sanat Yayınları:16, (Edt. Mustafa Sarıbiyık), 2015.

REFİK, Ahmet, *Anadolu'da Türk Aşiretleri (966-1200)*, Enderun Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul 1989, (Belge 61).

SAHİLLİOĞLU, Halil, “Ahkam Defteri”, *DİA*, cilt 1,1988, s. 551.

SAYDAM, Abdullah, “Sultanın Özel Statüye Sahip Tebaası: Konar-Göçerler”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, sayı 20, 2009.

SELÇUK, Hava, “Osmanlı Devleti’nde XV. ve XVII. Yüzyıllarda Konar-Göçer Aşiretlerin Sosyal Ve İktisadi Hayatları”, *İCANAS* 38, vol.6, Ankara 2007.

SOYUCAK, Ali Rıza, “Konya ve Çevresinde Eşkîyalık Hareketleri (1640-1675)”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 1997.

SÖYLEMEZ, Faruk, “XVIII. Yüzyıl Başlarından XIX. Yüzyıl Ortalarına Kadar Maraş ve Çevresinde Eşkîyalık Hareketleri”, *S.İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 22, 2007.

ŞAHİN, İlhan, “Göçebeler”, *Osmanlı*, YTY, cilt 4, Ankara 1999.

ŞİMŞİR, Nahide, “Ahkam Defterlerinin Tarihi Kıymeti ve 107 No’lu Anadolu Ahkam Defteri’ndeki İzmir İle İlgili Hükümler”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, sayı IX, 1994.

TABAKOĞLU, Ahmet, “Öşür”, *DİA*, cilt 34, Ankara 2004.

ÜNAL, Mehmet Ali, “XVI. Yüzyılda Çemişgezek Sancağı İdari Yapısı”, *Osmanlı Araştırmaları XII*, İstanbul 1992.

----- *Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi*, Paradigma Yayınları, İstanbul 2012.

YILMAZÇELİK, İbrahim, “Diyarbakır Eyaletinin Yeniden Teşkilatlandırılması (1848-1864)”, *Osmanlı*, cilt 6, Ankara 1999.

